



د تشبث بنوونیزه او روزنیزه مؤسسه

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث

Tashabos Educational Organization

سال ۱۷/۲۰۱۶

ارزیابی تأثیرات برنامه تشبث



مؤسسه تحقیق و تقویه جامعه افغانی برای انکشاف و مؤسسه
تعلیمی و تربیتی تشبث

www.teo-af.org

[www.facebook.com/Tashabos Educational Organization](https://www.facebook.com/Tashabos-Educational-Organization)

ارزیابی تأثیرات برنامه تشبث

طرح و رهبری ارزیابی

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث و
مؤسسه تحقیق و تقویه جامعه افغانی برای انکشاف

نویسنده

دوکتور اکمل نصرت

مرور کننده

فضل ربی حقین

کارساحوی

حفیظ الله دلداری
آرزو حیدری
سید جلال رحمانی
فرحناز افضلی

طراحی و دیزاین

دوکتور اکمل نصرت
فضل ربی حقین

حق طبع و نشر نزد مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث محفوظ است

در مورد مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث در سال ۱۳۸۹ ایجاد گردیده که همزمان با تاسیس رسماً در وزارت اقتصاد جمهوری اسلامی افغانستان ثبت و راجستر گردیده است. این یک نهاد متمرکز بر جوانان است که شهروندی مسولانه، رهبری، حکومتداری و تعلیمات در عرصه اقتصاد بازار و تسهیل شبکه در میان شاگردان لیسه (صنوف ۱۰، ۱۱ و ۱۲) در ولایت کابل، ننگرهار، پروان و بامیان ارتقا و ترویج می دهد. مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث تفاهمنامه همکاری با وزارت معارف در رابطه با اجرا برنامه تشبث عقد نموده. یک نهاد ناب، غیر انتفاعی و غیر حکومتی است.

این نهاد با تمویل منبع بنیاد ملی برای دموکراسی (NED) جوانان را مهارتهای متشبث شدن از طریق فعالیت های تعلیمی و عملی که شامل برگزاری برنامه های آموزشی اقتصاد بازار، فقر زدایی، مبارزه علیه فساد اداری و ترویج حکومت داری خوب و رعایت ارزش های اخلاقی تجاری زمینه سازی می کند.

فهرست مندرجات:

i	فهرست مندرجات:
iv	لیست گراف ها:
ix	لیست جدول ها:
x	مخففات:
1	خلاصه اجراآت
5	فصل اول: مقدمه ارزیابی
5	ارزیابی و مفاد آن
5	ضرورت برنامه تشبث
7	برنامه تشبث
8	مقصد ارزیابی
8	هدف درازمدت ارزیابی
8	اهداف کوتاه مدت ارزیابی
8	میتود و روش ارزیابی:
8	اندازه نمونه و نمونه گیری
8	اندازه نمونه:
9	نمونه گیری
10	ساحات ارزیابی
10	روش های جمع آوری معلومات
10	مرور اسناد
10	مصاحبه های مرتب
10	فصل دوم: یافته ها
10	معلومات عمومی
11	سیستم تعلیمی افغانستان
12	یافته های مشخص
12	یافته های ارزیابی شاگردان تشبث
12	مشخصات عمومی شاگردان تشبث
12	جنسیت:
14	سن:
15	صنف:
16	موقعیت:
16	برنامه تشبث و کاروبار یا استخدام شاگردان
17	برنامه تشبث و کاروبار جدید یا سابقه شاگردان
30	تشبث و استخدام شاگردان
40	برنامه تشبث و سهمگیری شاگردان در نمایشات
40	نمایشات تولیدات شاگردان
42	طرح های تجارتي شاگردان و رقابت آن
43	یافته های ارزیابی معلمین برنامه تشبث
44	مشخصات عمومی جواب دهنده گان:
44	جنسیت:
45	سابقه معلمین با مضمون تشبث
45	آشنایی معلمین با مضمون برنامه تشبث
47	شاگردان و برنامه تشبث

47	علاقه‌مندی شاگردان به مضمون تشبث
55	نمایشات تولیدات شاگردان
58	جنبه های اجتماعی-اقتصادی تشبث
60	آینده برنامه تشبث
60	تشبث در نصاب تعلیمی معارف
61	گراف ۱۳۰: مضمون تشبث باید در نصاب تعلیمی معارف شامل شود (نظرات معلمین طبق جنسیت)
62	تشبث و فواید آن
63	معلمین به حیث حامیان برنامه تشبث
64	یافته های ارزیابی ادارات لیسسه ها
64	مشخصات عمومی جواب دهندگان
64	جنسیت:
66	تشبث و ادارات لیسسه ها
66	آشنایی با تشبث
67	مشاهدات از شیوه تدریس تشبث
73	مدیران لیسسه ها و مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث
77	آینده مضمون تشبث و ادارات لیسسه ها
78	یافته های ارزیابی والدین
79	مشخصات عمومی والدین جواب دهنده
79	موقعیت:
79	اطفال والدین
80	نظر والدین در مورد مضمون تشبث
80	آشنایی والدین با مضمون تشبث
84	علاقه‌مندی اطفال به مضمون تشبث
86	تأثیرات اجتماعی-اقتصادی مضمون تشبث (نظرات والدین)
87	برنامه تشبث و تجارت یا شغل
92	گراف ۱۹۴: دلایل موفقیت کاروبار آغاز شده یا توسعه یافته با استفاده از دانش تشبث
94	فصل 3: نتیجه گیری و سفارشات
94	نتیجه گیری
95	سفارشات

لیست گراف ها:

- گراف ۱: نتایج امتحان کانکور فارغان صنوف ۱۲ در سال ۱۳۹۲ ----- 6
- گراف ۲: نتایج امتحان کانکور فارغان صنوف ۱۲ در سال ۱۳۹۳ ----- 6
- گراف ۳: نتایج امتحان کانکور فارغان صنوف 12 در سال ۱۳۹۴ ----- 6
- گراف ۵: تفکیک جنسیتی شاگردان مصاحبه شده ----- 13
- گراف ۶: تفکیک جنسیتی شاگردان مصاحبه شده در ساحات شهری و دهات ----- 13
- گراف ۷: تفکیک جنسیتی شاگردان مصاحبه شده در ساحات مورد نظر ----- 14
- گراف ۸: تفکیک سنی شاگردان مصاحبه شده ----- 14
- گراف ۹: تفکیک سنی شاگردان مصاحبه شده در ساحات شهری و دهات ----- 15
- گراف ۱۰: تفکیک سنی شاگردان مصاحبه شده طبق جنسیت ----- 15
- گراف ۱۱: تفکیک صنفی شاگردان مصاحبه شده ----- 16
- گراف ۱۲: تفکیک صنفی شاگردان مصاحبه شده در ساحات شهری و دهات ----- 16
- گراف ۱۳: تفکیک صنفی شاگردان مصاحبه شده طبق جنسیت ----- 16
- گراف ۱۴: کمک های برنامه تثبیت به شاگردان در تأسیس کاروبار جدید ----- 17
- گراف ۱۵: کمک های برنامه تثبیت به شاگردان در تأسیس کاروبار جدید در ساحات شهری و دهات ----- 17
- گراف ۱۶: کمک های برنامه تثبیت به شاگردان در تأسیس کاروبار جدید طبق جنسیت ----- 18
- گراف ۱۷: بخش هایی از موضوعات مضمون تثبیت که شاگردان را در جریان تأسیس کاروبار جدید کمک کردند- ----- 18
- گراف ۱۸: بخش هایی از موضوعات مضمون تثبیت که شاگردان را در جریان تأسیس کاروبار جدید در ساحات مورد نظر کمک کردند ----- 19
- گراف ۱۹: بخش هایی از موضوعات مضمون برنامه تثبیت که شاگردان را طبق جنسیت در جریان تأسیس کاروبار جدید کمک کردند ----- 19
- گراف ۲۰: کمک های مضمون تثبیت به شاگردان در پیشبرد کاروبار در آینده ----- 19
- گراف ۲۱: مضمون تثبیت چگونه شاگردان را در آینده کمک خواهد کرد؟ ----- 20
- گراف ۲۲: اهمیت تثبیت در توسعه یک کاروبار (نظرات شاگردان) ----- 20
- گراف ۲۳: اهمیت تثبیت در توسعه یک کاروبار (نظرات شاگردان) در ساحات شهری و دهات ----- 20
- گراف ۲۴: اهمیت تثبیت در توسعه یک کاروبار (نظرات شاگردان طبق جنسیت) ----- 21
- گراف ۲۵: موضوعات مهم مضمون تثبیت در توسعه کاروبار ----- 21
- گراف ۲۶: موضوعات مهم تثبیت در توسعه کاروبار در ساحات شهری و دهات ----- 21
- گراف ۲۷: موضوعات مهم تثبیت در توسعه کاروبار طبق جنسیت ----- 22
- گراف ۲۸: همصنفی ها یک کاروبار را آغاز کرده یا توسعه داده اند ----- 22
- گراف ۲۹: همصنفی ها یک کاروبار را در ساحات شهری و دهات آغاز یا توسعه داده اند ----- 23
- گراف ۳۰: همصنفی ها یک کاروبار را طبق جنسیت آغاز کرده یا توسعه داده اند ----- 23
- گراف ۳۱: اهمیت تثبیت برای شاگردان با در نظر داشت انواع جنسیت ----- 23
- گراف ۳۲: اهمیت تثبیت برای شاگردان در ساحات شهری و دهات با در نظر داشت جنسیت ----- 24
- گراف ۳۳: اهمیت مضمون تثبیت برای شاگردان نظر به جنسیت ----- 24
- گراف ۳۴: فرصت های فراهم شده توسط برنامه تثبیت در جریان کاروبار ----- 25
- گراف ۳۵: فرصت های فراهم شده توسط برنامه تثبیت در جریان کاروبار در ساحات شهری و دهات ----- 25
- گراف ۳۶: فرصت های فراهم شده توسط برنامه تثبیت در جریان کاروبار طبق جنسیت ----- 25
- گراف ۳۷: فرصت های فراهم شده توسط برنامه تثبیت در جریان کاروبار یا استخدام برای شاگردان ----- 26
- گراف ۳۸: فرصت های فراهم شده توسط برنامه تثبیت در جریان کاروبار یا استخدام برای شاگردان در ساحات شهری و دهات ----- 26
- گراف ۳۹: فرصت های فراهم شده توسط برنامه تثبیت در جریان کاروبار یا استخدام برای شاگردان طبق جنسیت ----- 26
- گراف ۴۰: مشاهده یک چالش در کاروبار ----- 27
- گراف ۴۱: مشاهده یک چالش در کاروبار در ساحات شهری و دهات ----- 27
- گراف ۴۲: مشاهده یک چالش در کاروبار طبق جنسیت ----- 27
- گراف ۴۳: انواع چالش های مشاهده شده توسط شاگردان و رفع آن توسط برنامه تثبیت ----- 28
- گراف ۴۴: انواع چالش های مشاهده شده توسط شاگردان و رفع آن توسط برنامه تثبیت در ساحات شهری و دهات ----- 28
- گراف ۴۵: انواع چالش های مشاهده شده توسط شاگردان و رفع آن توسط برنامه تثبیت طبق جنسیت ----- 28
- گراف ۴۶: خطرات مواجهه شده در کاروبار ----- 29

- گراف ۴۷: خطرات مواجه شده در کاروبار در ساحات شهری و دهات ----- 29
- گراف ۴۸: خطرات مواجه شده در کاروبار طبق جنسیت ----- 29
- گراف ۴۹: انواع خطرات که شاگردان با آن مواجه شده و با کمک برنامه تشبث حل گردیده است ----- 30
- گراف ۵۰: توانایی برای یافتن کار ----- 30
- گراف ۵۱: توانایی برای یافتن کار در ساحات شهری و دهات ----- 30
- گراف ۵۲: توانایی برای یافتن کار طبق جنسیت ----- 31
- گراف ۵۳: انواع کارهای دریافت شده توسط شاگردان ----- 31
- گراف ۵۴: مؤثریت برنامه تشبث در کمک به شاگردان برای یافتن کار ----- 31
- گراف ۵۵: اجرای نقش کارفرما ----- 32
- گراف ۵۶: اجرای نقش کارفرما در ساحات شهری و دهات ----- 32
- گراف ۵۷: اجرای نقش کارفرما طبق جنسیت ----- 32
- گراف ۵۸: انواع وظایف پیشنهاد شده توسط شاگردان کارفرما ----- 33
- گراف ۵۹: اهمیت تشبث در اجرای نقش کارفرما ----- 33
- گراف ۶۰: کاروبار منحصی و وظیفه برای شاگردان ----- 34
- گراف ۶۱: کاروبار منحصی و وظیفه برای شاگردان در ساحات شهری و دهات ----- 34
- گراف ۶۲: کاروبار منحصی و وظیفه برای شاگردان طبق جنسیت ----- 34
- گراف ۶۳: نقش تشبث در مراحل مختلف کاروبار ----- 34
- گراف ۶۴: اهمیت تشبث در مراحل مختلف کاروبار ----- 35
- گراف ۶۵: کارهای پیشنهاد شده توسط تشبث ----- 35
- گراف ۶۶: کارهای پیشنهاد شده توسط تشبث در ساحات شهری و دهات ----- 36
- گراف ۶۷: کارهای پیشنهاد شده توسط تشبث طبق جنسیت ----- 36
- گراف ۶۸: انواع وظایف پیشنهاد شده توسط تشبث ----- 36
- گراف ۶۹: اهمیت تشبث در ایجاد فرصت های کاری ----- 37
- گراف ۷۰: اهمیت تشبث در ایجاد فرصت های کاری برای پسران یا دختران ----- 37
- گراف ۷۱: اهمیت تشبث در ایجاد فرصت های کاری برای یک جنسیت مشخص ----- 37
- گراف ۷۲: تغییر نظرات در مورد کاریابی توسط تشبث ----- 38
- گراف ۷۳: تغییر نظرات در مورد کاریابی توسط تشبث در ساحات شهری و دهات ----- 38
- گراف ۷۴: تغییر نظرات در مورد کاریابی توسط تشبث طبق جنسیت ----- 38
- گراف ۷۵: تغییر نظرات در مورد کاریابی ----- 39
- گراف ۷۶: مهارت های قابل تطبیق و حمایت برنامه تشبث در جریان استخدام ----- 39
- گراف ۷۷: مهارت های قابل تطبیق و حمایت برنامه تشبث در جریان استخدام در ساحات شهری و دهات ----- 40
- گراف ۷۸: مهارت های قابل تطبیق و حمایت برنامه تشبث در جریان استخدام طبق جنسیت ----- 40
- گراف ۷۹: مهارت های بهبود یافته شاگردان توسط برنامه تشبث ----- 40
- گراف ۸۰: اشتراک در نمایشات تولیدات شاگردان ----- 41
- گراف ۸۱: اشتراک در نمایشات تولیدات شاگردان در ساحات شهری و دهات ----- 41
- گراف ۸۲: اشتراک در نمایشات تولیدات شاگردان طبق جنسیت ----- 41
- گراف ۸۳: تولیدات به نمایش گذاشته شده ----- 42
- گراف ۸۴: مراحل فروش تولیدات در جریان برگزاری نمایشات ----- 42
- گراف ۸۵: تعداد طرح های تجارتي تهیه و ترتیب شده توسط شاگردان ----- 42
- گراف ۸۶: تعداد رقابت طرح های تجارتي که در آن شاگردان اشتراک کرده اند ----- 43
- گراف ۸۷: مقام های که شاگردان در جریان رقابت طرح های تجارتي به دست آورده اند ----- 43
- گراف ۸۸: تفکیک جنسیتی معلمین برنامه تشبث ----- 45
- گراف ۸۹: تفکیک جنسیتی معلمین برنامه تشبث در ساحات شهری و دهات ----- 45
- گراف ۹۰: معلمین تشبث که با مضمون تشبث آشنا ساخته شده اند ----- 46
- گراف ۹۱: تفکیک معلمین آشنا ساخته شده با مضمون تشبث طبق موقعیت ----- 46
- گراف ۹۲: تفکیک معلمین آشنا ساخته شده با مضمون تشبث طبق جنسیت ----- 46
- گراف ۹۳: تفکیک معلمین آشنا ساخته شده با مضمون تشبث طبق جنسیت و موقعیت ----- 47
- گراف ۹۴: نظرات معلمین تشبث در مورد علاقه شاگردان به تشبث ----- 47
- گراف ۹۵: نظرات معلمین تشبث در مورد علاقه شاگردان به تشبث در ساحات شهری و دهات ----- 47
- گراف ۹۶: نظرات معلمین تشبث در مورد علاقه شاگردان به تشبث طبق جنسیت ----- 48

- گراف ۹۷: دلایل علاقمندی شاگردان به تشبث (نظرات معلمین) ----- 48
- گراف ۹۸: دلایل علاقمندی شاگردان در ساحات شهری و دهات (نظرات معلمین) ----- 49
- گراف ۹۹: دلایل علاقمندی شاگردان به تشبث (نظرات معلمین طبق جنسیت) ----- 49
- گراف ۱۰۰: موضوعات جالب تشبث برای شاگردان (نظرات معلمین) ----- 50
- گراف ۱۰۱: موضوعات جالب مضمون تشبث برای شاگردان (نظرات معلمین در ساحات شهری و دهات) ----- 50
- گراف ۱۰۲: موضوعات جالب مضمون تشبث برای شاگردان (نظرات معلمین طبق جنسیت) ----- 50
- گراف ۱۰۳: دلایل تفاوت در سطح علاقمندی شاگردان به مضمون تشبث (نظرات معلمین) ----- 51
- گراف ۱۰۴: دلایل تفاوت در سطح علاقمندی شاگردان به مضمون تشبث (نظرات معلمین در ساحات شهر و دهات) ----- 51
- گراف ۱۰۵: دلایل تفاوت در سطح علاقمندی شاگردان به مضمون تشبث (نظرات معلمین طبق جنسیت) ----- 52
- گراف ۱۰۶: شاگردان صنوف پایین که در مورد تشبث صحبت می کنند (نظرات معلمین) ----- 52
- گراف ۱۰۷: شاگردان صنوف پایین که در مورد تشبث صحبت می کنند (نظرات معلمین در ساحات شهری و دهات) ----- 52
- گراف ۱۰۸: شاگردان صنوف پایین که در مورد تشبث صحبت می کنند (نظرات معلمین طبق جنسیت) ----- 53
- گراف ۱۰۹: نکات مورد بحث میان معلمین و شاگردان صنوف پایین در مورد تشبث ----- 53
- گراف ۱۱۰: شاگردان اهمیت مضمون را درک می کنند (نظرات معلمین) ----- 54
- گراف ۱۱۱: شاگردان اهمیت مضمون را درک می کنند (نظرات معلمین در ساحات شهری و دهات) ----- 54
- گراف ۱۱۲: شاگردان اهمیت مضمون را درک می کنند (نظرات معلمین طبق جنسیت) ----- 54
- گراف ۱۱۳: نکات که شاگردان در قبال اهمیت تشبث بیان کردند (نظرات معلمین) ----- 55
- گراف ۱۱۴: نمایشات تولیدات شاگردان (نظرات معلمین) ----- 55
- گراف ۱۱۵: نمایشات تولیدات شاگردان (نظرات معلمین در ساحات شهری و دهات) ----- 55
- گراف ۱۱۶: نمایشات تولیدات شاگردان (نظرات معلمین طبق جنسیت) ----- 56
- گراف ۱۱۷: تعدد برگزاری نمایشات (نظرات معلمین) ----- 56
- گراف ۱۱۸: تعدد برگزاری نمایشات (نظرات معلمین در ساحات شهری و دهات) ----- 56
- گراف ۱۱۹: نقش معلمین در تهیه و ترتیب طرح های تجارتي ----- 57
- گراف ۱۲۰: نقش معلمین در تهیه و ترتیب طرح های تجارتي در ساحات شهری و دهات ----- 57
- گراف ۱۲۱: نقش معلمین در تهیه و ترتیب طرح های تجارتي طبق جنسیت آنها ----- 57
- گراف ۱۲۲: طرح های ابتکاری که باعث خودکفایی شاگردان گردیده (نظرات معلمین) ----- 58
- گراف ۱۲۳: طرح های ابتکاری که باعث خودکفایی شاگردان گردیده (نظرات معلمین در ساحات شهری و دهات) ----- 58
- گراف ۱۲۴: تأثیرات اجتماعی - اقتصادی تشبث (نظرات معلمین) ----- 59
- گراف ۱۲۶: تأثیرات اجتماعی - اقتصادی تشبث (نظرات معلمین در ساحات شهری و دهات) ----- 59
- گراف ۱۲۶: تأثیرات اجتماعی - اقتصادی تشبث (نظرات معلمین طبق جنسیت) ----- 59
- گراف ۱۲۷: نقش تشبث در آغاز کردن یا توسعه دادن یک کاروبار (نظرات معلمین) ----- 60
- گراف ۱۲۸: مضمون تشبث باید در نصاب تعلیمی معارف شامل شود (نظرات معلمین) ----- 60
- گراف ۱۲۹: مضمون تشبث باید در نصاب تعلیمی معارف شامل شود (نظرات معلمین در ساحات شهری و دهات) ----- 61
- گراف ۱۳۱: دلایل شمولیت مضمون تشبث در نصاب تعلیمی معارف (نظرات معلمین) ----- 61
- گراف ۱۳۲: فواید تدریس مضمون تشبث ----- 62
- گراف ۱۳۳: فواید تدریس مضمون تشبث در ساحات شهری و دهات ----- 62
- گراف ۱۳۴: فواید تدریس مضمون تشبث طبق جنسیت ----- 62
- گراف ۱۳۵: معلومات شریک ساخته شده در مورد تشبث ----- 63
- گراف ۱۳۶: معلومات شریک ساخته شده در مورد تشبث در ساحات شهری و دهات ----- 63
- گراف ۱۳۷: نوعیت معلومات شریک ساخته شده در مورد تشبث ----- 63
- گراف ۱۳۸: تفکیک جنسیت جواب دهندگان اداره لیسه ها ----- 65
- گراف ۱۳۹: تفکیک جنسیت جواب دهندگان اداره لیسه ها در ساحات شهری و دهات ----- 65
- گراف ۱۴۰: تقسیم بندی وظیفه جواب دهندگان اداری در ساحات شهری و دهات ----- 65
- گراف ۱۴۱: تقسیم بندی وظیفه جواب دهندگان اداری در ساحات شهری و دهات ----- 66
- گراف ۱۴۲: سطح آشنایی ادارات لیسه ها با برنامه تشبث ----- 66
- گراف ۱۴۳: معلومات شریک ساخته شده در مورد مضمون تشبث ----- 67
- گراف ۱۴۴: معلومات شریک ساخته شده در مورد مضمون تشبث از طرف ادارات لیسه ها در ساحات شهری و دهات ----- 67
- گراف ۱۴۵: فیصدی ادارات لیسه ها که تدریس مضمون تشبث را مشاهده نموده اند ----- 68

- گراف ۱۴۶: ادارات لیسه ها در ساحات شهری و دهات که تدریس مضمون تثبیت را مشاهده نموده اند----- 68
- گراف ۱۴۷: ادارات لیسه های که تدریس مضمون تثبیت را مشاهده نموده اند (طبق جنسیت)----- 69
- گراف ۱۴۸: ادارات لیسه های که تدریس مضمون تثبیت را مشاهده نموده اند (طبق جنسیت و موقعیت)----- 69
- گراف ۱۴۹: کیفیت تدریس مضمون تثبیت در لیسه ها ----- 70
- گراف ۱۵۰: کیفیت تدریس مضمون تثبیت در ساحات شهری و دهات----- 70
- گراف ۱۵۱: کیفیت تدریس مضمون تثبیت طبق جنسیت----- 71
- گراف ۱۵۲: کیفیت تدریس مضمون تثبیت طبق جنسیت و موقعیت ----- 71
- گراف ۱۵۳: کیفیت تدریس مضمون تثبیت در ساحات تحت پوشش ----- 71
- گراف ۱۵۴: کیفیت تدریس مضمون تثبیت در ساحات تحت پوشش طبق جنسیت----- 71
- گراف ۱۵۵: نظرات ادارات لیسه ها در مورد موثریت تدریس مضمون تثبیت----- 72
- گراف ۱۵۶: نظرات ادارات لیسه ها در مورد موثریت تدریس مضمون تثبیت در ساحات شهری و دهات----- 72
- گراف ۱۵۷: آشنایی مدیران لیسه ها با مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت----- 73
- گراف ۱۵۸: فیصدی معلمین آموزش دیده در مورد مضمون تثبیت (نظرات مدیران لیسه ها)----- 73
- گراف ۱۵۹: سایر معلمین علاقمند به تدریس مضمون تثبیت (نظرات مدیران لیسه ها)----- 74
- گراف ۱۶۰: مدیران لیسه ها که در تدریس تثبیت تغییر را مشاهده کرده اند ----- 74
- گراف ۱۶۱: مدیران لیسه ها در ساحات شهری و دهات که در تدریس مضمون تثبیت تغییر را مشاهده کرده اند --- 75
- گراف ۱۶۲: مدیران لیسه ها که در تدریس مضمون تثبیت تغییر را مشاهده کرده اند طبق جنسیت ----- 75
- گراف ۱۶۳: مدیران لیسه ها که در تدریس تثبیت تغییر را مشاهده کرده اند طبق جنسیت و موقعیت----- 75
- گراف ۱۶۴: مدیران لیسه ها در ساحات تحت پوشش که در تدریس مضمون تثبیت تغییر را مشاهده کرده اند ----- 75
- گراف ۱۶۵: تغییرات در مهارت های تدریس در ساحات شهری و دهات (نظرات مدیران لیسه ها)----- 76
- گراف ۱۶۶: تغییرات در مهارت های تدریس مضمون تثبیت طبق جنسیت ----- 77
- گراف ۱۶۷: پیشنهاد شامل ساختن مضمون تثبیت در نصاب تعلیمی معارف (نظرات مدیران لیسه ها)----- 77
- گراف ۱۶۸: سایر ادارات علاقه مند به شامل ساختن مضمون تثبیت در تقسیم اوقات روزمره (نظرات مدیران لیسه ها)----- 78
- گراف ۱۶۹: سایر ادارات علاقمند به شامل ساختن مضمون تثبیت در تقسیم اوقات روزمره در ساحات شهری و دهات (نظرات مدیران لیسه ها)----- 78
- گراف ۱۷۰: تفکیک موقعیت والدین جواب دهنده ----- 79
- گراف ۱۷۲: تعداد اطفال والدین جواب دهنده که شامل در مکتب هستند ----- 80
- گراف ۱۷۳: والدین جواب دهنده از صنف های اطفال شان آگاهی دارند----- 80
- گراف ۱۷۳: والدین جواب دهنده که در مورد تثبیت معلومات دارند----- 81
- گراف ۱۷۴: والدین جواب دهنده که در مورد تثبیت معلومات دارند طبق جنسیت ----- 81
- گراف ۱۷۵: فیصدی والدین جواب دهنده ساحات شهری و دهات و فیصدی والدین ذکور و اناث----- 81
- گراف ۱۷۶: معلومات والدین جواب دهنده در مورد مضمون تثبیت----- 82
- گراف ۱۷۷: منابع حصول معلومات در مورد تثبیت ----- 83
- گراف ۱۷۸: مطالعه مضمون تثبیت در خانه توسط اطفال والدین جواب دهنده ----- 84
- گراف ۱۷۹: مطالعه مضمون تثبیت در خانه توسط اطفال والدین جواب دهنده طبق جنسیت و موقعیت ----- 85
- گراف ۱۸۰: دلایل علاقمندی اطفال به مضمون تثبیت----- 85
- گراف ۱۸۱: دلایل علاقمندی اطفال به مضمون (نظرات والدین) ----- 86
- گراف ۱۸۲: تأثیرات تثبیت در زندگی اجتماعی-اقتصادی اطفال (نظرات والدین)----- 86
- گراف ۱۸۳: توافق والدین در مورد تأثیرات اجتماعی-اقتصادی تثبیت در ساحات شهری و دهات----- 87
- گراف ۱۸۴: آیا والدین یک کاروبار را به پیش برده اند؟----- 87
- گراف ۱۸۵: فیصدی والدین ذکور و اناث دخیل در کاروبار و فیصدی والدین دخیل در کاروبار در ساحات شهری و دهات ----- 87
- گراف ۱۸۶: سهمگیری والدین در کاروبار ----- 88
- گراف ۱۸۷: استفاده از دانش و مهارت تثبیت در کاروبار----- 88
- گراف ۱۸۸: استفاده از دانش و مهارت تثبیت در کاروبار ----- 88
- گراف ۱۸۹: نقش تثبیت در پیشبرد کاروبار ----- 89
- گراف ۱۹۰: اهمیت استفاده از دانش تثبیت در کاروبار ----- 89
- گراف ۱۹۱: اطفال که توانسته اند یک کاروبار را آغاز یا توسعه دهند (نظرات والدین)----- 90
- گراف ۱۹۲: برداشت های والدین در مورد توانایی اطفال شان در قسمت آغاز یا توسعه یک کاروبار ----- 90

- گراف ۱۹۳: سطح موفقیت کاروبار آغاز شده یا توسعه یافته به اساس دانش تشبث (نظرات والدین)-----90
- گراف ۱۹۴: دلایل موفقیت کاروبار آغاز شده یا توسعه یافته با استفاده از دانش تشبث-----92
- گراف ۱۹۵: تأمین مسئولیت کاری برای اطفال والدین جواب دهنده به کمک دانش تشبث-----93
- گراف ۱۹۶: تأمین مسئولیت کاری به کمک دانش تشبث (نظرات والدین)-----93
- گراف ۱۹۷: دلایل اهمیت تشبث در تأمین مسئولیت کاری-----93

لیست جدول ها:

- جدول 1: مدیران لیسه ها که تغییراتی را در تدریس تثبیت در ساحات مورد هدف طبق جنسیت مشاهده کرده اند ---- 75
- جدول 2: معلومات شریک ساخته شده در مورد تثبیت توسط والدین جواب دهنده طبق جنسیت و موقعیت----- 82
- جدول 3: منابع جمع آوری معلومات در مورد تثبیت طبق جنسیت و موقعیت ----- 84
- جدول 4: سطح موفقیت کاروبار آغاز شده یا توسعه یافته با استفاده از مفاهیم تثبیت (نظرات والدین)----- 91
- جدول 5: سطح موفقیت کاروبار آغاز شده یا توسعه یافته با استفاده از مفاهیم تثبیت (نظرات والدین)----- 91
- جدول 6: سطح موفقیت کاروبار آغاز شده یا توسعه یافته با استفاده از مفاهیم تثبیت (نظرات والدین)----- 91
- جدول 7: دلایل موفقیت کاروبار آغاز شده یا توسعه یافته با کمک دانش تثبیت (نظرات والدین)----- 92

مخففات:

اداره هماهنگی کمک های بشری و انکشافی برای افغان ها	ACBAR	1
اداره حمایه سرمایه گذاری افغانستان	AISA	2
اردوی ملی افغانستان	ANA	3
استراتژی انکشاف ملی افغانستان	ANDS	4
مرکز متشبثین خصوصی بین المللی	CIPE	5
شاخص برابری جنسیت	GPI	6
وزارت کاروبار و صنایع	MoCI	7
وزارت معارف	MoE	8
وزارت تحصیلات عالی	MoHE	9
وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	MoLSAMD	10
میزان ملی شمولیت در مکاتب	NER	11
ارزیابی ملی خطرات و آسیب پذیری	NRVA	12
ریاست انکشاف تشبثات کوچک و متوسط	SMEDD	13
نمونه گیری تصادفی طبقه بندی شده	SRS	14
مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث	TEO	15
دارالمعلمین ها	TTCs	16
تعلیمات تخنیکی و مسلکی معارف	TVET	17

مقدمه

سپاس و ستایش آن ذاتی را که انسان را برترین مخلوقات آفرید و به او سرمایه خرد، هوش و زبان اعطا کرد. جهانی را به این بزرگی در اختیارش قرار داد و راه بهتر زیستن را برایش زمینه ساز گردانید. روند جهانی شدن و تحولات سریع و پیچیده چند دهه اخیر باعث گردیده است تا جوامع، گوناگون تلاش کنند و خود را بیشتر از پیش برای پذیرش این دگرگونی آماده سازند. کشور های در حال توسعه و رشد به ویژه کشور ما در این روند نیاز مبرم به ایجاد و بنایانگذاری مستحکم یک اقتصاد پویا دارد. ترویج فرهنگ کار آفرینی و تشبث یگانه راهی برای رسیدن به این مرام می باشد.

تشبث در حقیقت زمینه ساز رشد خلاقیت و تقویت ابتکار افراد است تا بتوانند با به دست آوردن قابلیت های خلاق، ارائه ایده و فکر و طرح ابتکاری ایجاد کسب و کار کنند و با قبول مخاطره و تحمل خطر، محصول جدید را ارائه کنند.

هدف تشبث پرورش و توسعه نیرو های خلاق و شناسایی فرصت های اقتصادی ایجاد کسب و کار و شرکت های جدید، نو آوری و بهره برداری از فرصت ها جهت رشد و توسعه اقتصاد و فرهنگ کار آفرینی برای جامعه است که در دورنما منجر به تحول و دگرگونی بنیادی در اقتصاد ملی می گردد. و این فرهنگی است که اسلام آن را تایید نموده و پیروان خود را به آن تشویق می نماید. چنانچه پیامبر بزرگواری اسلام ضمن حدیث قدسی می فرماید: (من شریک سوم در بین دو شریک میباشم تا زمانیکه با هم دیگر خیانت نکنند اما زمانیکه باهم دیگر خیانت کردند من از بین آنها بیرون می شوم). (۱)

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث برنامه تشبث را برای جوانان افغانستان آماده ساخت تا شاگردان در پایان دوره تعلیمی قادر گردند گامی به سوی ابتکار، خلاقیت، نو آوری و خود کفایی بردارند. این برنامه تشبث جوانان را با ماهیت و ابزار انکشاف تجارت و اقتصاد بازار آزاد آشنا ساخته و به آنها مهارت های رهبری، قبول خطر در تجارت، ابتکار، پشت کار و تلاش رابطه میان اقتصاد بازار آزاد و دیموکراسی را می بخشد و روحیه ملی گرایی، احترام به مسئولیت ها را در بین جوانان پرورش می دهد. تا هر کدام شان یک متشبث بار آمده و قادر گردند تا زمینه کار آفرینی را برای خود و دیگران فراهم سازند. و در دور نما انقلاب نوین را در عرصه های اقتصاد، تکنالوژی، معارف، صحت، زراعت و غیره برای افغانستان و جهان به میان آورند.

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث، به اساس تفاهمنامه در هماهنگی نزدیک با وزارت معارف، برنامه تشبث و تدریس مضمون تشبث را در ۴۳ لیسه در چهار ولایت کشور از چند سال به اینطرف عملی می نماید. این در حالی است که مطالعه جامع درمورد مؤثریت برنامه تشبث تا اکنون انجام نه شده بود. بنابراین، ارزیابی تأثیرات برنامه تشبث در سال های ۱۳۹۴/۹۵ پلان شد. اهداف بنیادی این ارزیابی عبارت اند از:

- ارزیابی مؤثریت برنامه تشبث در رشد اقتصاد اجتماعی و خودکفایی جوانان
- مشخص ساختن فیصدی شاگردان که تجارت جدید آغاز کرده اند، تجارت قبلی شان را توسعه داده اند یا صاحب وظیفه شده اند و یا هم به دیگر جوانان زمینه کار را مساعد ساخته اند.

این ارزیابی تأثیرات برنامه تشبث که تمام جزییات در ابعاد متعدد برنامه را در بر میگیرد و از طرف هیئت مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث برای علاقمندان تقدیم می دارد.

فضل ربی حق بین

رئیس مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث

(۱) عن أبي هريرة (رض) قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: يقول الله عز وجل: أنا ثالث الشريكين ما لم يخن أحدهما صاحبه، فإذا خانه خربت من بينهما (رواه ابوداؤد و صححه الحاكم)

سپاسگزاری

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث از تمام دست اندرکاران به شمول دوکتور اکمل نصرت نویسنده و رهنما، فضل ربی حقین مرور کننده، تطبیق کنندگان کار ساحوی هر یک آرزو حیدری، حفیظ الله دلداری، سید جلال رحمانی و فرحناز افضلی که ارزیابی تأثیرات برنامه تشبث محصول از زحمات، تلاشهای مسلسل و خستگی ناپذیر ایشان بوده اظهار سپاس و قدردانی می کند.

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث نیز از ریاست های معارف شهر کابل، چاریکار، جلال اباد و ولایات کابل، پروان، ننگرهار، بامیان، تمام حوزه های تعلیمی، ادارات لیسه ها، استادان و شاگردان در شهرها و ولایات متزکرة که در انجام مصاحبه ها همکاری نموده اظهار سپاس و قدردانی می نماید.

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث همچنان از حمایت و زارت معارف و بنیاد ملی دموکراسی در انجام ارزیابی تأثیرات برنامه تشبث و فراهم نمودن زمینه ظرفیت تحقیقاتی اظهار سپاس می نماید.

خلاصه اجراات

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت، در هماهنگی نزدیک با وزارت معارف، تدریس مضمون تثبیت را در ۴۳ لیسه در چهار ولایت کشور عملی می نماید. این در حالی است که مطالعه جامع درمورد مؤثریت برنامه تثبیت تا اکنون انجام نه شده است. بنابراین، ارزیابی تأثیرات برنامه تثبیت در سال های ۱۳۹۴ پلان شد. اهداف بنیادی این ارزیابی عبارت اند از:

- ارزیابی مؤثریت برنامه تثبیت در رشد اقتصاد اجتماعی و خودکفایی جوانان
- مشخص ساختن فیصدی شاگردان که تجارت جدید آغاز کرده اند، تجارت قبلی شان را توسعه داده اند یا صاحب وظیفه شده اند و یا هم به دیگر جوانان زمینه کار را مساعد ساخته اند.

سوالنامه ها

سوالنامه ها برای جمع آوری معلومات از ۴۰۰ شاگرد، ۶۱ معلم مضمون تثبیت، و ۴۳ مدیر لیسه (که در آن مضمون تثبیت تدریس می گردید)، و ۸۰ والدین شاگردان تهیه شده بود. در حدود ۳۴۰۰۰ شاگرد این مضمون را مطالعه کرده و ارزیابی میزان یادگیری تمام شاگردان کار سختی بود، بنأ یک کتله از شاگردان به صورت نمونوی بر اساس طرز العمل های معیاری بین المللی در قسمت نمونه گیری انتخاب شده بودند. به هر حال، تمام معلمین تثبیت و مدیران لیسه ها مورد مصاحبه قرار گرفتند. از مجموع ۲۰۰ شاگرد که کاروبار خود را آغاز کرده یا توسعه داده یا خود شان صاحب کار گردیده و یا هم برای دیگران فرصت های کاری را ایجاد نموده اند، ۸۰ تن از والدین آنها در ارزیابی شامل بودند. یافته های مصاحبه های ابتدایی از هر چهار بخش، حمایت کلی از مؤثریت برنامه تثبیت را از نظر شخصی و کاری شاگردان نشان می داد. تفصیل یافته های اولیه درمورد هر یک از چهار گروپ در پاراگراف های بعدی مورد بحث قرار گرفته اند.

شاگردان

شاگردان برای ارزیابی از صنوف ۱۰، ۱۱ و ۱۲ که مضمون تثبیت را مطالعه کرده بودند، مشخص شدند. معلومات جمع آوری شده از ۴۰۰ تن شاگردان نشان داد که برنامه تثبیت ۶۹٪ آنها را برای آغاز کاروبار جدید کمک کرده است. هنگامی که سوال کردیم برنامه تثبیت چگونه به آنها کمک کرده است، شاگردان موضوعات مرتبط به کاروبار، انگیزه دهی برای تهیه طرح های تجاری و ایجاد مفکوره های ابتکاری تجاری برای توسعه کاروبار را نام بردند. از جمله ۳۱٪ متباقی، ۸۵٪ آنها استفاده از دانش تثبیت در آغاز نمودن یک کاروبار در آینده صحبت کرده اند. مضمون تثبیت به بیشتر از نیمی از جواب دهنده گان کمک کرده است تا کاروبار خانوادگی خویش را به دلیل آشنایی با اصول کاروبار از طریق برنامه تثبیت توسعه بدهند. این در حالی است که ۷۷٪ از شاگردان به اهمیت بیشتر مضمون تثبیت در مرحله آغاز یک کاروبار نسبت به توسعه آن اشاره کرده اند. برنامه تثبیت شاگردان را قادر می سازد تا بر اساس اصول معیاری تجارت، کاروبار خویش را آغاز نمایند. همچنان برنامه تثبیت در ایجاد امکانات برای توسعه مسلکی و رشد کاروبار نقش حیاتی را بازی می کند. شصت فیصد شاگردان از طبقه ذکور و اناث به اهمیت مضمون تثبیت در آغاز کاروبار معتقد بودند. موارد فوق الذکر به این مسئله تأکید می کند که برنامه تثبیت در بهبود وضعیت اقتصادی و حمایت از خودکفایی جوانان در هر دو طبقه مؤثریت مساوی داشته است.

نکته قابل توجه این است که در ۸۵٪ شاگردان جواب دهنده تغییراتی در شیوه مدیریت کاروبار بعد از مطالعه مضمون تثبیت به وجود آمده است. یکی از مهم ترین تأثیرات تدریس مضمون تثبیت این است که ۸۱٪ شاگردان جواب دهنده در اثر مطالعه مضمون تثبیت فرصت های کاری را پیدا کرده اند. بعد از مطالعه مضمون تثبیت، حدود ۵۸٪ از شاگردان توانسته اند برای کاروبار خود سرمایه جذب نمایند. بر علاوه، ۷۰٪ شاگردان جواب دهنده گفتند که آنها توانسته اند سرمایه خود را بهتر از گذشته مدیریت کنند. برنامه تثبیت ۲۹٪ از شاگردان جواب دهنده را قادر ساخته که دیگر جوانان را به کار استخدام کنند. این شاگردان بیان کرده اند که آنها تغییراتی را در رفتار خود منحیث کارفرما تجربه کرده اند که بدون داشتن دانش تثبیت نمی توانستند آنها بدست آورند. حایز اهمیت است که ۷۹٪ شاگردان فکر می کنند اگر اصول تثبیت در کاروبار روزانه عملی گردد، فرصت های کاری بیشتر برای جوانان ایجاد خواهد شد. بعد از

خواندن تشبث، ۷۹٪ شاگردان یک تغییر را در افهام و تفهیم، ارتباطات، شبکه سازی، رهبری، تصمیم گیری، پلان گذاری و تطبیق پلان ها و مهارت های حمایوی تجربه کرده اند. با تطبیق اصول تشبث در کاروبار، ۶۹٪ شاگردان قادر شدند حداقل یک طرح تجارتي را تهیه و ترتیب کنند، در حالیکه ۳۱٪ آنها بیشتر از یک طرح تجارتي را تهیه و ترتیب کردند.

چهل و هشت فیصد شاگردان جواب دهنده تولیدات خود را در نمایشات به نمایش گذاشتند، که منعکس کننده انگیزه شاگردان برای نشان دادن تولیدات شان به تعداد کثیری اشتراک کننده گان می باشد. ۸۷٪ شاگردان در جلسات تشبث با علاقمندی اشتراک کرده و به خودکفایی اقتصادی علاقه خود را نشان داده اند. یک بر چهار حصه شاگردان جواب دهنده گفته اند که شاگردان دیگر را در سایر لیسه ها می شناسند که به کمک برنامه تشبث، کاروبار خود را آغاز کرده اند.

معلمین

از بین معلمین برنامه تشبث، ۹۸٪ از آنها اظهار داشتند که شاگردان علاقمندی شدیدی به مضمون تشبث، مخصوصاً یادگیری اصول کاروبار، دارند. مسئله قابل توجه این است که شاگردان صنوف پایین تر از صنف ۱۰، با ۶۴٪ از معلمین تشبث درمورد مضمون تشبث صحبت کرده اند. این مسئله بیان کننده این موضوع است که شاگردان برنامه تشبث در مورد اهمیت مضمون تشبث با شاگردان صنوف پایین صحبت کرده اند. ۹۷٪ معلمین جواب دهنده گفته اند که شاگردان آنها اهمیت مضمون را درک می کنند و تمایل زیاد به آموختن تشبث در بین آنها ایجاد شده است. علاوه بر پیشرفت اقتصادی، تمام معلمین جواب دهنده معتقد بودند که برنامه تشبث بالای زندگی اجتماعی شاگردان تأثیر داشته است. شاگردان تحت سرپرستی ۸۹٪ از معلمین قادر شده اند فعالیت اقتصادی را آغاز کنند یا آنرا توسعه دهند، این در حالی است که شاگردان مربوط به ۹۳٪ معلمین تشبث از مصئونیت کاری برخوردار شده اند. چهل و هفت فیصد معلمین تشبث از تمایل شاگردان لیسه هایی که برنامه تشبث در آنها تطبیق نمی گردد تمایل خود را برای آموختن مضمون تشبث نشان داده اند.

ادارات لیسه ها

مسئله مهم این است که به یاد داشته باشیم که مدیران تمام ۴۳ لیسه با مضمون تشبث و حمایت های فراهم شده توسط مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث در قسمت تدریس مضمون تشبث آشنا بودند. طبق علاقمندی ادارات لیسه ها، ۹۲٪ این ادارات بر تدریس مضمون تشبث در لیسه های شان نظارت کرده اند و ۶۹٪ آنها تدریس تشبث را مؤثر دانسته اند. برعلاوه، ۸۹٪ مدیران لیسه ها یک تغییر مثبت را در مهارت های تدریس معلمین تشبث مشاهده کرده اند. هفتاد و شش فیصد مدیران لیسه ها اضافه کرده اند که به علت اهمیت مضمون، سایر معلمین نیز به تدریس مضمون ابراز علاقمندی کرده اند. نهایتاً، ۳۲٪ ادارات گفته اند که سایر ادارات لیسه ها نیز علاقمندی خود به آغاز تدریس مضمون تشبث را ابراز داشته اند.

والدین

با والدین شاگردان نیز مصاحبه شده است؛ ۸۲٪ آنها درمورد مضمون تشبث معلومات داشتند. این معلومات اهمیت مضمون تشبث را برای خانواده های شاگردان بیان می نماید. نود و دو فیصد والدین گفته اند که اطفال آنها علاقمندی بسیار زیاد به آموختن مضمون تشبث دارند تا جاییکه آنها در خانه نیز آنرا مطالعه می کنند. برعلاوه، ۸۲٪ والدین گفته اند که آنها به صورت منظم درمورد این مضمون با اطفال خود بحث و گفتگو می کنند. ۹۶٪ والدین بر این باورند که مضمون تشبث برای بهبود زندگی اجتماعی-اقتصادی اطفال آنها مهم می باشد. شصت و چهار فیصد والدین گفته اند خود شان دانش و اصول تشبث را در تجارت خود استفاده کرده اند که منبع این دانش، اطفال آنها بوده است. پنجاه و دو فیصد والدین باور دارند که اگر اطفال آنها یک کاروبار را بر اساس اصول تشبث آغاز کنند، کاروبار آنها موفق خواهد بود.

یافته های کلی

یافته های ارزیابی نشان می دهند که مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث یک پروژه مؤثر را تطبیق کرده است که تعداد زیادی از شاگردان قادر شده اند با استفاده از دانش تشبث یک کاروبار را آغاز کنند یا از مصئونیت کاری برخوردار شوند. اکثریت شاگردان گفته اند که آنها از دانش تشبث در آینده برای تقویه و پایداری اقتصادی خود استفاده خواهند

کرد. معلمین تثبیت و مدیران لیسه ها به اندازه ای تحت تأثیر اهمیت مضمون تثبیت قرار گرفته اند که ۹۸٪ معلمین و ۹۲٪ مدیران شمولیت مضمون تثبیت در نصاب تعلیمی معارف را پیشنهاد کرده اند.

فصل اول: مقدمه ارزیابی

ارزیابی و مفاد آن

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت در برج قوس ۱۳۸۹ تأسیس گردید؛ این مؤسسه متمرکز بر جوانان می باشد که اصول شهروندی مسئولانه، رهبریت، حکومتداری خوب، تعلیمات در عرصه اقتصاد بازار را ترویج و تسهیل شبکه سازی برای شاگردان لیسه شامل صنوف ۱۰، ۱۱ و ۱۲ در ولایات کابل، ننگرهار، پروان و بامیان را ارتقا و ترویج می دهند. مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت از میان پروژه های مرکز متشبین خصوصی بین المللی به منظور ترویج فرهنگ تثبیت نشأت گرفته است.

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت یک مؤسسه کاملاً افغانی، غیر انتفاعی، غیر دولتی است که در وزارت اقتصاد جمهوری اسلامی افغانستان ثبت می باشد. این مؤسسه یک تفاهم نامه همکاری را با وزارت محترم معارف جمهوری اسلامی افغانستان امضا کرده و عضو اداره هماهنگی کمک های بشری و انکشافی برای افغان ها می باشد. مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت دارای یک هیئت مدیره فعال، متشکل از اعضای کاملاً متخصص، می باشد.

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت از طریق فعالیت های تعلیمی، به شمول آموزش درمورد اقتصاد مبتنی بر بازار، مبارزه با فقر و فساد، و ارتقای حکومتداری خوب و روش های پسندیده تجارتي، مهارت های لازم را به جوانان می آموزاند تا به یک متشبت تبدیل شوند.

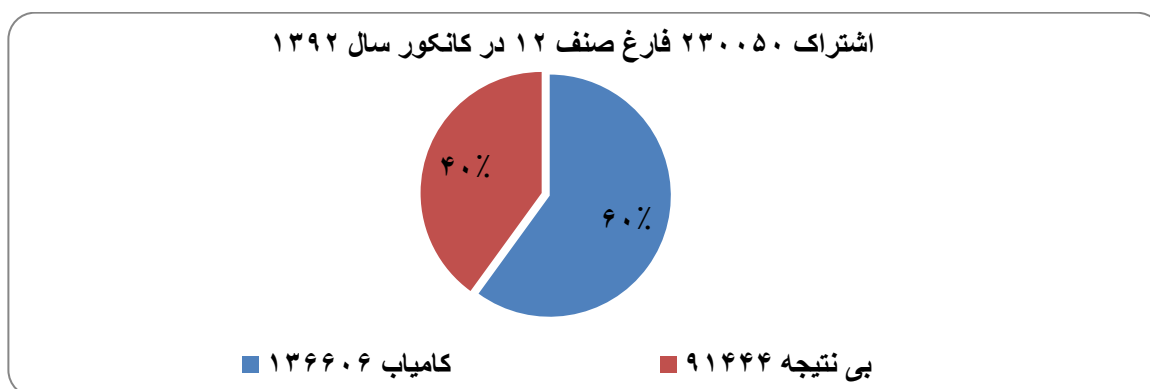
ضرورت برنامه تثبیت

سه یا چهار دهه قبل، حکومت ملی و حکومت های محلی افغانستان توسعه یافتند. در آن زمان صرف تعداد اندکی از مؤسسات تحصیلات عالی وجود داشتند که سالانه صرف چند صد محصل را آموزش می دادند، و حکومت نیاز به استخدام کارمندان جدید داشت. فارغان، مخصوصاً متخصصین به وزارت ها طبق نیاز معرفی می شدند. تمام فارغان پوهنتون ها کار پیدا می توانستند و حتی فارغان صنوف ۱۲ منحیت معلم در لیسه های جدیدالتأسیس در سراسر کشور استخدام می شدند.

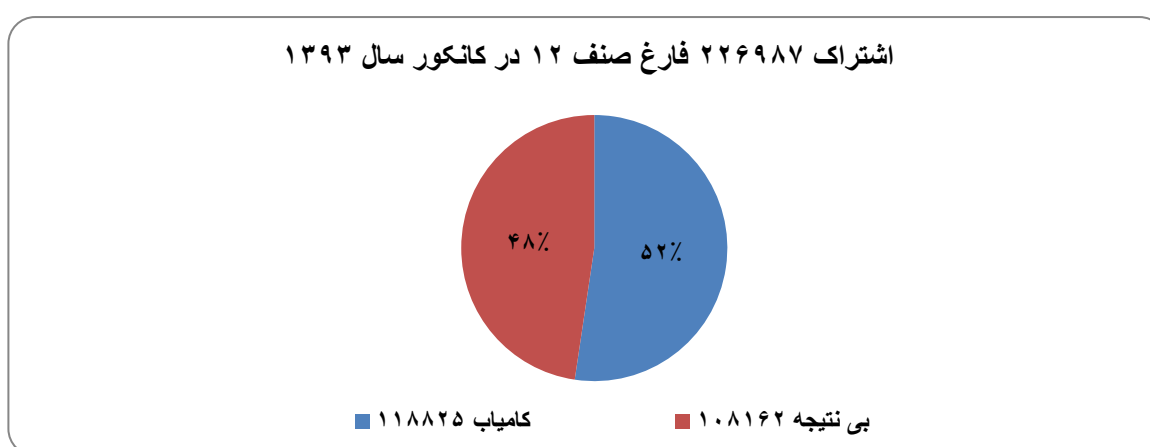
اکنون، در افغانستان تقریباً یکصد پوهنتون و مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی وجود دارد که سالانه تقریباً ۲۰۰۰۰ الی ۳۰۰۰۰ محصل به سویه لیسانس از آنها فارغ می شوند، و توقع می رود که این رقم از لحاظ ظرفیت و تعداد افزایش یابد. در تشکیلات دولت تقریباً ۳۶۵۰۰۰ بست وجود دارد که تمام آنها اشغال شده و بست های خالی به ندرت یافت می شود. هر سال فارغان جدید پوهنتون ها به صف جوانان بیکار که امید تقرر در بست های دولتی، همان قسم که در سال های ۱۳۱۹ تا ۱۳۴۹ معمول بود، را دارند اضافه می شوند، اما حالا چنین ضرورت وجود ندارد.

گراف های ۱، ۲، ۳ و ۴ فارغان سال های ۱۳۹۲، ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ افغانستان را نشان می دهند که در امتحان کانکور پوهنتون های دولتی اشتراک کرده اند. در سال ۱۳۹۲، وزارت تحصیلات عالی صرف توانست ۶۰٪ داوطلبان ورود به پوهنتون ها را جذب نماید و متباقی ۴۰٪ معیارهای لازم برای ورود به پوهنتون ها را پوره کرده نتوانستند. هر سال تعداد کسانی که به پوهنتون ها راه یافته نمی توانند افزایش می یابد، همانطور که در سال ۱۳۹۳ این تعداد به ۴۸٪ افزایش یافت. خوشبختانه مراحل برگزاری امتحان کانکور به صورت قابل ملاحظه یی بهبود یافته و گراف های ذیل این تغییرات را در سال های ۱۳۹۵ نشان می دهد.

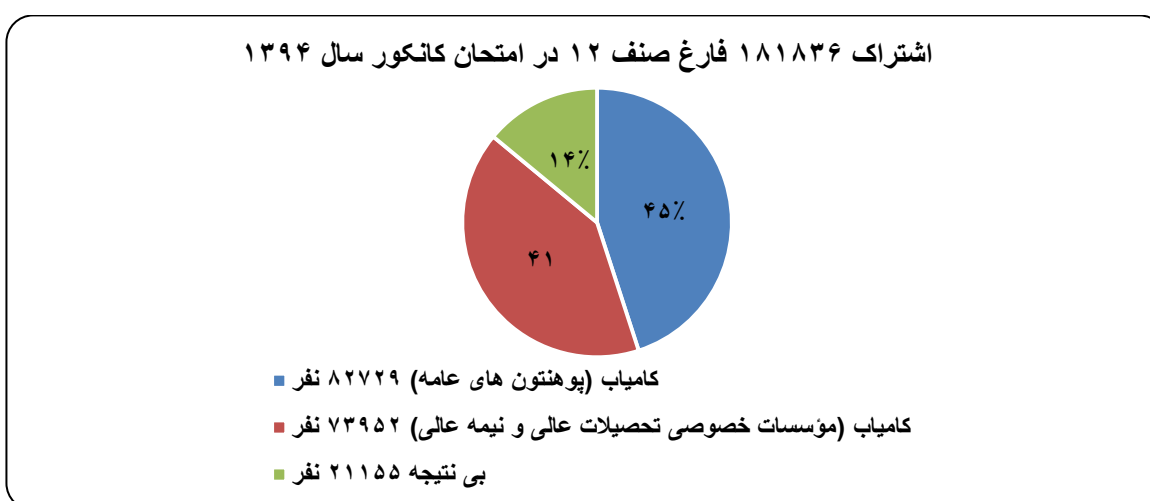
گراف ۱: نتایج امتحان کانکور فارغان صنف ۱۲ در سال ۱۳۹۲



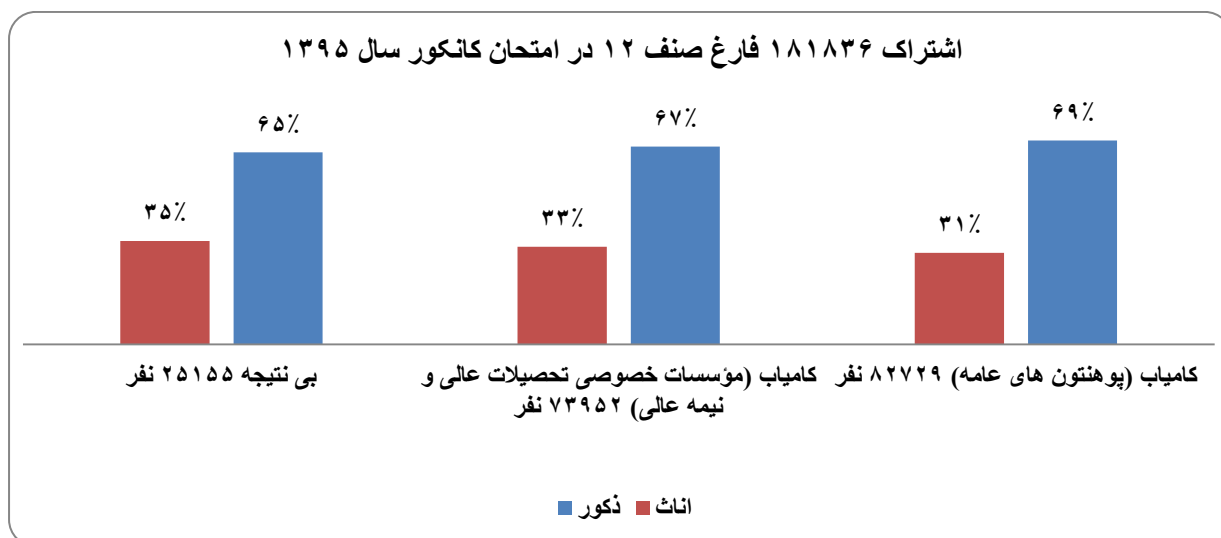
گراف ۲: نتایج امتحان کانکور فارغان صنف ۱۲ در سال ۱۳۹۳



گراف ۳: نتایج امتحان کانکور فارغان صنف ۱۲ در سال ۱۳۹۴



گراف ۴: نتایج امتحان کانکور فارغان صنوف ۱۲ در سال ۱۳۹۵



این تعداد زیاد فارغین لیسه ها و پوهنتون ها، که چانس کاریابی شان قابل پیشبینی نیست، احتمال دارد با گروپ های شورشیان یا باندهای جنایتکار ببوندند، و یا هم جذب عقاید افراطی گردند. برنامه تشبث نیازهای این فارغین را از طریق آموزش مهارت های لازم برای یافتن یا ایجاد فرصت های کاری در سیستم اقتصاد بازار آزاد، برآورده می سازد.

این برنامه به خصوص برای طبقه اناث از اهمیت خاصی برخوردار است؛ به خاطر اینکه دختران استعداد عالی و علاقمندی زیاد به فعالیت های تجارتي دارند، اما برای سال های متمادی از این فرصت محروم بوده اند. بنابراین، خوبتر خواهد بود تا برنامه تشبث به سایر لیسه ها و ولایات در سراسر کشور توسعه یابد. هدف هیئت رهبری و هیئت مدیره مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث این است که مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث با دست اندرکاران و مؤسسات یا برنامه هایی مانند پروژه ارتقای تساوی جنسیتی در برنامه های دارای اولویت ملی جهت حصول اهداف برنامه تشبث، مشارکت ایجاد نماید.

برنامه تشبث

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث، نصاب تعلیمی تشبث را در لیسه های چهار ولایت کشور تطبیق می کند. مرکز متشبین خصوصی بین المللی نصاب تعلیمی مذکور را برای آموزش شاگردان صنوف ۱۰ الی ۱۲ درمورد تشبث قبل از فراغت ایجاد نموده و آنرا در سال ۱۳۸۴ تطبیق کرد. مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث در ماه جوزای ۱۳۹۳ مسئولیت تطبیق این برنامه را برعهده گرفت.

به تعداد ۴۳ لیسه در برنامه تشبث شامل اند، که از آن جمله، ۲۹ لیسه در کابل، ۵ لیسه در بامیان، ۴ لیسه در ننگرهار و ۵ لیسه در پروان واقع اند. بیش از ۳۴۰۰۰ شاگرد در حال فراگیری این نصاب تعلیمی می باشند. برنامه تشبث همراه ۶۱ معلم کار می کند. معلمین مذکور نصاب تعلیمی تشبث را در جریان سال تعلیمی در لیسه های شان تدریس می کنند. معلمین، شاگردان را قبل از تدریس و بعد از تدریس نصاب تعلیمی تشبث ارزیابی می کنند. نمرات تمام شاگردان ثبت گردیده و یک کاپی از آن به مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث فرستاده می شوند. هر یک از لیسه های شامل در برنامه تشبث، دارای یک اتاق نمایشات می باشند که شاگردان نمونه تولیدات خویش را در آن به نمایش می گذارند.

لیسه های اشتراک کننده شامل لیسه های طبقه ذکور و اناث بوده که متشکل از ۱۷ لیسه پسرانه و ۲۶ لیسه دخترانه می باشند. در آغاز سال تعلیمی، شاگردان تشویق می گردند تا از طریق نوشتن طرح تجارتي، کاروبار مورد نظر خود را طراحی نمایند؛ نوشتن طرح تجارتي، اختیاری است. طرح های تجارتي می توانند راجع به آغاز یک کاروبار جدید

بوده یا در مورد بهبود و وسعت کاروبار فعلی خانوادگی باشند. طرح های تجارتي مذکور در سطح لیسه توسط معلمین تشبث ارزیابی گردیده و از میان آنها ده طرح تجارتي برتر انتخاب می گردند. بعداً این ده شاگرد مذکور، طرح های تجارتي شان را به هیئت مؤسسه تعلیمی تشبث، معلمین تشبث و مدیران لیسه ها ارائه می کنند. هیئت مذکور سه طرح تجارتي برتر را از میان ده طرح تجارتي برتر انتخاب کرده و جهت ارزیابی به مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث راجع می سازد؛ مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث بعد از ارزیابی تمام طرح های تجارتي، ۵۰ طرح تجارتي برتر را انتخاب می کند. سپس مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث از میان ۵۰ طرح تجارتي برتر، ده طرح تجارتي را برای رقابت نهایی انتخاب می کند. رقابت نهایی طرح های تجارتي توسط یک هیئت داوری مستقل متشکل از استادان پوهنتون ها و نمایندگان وزارت معارف و سکتور خصوصی مورد قضاوت قرار می گیرند. هیئت داوری مذکور از میان ده رقابت کننده برتر، سه نفر را منحيث برندگان اول، دوم و سوم انتخاب می کند.

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث به تمام ده اشتراک کننده دور نهایی رقابت جایزه اعطا کرده و به ۵۰ رقابت کننده برتر تصدیقنامه اهدا می کند. همچنان، مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث سایر برنامه های آموزشی را برای ۵۰ اشتراک کننده برتر و ده اشتراک کننده برتر فراهم کرده و آنها را به مؤسسات ذیربط مانند ریاست انکشاف تشبثات کوچک و متوسط وزارت تجارت و صنایع، اداره حمایه سرمایه گذاری افغانستان (آیسا) یا مراجع تمویل کننده جهت حمایت هر چه بیشتر معرفی می کند.

هزاران تن از شاگردان مضمون تشبث را فرا گرفته اند، اما ارزیابی مؤثریت برنامه تشبث تا اکنون انجام نشده است. به همین دلیل، لازم بود تا یک مطالعه جامع به منظور ارزیابی تغییرات که مضمون تشبث در طرز فکر شاگردان، معلمین، مدیران لیسه ها و والدین شاگردان ایجاد کرده، انجام شود.

مقصد ارزیابی

هدف درازمدت ارزیابی

هدف کلی مطالعه هذا، ارزیابی سطح مؤثریت برنامه تشبث در آوردن تغییرات مثبت در زندگی اجتماعی اقتصادی شاگردان می باشد.

اهداف کوتاه مدت ارزیابی

اهداف مشخص مطالعه مذکور عبارتند از:

- ارزیابی سطح دانش و معلومات شاگردان درمورد مضمون تشبث و اهمیت آن؛
- ارزیابی میزان مشارکت معلمین در قسمت ایجاد تغییرات مثبت در زندگی اجتماعی اقتصادی شاگردان؛
- بررسی میزان آشنایی ادارات لیسه ها با مضمون تشبث و تأثیرات آن بالای شاگردان
- کسب معلومات در مورد نظرات والدین شاگردان درمورد مضمون تشبث.

میتود و روش ارزیابی:

اندازه نمونه و نمونه گیری

اندازه نمونه:

باید به این مسئله اشاره نمود که به تعداد ۳۲۳۷۵ شاگرد، مضمون تشبث را فرا گرفته اند. بر علاوه، باید به این مسئله نیز تأکید کرد که تدریس این مضمون به تمام شاگردان غیرممکن به نظر می رسد. بنابراین، با در نظر داشت معیارهای قبول شده جهانی در قسمت انتخاب اندازه نمونه، یک روش نمونه گیری مورد استفاده قرار گرفت. با در نظر داشت فاصله اعتماد ۵٪، سطح اعتماد ۹۵٪ و موجودیت ۳۲۳۷۵ شاگرد، اندازه نمونه جهت انجام ارزیابی، ۴۰۰ شاگرد انتخاب گردید. علاوه براین، نمونه مورد هدف برای سایر گروپ های مورد نظر نیز انتخاب گردید. تمام معلمین و یک شخص از اداره هر لیسه جهت انجام مطالعه مذکور انتخاب شده و با آنها مصاحبه صورت گرفت. در نهایت، والدین شاگردان نیز بر اساس معیار فوق الذکر مورد ارزیابی قرار گرفته و ۸۰ تن از آنها برای انجام مصاحبه انتخاب شدند.

نمونه گیری

ارزیابی تمام شاگردان در این مطالعه غیر ممکن به نظر می رسد، به همین دلیل ما از روش های متنوع نمونه گیری در این ارزیابی جهت انتخاب تعداد کافی از مستفیدشوندگان برنامه استفاده کردیم که می توانست نتایج معتبر را در اختیار ما قرار دهد. به منظور داشتن یک تصویر واضح از تمام شاگردان، ما یک روش معیاری را برای نمونه گیری در نظر گرفتیم که شامل این موارد می گردد:

- (۱) تعریف اشخاص تحت ارزیابی،
- (۲) تعیین چارچوب نمونه گیری،
- (۳) تعیین روش نمونه گیری،
- (۴) تعیین اندازه نمونه،
- (۵) تطبیق پلان نمونه گیری،
- (۶) نمونه گیری در سطح ساحه و جمع آوری معلومات.

همانطور که قبل نیز اشاره گردید، مصاحبه با تمام شاگردان جهت ارزیابی سطح مؤثریت برنامه تثبیت در بهبود شاخص های زندگی اجتماعی-اقتصادی شاگردان غیر ممکن بود. بنابراین، اشخاص تحت مطالعه تعریف گردیدند. تعریف اشخاص تحت مطالعه به ما کمک کرد تا معیار شمولیت و عدم شمولیت شاگردان در نمونه تحت تحقیق را شناسایی نماییم. به همین دلیل، نمونه گیری شامل این موارد گردید: شاگردان در ۴ ولایت (کابل، ننگرهار، پروان و بامیان) در ۴۳ لیسه، مضمون تثبیت را فرا گرفته و منحیت مستفیدشوندگان برنامه تثبیت از طریق مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت به حیث تطبیق کننده این برنامه تلقی گردیدند. برای تعریف بهتر اشخاص تحت ارزیابی، تفکیک جنسیتی اندازه نمونه نیز مد نظر قرار گرفته شد. طبق تعریف، شاگردان که خارج از ۴۳ لیسه متذکره قرار داشتند، شاگردان که برنامه تثبیت را فرا نگرفته اند، و شاگردان صنوف پایینتر، منحیت نمونه مورد نظر برای ارزیابی در نظر گرفته نشدند. در مرحله دوم، چارچوب نمونه گیری برای اشخاص تحت مطالعه مشخص ساخته شده بود. چارچوب نمونه گیری به اعضای تیم مطالعه این امکان را داد تا اندازه نمونه را از میان تعداد وسیع از شاگردان مشمول در لیسه ها، تعیین نمایند. در مطالعه ارزیابی تأثیرات برنامه تثبیت، از روش نمونه گیری مبتنی بر احتمالات استفاده گردید، به خاطر اینکه فرصت اشتراک در مطالعه برای هر شاگرد که معیار شمولیت را پوره می کرد، فراهم شده بود. به صورت واضح باید گفت که در ارزیابی مذکور از نمونه گیری تصادفی طبقه بندی شده چند مرحله یی جهت تعیین اندازه نمونه استفاده می شود. تعداد مجموعی شاگردان مستفید شونده به ۴۳ لیسه طبقه بندی شده و هر یک از آنها منحیت یک واحد نمونه در نظر گرفته شده بودند. این کار به اعضای تیم مطالعه این امکان را داد تا معلومات بیشتر را در مورد مؤثریت و مفیدیت مضمون تثبیت از ولایات مختلف جمع آوری نمایند. در مرحله دوم، شاگردان لیسه های مختلف در یک ولایت به شاخه های مختلف تقسیم بندی گردیدند. در نهایت، در داخل شاخه های لیسه، از سیستم نمونه گیری تصادفی ساده جهت شناسایی تعداد مجموعی شاگردان برای انجام مصاحبه استفاده گردید. به منظور تشخیص نقطه آغاز مصاحبه ها با شاگردان، اعضای تیم مطالعه تمام شاگردان موجود در داخل یک شاخه لیسه را لیست کرده و با تعداد مشخصی از شاگردان در لیست با در نظر داشت تعداد شاگردان مورد نظر در هر لیسه مصاحبه نمودند. به هر حال، تعداد مصاحبه شوندهگان در داخل یک شاخه کاملاً به تعداد شاگردان در داخل شاخه لیسه وابسته بود. اندازه نمونه با استفاده از معیارهای آنلاین اندازه نمونه طوری محاسبه گردید تا نمونه انتخابی با روش های پسندیده نمونه گیری بین المللی مطابقت داشته باشد. به هر حال، متغیرهای عمومی برای محاسبه اندازه نمونه با در نظر داشت سطح اعتماد ۹۵٪، فاصله اعتماد ۵٪ و تعداد مجموعی ۳۲۳۷۵ شاگرد در ۴ ولایت کشور در نظر گرفته شده بود. متغیرها به ما اجازه داد تا با ۳۸۰ شاگرد مصاحبه کرده و ۸٪ دیگر را جهت تحت پوشش قرار دادن متعصین، تخریب کنندگان، آنهایی که تمایل به جواب دادن به سوالات اعضای تیم ارزیابی را نداشتند، و کاهش خطر عدم اعتبار و تناقض معلومات انتخاب نمودیم. بنابراین، مجموع کلی نمونه شامل ۴۸۰ شاگرد بود. به دلیل اینکه اندازه نمونه یک بخش کوچک از مجموع کلی شاگردان را احتوا می کرد، طرح نمونه گیری عدم جایگزینی واحدهای انتخاب شده را می پسندید. به این معنی که بعد از انجام مصاحبه با شخص مصاحبه شده، این شخص فرصت مصاحبه را برای بار دوم پوره کردن تعداد مجموع مصاحبه های لازم برای ارزیابی نخواهد داشت. به منظور جمع آوری معلومات معتبر، روش های نمونه گیری

و انتخاب اندازه نمونه طوری در نظر گرفته شد تا سطح عدم اعتماد را در اضافه یا کم گرفتن نمونه گیری تحت پوشش کاهش یابد.

ساحات ارزیابی

ارزیابی مذکور در ۴ ولایت شامل ۴۳ لیسه انجام گردید. از مجموع این ۴۳ لیسه متذکره، ۲۷ لیسه اناث و ۱۶ لیسه ذکور بودند. ۲۹ لیسه در ولایت کابل، ۴ لیسه در ولایت ننگرهار، ۵ لیسه در ولایت بامیان، و ۵ لیسه در ولایت پروان واقع بودند. قابل ذکر است که مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت مضمون تثبیت را در ۴۳ لیسه مذکور تطبیق می نماید.

روش های جمع آوری معلومات

سوالنامه های منظم به منظور جمع آوری معلومات کافی از شاگردان، تهیه و ترتیب گردید.

مرور اسناد

کار جمع آوری معلومات در ارزیابی مذکور با تحقیق اسناد دفتری آغاز گردید. در جریان مرور، اسناد پالیسی های مربوط به سیستم تعلیمی افغانستان، مورد بررسی قرار گرفتند. به هر حال، سایر اسناد مربوطه به مضمون تثبیت نیز به منظور جمع آوری معلومات در مورد سیستم تعلیمی افغانستان و چالش های جاری مورد ارزیابی قرار گرفتند.

مصاحبه های مرتب

حجم زیادی از معلومات عمده از افراد مورد نظر بعد از انجام مصاحبه های مرتب، جمع آوری گردید. سوالنامه های مرتب به منظور جمع آوری معلومات کمی و کیفی استفاده گردیدند. قابل ذکر است که سوال های انتخاب شده در این ارزیابی با دستاوردکاران مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت شریک ساخته شده و توسط آنها نهایی گردید. سوالنامه های منظم به منظور جمع آوری معلومات در مورد مؤثریت برنامه تثبیت از شاگردان، معلمین، مدیران لیسه ها و والدین شاگردان مورد استفاده قرار گرفت. و نیز قابل تذکر است که سوالنامه های جداگانه برای هر یک از نمونه های مورد نظر تهیه و ترتیب شده بودند.

فصل دوم: یافته ها

در بخش یافته های ارزیابی، در اولین مرحله یک مقدار معلومات کلی در مورد سیستم تعلیمی افغانستان تهیه و ترتیب گردیده است. به تعقیب آن، یافته های جمع آوری شده در جریان مطالعه ارزیابی در این بخش ارائه می گردد.

معلومات عمومی

به دلیل وقوع جنگ های داخلی، افغانستان شرایط بسیار شکننده و سختی را در جریان سه دهه گذشته متحمل گردید. تمام زیربناها، به شمول زیربناهای تعلیمی افغانستان به خاکستر تبدیل شدند. به هر حال، بعد از سقوط رژیم طالبان و با به وجود آمدن دولت جدید، امیدها یکبار دیگر به قلب افغان ها بازگشت. کوشش های متعدد به منظور اعمار دوباره و بازسازی زیربناهای کشور انجام شده است. پیشرفت های قابل ملاحظه یی در جریان ده سال اخیر از نظر سطح دسترسی به تعلیم و تربیه در افغانستان صورت گرفته است. شمولیت شاگردان در لیسه ها از ۱ میلیون نفر در سال ۱۳۸۰ که اکثریت شان از طبقه ذکور بودند به بیش از ۹ میلیون نفر در سال ۱۳۹۲ افزایش یافت که ۳۹٪ آنرا دختران تشکیل می دادند. تمام شاخص های تعلیمی به شمول شاخص های تساوی جنسیتی از زمان انجام ارزیابی ملی خطرات و آسیب پذیری، در سال ۱۳۸۶ به اینطرف بهبودی را نشان می دهند؛ اگر چه در حال حاضر مشاهده شده است که سرعت پیشرفت آهسته و ببطی گردیده است. علی الرغم دستاوردهای عمده در دهه اخیر، عملکرد معارف در افغانستان هنوز هم در سطح جهانی در پایین ترین سطح در بین سایر کشورها قرار دارد؛ همچنان با در نظر داشت سطح فعلی بهبودی ها، توقع نمی رود که افغانستان به اهداف استراتژی انکشاف ملی افغانستان در سال ۱۳۹۹ دست یابد. سهم جمعیت افغان های ۲۵ ساله و بالاتر از آن، که تعلیمات رسمی خویش را تکمیل کرده اند، بسیار اندک است، کمتر از ۷٪ و این فیصدی برای زنان ۳٪ است. به هر حال، بهبودی های قابل ملاحظه در تکمیل تعلیمات ابتدائیه و ثانوی در قسمت گروپ های سنی نوجوانان، ۱۵-۲۴ سال، مخصوصاً در قسمت دختران، مشاهده شده است. در نتیجه افزایش

حضور شاگردان در لیسه ها و مکاتب در دهه اخیر می باشد. میزان ملی شمولیت شاگردان در تعلیمات ابتدایی برای دختران و پسران در سال ۱۳۹۲، به ترتیب ۶۴٪ و ۸۶٪ بود، این در حالی است که میزان ملی شمولیت اطفال در تعلیمات عمومی (صنوف ۱-۱۲) به ترتیب ۵۰٪ و ۷۱٪ برای دختران و پسران بوده است. این ارقام طبق برآوردهای ریاست پلان وزارت معارف، هنوز هم ۳.۳ میلیون طفل در افغانستان شامل مکتب نیستند. به طور عموم، فرصت های شمولیت در مکاتب و لیسه ها، مخصوصاً برای دختران و زنان، ساحات دورافتاده و کوچی ها ناکافی می باشند، اما تفاوت جنسیتی در تعلیم و تربیه و سواد آموزی، به صورت مطلق و مقایسوی، به طور مداوم در حال بهبود می باشد. بنابراین، شاخص تساوی جنسیتی (GPI) در تعلیمات ابتدایی، ثانوی و لیسانس به ترتیب در سال ۱۳۹۱، ۰.۷۴، ۰.۵۳ و ۰.۴۲ در مقایسه با سال ۱۳۸۶ به ترتیب ۰.۶۹، ۰.۴۹ و ۰.۲۸ بوده بهبود را نشان می دهد. موانع دسترسی به تعلیم و تربیه شامل موارد ذیل اند: نا امنی، فقر، کار اطفال (اطفال کارگر)، عدم موجودیت مکاتب در ساحات دورافتاده، فاصله طولانی برای رسیدن به مکاتب، آزار و اذیت شاگردان در راه رسیدن به مکاتب.

سیستم تعلیمی افغانستان

ساختار سیستم تعلیمی افغانستان متشکل از سه دوره تعلیمات عمومی از صنف ۱ الی صنف ۱۲؛ سیستم موازی تعلیمات اسلامی؛ تعلیمات تخنیکی و مسلکی و نیز تربیه معلم از دوره ثانوی الی دوره عالی بعد از صنف ۱۳ می باشد.

تعلیمات ابتدایی: ۶ سال از صنف ۱ الی ۶؛ از ۷ سالگی الی ۱۳ سالگی

حکومت در مکاتب دولتی تعلیمات آکادمیک را به صورت رایگان فراهم می نماید. شاگردان از سن ۷ الی ۱۳ سالگی در مکاتب ابتدایی حاضر شده و در آن اصول ابتدایی خواندن، نوشتن، ریاضیات و فرهنگ ملی را فرا می گیرند. تعلیمات دینی مسئولیت ملاها در مساجد می باشد، اما محتوا، مضمون و موضوعات آن توسط ریاست تعلیمات اسلامی وزارت معارف جمهوری اسلامی افغانستان تنظیم می گردد.

تعلیمات متوسطه: ۳ سال از صنف ۷ الی صنف ۹؛ از سن ۱۳ الی ۱۶ سالگی

به تعقیب تعلیمات ابتدایی؛ شاگردان تعلیمات متوسطه، که مدت آن سه سال می باشد، را سپری می نمایند. در صورتی که شاگردان تمایل داشته باشند تا تحصیلات خویش را در مقاطع بالاتر ادامه دهند، باید امتحانی که در آخر این مرحله از آنها اخذ می گردد، موفقانه سپری نمایند.

تعلیمات دوره لیسه: ۳ سال از صنف ۱۰ الی ۱۲؛ از ۱۶ الی ۱۹ سالگی

در دوره لیسه، شاگردان دو انتخاب می داشته باشند: اول اینکه می توانند تعلیمات آکادمیک خود را برای مدت ۳ سال دیگر ادامه دهند، که در نهایت به پوهنتون راه یافته می توانند (البته بعد از سپری کردن موفقانه امتحان کانکور)؛ و دوم اینکه در رشته هایی همچو زراعت تطبیقی، تعلیمات هوانوردی، هنر، تجارت و تربیه معلم، تحصیلات خویش را ادامه دهند. شاگردان در پایان هر دو برنامه متذکره باید امتحان در نظر گرفته شده در این سطح را با موفقیت سپری نمایند تا حایز دریافت سند بکلوریا گردند.

تعلیمات مسلکی: از کورس های کوتاه مدت گرفته تا تعلیمات رسمی از صنف ۱۰ الی ۱۲ و ۱۳ الی ۱۴، برنامه های تعلیمات تخنیکی و مسلکی رسمی تحت رهبری وزارت معارف و کورس های غیررسمی تحت رهبری وزارت کار، امور اجتماعی شهدا و معلولین و مؤسسات غیر دولتی به افراد علاقمند ارائه می گردد.

تحصیلات عالی: صنف ۱۳ و بالاتر از آن

برنامه های تربیه معلم (صنوف ۱۳ و ۱۴) در دارالمعلمین ها تحت نظارت ریاست تربیه معلم وزارت معارف برگزار می گردد. برنامه های تحصیلات عالی تحت رهبری وزارت تحصیلات عالی توسط تعداد زیادی از پوهنتون های دولتی و خصوصی ارائه می شود. ساختار عمومی تحصیلات عالی شامل درجه لیسانس (۴ سال)، درجه ماستری (۳ سال) و درجه دکترا (۳ سال) می باشد. دارالعلوم های اسلامی نیز تعلیمات دینی را در سطوح معادل صنوف ۱۳ و ۱۴ ارائه می کنند.

تعلیمات غیر رسمی: بر علاوه ساختار تعلیمات رسمی فوق الذکر، تعلیمات غیر رسمی (کورس های کوتاه مدت) نیز توسط وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین و مؤسسات غیردولتی برگزار می گردد. و نیز، کورس های

سوادآموزی غیر رسمی، کورس های تعلیمی غیر رسمی برای بزرگسالان و سایر کورس ها توسط ریاست سوادآموزی وزارت معارف و سایر وزارتخانه ها مانند وزارت امور داخله کورس های سوادآموزی برای منصوبین پولیس ملی و وزارت دفاع ملی برای منصوبین اردوی ملی افغانستان برگزار می گردد.

مضمون تشبث تحت سیستم تعلیمات رسمی در ۴۳ لیسه در ۴ ولایت کشور به شاگردان لیسه ها تدریس می گردد.

یافته های مشخص

یافته های ارزیابی شاگردان تشبث

شاگردان ۴۳ لیسه دریافت کنندگان اصلی برنامه تشبث توسط مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث می باشند، به خاطر اینکه این شاگردان مضمون تشبث را فرا گرفته و دانش تشبث را در زندگی روزانه اجتماعی و آینده خود استفاده می کنند. شاگردان دانش تشبث را در زندگی خویش عملی کرده و با آغاز یک کاروبار جدید، توسعه کاروبار فعلی خویش و یا دریافت نمودن وظیفه نشان دادند که مضمون تشبث چه تأثیرات مستقیمی را بر زندگی اجتماعی و اقتصادی آنها گذاشته است. به همین دلیل، اکثر معلومات مورد نیاز از این شاگردان جمع آوری گردید، به خاطر اینکه آنها اصول تشبث را در زندگی تطبیق کرده و از تأثیرات آن بر زندگی روزانه خود آگاهی دارند. در نتیجه، شاگردان صنوف ۱۰ الی ۱۲ که این مضمون را فرا گرفته اند برای انجام مطالعه ارزیابی انتخاب شدند. بر علاوه، به دلیل اینکه ۳۲۳۷۵ شاگرد در حال فراگیری این مضمون در لیسه های متذکره بودند، مصاحبه با تمام آنها به منابع و وقت زیاد ضرورت داشت. باید به این مسئله اشاره کرد که این امکانات در اختیار تیم ارزیابی قرار نداشت. به همین دلیل، روش های نمونه گیری برای انتخاب اندازه نمونه تطبیق گردیدند. در نتیجه، تعداد ۴۰۰ شاگرد بر اساس روش های نمونه گیری معیاری با سطح اعتماد ۹۵٪ و فاصله اعتماد ۵٪ انتخاب شدند. بر علاوه، با در نظر داشت تعداد شاگردان در داخل لیسه ها و صنف ها، شاگردان به مکاتب و صنف های مربوطه خود طبقه بندی گردیدند. بنابراین، می توان نتیجه گیری کرد که معلومات جمع آوری شده می تواند نظرات تمام شاگردانی که مضمون تشبث را منحیث مضمون متمم در لیسه های خود فرا گرفته اند انعکاس دهد.

با در نظر داشت اهمیت معلومات جمع آوری شده، سوالنامه های جامع (دربگیرنده تمام معلومات مهم)، که شاگردان در مضمون تشبث خوانده اند، به منظور ارزیابی تأثیرات برنامه تشبث روی شاگردان تهیه و ترتیب گردید. سوالنامه شاگردان در ۶ بخش تنظیم گردیده بود. این ۶ بخش عبارتند از: معلومات درمورد مشخصات عمومی شاگردان، شاگردان و کاروبار، شاگردان و شغل، تأثیرات اجتماعی-اقتصادی برنامه تشبث، نمایشات تولیدات شاگردان تشبث و آینده مضمون تشبث. معلومات جمع آوری شده از شاگردان تشبث، یک تصویر واضح از سطح پیشرفت های مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث در زمینه ارتقای کیفیت زندگی شاگردان را ارائه می کند. به منظور جمع آوری معلومات مفید، به شاگردان اجازه داده شد تا دیدگاه ها و نظرات خویش را درمورد مضمون تشبث و اهمیت آن در زندگی شان ارائه نمایند.

گزارش هذا نیز بر اساس ۶ بخش متذکره تنظیم شده است تا بدین ترتیب تأثیرات و مؤثریت مضمون تشبث روی زندگی اجتماعی و اقتصادی شاگردان، به صورت واضح، روشن ساخته شود.

مشخصات عمومی شاگردان تشبث

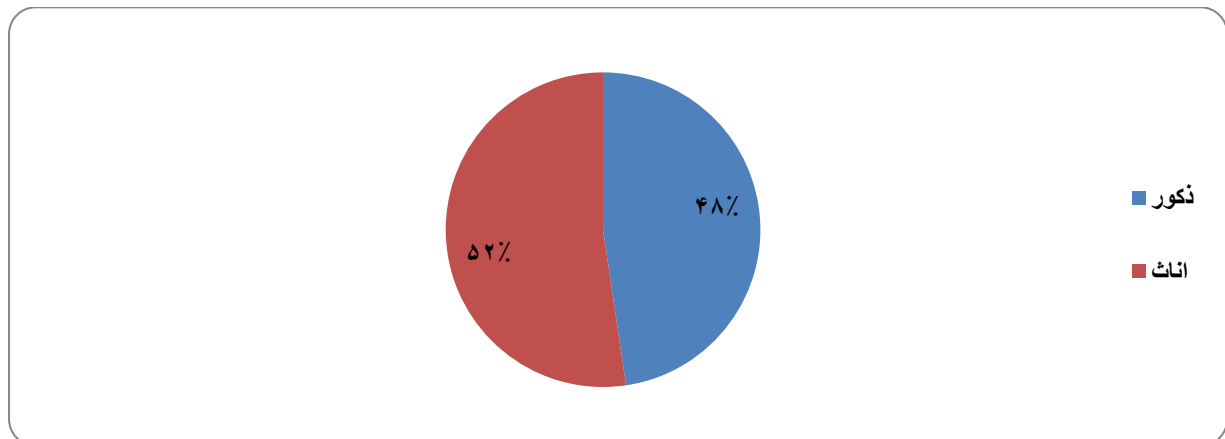
قبل از صحبت در مورد دیدگاه ها و نظرات شاگردان، لازم است تا درمورد مشخصات عمومی شاگردان تشبث صحبت نماییم. بنابراین، معلومات درمورد جنسیت، سن، صنف و موقعیت هر یک از شاگردان مصاحبه شده، جمع آوری گردید.

جنسیت:

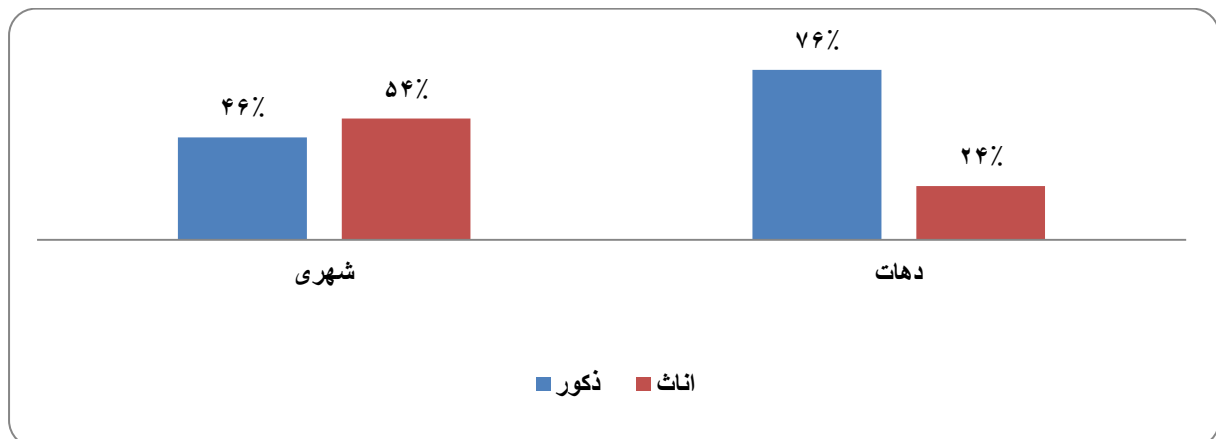
بعد از مصاحبه با شاگردان مشخص گردید که ۴۸٪ شاگردان مصاحبه شده از طبقه ذکور و ۵۲٪ از طبقه اناث بودند. قابل تذکر است که در مجموع، شاگردان اناث بخش بزرگتری از جمعیت شاگردان کلی تشبث را تشکیل می دهند.

(۳۲۳۷۵ شاگرد). با در نظر داشت این موضوع، اعضای تیم ارزیابی با تعداد بیشتری از شاگردان طبقه اناث مصاحبه نمودند. وقتیکه معلومات درمورد موقعیت جواب دهندگان را تحت ارزیابی قرار دادیم، دریافتیم که شاگردان اناث مصاحبه شده در ساحات شهری اکثریت جمعیت مصاحبه شوندگان را تشکیل دادند (۵۴٪)، در حالیکه در ساحات دورافتاده شاگردان ذکور اکثریت جمعیت مصاحبه شوندگان را تشکیل می دادند (۷۶٪). وقتیکه معلومات درمورد ساحات مورد نظر مطالعه را تحت ارزیابی قرار دادیم، دریافتیم که با شاگردان ذکور بیشتر در ولایت ننگرهار (۷۳٪)، ولایت بامیان (۵۹٪)، ولسوالی پغمان (۶۳٪)، ولسوالی چهار آسیاب (۶۷٪)، ولسوالی شکر دره (۱۰۰٪)، و ولسوالی گلدره (۱۰۰٪) مصاحبه صورت گرفته است. اما در شهر کابل، ولسوالی استالف و ولایت پروان به ترتیب ۵۳٪ و ۱۰۰٪ و ۵۹٪ با تعداد زیادی از شاگردان اناث مصاحبه شده است. برای کسب معلومات کامل درمورد تفکیک جنسیتی شاگردان مصاحبه شده، لطفاً به گراف های ۵، ۶ و ۷ مراجعه نمایید.

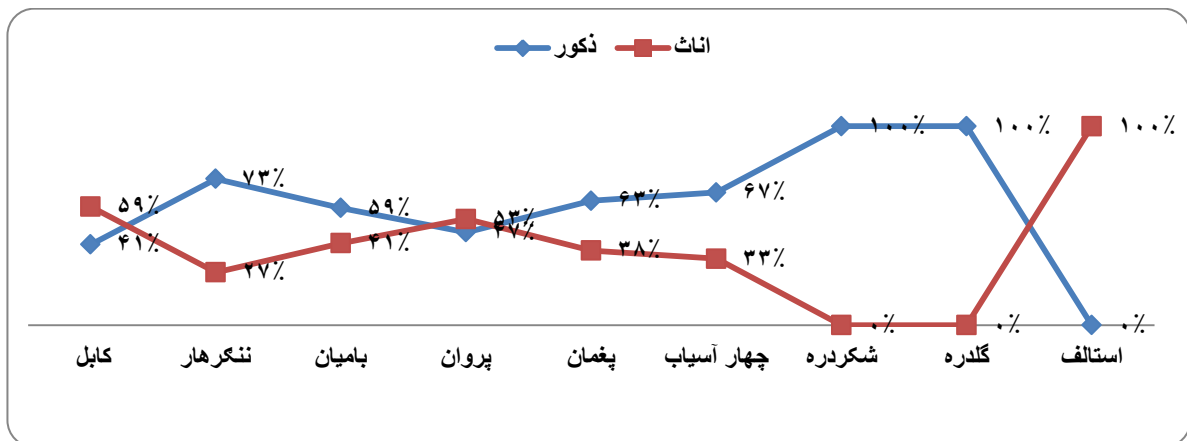
گراف ۵: تفکیک جنسیتی شاگردان مصاحبه شده



گراف ۶: تفکیک جنسیتی شاگردان مصاحبه شده در ساحات شهری و دهات



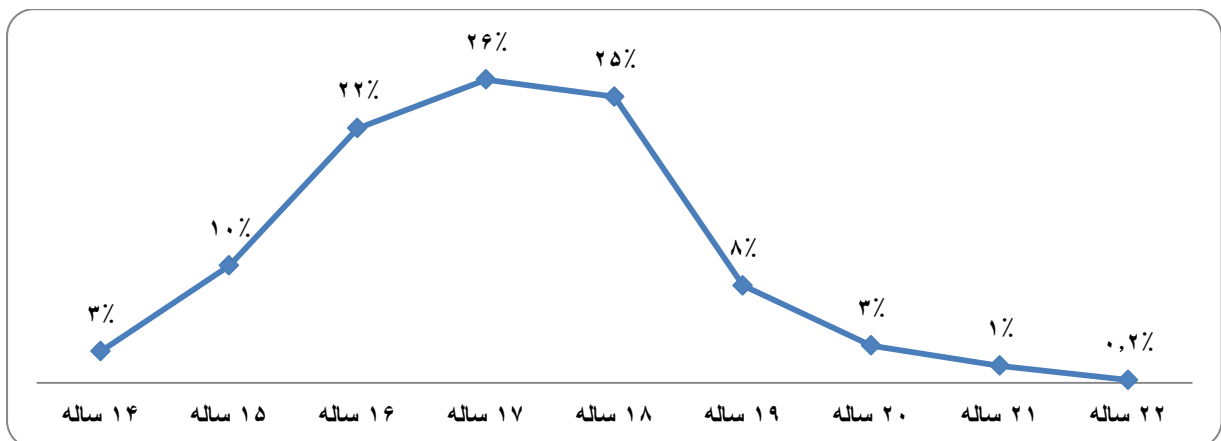
گراف ۷: تفکیک جنسیتی شاگردان مصاحبه شده در ساحات مورد نظر



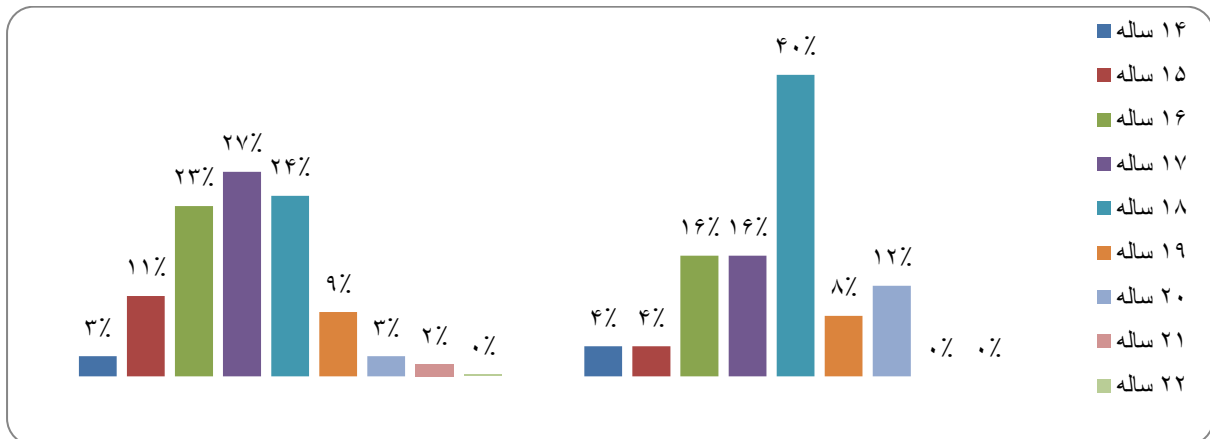
سن:

سن، دومین شاخص در بررسی مشخصات عمومی شاگردان برنامه تشبث بود. به دلیل اینکه شاگردان برنامه تشبث در دوره لیسه قرار داشتند، توقع میرفت که نوجوانان و جوانان اکثریت جواب دهنده گان را تشکیل دهد. قابل ذکر است که شاگردان مصاحبه شده در سنین ۱۴ الی ۲۲ سالگی قرار داشتند. بعد از تحلیل معلومات، دریافتیم که اکثریت شاگردان (۲۶٪) در سن ۱۷ سالگی قرار داشتند. مشابهاً، یک بر چهار حصه (۲۵٪) شاگردان ۱۸ ساله و اکثریت سوم (۲۲٪) را شاگردان ۱۶ ساله تشکیل می دادند. بنابراین، میتوان نتیجه گرفت که نزدیک به سه بر چهار حصه (۷۳٪) شاگردان در سنین ۱۶ الی ۱۸ سالگی قرار داشتند. در قسمت موقعیت جواب دهنده گان، ما دریافتیم که در ساحات شهری اکثریت شاگردان (۲۷٪) در سن ۱۷ سالگی قرار داشتند. در مقایسه، ۴۰٪ مصاحبه شونده گان در ساحات دورافتاده در سن ۱۸ سالگی قرار داشتند. در عین زمان، سن شاگردان با در نظر داشت جنسیت آنها نیز تفاوت داشت. طوریکه ۳۳٪ شاگردان ذکور ۱۸ ساله بوده و ۳۰٪ شاگردان اناث ۱۶ ساله بودند. گراف های ۸، ۹ و ۱۰ تصویر کامل از تفکیک سنی شاگردان مصاحبه شده را نشان می دهند.

گراف ۸: تفکیک سنی شاگردان مصاحبه شده



گراف ۹: تفکیک سنی شاگردان مصاحبه شده در ساحات شهری و دهات



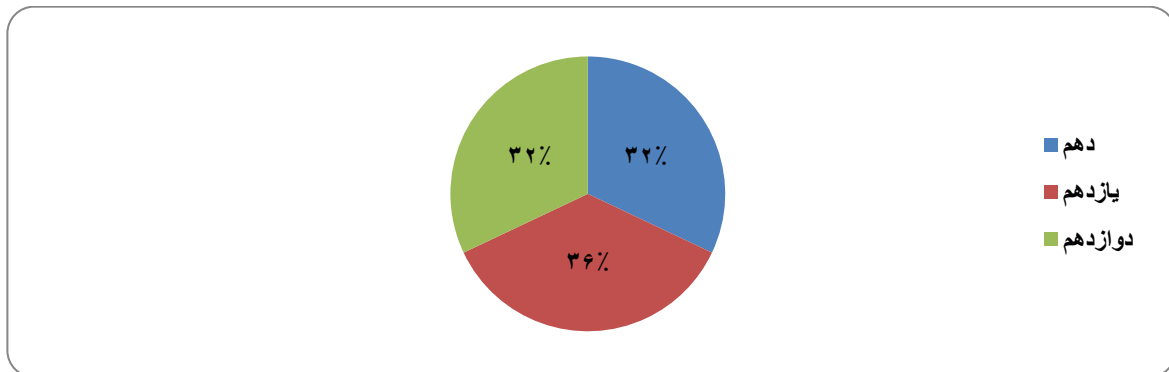
گراف ۱۰: تفکیک سنی شاگردان مصاحبه شده طبق جنسیت



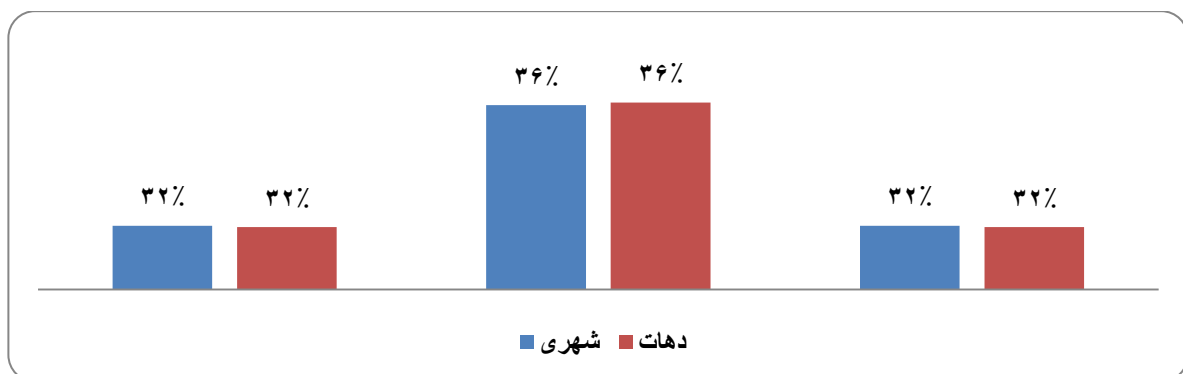
صنف:

بعد از جمع آوری معلومات درمورد سن جواب دهندگان، معلومات درمورد صنف شاگردان مصاحبه شده جمع آوری گردید. قابل ذکر است که شاگردان از صنف ۱۰ الی ۱۱ انتخاب شده و تعداد شاگردانی که از هر صنف انتخاب شدند بر اساس تعداد شاگردان همان صنف بود. بنابراین، ما دریافتیم که اکثریت شاگردان مصاحبه شده از صنف ۱۱ بوده (۳۶٪) و به صورت مساوی (۳۲٪) شاگردان از صنف ۱۰ و ۱۲ مورد مصاحبه قرار گرفتند. بعد از تحلیل معلومات درمورد شاگردان ساحات شهری و دهات، ما دریافتیم که تفکیک شاگردان نظر به ساحه جغرافیایی مشابه بوده، یعنی ۳۶٪ از صنف ۱۱، ۳۲٪ از صنف ۱۰ و ۳۲٪ از صنف ۱۲ هم در ساحات شهری و هم در دهات تحت مصاحبه قرار گرفته اند. در نهایت، معلومات مورد نظر با در نظر داشت جنسیت شاگردان مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفتند و ما دریافتیم که اکثریت جواب دهندگان ذکور (۳۵٪) از صنف ۱۰ و به تعقیب آن ۳۴٪ از صنف ۱۱ و ۳۲٪ از صنف ۱۲ بوده اند. اما، تعداد بیشتر شاگردان اناث (۳۶٪) از صنف ۱۲ بوده اند و بعد از آن صنف ۱۰ (۳۳٪) و صنف ۱۱ (۳۱٪). گراف های ۱۱، ۱۲ و ۱۳ معلومات دقیقی را درمورد تفکیک شاگردان مصاحبه شده به اساس صنف شان ارائه می نماید.

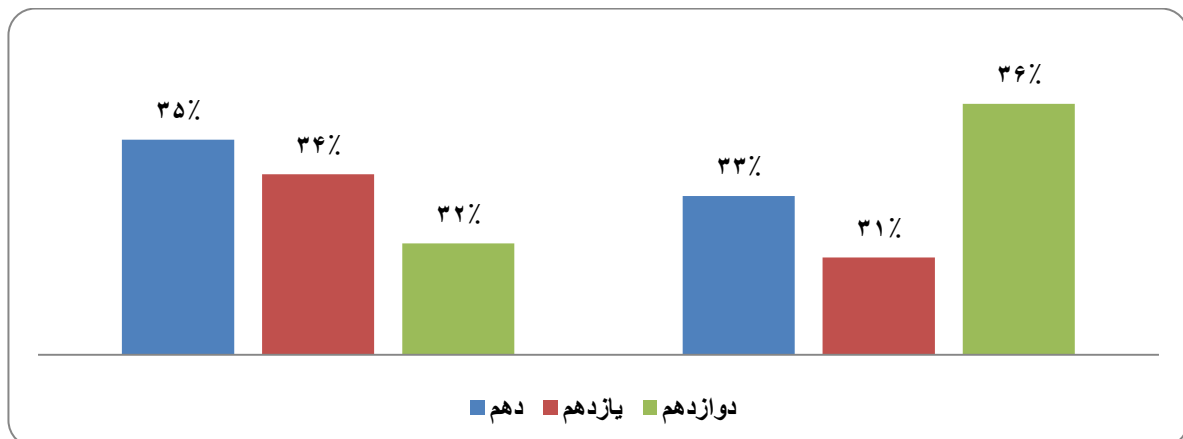
گراف ۱۱: تفکیک صنفی شاگردان مصاحبه شده



گراف ۱۲: تفکیک صنفی شاگردان مصاحبه شده در ساحات شهری و دهات



گراف ۱۳: تفکیک صنفی شاگردان مصاحبه شده طبق جنسیت



موقعیت:

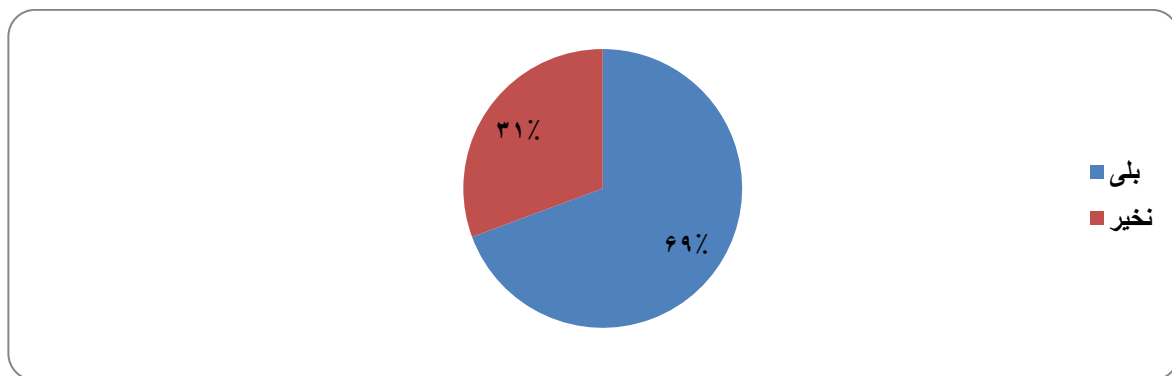
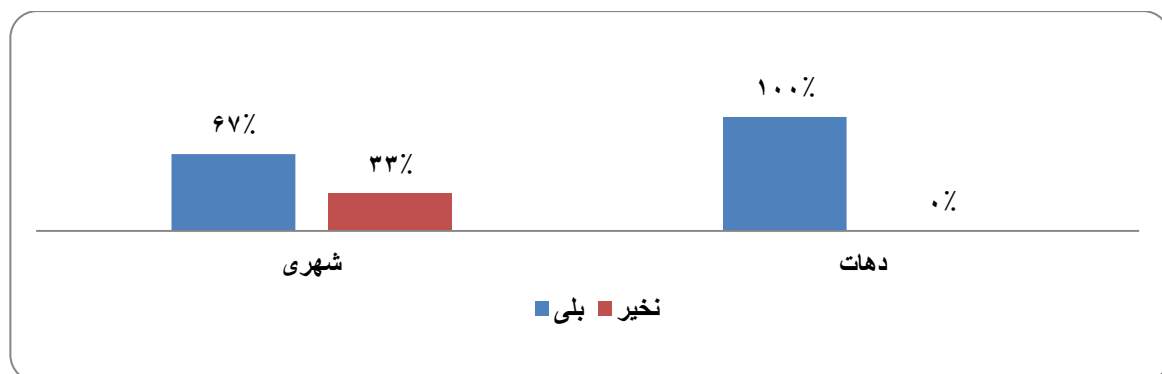
سپس از شاگردان در مورد موقعیت جغرافیایی آنها سوال شد و ما دریافتیم که اکثریت جواب دهندگان (۸۹٪) در ساحات شهری زندگی می کردند. اما، صرف (۱۰٪) جواب دهندگان از ساحات نیمه شهری بودند. علی الرغم اینکه ۱۳٪ لیسه در ولسوالی ها واقع بودند، صرف ۱ نفر از مجموع ۴۰۰ جواب دهنده از ساحات دهاتی بود.

برنامه تشبث و کاروبار یا استخدام شاگردان

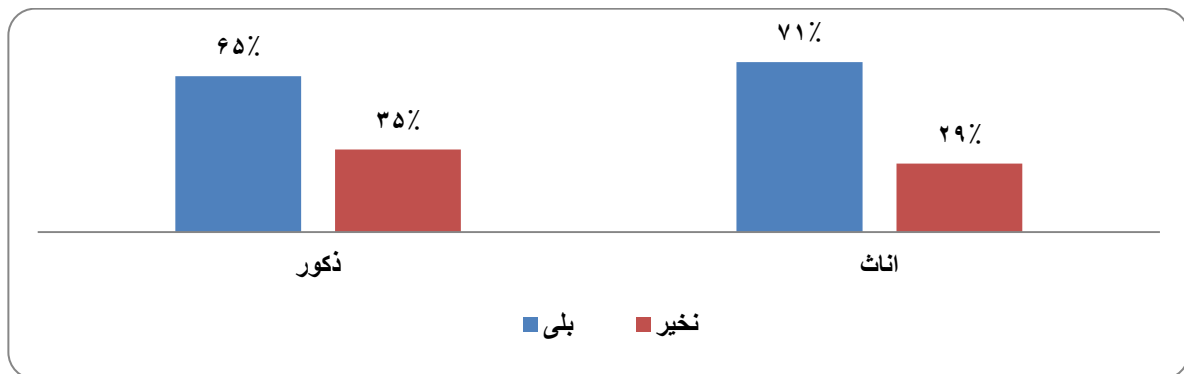
بدیهی است که برنامه تشبث با پیشرفت کاروبار شاگردان سروکار دارد. بنابراین، مهم ترین بخش گزارش هذا، جمع آوری معلومات در مورد فرصت های است که برنامه تشبث برای کاروبار شاگردان فراهم کرده است. این بخش از گزارش، شامل معلوماتی درباره موارد ذیل خواهد بود: کمک برنامه تشبث به شاگردان در قسمت آغاز یک کاروبار؛ کمک برنامه تشبث به توسعه یک کاروبار؛ کمک برنامه تشبث در بخش های مختلف پیشبرد یک کاروبار.

برنامه تشبث و کاروبار جدید یا سابقه شاگردان

به دلیل اینکه برنامه تشبث موضوعات وسیعی درمورد آغاز کاروبار را تحت پوشش قرار داده است، از تمام شاگردان جواب دهنده سوال گردید که آیا برنامه تشبث به شاگردان در آغاز کاروبار کمک کرده است یا نه. طبق توقع، اکثریت اعظمی از شاگردان (۶۹٪) خاطر نشان کردند که برنامه تشبث به آنها در آغاز یک کاروبار جدید کمک کرده است. اما، درک اینکه حدود سه بر ده حصه (۳۱٪) شاگردان از کمک مضمون تشبث در جریان آغاز کاروبار خود نفع برده نتوانسته اند، باعث نارضایتی دستاوردکاران مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث می باشد. بعد از تحقیق بیشتر مشخص گردید که آنهایی که از قبل یک کاروبار داشته اند، درمورد کمک برنامه تشبث در قسمت توسعه کاروبارشان صحبت کرده اند اما ۳۱٪ باقیمانده هیچ نوع کاروباری نداشته اند. به همین دلیل، ۳۱٪ شاگردان گفته اند که مضمون تشبث در جریان آغاز کاروبار از اهمیت کمتری برای آنها برخوردار بوده است. در مرحله بعدی، معلومات متذکره با در نظر داشت موقعیت جغرافیایی جواب دهندگان مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفت و ما دریافتیم که مضمون تشبث تعداد بیشتر (۱۰۰٪) شاگردان دهات را به نسبت شاگردان ساحات شهری (۶۷٪) در آغاز یک کاروبار جدید کمک کرده است. برعلاوه، تعداد بیشتری از شاگردان اناث (۷۱٪) از کمک مضمون تشبث در جریان آغاز کاروبار در مقایسه با شاگردان ذکور (۶۵٪) مستفید شده اند. گراف های ۱۴، ۱۵ و ۱۶ جزئیات کامل دیدگاه ها و نظرات شاگردان درمورد کمک مضمون تشبث در آغاز یک کاروبار را ارائه می نماید.

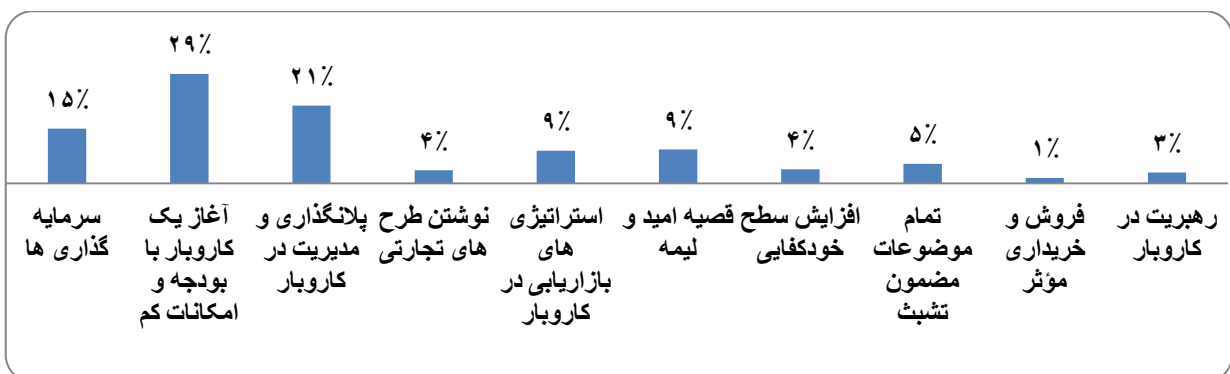
گراف ۱۴: کمک های برنامه تشبث به شاگردان در تأسیس کاروبار جدید**گراف ۱۵: کمک های برنامه تشبث به شاگردان در تأسیس کاروبار جدید در ساحات شهری و دهات**

گراف ۱۶: کمک های برنامه تشبث به شاگردان در تأسیس کاروبار جدید طبق جنسیت

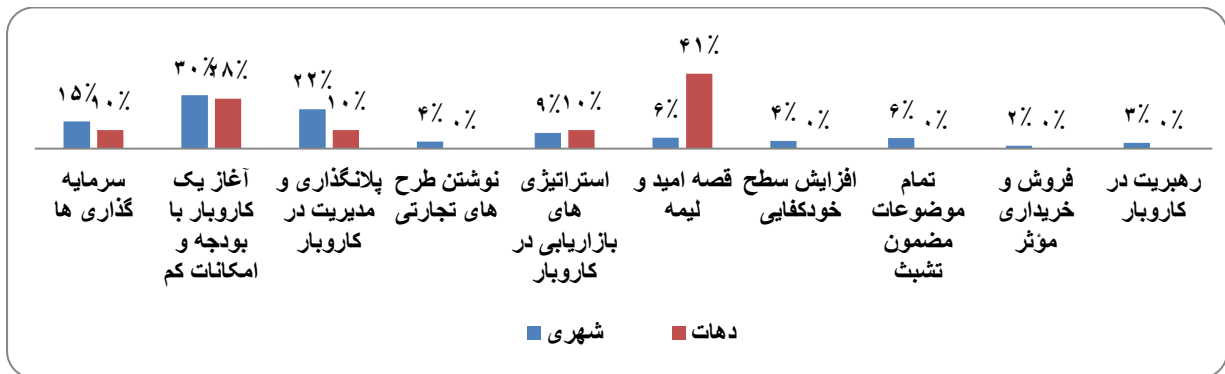


وقتیکه تعداد زیادی از شاگردان تصدیق کردند که مضمون تشبث در جریان آغاز کاروبار جدید به آنها کمک کرده است، لازم شد تا درمورد موضوعات شامل در برنامه تشبث که در آغاز یک کاروبار جدید (با نتایج عالی) به شاگردان کمک کرده است، معلومات حاصل کنیم. اکثریت شاگردان (۲۹٪) جواب دادند که مضمون تشبث به آنها کمک کرده است با سرمایه گذاری های کوچک کاروبار خود را آغاز کرده و سپس آنرا توسعه بدهند. اما، ۲۱٪ شاگردان باور داشتند که موضوع تشبث آنها را در مرحله پلان گذاری و مدیریت کاروبار کمک کرده، و صرف ۱۵٪ شاگردان درمورد طرز سرمایه گذاری ها، که از طریق برنامه تشبث در لیسه مربوطه شان آموخته بودند، صحبت کردند. سپس، این معلومات با در نظر داشت موقعیت جغرافیایی جواب دهندگان مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفت و بعد از آن ما دریافتیم که آغاز یک کاروبار جدید با استفاده از سرمایه گذاری های کوچک برای ۳۰٪ از شاگردان ساحات شهری یکی از موضوعات بسیار جالب بود، در حالیکه قصه امید و لیسه که در نصاب تعلیمی برنامه تشبث گنجانیده شده است، به ۴۰٪ شاگردان دهات انگیزه داده است. اما، در هنگام تحلیل و ارزیابی جنسیت شاگردان، ما دریافتیم که شاگردان از هر دو طبقه (نکور ۳۱٪ و اناث ۳۰٪) در مورد طرز آغاز کاروبار با سرمایه گذاری های کوچک صحبت کرده و به این مسئله اشاره کرده اند که این موضوع آنها را در جریان آغاز یک کاروبار جدید کمک کرده است. گراف های ۱۷، ۱۸ و ۱۹ معلومات دقیقی را درمورد موضوعاتی که شاگردان را در جریان آغاز یک کاروبار جدید کمک کرده است، ارائه می نماید.

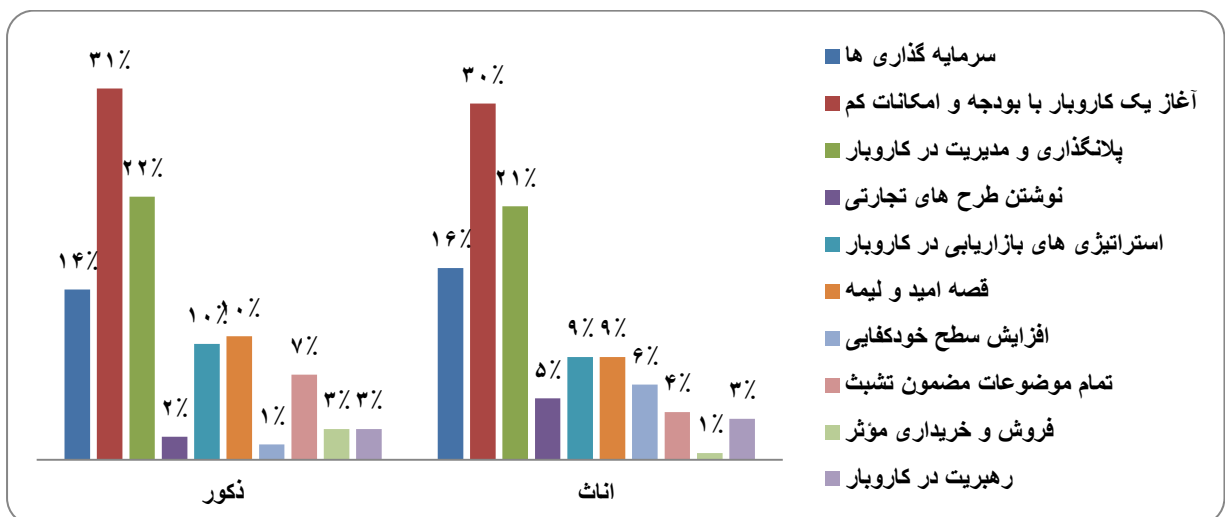
گراف ۱۷: بخش هایی از موضوعات مضمون تشبث که شاگردان را در جریان تأسیس کاروبار جدید کمک کردند



گراف ۱۸: بخش هایی از موضوعات مضمون تشبث که شاگردان را در جریان تأسیس کاروبار جدید در ساحات مورد نظر کمک کردند

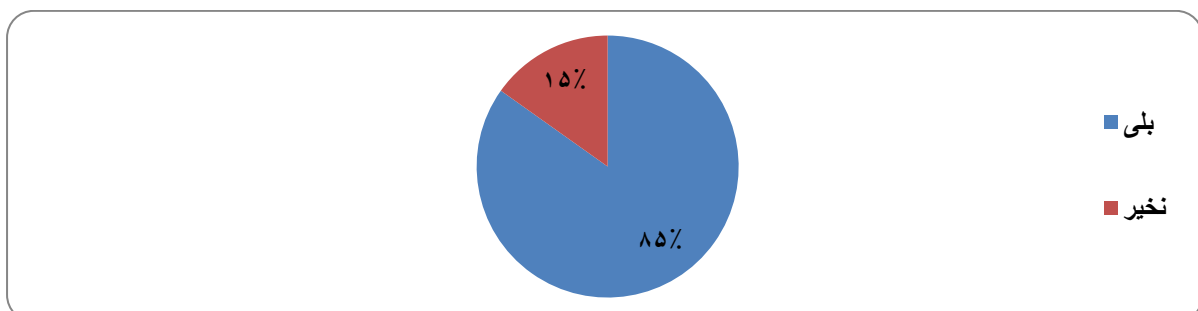


گراف ۱۹: بخش هایی از موضوعات مضمون برنامه تشبث که شاگردان را طبق جنسیت در جریان تأسیس کاروبار جدید کمک کردند

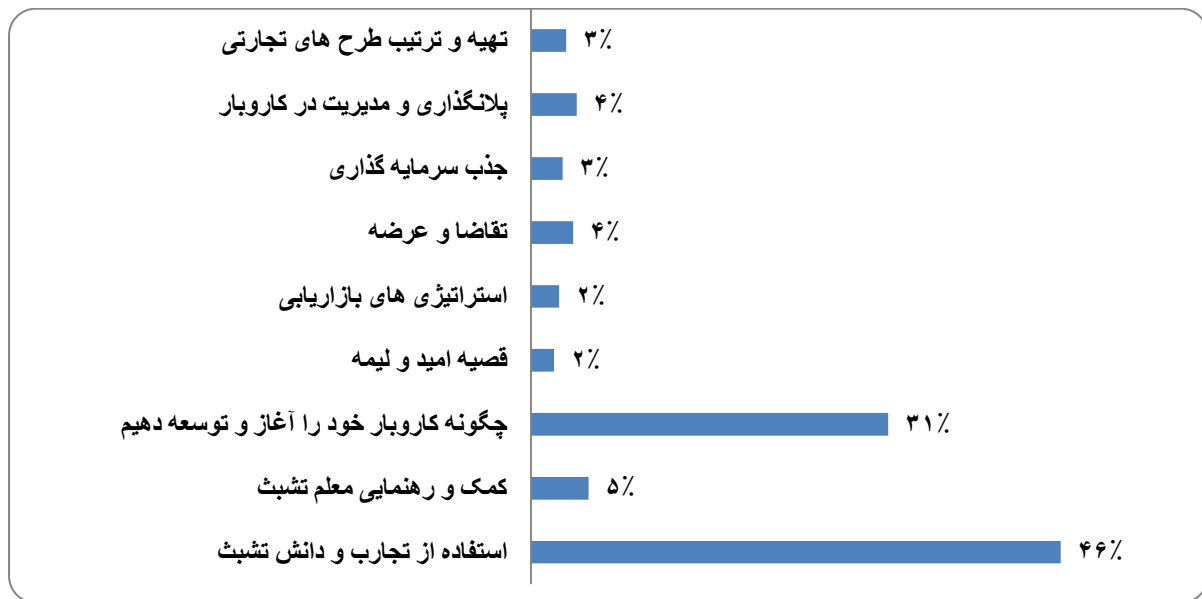


از آن عده شاگردان که مضمون تشبث به آنها در جریان تأسیس کاروبارشان کمک نکرده بود سوال شد، که آیا این مضمون به آنها در آینده کمک خواهد کرد یا نه؟ خوشبختانه، تعداد زیادی از شاگردان (۸۵٪) جواب مثبت دادند و گفتند در صورتی که آنها در آینده به کاروبار روی بیاورند، مضمون تشبث به آنها کمک خواهد کرد. و قتی که از شاگردان در مورد طرز کمک مضمون تشبث به آنها در کاروبار سوال شد، ۴۶٪ جواب دادند که آنها دانش تشبث را فرا گرفته و آنرا در قسمت پیشبرد کاروبار خود استفاده کردند. گراف های ۲۰ و ۲۱ توضیح می دهد که مضمون تشبث چگونه می تواند به شاگردان تشبث در آینده کمک نماید.

گراف ۲۰: کمک های مضمون تشبث به شاگردان در پیشبرد کاروبار در آینده

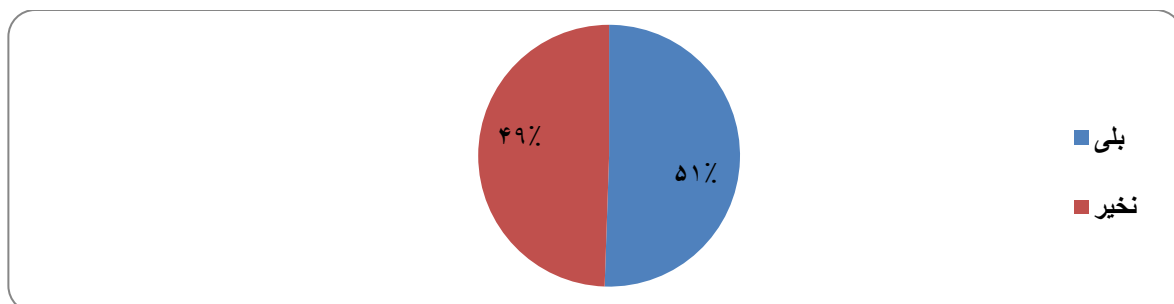


گراف ۲۱: مضمون تشبث چگونه شاگردان را در آینده کمک خواهد کرد؟

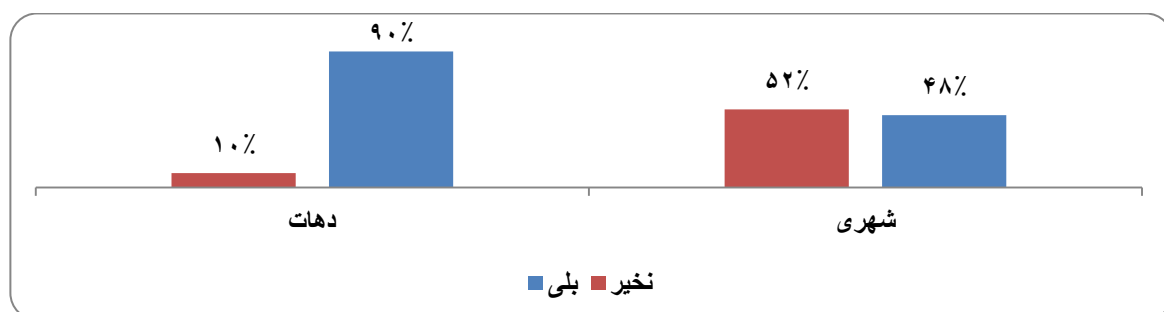


بعد از کسب معلومات درمورد کاروبار جدید شاگردان، از آنها درمورد مؤثریت مضمون تشبث در توسعه کاروبار فعلی شان سوال گردید. بیشتر از نیمی از شاگردان (۵۱٪) جواب دادند که مضمون تشبث به آنها در توسعه کاروبار فعلی شان کمک کرده است. قابل ذکر است که برنامه تشبث (۹۰٪) شاگردان دهات را نسبت به (۴۸٪) شاگردان ساحات شهری در جریان توسعه کاروبار فعلی شان بیشتر کمک کرده است. اما، در هنگام بحث درمورد جنسیت شاگردان، ما دریافتیم که شاگردان ذکور (۵۷٪) از دانش تشبث نسبت به شاگردان اناث (۴۶٪) بیشتر در زندگی روزانه خویش استفاده می کنند. گراف های ۲۲، ۲۳ و ۲۴ اهمیت مضمون تشبث در توسعه کاروبار فعلی را از نظر شاگردان توضیح می دهد.

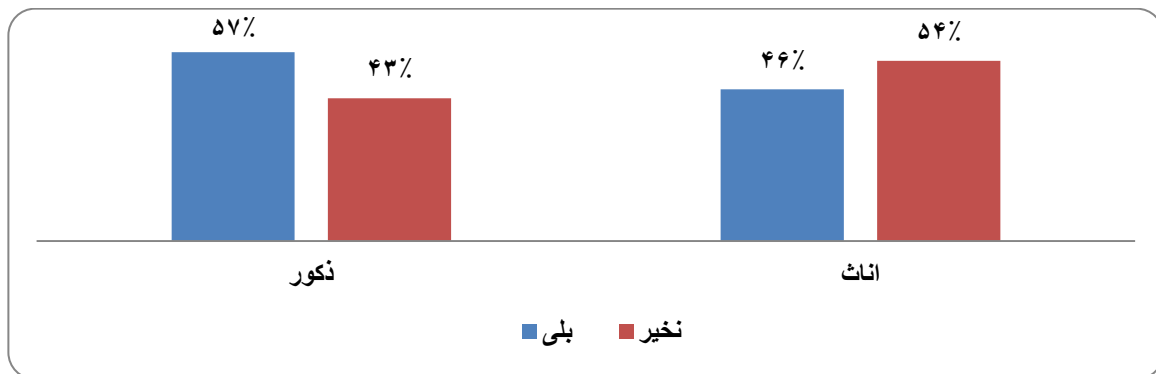
گراف ۲۲: اهمیت تشبث در توسعه یک کاروبار (نظرات شاگردان)



گراف ۲۳: اهمیت تشبث در توسعه یک کاروبار (نظرات شاگردان) در ساحات شهری و دهات

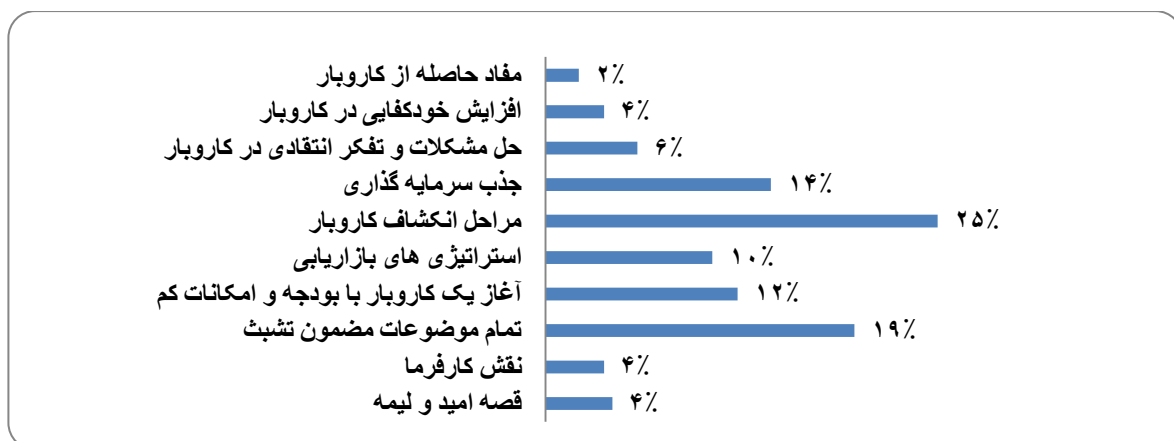


گراف ۲۴: اهمیت تشبث در توسعه یک کاروبار (نظرات شاگردان طبق جنسیت)

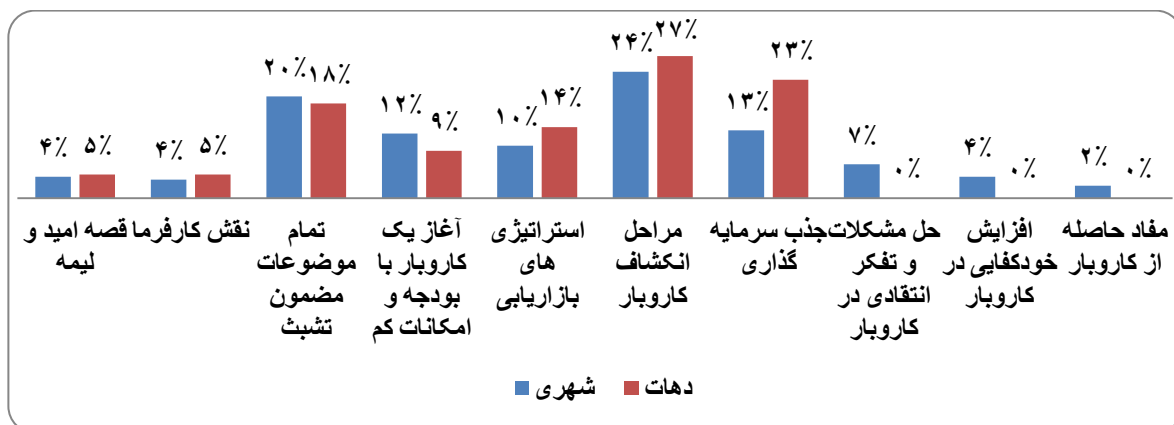


بعداً از شاگردان درمورد موضوعاتی که آنها را در جریان توسعه کاروبار کمک کرده است سوال گردید. یک بر چهار حصه (۲۵٪) شاگردان به این مسئله اشاره کردند که موضوع مراحل انکشاف کاروبار آنها را در جریان توسعه کاروبارشان کمک کرده است؛ این در حالی است که ۱۹٪ شاگردان عقیده داشتند که تمام موضوعات برنامه تشبث در جریان پروسه مهم بوده اند. هنگامی که در مورد موقعیت جغرافیایی شاگردان صحبت کردیم، ما دریافتیم که موضوع مهارت های انکشاف کاروبار (مشمول در برنامه تشبث)، اکثریت شاگردان را هم در ساحات شهری (۲۴٪) و هم در دهات (۲۷٪) کمک کرده است. برعلاوه، شاگردان از هر دو طبقه (شاگردان ذکور ۲۷٪ و اناث ۲۲٪) درمورد اهمیت مضمون تشبث در جریان توسعه کاروبار نظر مشابه داشتند. گراف های ۲۵، ۲۶ و ۲۷ موضوعات مهم شامل برنامه تشبث را در جریان توسعه کاروبار شاگردان توضیح می دهد.

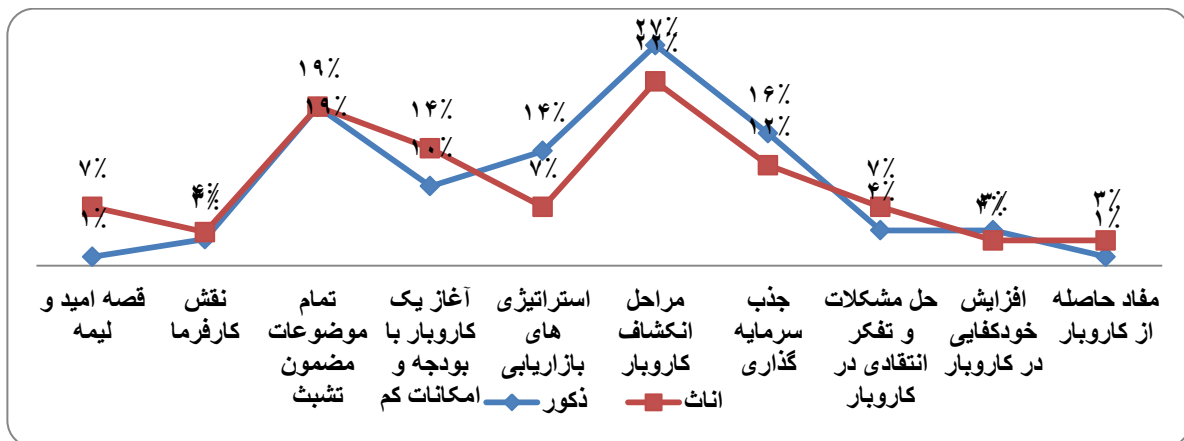
گراف ۲۵: موضوعات مهم مضمون تشبث در توسعه کاروبار



گراف ۲۶: موضوعات مهم تشبث در توسعه کاروبار در ساحات شهری و دهات



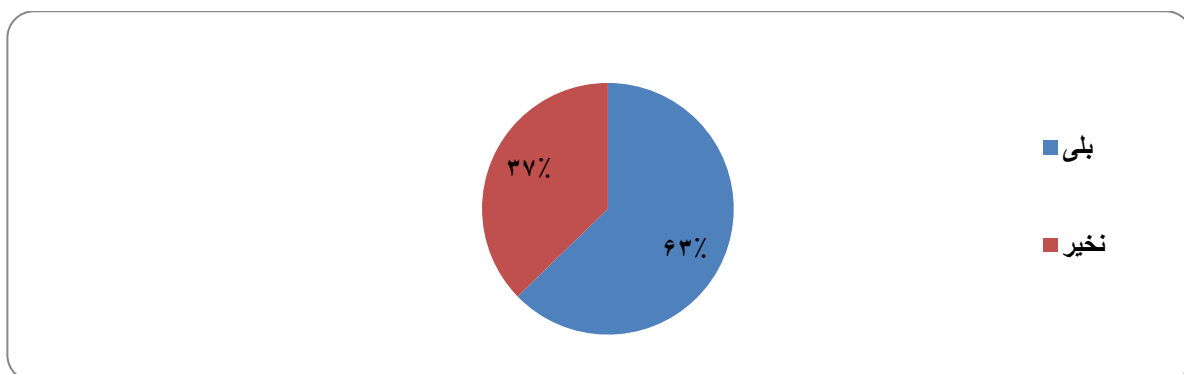
گراف ۲۷: موضوعات مهم تثبیت در توسعه کاروبار طبق جنسیت



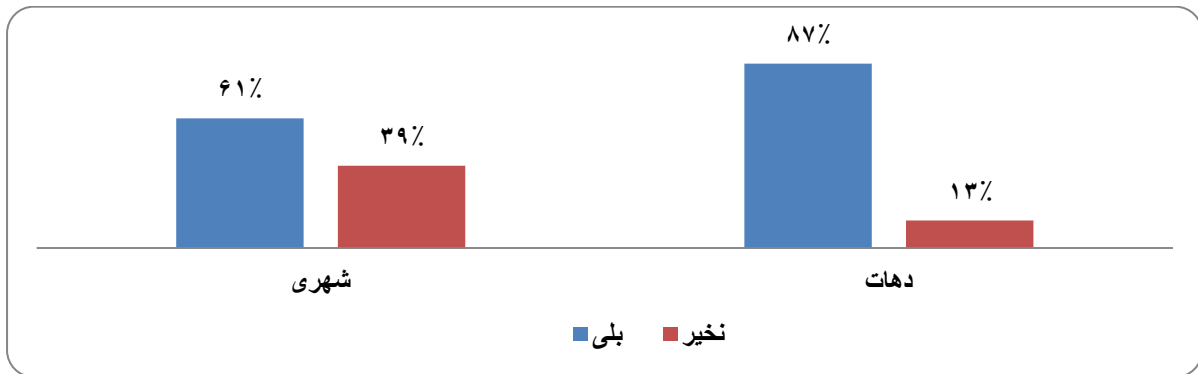
سپس از شاگردان سوال گردید که تا چه اندازه مضمون تثبیت برای آنها در جریان آغاز یا توسعه کاروبارشان مفید بوده است. قسمیکه قبلاً در این زمینه توضیح داده شد، اکثریت شاگردان دانش کسب شده را در جریان آغاز یا توسعه کاروبار خود استفاده کرده بودند. بنابراین، ۷۷٪ شاگردان خاطر نشان ساختند که برنامه تثبیت در جریان آغاز یک کاروبار مفید است و ۲۳٪ گفتند که این برنامه در توسعه کاروبار مؤثر بوده است.

بعد از جمع آوری معلومات کافی درمورد کاروبار شخصی شاگردان، از آنها سوال شد که آیا کسی از هم صنفی های خود را می شناسید که یک کاروبار جدید را آغاز کرده یا کاروبار فعلی خویش را توسعه داده باشد؟ ۶۳٪ شاگردان گفتند که آنها حداقل یکی از هم صنفی های خود را می شناسند که یک کاروبار جدید را آغاز کرده یا کاروبار فعلی خویش را توسعه داده است. با در نظرداشت موقعیت جغرافیایی شاگردان، ما دریافتیم که (شاگردان درمورد هم صنفی های خود گفته اند) تعداد بیشتر از شاگردان ساحات دهات (۸۷٪) نسبت به شاگردان ساحات شهری (۶۱٪) یک کاروبار جدید را آغاز کرده یا کاروبار فعلی خویش را توسعه داده بودند. سپس، معلومات جمع آوری شده با در نظرداشت جنسیت شاگردان مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفتند و ما به این نتیجه رسیدیم که تعداد زیادی از شاگردان ذکور (۶۴٪) به نسبت شاگردان اناث (۶۱٪) بعضی از هم صنفی های خود را می شناسند که یک کاروبار جدید را آغاز کرده یا کاروبار فعلی خود را توسعه داده اند. گراف های ۲۸، ۲۹ و ۳۰ معلومات کامل درمورد آن عده از شاگردان که هم صنفی های آنها یک کاروبار جدید را آغاز کرده یا کاروبار فعلی خود را توسعه داده اند را نشان می دهد.

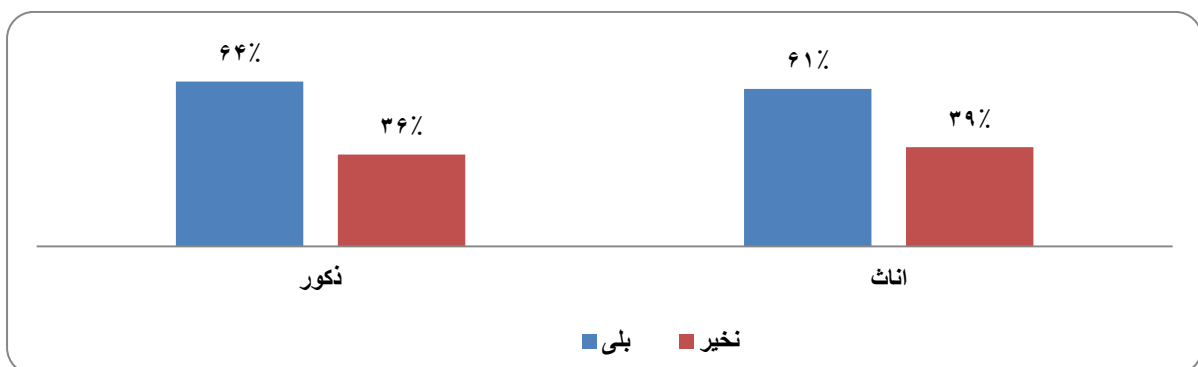
گراف ۲۸: همصنفی ها یک کاروبار را آغاز کرده یا توسعه داده اند



گراف ۲۹: همصنفی ها یک کاروبار را در ساحات شهری و دهات آغاز یا توسعه داده اند

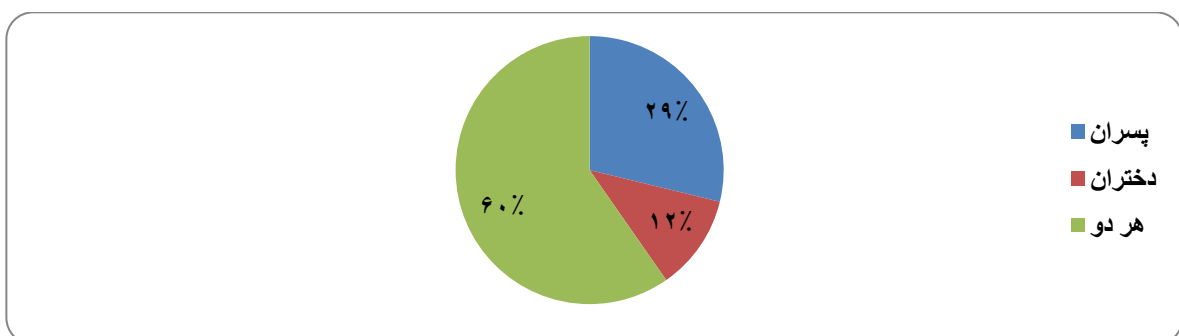


گراف ۳۰: همصنفی ها یک کاروبار را طبق جنسیت آغاز کرده یا توسعه داده اند

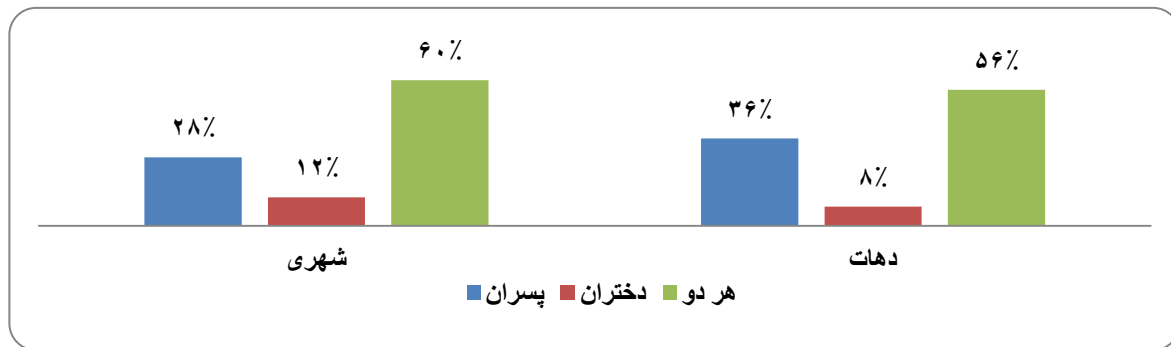


اکنون فهمیدیم که برنامه تشبث اکثریت شاگردان را در جریان آغاز یک کاروبار جدید یا توسعه کاروبار فعلی شان کمک کرده است، لازم است تا بدانیم که کدام طبقه (ذکور یا اناث) از مضمون تشبث در جریان آغاز کاروبار جدید بیشتر مستفید شده است. بنابراین، از تمام شاگردان درمورد اهمیت موضوع تشبث برای شاگردان با در نظر داشت جنسیت آنها سوال گردید. ۶۰٪ شاگردان مضمون تشبث را برای هر دو طبقه (دختران و پسران) مفید دانستند، این در حالی است که ۲۹٪ آنها فکر می کردند که مضمون تشبث صرف برای پسران مفید بوده می تواند و ۱۲٪ فکر می کردند که دختران بیشترین استفاده را از مضمون تشبث کرده می توانند. همچنان، معلومات جمع آوری شده با در نظر داشت موقعیت جغرافیایی شاگردان مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفت و در هر دو منطقه (شهری و دهات) اکثریت شاگردان (۶۰٪ در ساحات شهری و ۵۶٪ در دهات) گفتند که تشبث برای هر دو طبقه در آغاز یک کاروبار جدید یا توسعه کاروبار فعلی یک موضوع مهم می باشد. گراف های ۳۱ و ۳۲ نظرات شاگردان درمورد اهمیت مضمون تشبث را با در نظر داشت جنسیت شاگردان، تشریح می کند.

گراف ۳۱: اهمیت تشبث برای شاگردان با در نظر داشت انواع جنسیت

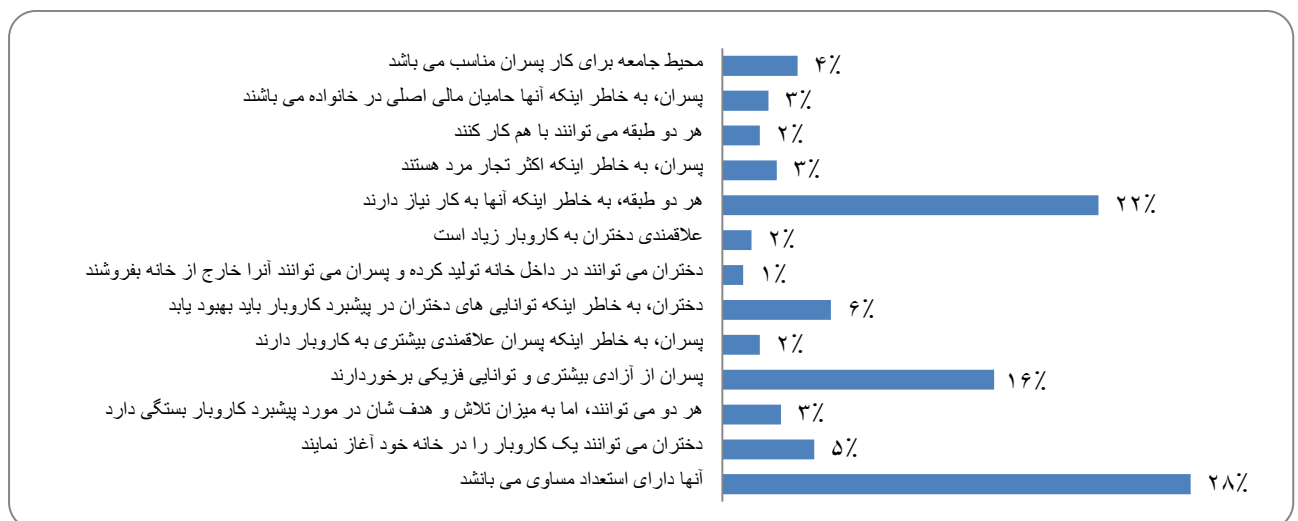


گراف ۳۲: اهمیت تثبیت برای شاگردان در ساحات شهری و دهات با در نظر داشت جنسیت



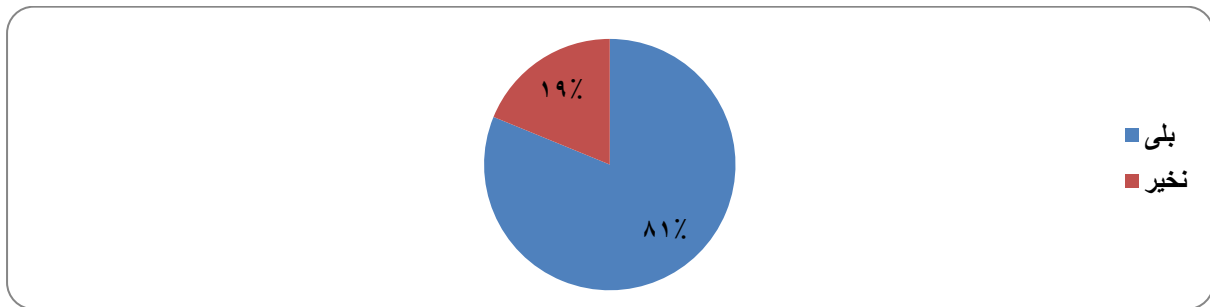
بعد از آن، از شاگردان سوال گردید که چگونه مضمون تثبیت بالای هر یک از دو طبقه مذکور و اناث مؤثر می باشد. اکثریت شاگردان بر تأثیر مساویانه مضمون تثبیت بالای هر دو طبقه موافق بودند؛ ۲۸٪ شاگردان خاطر نشان کردند که برنامه تثبیت برای هر دو طبقه اهمیت دارد، بخاطر اینکه هر دو طبقه دارای استعداد مساوی هستند، این در حالی است که ۲۲٪ آنها طرفدار این نظر بودند که برنامه تثبیت باید برای هر دو جنسیت تدریس شود، به خاطر اینکه هر دو طبقه نیاز به کار دارند. اما، باید به این مسئله اشاره گردد که ۱۶٪ شاگردان گفتند که برنامه تثبیت باید صرف برای پسران تدریس شود، به خاطر اینکه آنها نسبت به دختران از آزادی بیشتری برخوردارند. لیست کامل نظرات شاگردان در مورد اهمیت موضوع تثبیت با در نظر داشت جنسیت شان در گراف ۳۳ ارائه شده است.

گراف ۳۳: اهمیت مضمون تثبیت برای شاگردان نظر به جنسیت

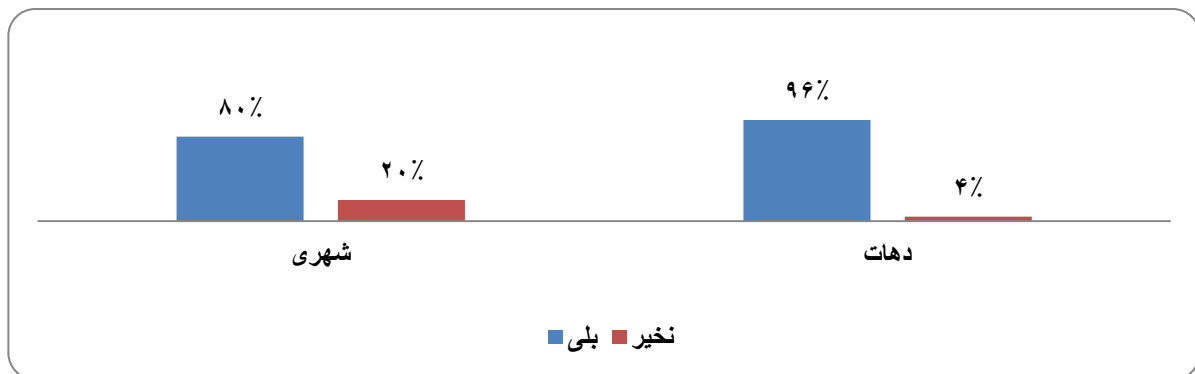


اکنون فهمیدیم که مضمون تثبیت آموزش های لازم را برای پیشبرد موفقانه کاروبار به شاگردان تثبیت فراهم کرده است، این امر حیاتی بود تا درباره فرصت های فراهم شده از جانب برنامه تثبیت به شاگردان در جریان پیشبرد کاروبار یا پیدا کردن شغل بدانیم. ۸۱٪ شاگردان گزارش دادند که مضمون تثبیت برای آنها فرصت های مناسب را در جریان پیشبرد کاروبار فراهم کرده است. قابل ذکر است که برنامه تثبیت فرصت های بیشتر را برای شاگردان دهات (۹۶٪) به نسبت شاگردان ساحات شهری (۸۰٪) فراهم کرده است. هنگامی که درباره انواع جنسیت جواب دهندگان صحبت کردیم، ما دریافتیم که شاگردان مذکور با ۸۲٪ در برخورداری از فرصت های برنامه کمی از شاگردان اناث با ۸۰٪ پیشقدم تر هستند. گراف های ۳۴، ۳۵ و ۳۶ فرصت های فراهم شده برای شاگردان توسط برنامه تثبیت را تشریح می کنند.

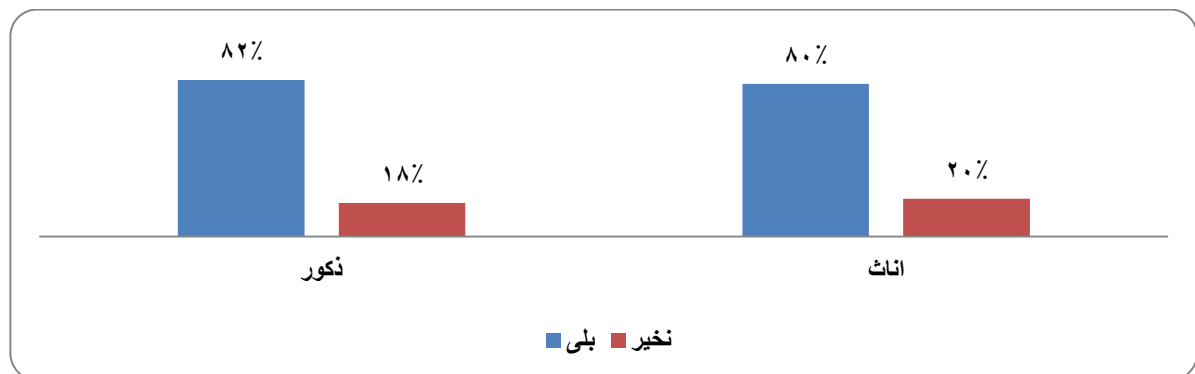
گراف ۳۴: فرصت های فراهم شده توسط برنامه تشبث در جریان کاروبار



گراف ۳۵: فرصت های فراهم شده توسط برنامه تشبث در جریان کاروبار در ساحات شهری و دهات

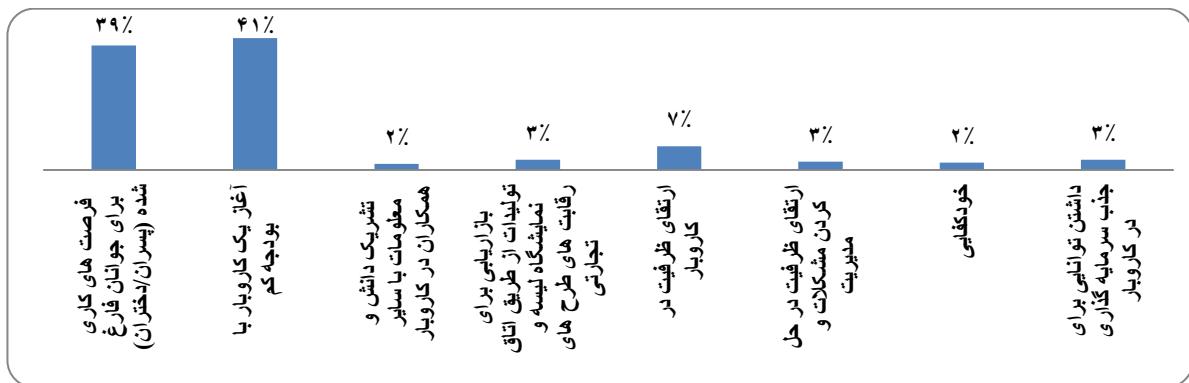


گراف ۳۶: فرصت های فراهم شده توسط برنامه تشبث در جریان کاروبار طبق جنسیت

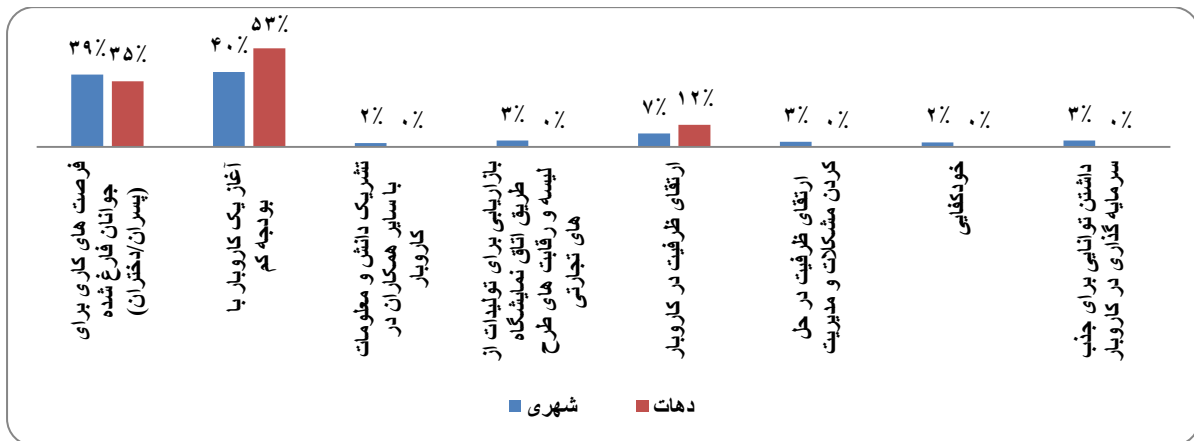


بر علاوه، از شاگردان درمورد نوعیت فرصت های فراهم شده توسط برنامه تشبث در جریان کاروبار یا پیدا کردن شغل سوال گردید. ۴۱٪ آنها گفتند که تشبث به آنها کمک کرده با سرمایه گذاری کوچک یک کاروبار جدید را آغاز کنند، در حالیکه ۳۹٪ خاطر نشان کردند که برنامه تشبث فرصت های شغلی را برای فارغین جوان فراهم کرده است. هنگامی که در قسمت موقعیت جغرافیایی جواب دهندگان صحبت کردیم، ما دریافتیم که شاگردان هر دو ساحه (شهری ۴۰٪ و دهات ۵۳٪) درمورد کمک مضمون تشبث در آغاز کاروبار با بودیجه کم، نظر مشترک دارند. به هر حال، باید به این مسئله اشاره کرد که هر دو طبقه از شاگردان درمورد فرصت های فراهم شده، نظرات مختلف داشتند. ۴۲٪ شاگردان نکور گفتند که برنامه تشبث زمینه های کاریابی را به جوانان فراهم کرده، این در حالی است که ۴۴٪ شاگردان اناث گفتند که توانایی لازم برای آغاز یک کاروبار جدید با بودیجه کم را دارند. گراف های ۳۷، ۳۸ و ۳۹ تصویر کامل فرصت های فراهم شده توسط برنامه را نشان می دهند.

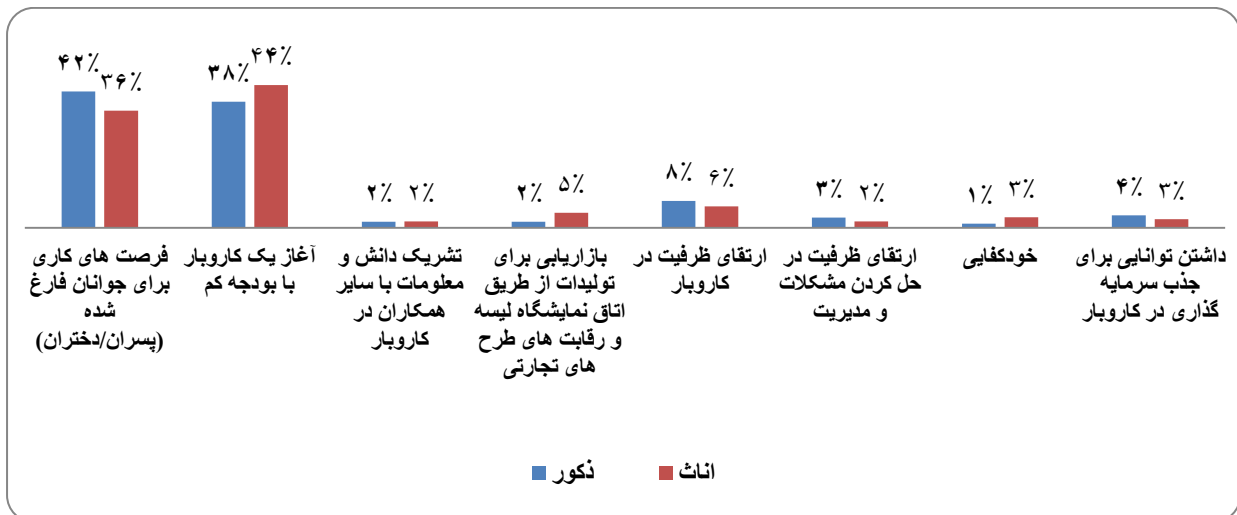
گراف ۳۷: فرصت های فراهم شده توسط برنامه تشبث در جریان کاروبار یا استخدام برای شاگردان



گراف ۳۸: فرصت های فراهم شده توسط برنامه تشبث در جریان کاروبار یا استخدام برای شاگردان در ساحات شهری و دهات



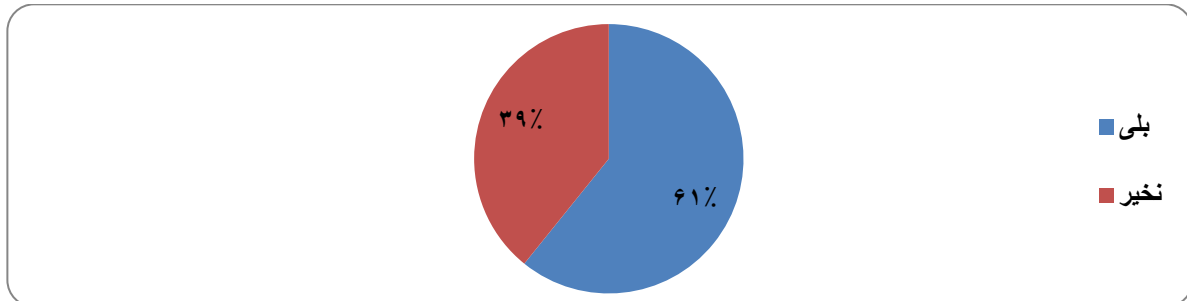
گراف ۳۹: فرصت های فراهم شده توسط برنامه تشبث در جریان کاروبار یا استخدام برای شاگردان طبق جنسیت



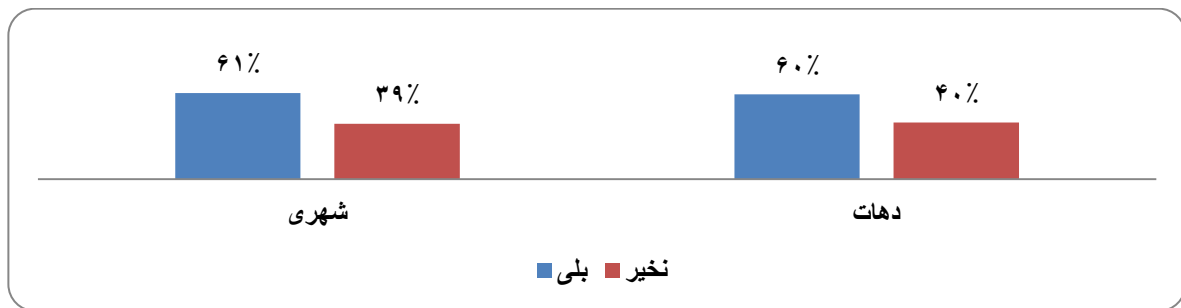
بدیهی است که چالش ها و مشکلات بخشی از هر تجارت می باشند. بنابراین، از تمام شاگردان سوال شد که آیا در جریان کاروبارشان با کدام مشکلی مواجه شدند. طبق توقع اعضای تیم ارزیابی، بیشتر از شش بر ده حصه (۶۱٪) شاگردان با بعضی مشکلات یا چالش ها مواجه شده بودند. باید به این مسئله اشاره کرده که تقریباً تعداد مساوی شاگردان از ساحات شهری (۶۱٪) و دهات (۶۰٪) در جریان کاروبار خود با بعضی چالش ها و مشکلات مواجه شده اند. به هر

حال، هنگامی که درباره انواع جنسیت شاگردان صحبت کردیم، تعداد زیادی از شاگردان طبقه ذکور (۶۳٪) به نسبت شاگردان طبقه اناث (۵۹٪) در جریان کاروبار خود با چالش مواجه شده بودند. گراف های ۴۰، ۴۱ و ۴۲ جزئیات چالش ها و مشکلات فراراه شاگردان را توضیح می دهند.

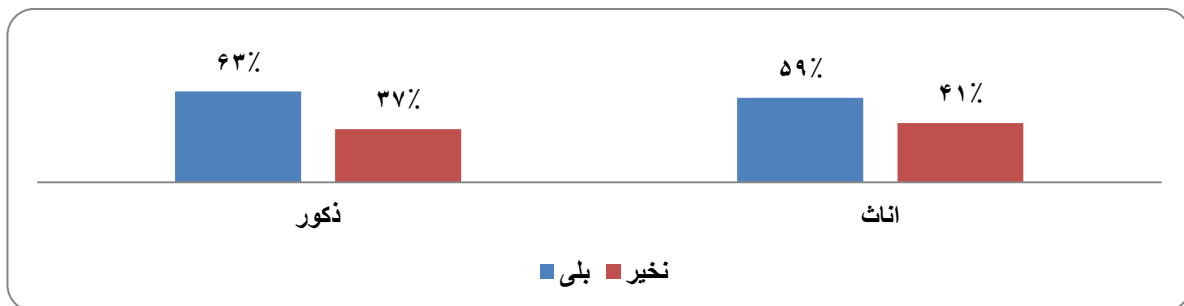
گراف ۴۰: مشاهده یک چالش در کاروبار



گراف ۴۱: مشاهده یک چالش در کاروبار در ساحات شهری و دهات



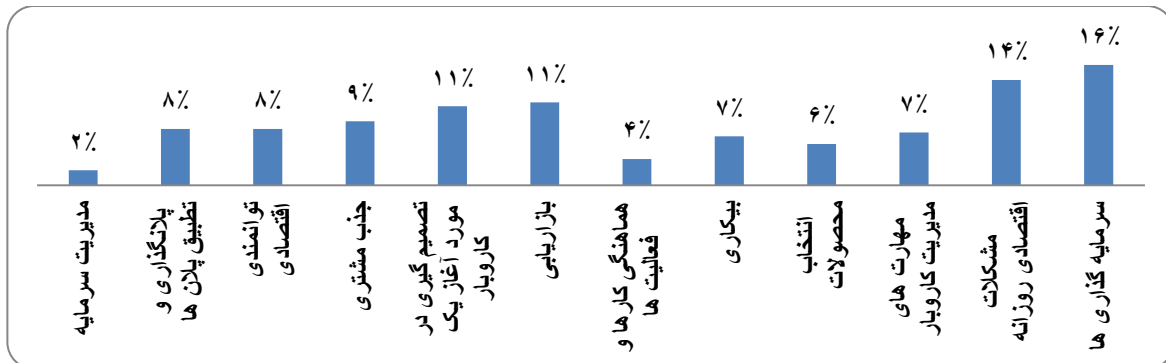
گراف ۴۲: مشاهده یک چالش در کاروبار طبق جنسیت



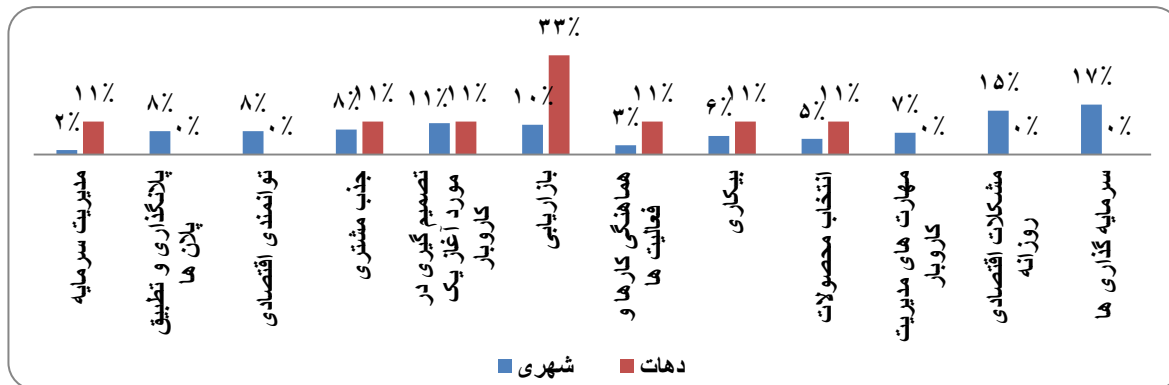
به دلیل اینکه بیش از نیمی از شاگردان در جریان کاروبار خود با بعضی چالش ها مواجه شده بودند، این مسئله حیاتی به نظر می رسید تا درباره نوعیت چالش ها و اهمیت برنامه تشبث در حل این چالش ها بدانیم. اکثریت شاگردان (۱۶٪) گفتند که آنها در تهیه سرمایه در تجارت خود با چالش مواجه بوده اند، اما با کمک دانش مضمون تشبث قادر به حل این چالش گردیده اند. در عین زمان ۱۴٪ شاگردان به این مسئله اشاره کرده اند که آنها مصارف روزانه کاروبار خود را پوره کرده نتوانسته اند. به هر حال، باید متذکر این مسئله شد که برنامه تشبث به آنها کمک کرده است تا بر این چالش ها پیروز شوند. در نهایت، ۱۱٪ شاگردان درمورد چالش های موجود در قسمت استراتیژی های بازاریابی کاروبار خود صحبت کرده اند، اما به کمک رهنمودهای مندرج در مضمون تشبث این چالش ها را موفقانه حل کرده اند. شاگردان ساحات شهری و دهات چالش های متفاوت را در جریان پیشبرد کاروبار خویش تجربه کرده اند. ۱۷٪ شاگردان ساحات شهری چالش هایی را در قسمت جذب سرمایه گذاری تجربه کرده اند، این در حالی است که ۳۳٪ شاگردان دهات درمورد چالش های بازاریابی در کاروبار خود صحبت کرده اند. به هر حال، باید به این مسئله اشاره نمود که اکثریت شاگردان طبقه ذکور (۱۵٪) و شاگردان طبقه اناث (۱۷٪) با چالش کمبود سرمایه در پیشبرد کاروبار

خود مواجه شده اند. گراف های ۴۳، ۴۴ و ۴۵ معلومات کامل درمورد انواع چالش های مواجه شده توسط شاگردان در کاروبار آنها را ارائه می کند.

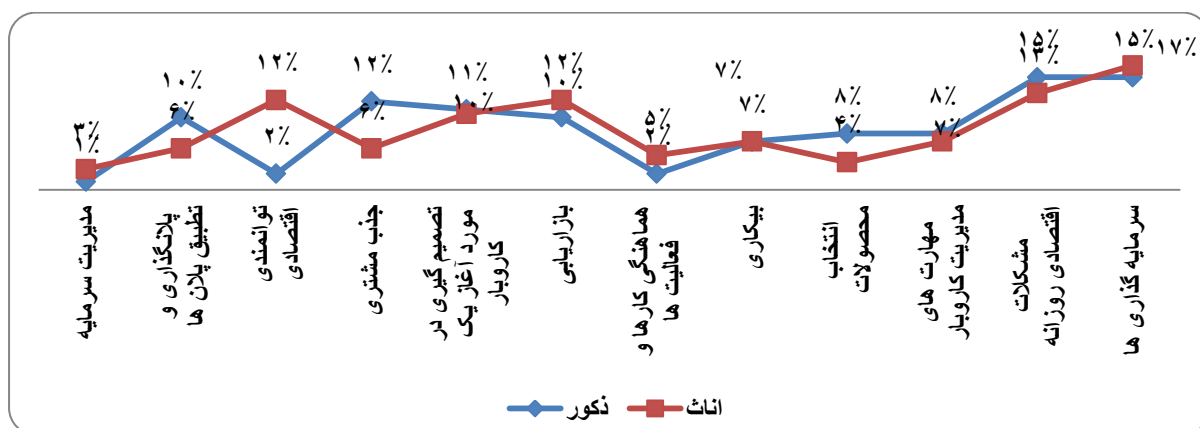
گراف ۴۳: انواع چالش های مشاهده شده توسط شاگردان و رفع آن توسط برنامه تشبث



گراف ۴۴: انواع چالش های مشاهده شده توسط شاگردان و رفع آن توسط برنامه تشبث در ساحات شهری و دهات



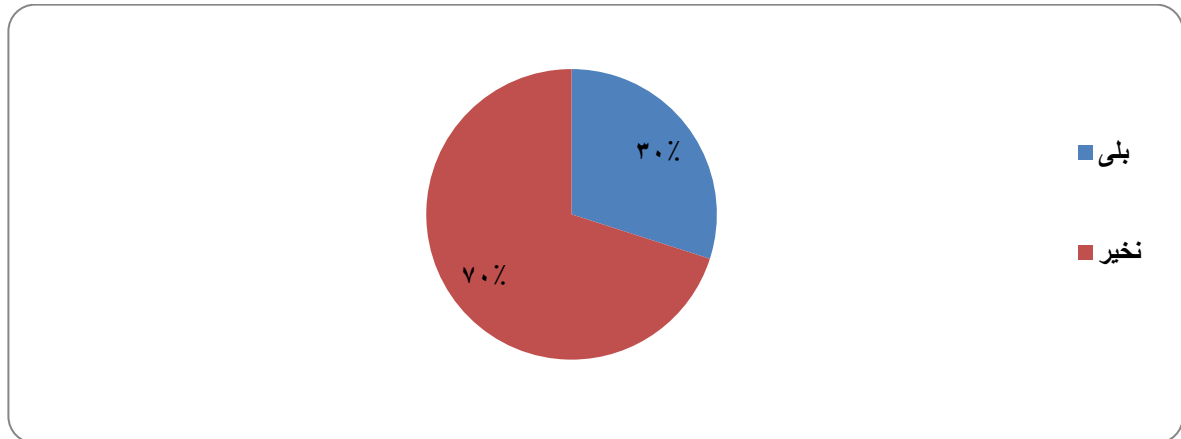
گراف ۴۵: انواع چالش های مشاهده شده توسط شاگردان و رفع آن توسط برنامه تشبث طبق جنسیت



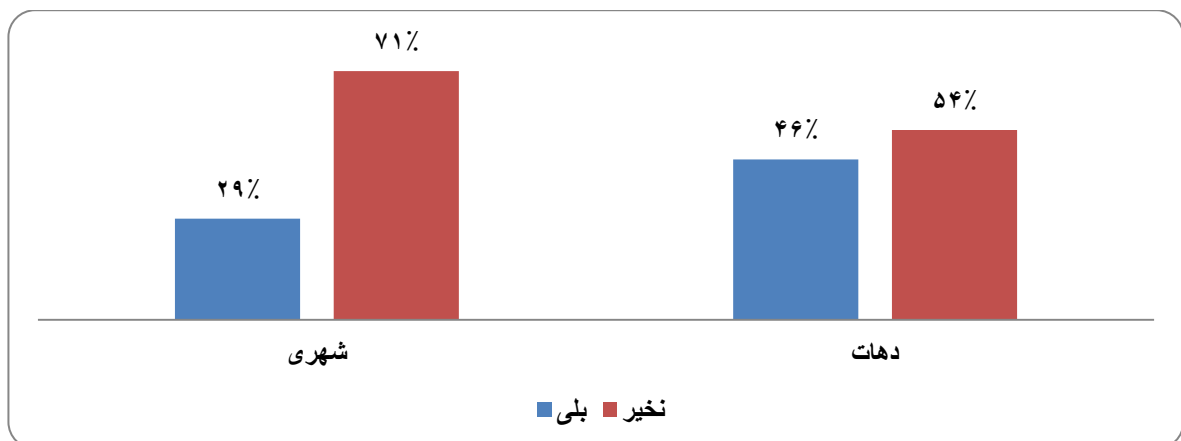
علاوه بر چالش های ذکر شده در فوق، خطرانی مرتبط با کاروبار شاگردان نیز وجود دارد. بنابراین، از تمامی شاگردان سوال گردید که آیا با کدام خطری در کاروبار شان مواجه شده اند. خوشبختانه، تعداد کمی از شاگردان (۳۰٪) با بعضی خطرات مواجه شده بودند. باید به این مسئله اشاره کرد که تعداد زیادی از شاگردان دهات (۴۶٪) به نسبت شاگردان ساحات شهری (۲۹٪) با بعضی خطرات مواجه گردیده بودند. شاگردان طبقه مذکور (۳۸٪) به نسبت شاگردان طبقه اناث (۲۳٪) بیشتر با خطرات مواجه شده بودند. برعلاوه، از شاگردان درمورد انواع خطرات مشاهده شده و کمک های فراهم شده توسط برنامه تشبث برای حل خطرات متذکره سوال گردید. ۲۲٪ شاگردان گفتند که آنها توانایی

تصمیم‌گیری درست درمورد کاروبار خود را نداشته‌اند. به هر حال، شاگردان با کمک و همکاری برنامه تشبث قادر شده‌اند تا تأثیر خطرات را کاهش داده و توانایی‌های تصمیم‌گیری خود را بهبود ببخشند. به هر حال، ۱۴٪ شاگردان از دانش کافی برای انکشاف کاروبار خود برخوردار نبودند که این دانش را با اشتراک در برنامه تشبث آموخته‌اند. گراف‌های ۴۶، ۴۷، ۴۸ و ۴۹ معلومات بیشتری را درمورد خطرات فراراه شاگردان در اختیارشان قرار می‌دهند.

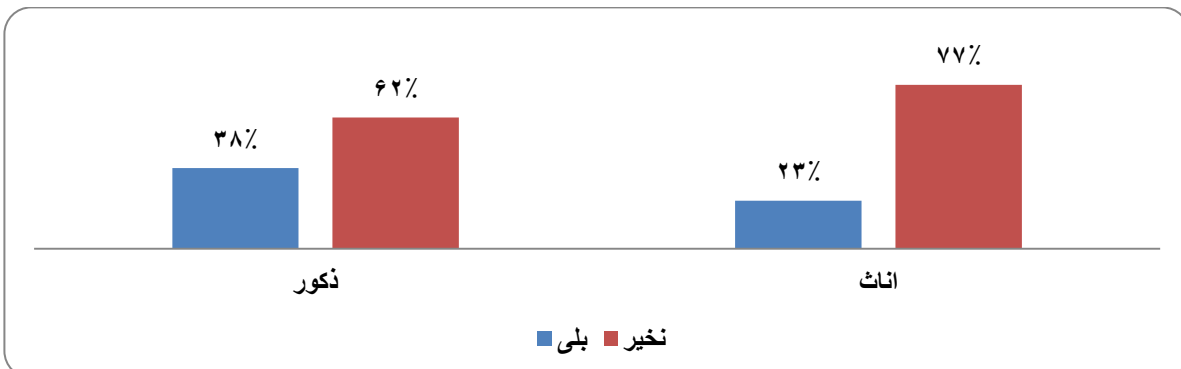
گراف ۴۶: خطرات مواجهه شده در کاروبار



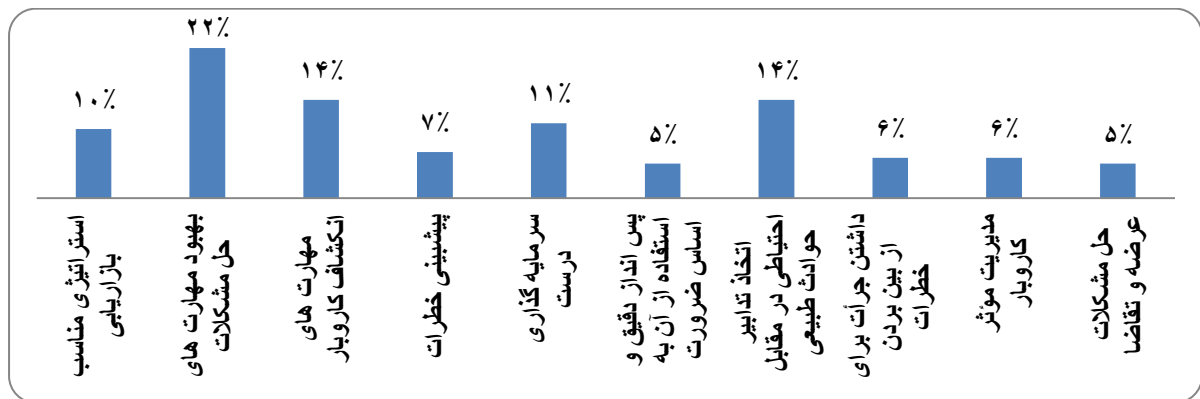
گراف ۴۷: خطرات مواجهه شده در کاروبار در ساحات شهری و دهات



گراف ۴۸: خطرات مواجهه شده در کاروبار طبق جنسیت



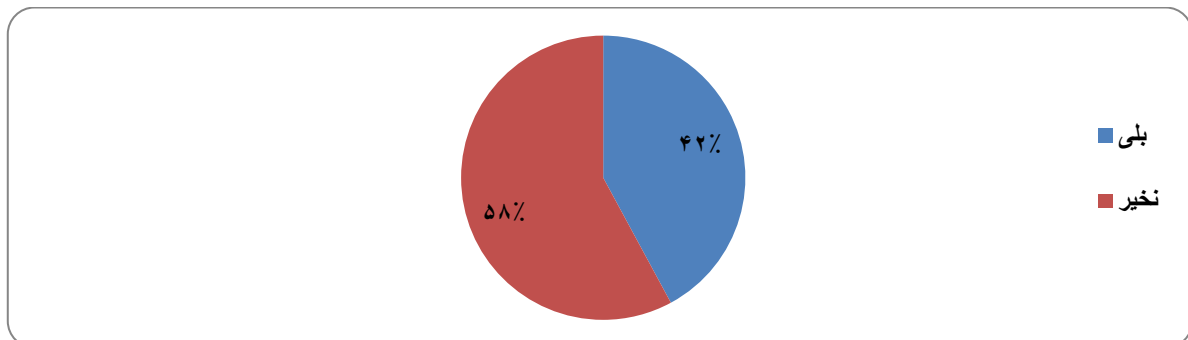
گراف ۴۹: انواع خطرات که شاگردان با آن مواجه شده و با کمک برنامه تشبث حل گردیده است



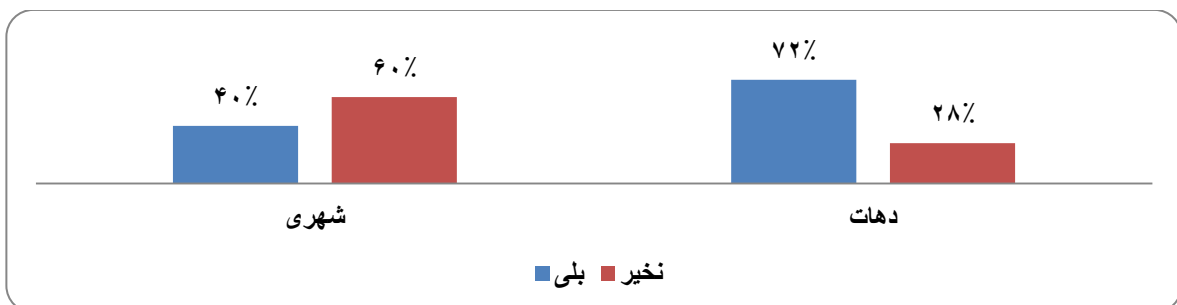
تشبث و استخدام شاگردان

هنگامی که معلومات کافی درمورد کاروبار شاگردان جمع آوری گردید، زمان جمع آوری معلومات درمورد فرصت های کاری شاگردان نیز رسیده بود. باید به این مسئله اشاره کرد که برنامه تشبث برای کارایی شاگردان نیز مؤثر می باشد. اولین سوالی که از شاگردان سوال شد این بود که آیا شاگردان بعد از سپری کردن این مضمون، قادر به یافتن کار برای خود شان بوده اند یا خیر؟ ۴۲٪ شاگردان قادر به یافتن کار برای خودشان بوده اند. باید به این مسئله اشاره کرد که تعداد زیادی از شاگردان دهات (۷۲٪) در یافتن وظیفه به نسبت شاگردان ساحات شهری (۴۰٪) موفق بوده اند. به همین منوال، فیصدی بیشتری از شاگردان طبقه ذکور (۴۵٪) به نسبت شاگردان طبقه اناث (۳۹٪) قادر به یافتن وظیفه برای خود بوده اند. وقتیکه از شاگردان درمورد نوعیت وظایفی که آنها یافته اند سوال گردید، ۳۵٪ آنها گفتند که در کاروبار صنایع دستی مصروف کار هستند، این در حالی است که ۳۲٪ آنها به کاروبار دوکانداری روی آورده اند. گراف های ۵۰، ۵۱، ۵۲ و ۵۳ معلومات کامل درمورد وضعیت استخدام شاگردان را ارائه می نمایند.

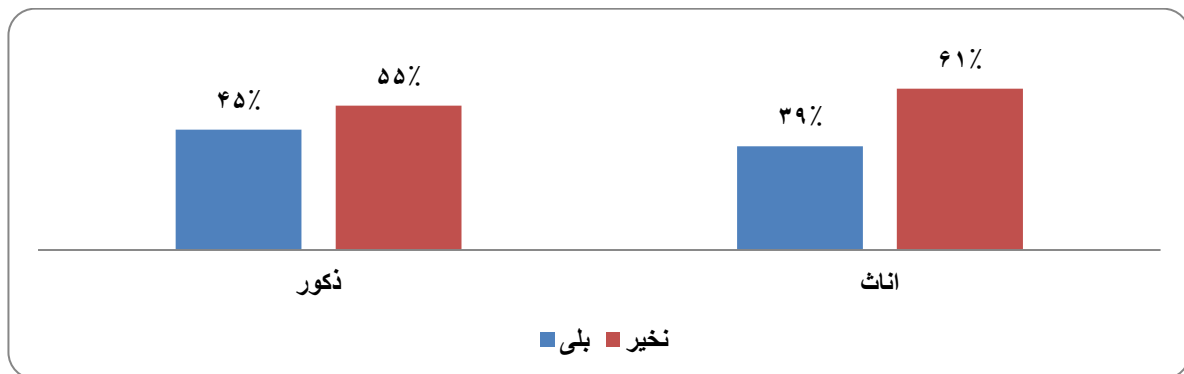
گراف ۵۰: توانایی برای یافتن کار



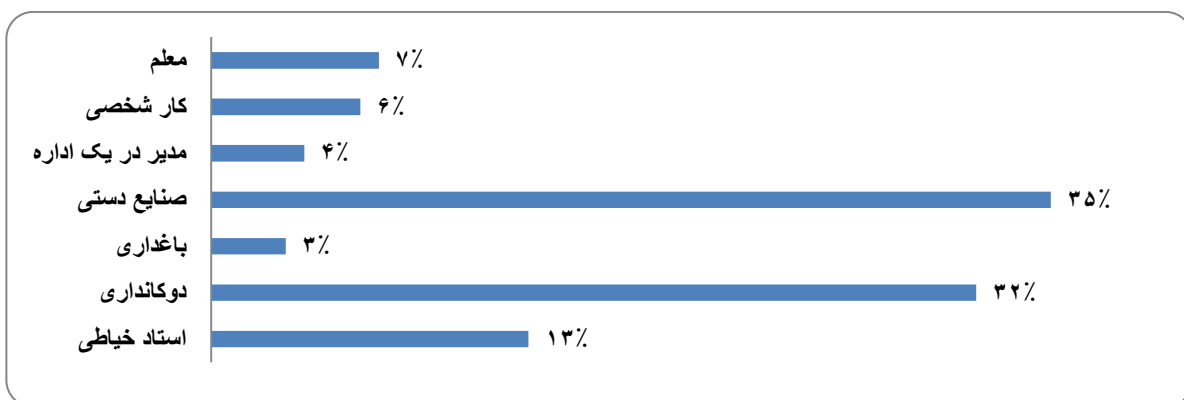
گراف ۵۱: توانایی برای یافتن کار در ساحات شهری و دهات



گراف ۵۲: توانایی برای یافتن کار طبق جنسیت

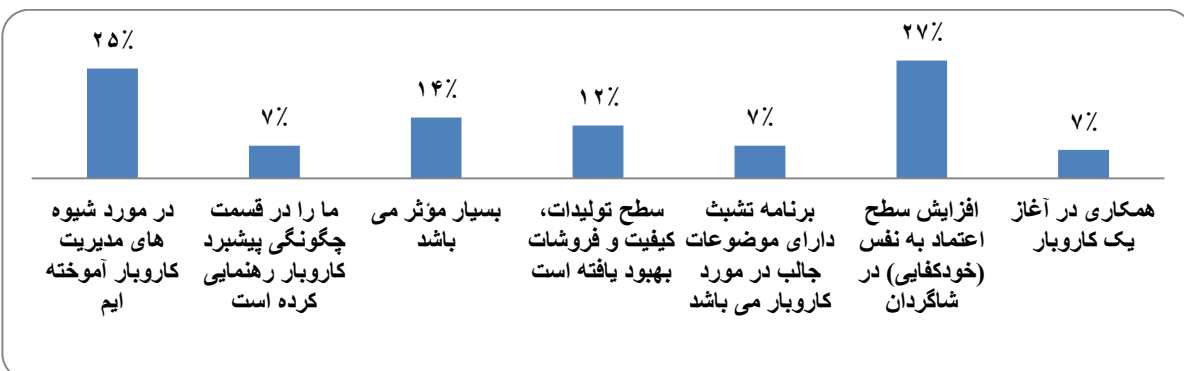


گراف ۵۳: انواع کارهای دریافت شده توسط شاگردان



برعلاوه، از شاگردان سوال شد که نظر خود را در مورد مؤثریت مضمون تشبث برای کارایی شاگردان بیان نمایند. ۲۷٪ شاگردان گفتند که برنامه تشبث سطح اعتماد به نفس آنها را افزایش داده، در حالیکه ۲۵٪ آنها گفتند که مضمون تشبث به آنها کمک کرده است تا در مورد شیوه های مدیریت کاروبار موضوعات مفید را بیاموزند. در عین زمان، ۱۴٪ شاگردان به این مسئله اشاره کردند که مضمون تشبث در کمک به شاگردان برای پیدا کردن وظیفه خیلی مفید بوده است. گراف ۵۴: ۵۴ معلومات بیشتری را در مورد مؤثریت مضمون تشبث برای کمک به شاگردان برای یافتن کار ارائه می کند.

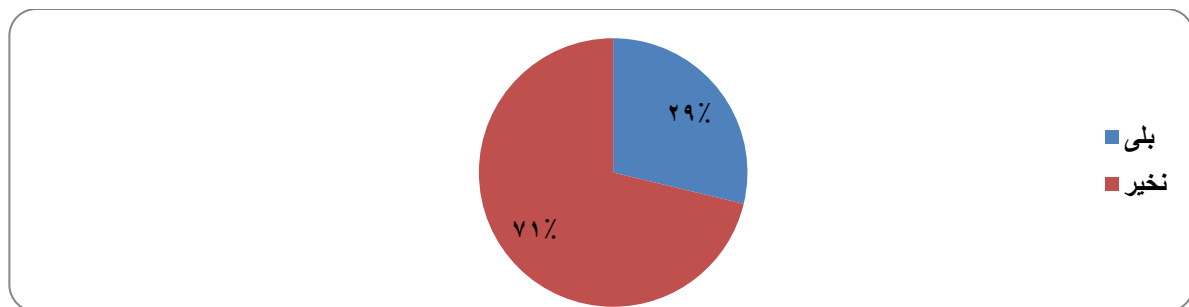
گراف ۵۴: مؤثریت برنامه تشبث در کمک به شاگردان برای یافتن کار



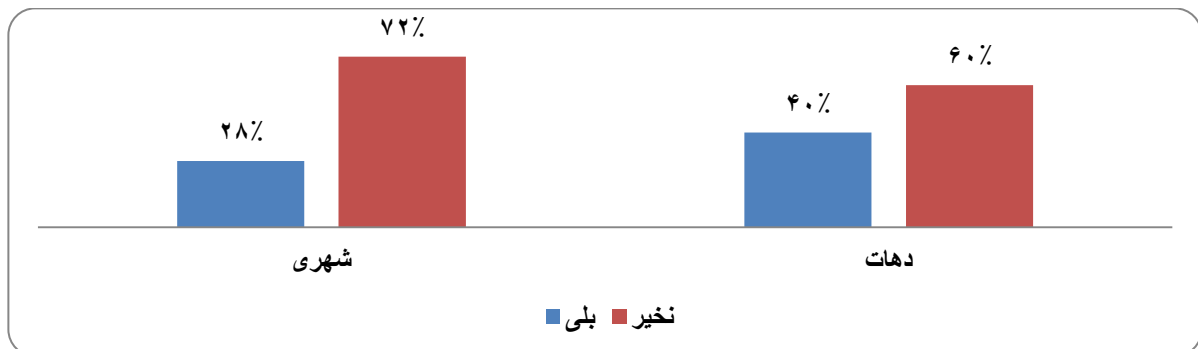
علاوه بر کسانی که در جستجوی کار بودند، بعضی از کارفرماها نیز در بین شاگردان وجود داشتند. بنابراین، از تمام شاگردان سوال گردید که آیا آنها در زندگی خود نقش کارفرما را داشته اند یا خیر. طبق توقع، تعداد بسیار اندک (۲۹٪) شاگردان چنین نقشی را داشته اند. باید به این مسئله اشاره کرد که فیصدی بیشتر شاگردان دهات (۴۰٪) نسبت به

شاگردان ساحات شهری (۲۸٪) تجربه کارفرمایی را داشته اند. همچنان، تعداد بیشتر شاگردان طبقه ذکور (۳۱٪) در مقایسه با شاگردان طبقه اناث (۲۷٪) نقش کارفرما را بازی کرده اند. و تئیکه از شاگردان درمورد نوعیت وظایفی که آنها در مدت زمان فعالیت خود منحصت کارفرما پیشنهاد کرده اند سوال گردید، ۲۲٪ شاگردان گفتند که آنها بعضی از افراد را منحصت کارگر استخدام کرده اند. این در حالی است که ۱۹٪ آنها از پیشنهاد وظایف مدیریتی به سایر افراد سخن گفته و ۱۵٪ گفته اند که آنها وظایف را بادر نظر داشت ظرفیت کاری کارمندان پیشنهاد کرده اند. علاوه، از شاگردان کارفرما سوال شد که نقش مضمون تشبث را در اجرای کار کارفرما تشریح نمایند، ۵۷٪ آنها خاطر نشان کردند که مضمون تشبث به آنها در قسمت پلانگذاری، کنترول و مدیریت دقیق کاروبار و کارمندان کمک کرده است. گراف های ۵۵، ۵۶، ۵۷، ۵۸ و ۵۹ معلومات کامل درمورد نقش شاگردان منحصت کارفرما را ارائه می کنند.

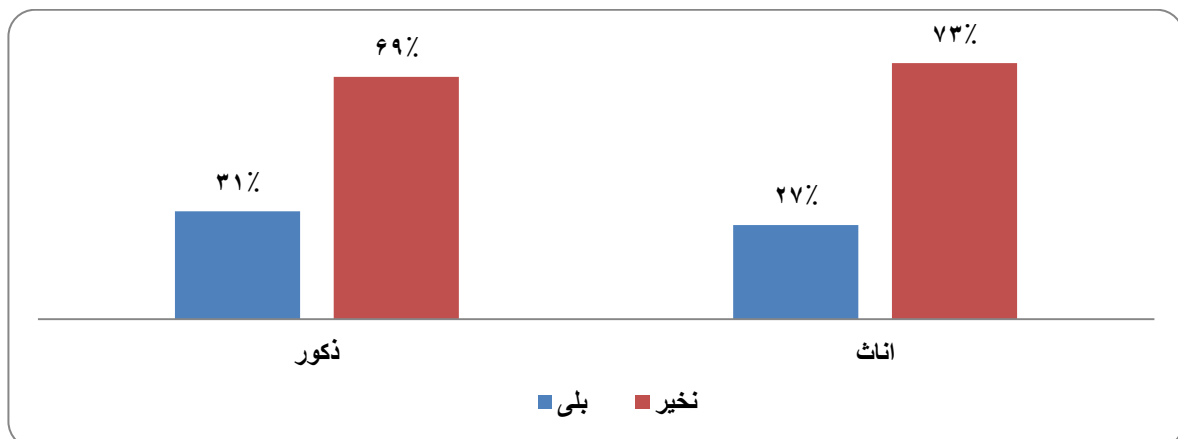
گراف ۵۵: اجرای نقش کارفرما



گراف ۵۶: اجرای نقش کارفرما در ساحات شهری و دهات



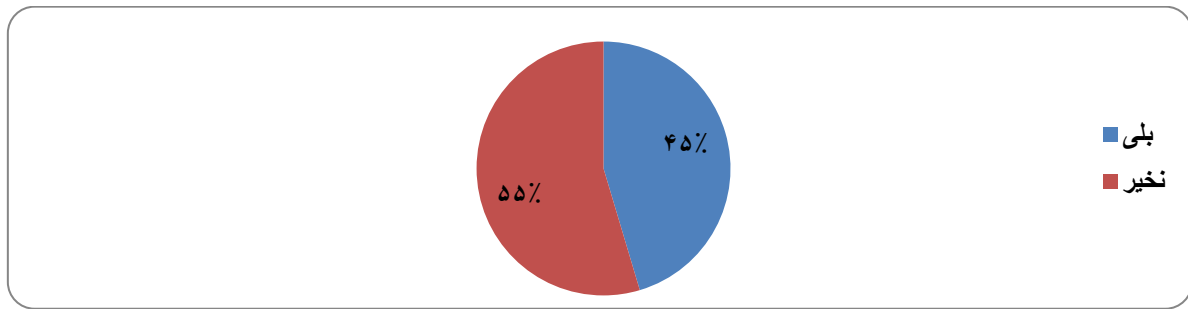
گراف ۵۷: اجرای نقش کارفرما طبق جنسیت



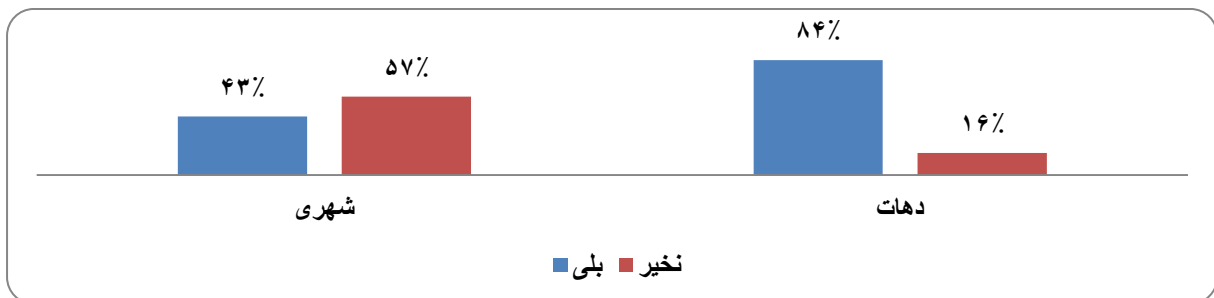


برعلاوه، از شاگردان سوال گردید که آیا تجارت شغل آنها هست یا خیر؟ پس از تحلیل جواب های آنها دریافتیم که شغل ۴۵٪ شاگردان تجارت می باشد. مشابه به سایر معیارهای استخدام شاگردان، کاروبار در میان فیصدی بیشتر شاگردان دهات (۸۴٪) نسبت به شاگردان ساحات شهری (۴۳٪) مروج بوده است. اما، تعداد شاگردان فعال در کاروبار بین طبقه ذکور (۴۶٪) و طبقه اناث (۴۵٪) تقریباً مساوی بوده است. از شاگردان سوال گردید که در کدام مرحله کاروبار مضمون تشبث برای آنها بسیار مفید بوده است. ۷۱٪ شاگردان گفتند که تشبث در مرحله آغاز کاروبار مهم است، در حالیکه ۲۲٪ آنها به این مسئله اشاره کردند که برنامه تشبث در جریان توسعه کاروبار خیلی مفید است. برعلاوه، از شاگردان درمورد نقش مضمون تشبث در مراحل مختلف انکشاف کاروبار سوال گردید. ۲۹٪ آنها گفتند که مضمون تشبث در جریان آغاز کاروبار و سپس توسعه آن ضروری است. در عین زمان، ۱۸٪ شاگردان گفتند که مضمون تشبث در موفقیت تجارت آنها نقش مهمی را بازی کرده است. گراف های ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳ و ۶۴ تصویر کامل کاروبار شاگردان منحیت شغل شان را نشان می دهد.

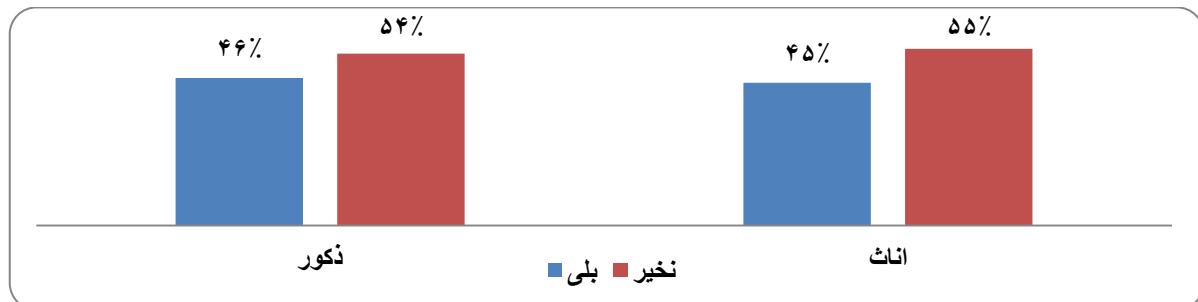
گراف ۶۰: کاروبار منحصی وظیفه برای شاگردان



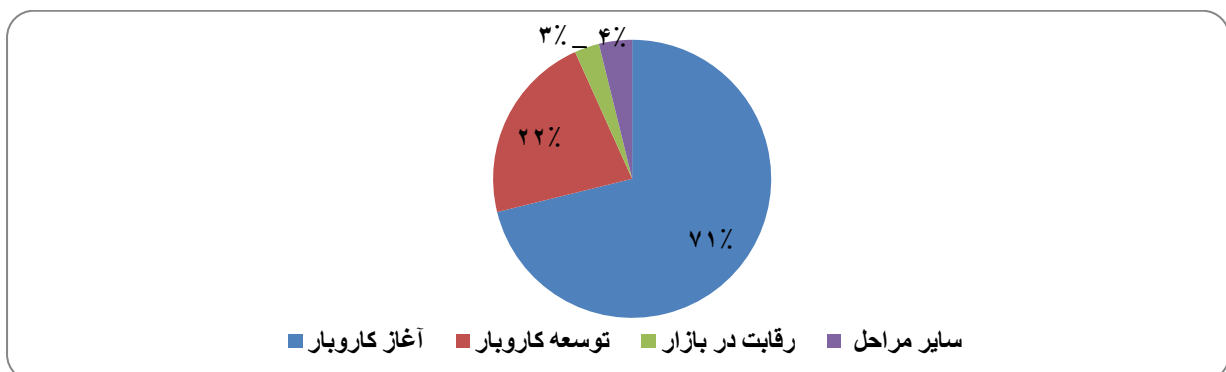
گراف ۶۱: کاروبار منحصی وظیفه برای شاگردان در ساحات شهری و دهات



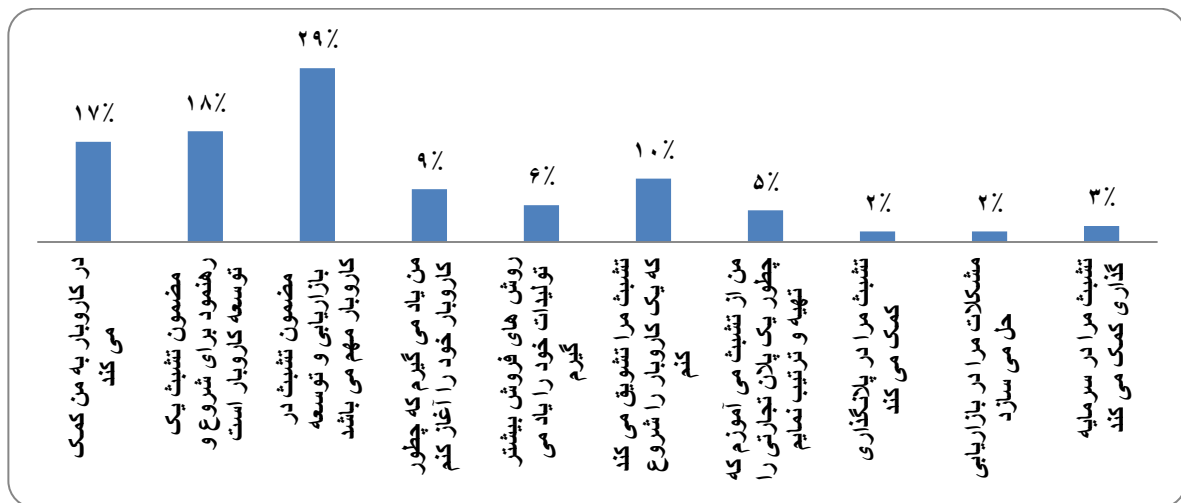
گراف ۶۲: کاروبار منحصی وظیفه برای شاگردان طبق جنسیت



گراف ۶۳: نقش تشبث در مراحل مختلف کاروبار

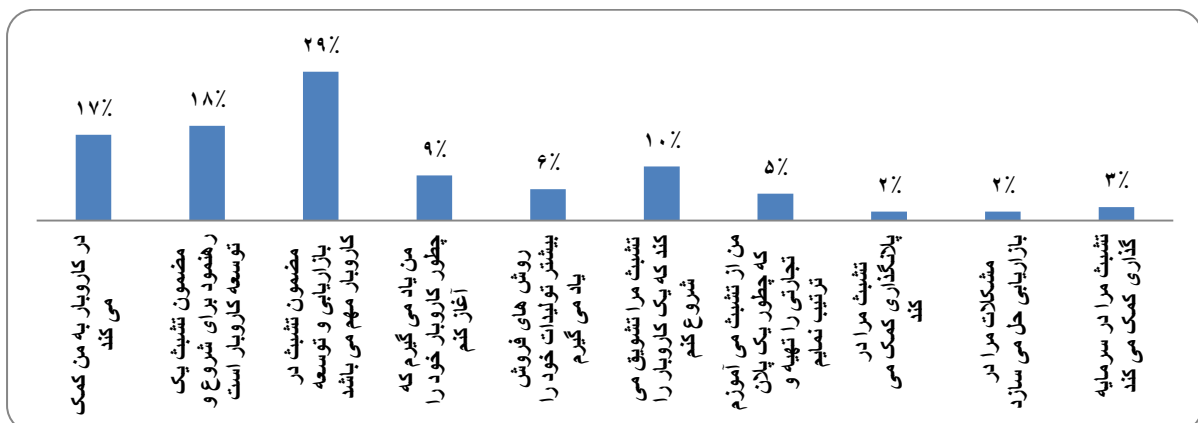


گراف ۶۴: اهمیت تشبث در مراحل مختلف کاروبار

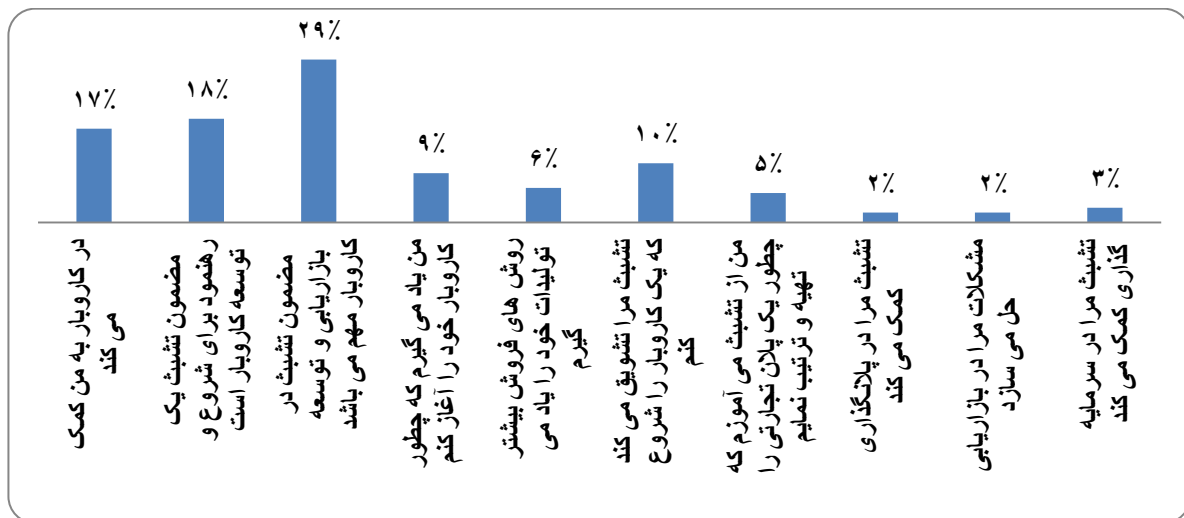


در مرحله بعدی از شاگردان سوال شد که آیا برنامه تشبث در ایجاد فرصت های شغلی برای آنها مؤثر بوده یا خیر. تقریباً هشت بر ده حصه (۷۹٪) شاگردان عقیده داشتند که برنامه تشبث در ایجاد فرصت های شغلی برای شاگردان مؤثر بوده است. این باور در بین شاگردان دهات (۸۳٪) نسبت به شاگردان ساحات شهری (۷۹٪) و نیز در میان شاگردان طبقه ذکور (۸۴٪) نسبت به شاگردان طبقه اناث (۷۴٪) بیشتر بوده است. و قتیکه از شاگردان درمورد نوعیت شغل ایجاد شده توسط برنامه تشبث سوال شد، ۲۸٪ آنها به این مسئله اشاره کردند که برنامه تشبث زمینه فرصت های شغلی متعدد را ایجاد کرده است، این در حالی است که ۱۷٪ شاگردان فکر می کنند که پیشه خیاطی مروج ترین شغلی بوده که توسط برنامه ارائه شده و ۱۲٪ عقیده داشتند که هر نوع کاروبار کوچک می تواند به کمک برنامه تشبث آغاز و ایجاد شود. همچنان از شاگردان سوال گردید که چگونه برنامه تشبث، فرصت های شغلی را برای شاگردان ایجاد می کند. ۴۹٪ شاگردان جواب دادند که مضمون تشبث به شاگردان درمورد کاریابی و کاروبار آموزش می دهد، در حالیکه ۲۶٪ به مضمون تشبث صرف منحیث مضمون مرجع در کاروبار برای ایجاد فرصت های شغلی اشاره کردند. گراف های ۶۵، ۶۶، ۶۷، ۶۸ و ۶۹ معلومات کامل درمورد فرصت های شغلی فراهم شده توسط برنامه تشبث به شاگردان را ارائه می کند.

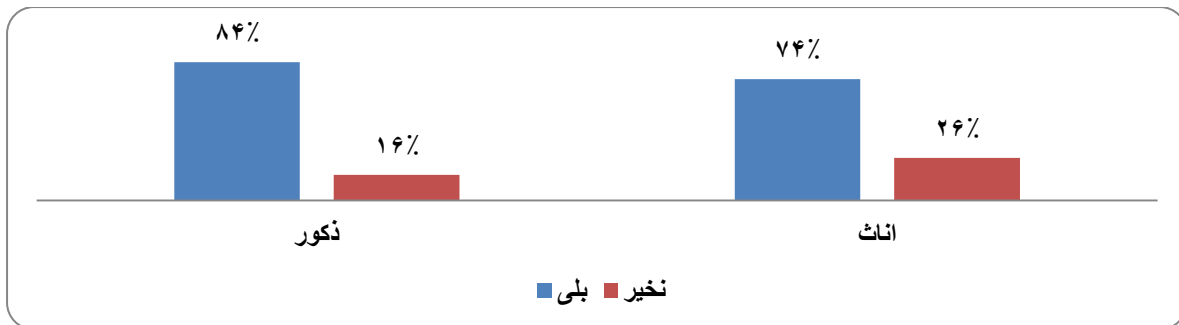
گراف ۶۵: کارهای پیشنهاد شده توسط تشبث



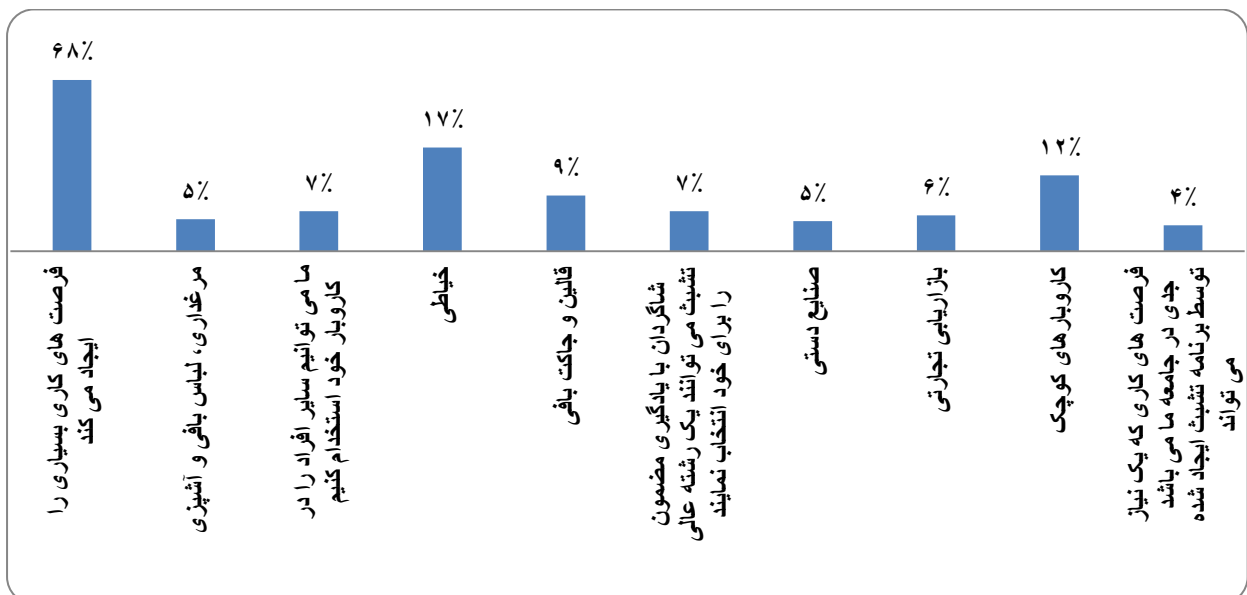
گراف ۶۶: کارهای پیشنهاد شده توسط تشبث در ساحات شهری و دهات



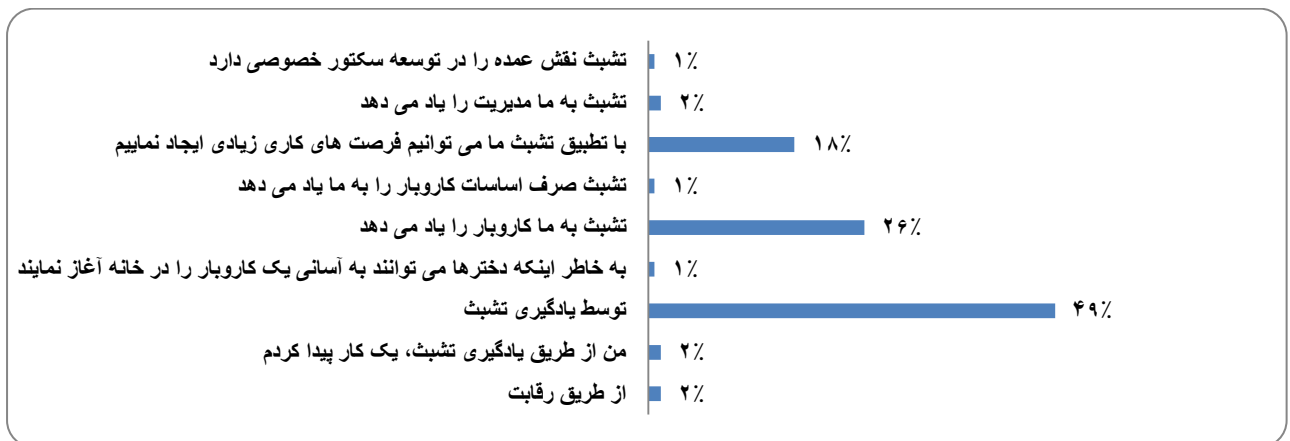
گراف ۶۷: کارهای پیشنهاد شده توسط تشبث طبق جنسیت



گراف ۶۸: انواع وظایف پیشنهاد شده توسط تشبث

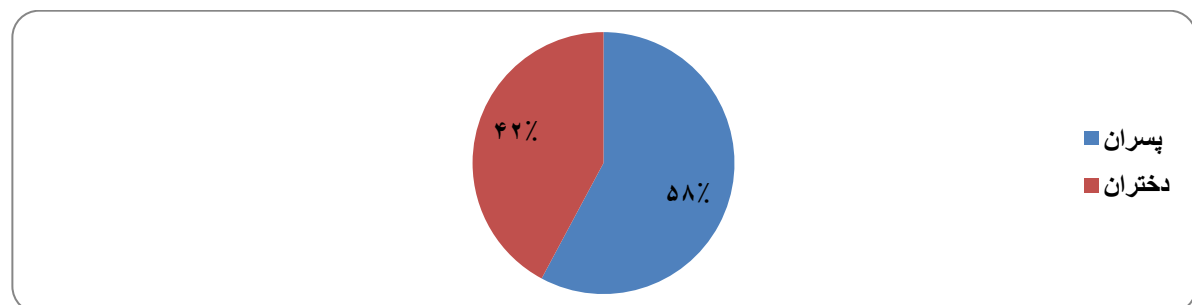


گراف ۶۹: اهمیت تشبث در ایجاد فرصت های کاری

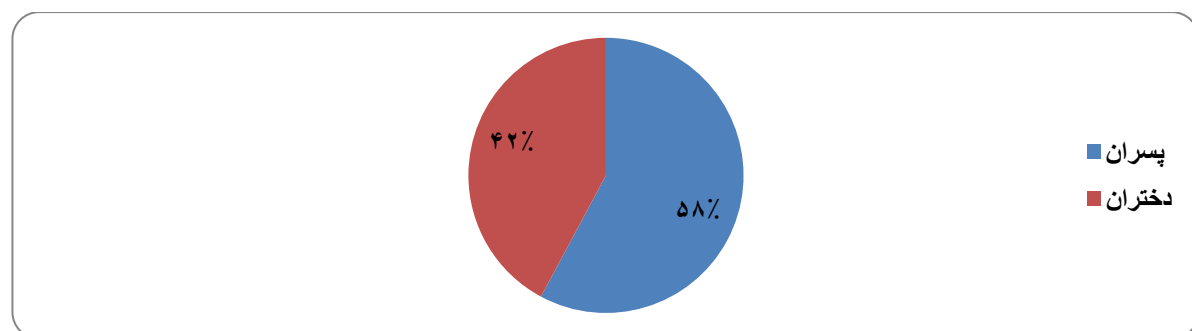


برعلاوه، از شاگردان سوال گردید که آیا برنامه تشبث در فراهم آوری زمینه های کاری برای شاگردان طبقه ذکور مؤثر بوده یا برای طبقه اناث. ۵۸٪ شاگردان گفتند که برنامه تشبث برای شاگردان طبقه ذکور مؤثر بوده است، این در حالی است که ۴۲٪ باقیمانده شاگردان مضمون تشبث را برای شاگردان اناث مؤثر دانسته اند. وقتیکه از شاگردان درمورد موثریت مضمون تشبث برای طبقه خاص (طبقه ذکور یا طبقه اناث) سوال گردید، ۲۳٪ از شاگردان جواب دادند که پسران می توانند خارج از خانه کار کنند و ۱۷٪ آنها به این مسئله اشاره کردند که انجام کاروبار در میان پسران نسبت به دختران بیشتر معمول است. گراف های ۷۰ و ۷۱ معلومات بیشتر را درمورد موثریت برنامه تشبث روی طبقه خاص از لحاظ ایجاد فرصت های کاری ارائه می کنند.

گراف ۷۰: اهمیت تشبث در ایجاد فرصت های کاری برای پسران یا دختران



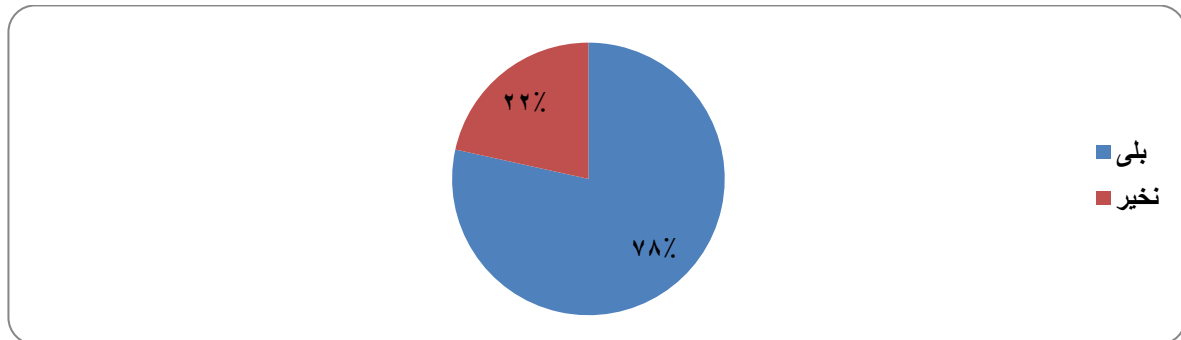
گراف ۷۱: اهمیت تشبث در ایجاد فرصت های کاری برای یک جنسیت مشخص



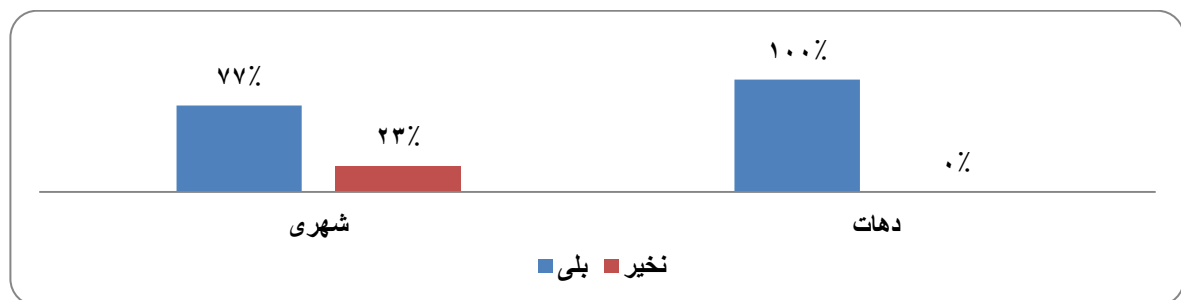
از شاگردان سوال شد که آیا مضمون تشبث بر نظرات آنها در قسمت کاریابی تأثیر گذاشته یا خیر. بنابراین، از تمام شاگردان سوال شد که آیا برنامه تشبث نظرات آنها را در قسمت کاریابی تغییر داده است یا خیر. خوشبختانه، مضمون تشبث نظر ۷۸٪ شاگردان را تغییر داده است. باید به این مسئله اشاره کرده که مضمون تشبث نظرات تعداد زیادی

شاگردان (۱۰۰٪) دهات را در مقایسه با شاگردان ساحات شهری (۷۷٪) در قسمت کارایی تغییر داده است. همچنان، مضمون تشبث نظرات فیصدی بیشتری از شاگردان طبقه ذکور (۸۰٪) را نسبت به شاگردان طبقه اناث (۷۷٪) تغییر داده است. سپس از شاگردان سوال شد که آنها کدام نوع تغییرات را مشاهده کرده اند. ۲۱٪ شاگردان گفتند که برنامه تشبث به آنها کمک کرده است تا دانش خود در مورد مدیریت کاروبار را انکشاف دهند. ۱۶٪ گفتند که آنها اکنون می توانند قدم هایی را برای توسعه کاروبار فعلی خود بردارند. گراف های ۷۲، ۷۳، ۷۴ و ۷۵ معلومات بیشتر در مورد موثریت برنامه تشبث در قسمت تغییر دادن نظرات شاگردان نسبت به مسئله کارایی را ارائه می نمایند.

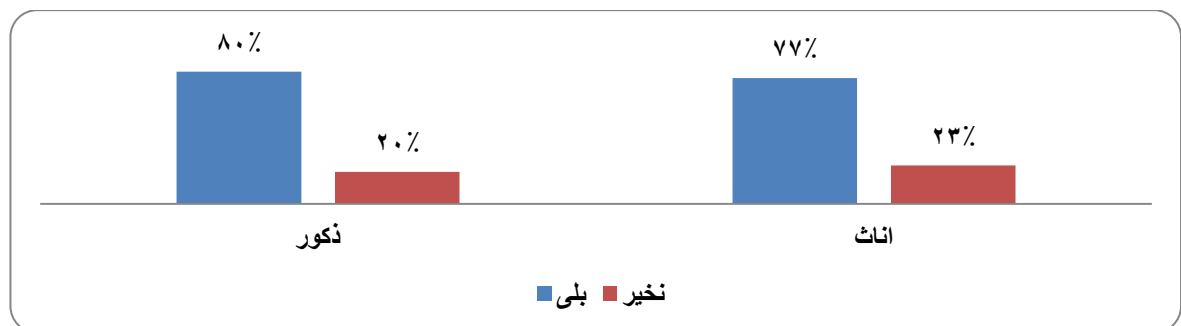
گراف ۷۲: تغییر نظرات در مورد کارایی توسط تشبث



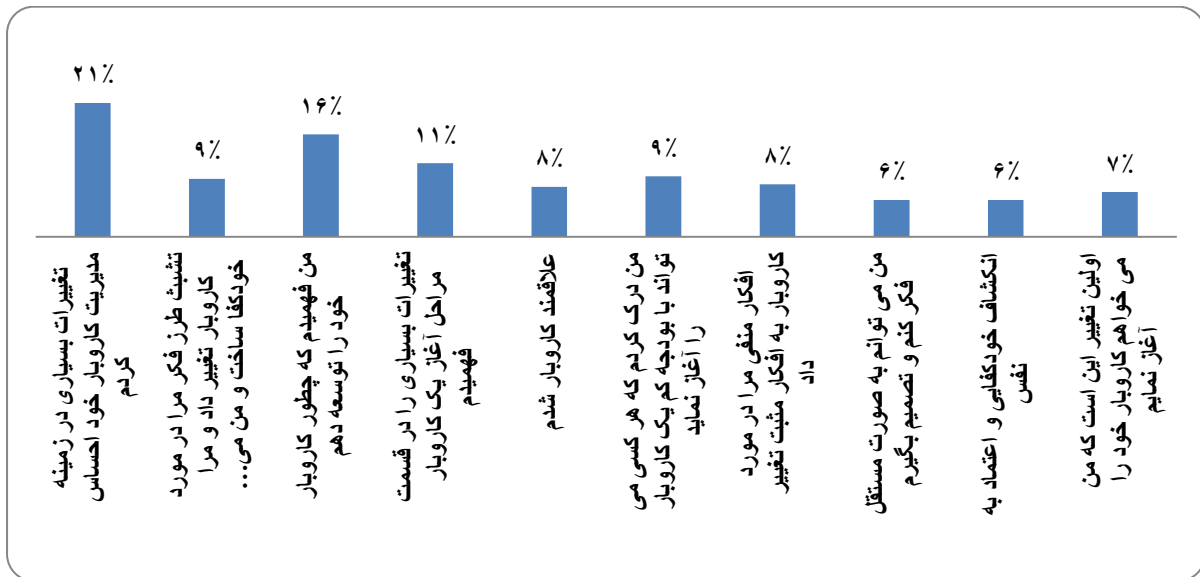
گراف ۷۳: تغییر نظرات در مورد کارایی توسط تشبث در ساحات شهری و دهات



گراف ۷۴: تغییر نظرات در مورد کارایی توسط تشبث طبق جنسیت

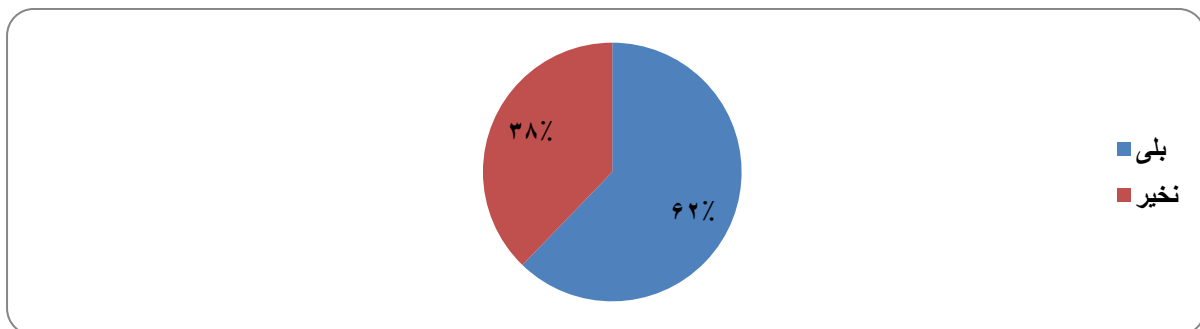


گراف ۷۵: تغییر نظرات در مورد کارایی

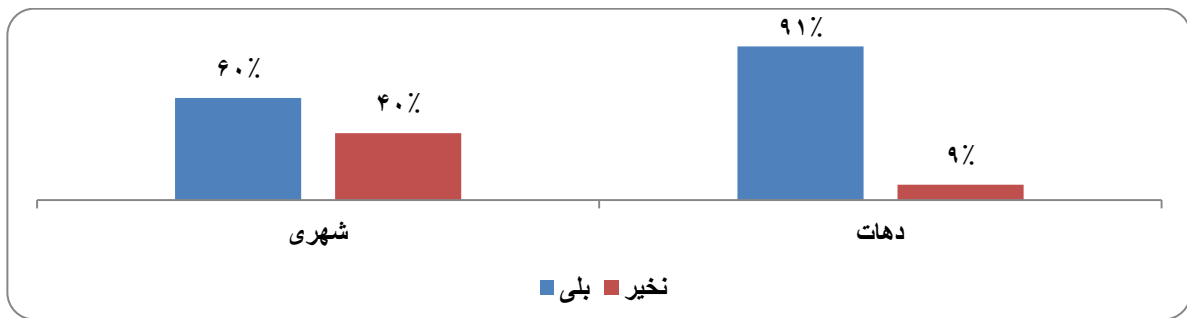


در نهایت، در ارتباط به مسئله کارایی از شاگردان سوال شد که آیا برنامه تثبیت فرصت های کاری متناسب با مهارت های شاگردان را ایجاد می کند یا خیر. ۶۲٪ شاگردان به این مسئله اشاره کردند که برنامه تثبیت از این فرصت ها حمایت می کند. ۹۱٪ شاگردان دهات و ۶۰٪ شاگردان ساحات شهری به سوال فوق جواب مثبت دادند و گفتند که برنامه تثبیت فرصت های کاری متناسب با مهارت ها را حمایت می کند. هنگامی که در مورد جنسیت شاگردان بحث کردیم، متوجه شدیم که فیصدی بیشتری از شاگردان طبقه ذکور (۶۹٪) نسبت به شاگردان طبقه اناث (۵۶٪) عقیده داشتند که برنامه تثبیت در جریان کارایی مهارت های متناسب با شغل را حمایت می کند. در نهایت، از شاگردان خواسته شد که از مهارت های خود برای کارایی را نام ببرند. ۳۰٪ شاگردان گفتند که آنها با اشتراک در برنامه تثبیت معلومات بیشتر در مورد کاروبار به دست آوردند، که می توانند از آن برای یافتن کار به صورت موفقانه استفاده کنند. همچنان، ۲۵٪ شاگردان اشاره کردند که برنامه تثبیت شاگردان را تشویق می کند تا از توانایی های بالقوه خویش استفاده اعظمی نمایند. گراف های ۷۶، ۷۷، ۷۸ و ۷۹ معلومات کامل در مورد ارتباط مهارت های قابل تطبیق در برنامه تثبیت را ارائه می کنند.

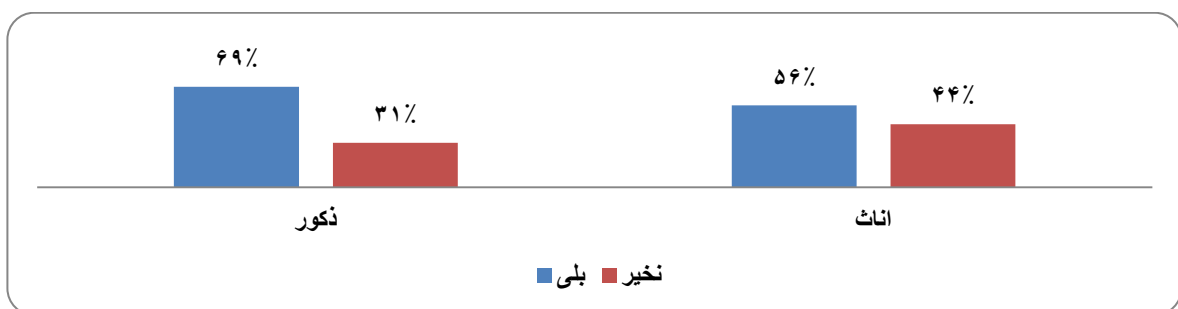
گراف ۷۶: مهارت های قابل تطبیق و حمایت برنامه تثبیت در جریان استخدام



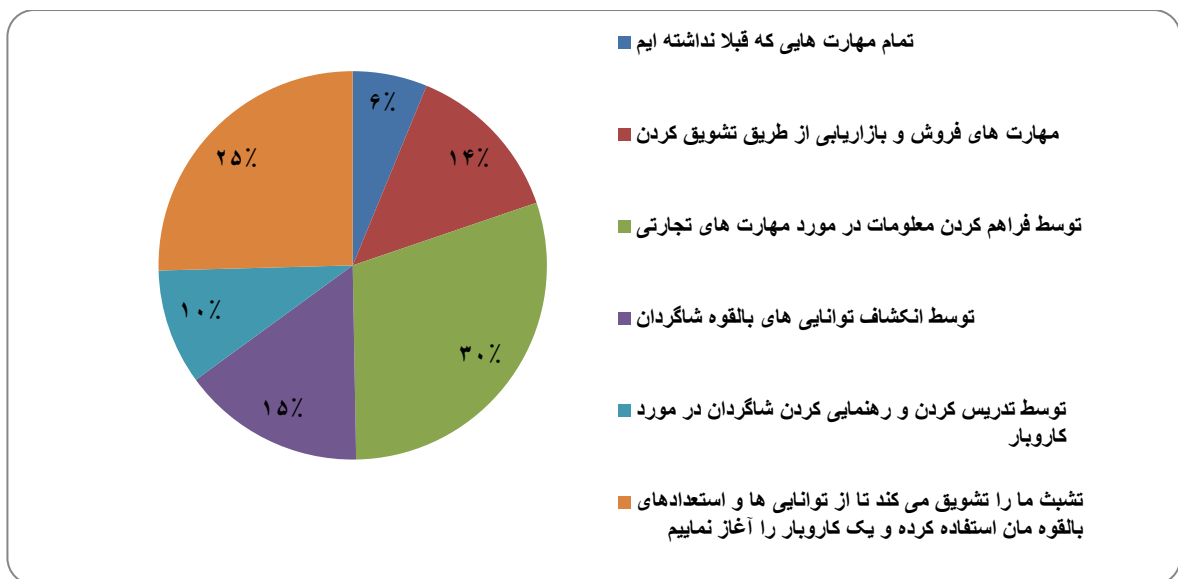
گراف ۷۷: مهارت های قابل تطبیق و حمایت برنامه تشبث در جریان استخدام در ساحات شهری و دهات



گراف ۷۸: مهارت های قابل تطبیق و حمایت برنامه تشبث در جریان استخدام طبق جنسیت



گراف ۷۹: مهارت های بهبود یافته شاگردان توسط برنامه تشبث



برنامه تشبث و سهمگیری شاگردان در نمایشات

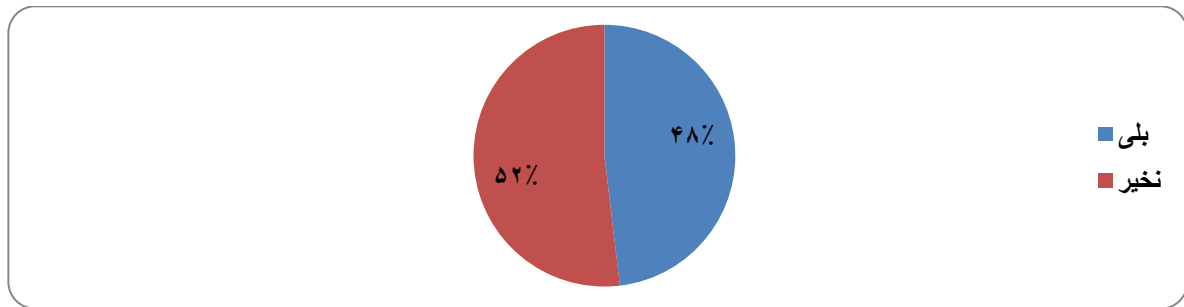
یکی از فعالیت های اصلی برنامه تشبث تدویر نمایشات تولیدات شاگردان تشبث بوده است. به همین دلیل، یک بخش جداگانه در فورم سوالنامه برای این مقصد تخصیص یافته بود. بنابراین، معلومات لازم درمورد نمایش تولیدات شاگردان؛ طرح های تجارتي؛ و رقابت طرح های تجارتي؛ جمع آوری شده است.

نمایشات تولیدات شاگردان

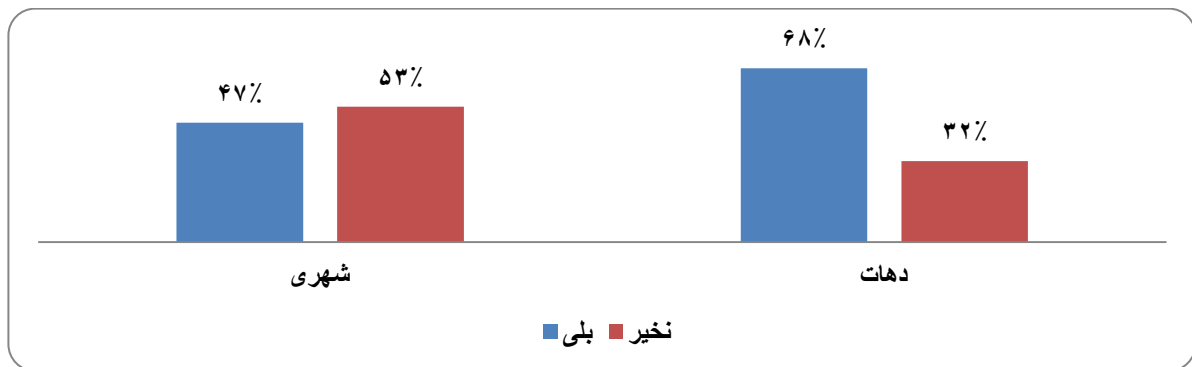
از شاگردان درمورد سهمگیری آنها در نمایشات سوال گردید. ۴۸٪ شاگردان در نمایشات اشتراک کرده بودند. باید به این مسئله اشاره کرد که فیصدی بیشتری از شاگردان دهات (۶۸٪) نسبت به شاگردان ساحات شهری ۴۷٪ در نمایشات

اشتراک کرده بودند. طبق توقع، فیصدی بیشتری از شاگردان طبقه اناث (۴۴٪) نسبت به شاگردان طبقه ذکور (۴۱٪) در نمایشات اشتراک کرده بودند. وقتی که از شاگردان در مورد نوعیت تولیداتی که آنها در نمایشات در معرض نمایش قرار داده بودند سوال گردید، تولیدات خیاطی با بیشترین سهم توسط ۳۰٪ شاگردان در این نمایشات در معرض نمایش گذاشته شده بودند. علاوه بر این، از شاگردان در مورد مراحل فروش تولیدات شان در جریان برگزاری نمایشات سوال شد. ۳۲٪ آنها از مراحل فروش تولیدات خود در نمایشات بسیار راضی بودند. گراف های ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۸۳ و ۸۴ معلومات کامل در مورد نمایشات تولیدات شاگردان را ارائه می کنند.

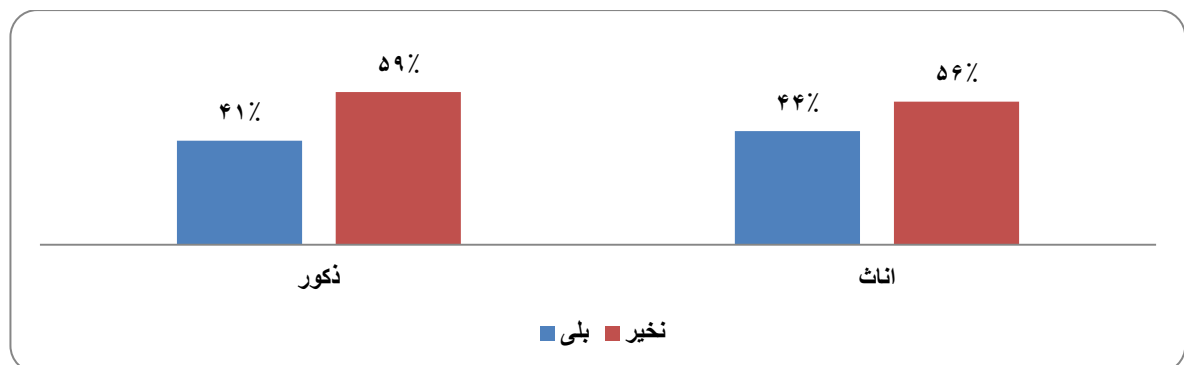
گراف ۸۰: اشتراک در نمایشات تولیدات شاگردان



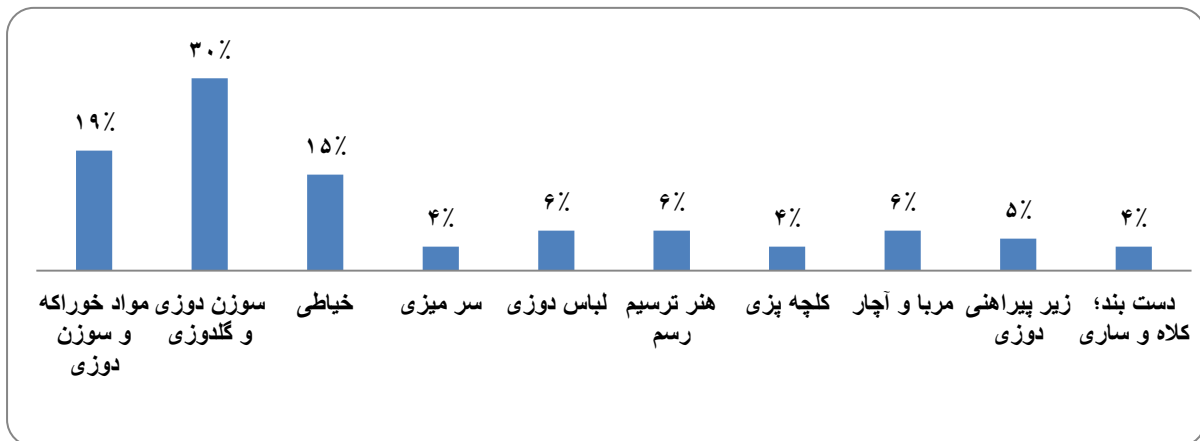
گراف ۸۱: اشتراک در نمایشات تولیدات شاگردان در ساحات شهری و دهات



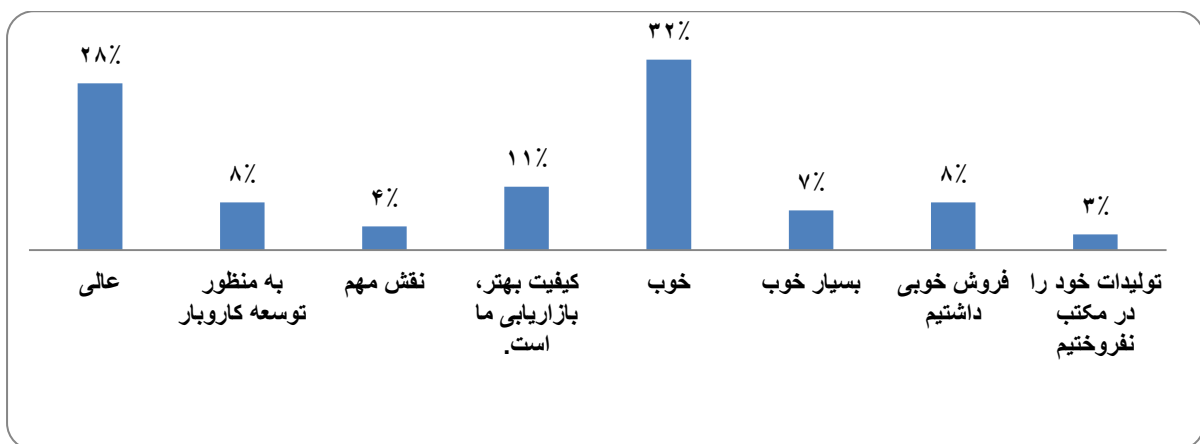
گراف ۸۲: اشتراک در نمایشات تولیدات شاگردان طبق جنسیت



گراف ۸۳: تولیدات به نمایش گذاشته شده



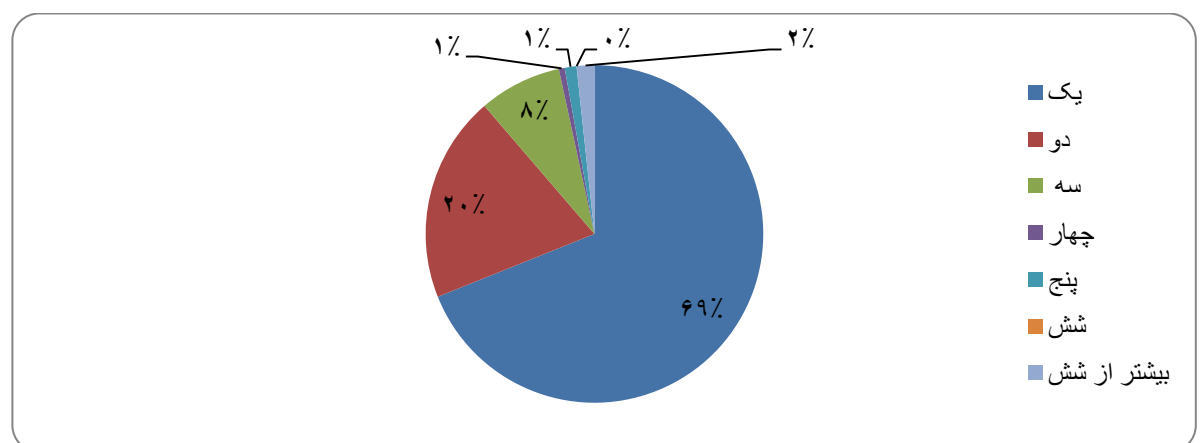
گراف ۸۴: مراحل فروش تولیدات در جریان برگزاری نمایشات



طرح های تجارتي شاگردان و رقابت آن

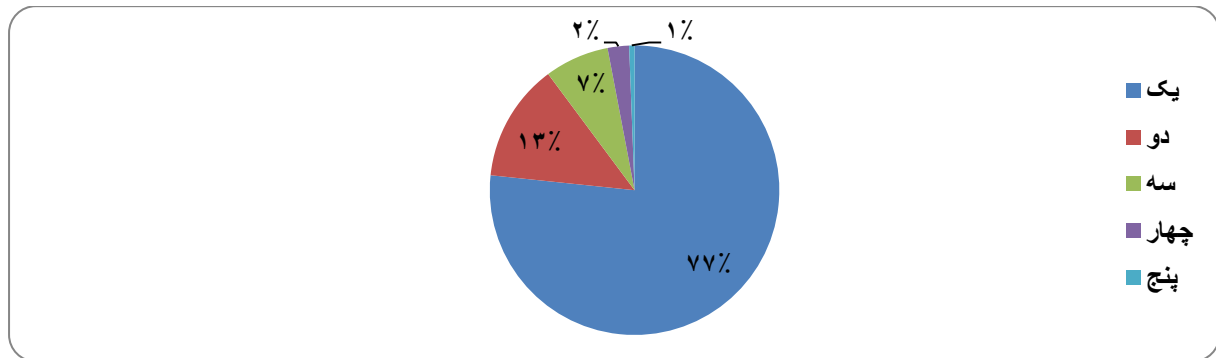
سپس از شاگردان درمورد طرح های تجارتي، که آنها تهیه و ترتیب کرده بودند، سوال گردید. ۶۹٪ شاگردان صرف یک طرح تجارتي را تهیه و ترتیب کرده بودند، در حالیکه ۲۰٪ آنها دو طرح تجارتي را تهیه و ترتیب کرده بودند. گراف ۸۵ معلومات کامل درمورد تعداد طرح های تجارتي تهیه و ترتیب شده توسط شاگردان را ارائه می کند.

گراف ۸۵: تعداد طرح های تجارتي تهیه و ترتیب شده توسط شاگردان

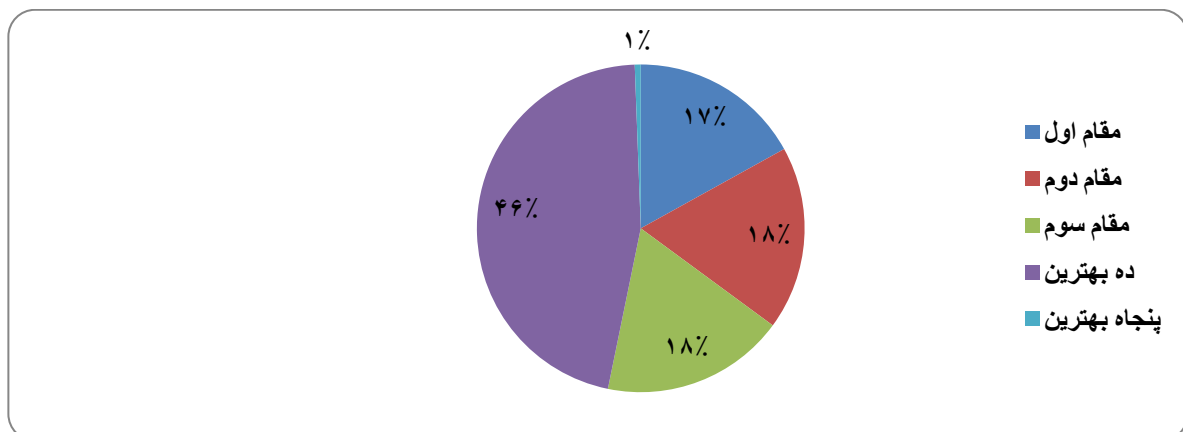


برعلاوه، از شاگردان سوال گردید که در چند رقابت طرح های تجارتي اشتراک کرده اند. ۷۷٪ شاگردان حداقل در یک رقابت طرح های تجارتي اشتراک کرده بودند، این در حالی است که ۱۳٪ آنها در دو رقابت طرح های تجارتي اشتراک کرده بودند. و قتيکه از شاگردان سوال شد که کدام مقام ها را در این رقابت ها کسب کرده اند، ۱۷٪ شاگردان به مقام اول، ۱۸٪ به مقام دوم، ۱۸٪ به مقام سوم و ۴۶٪ آنها به مرحله ۱۰ بهترین راه یافته بودند. گراف های ۸۶ و ۸۷ معلومات کامل را در این زمینه ارائه می نمایند.

گراف ۸۶: تعداد رقابت طرح های تجارتي که در آن شاگردان اشتراک کرده اند



گراف ۸۷: مقام های که شاگردان در جریان رقابت طرح های تجارتي به دست آورده اند



یافته های ارزیابی معلمان برنامه تشبث

معلمان برنامه تشبث بخش کلیدی برنامه را تشکیل داده و مضمون تشبث را سال ها تدریس کرده اند. در مجموع ۶۱ معلم در ۴۳ لیسه در ۴ ولایت کشور، برنامه تشبث را به شاگردان علاقمند تدریس می نمایند. به همین دلیل، معلمان تشبث یک نظر واضح در مورد برنامه، اهمیت آن و نیاز به ادامه آن حاصل کرده اند. در نتیجه، معلمان برنامه تشبث از جمله معلومات دهندگان اصلی در ارزیابی برنامه تشبث بوده اند. به این خاطر تمام معلمان مضمون تشبث در ۴۳ لیسه تحت مصاحبه قرار گرفتند.

باید به این مسئله اشاره کرد که سوالنامه های مشخص به منظور جمع آوری معلومات کمی و کیفی برای ارزیابی معلمان برنامه تشبث تهیه و ترتیب شده بود. معلومات جمع آوری شده از معلمان تشبث در مرحله ارزیابی به مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث کمک کرده است تا در موارد ذیل معلومات کافی بدست آورد:

- الف) ظرفیت های فعلی معلمان برای تدریس مضمون تشبث،
- ب) علاقمندی شاگردان به فراگیری مضمون تشبث،
- ج) آگاهی شاگردان از اهمیت مضمون تشبث،

- (د) اهمیت رقابت طرح های تجاری و نمایشات در لیسه ها،
 (ه) تأثیرات اجتماعی اقتصادی مضمون تشبث بر زندگی روزمره شاگردان،
 (و) تجارب شاگردان در آغاز تجارت، توسعه کاروبار و یا پیدا کردن وظیفه، و
 (ز) نیاز به توسعه برنامه تشبث و شمولیت مضمون تشبث در نصاب تعلیمی ملی.

معلومات جمع آوری شده با در نظر داشت چند معیار (تحلیل عمومی، تحلیل مبتنی بر موقعیت، تحلیل مبتنی بر جنسیت، تحلیل مبتنی بر جنسیت و موقعیت، تحلیل مبتنی بر ساحات تحت پوشش و تحلیل مبتنی بر جنسیت و ساحات تحت پوشش) مورد ارزیابی قرار گرفتند. سپس معلومات تحلیل شده در یک گزارش جامع شامل موارد ذیل گنجانیده شد:

- (الف) مشخصات عمومی جواب دهندگان،
 (ب) تجارب حاصله از برنامه تشبث،
 (ج) برنامه تشبث و شاگردان،
 (د) برنامه تشبث و نمایشات،
 (ه) تأثیرات اجتماعی-اقتصادی مضمون تشبث و
 (و) آینده مضمون تشبث.

مشخصات عمومی جواب دهنده گان:

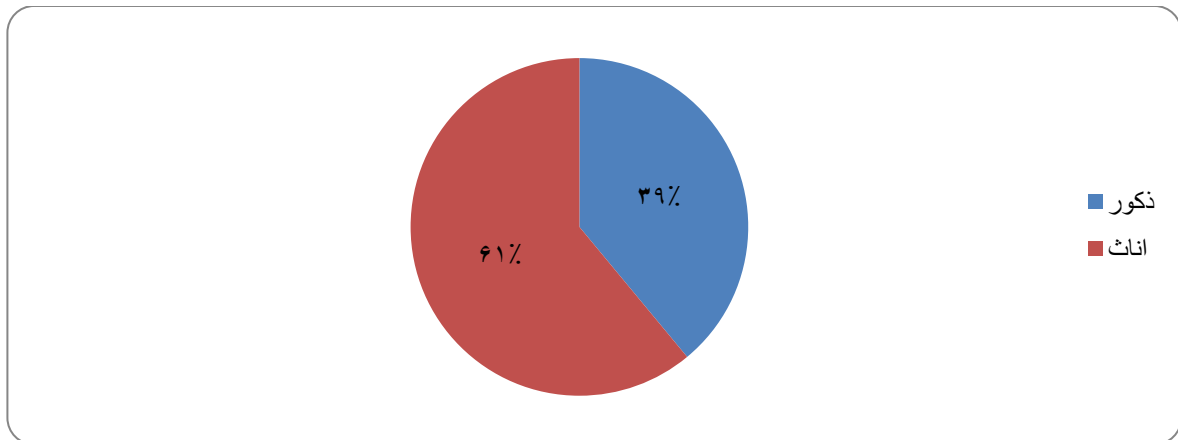
قبل از اینکه سوال های اصلی ارزیابی از معلمین تشبث سوال شود، اعضای تیم ارزیابی بعضی معلومات مهم در مورد مشخصات عمومی (جنسیت، سن و موقعیت) جواب دهندگان را جمع آوری کردند.

جنسیت:

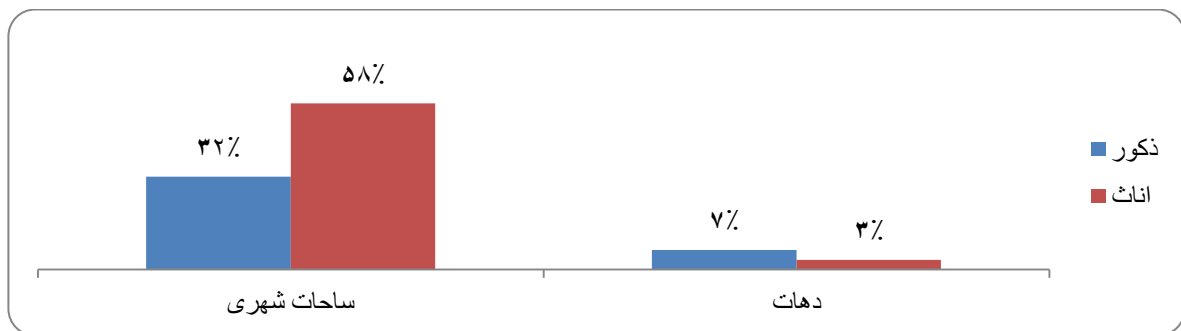
قبلاً ذکر گردید که مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث تدریس مضمون تشبث را در ۴۳ لیسه (۲۷ لیسه عالی طبقه اناث و ۱۶ لیسه عالی طبقه ذکور) حمایت می نماید. علاوه بر این، تقسیم بندی لیسه های شهری و دهاتی به ترتیب ۸۴٪ (۳۶ لیسه شهری) و ۱۶٪ (۷ لیسه دهاتی) بوده است. بر علاوه، معمول است که تعداد معلمین اناث در لیسه های دخترانه به دلیل مسایل کلتوری از معلمین ذکور بیشتر میباشد. به همین دلیل، توقع می رفت که تعداد معلمین اناث مضمون تشبث نیز بیشتر باشد. به دلیل اینکه تعداد لیسه های طبقه اناث تحت پوشش مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث در مقایسه با لیسه های ذکور بیشتر بوده که این یک واقعیت است؛ ۶۱٪ مجموع معلمین برنامه تشبث معلمین اناث بوده در حالیکه معلمین ذکور ۳۹٪ را تشکیل داده اند. از مجموع ۶۱٪ معلمین اناث مضمون تشبث ۵۸٪ آنها در ساحات شهری و صرف ۳٪ در دهات مشغول تدریس مضمون تشبث بوده اند. از طرف دیگر، از مجموع ۳۹٪ معلمین ذکور برنامه تشبث، ۳۲٪ آنها در ساحات شهری و ۷٪ در دهات مصروف تدریس مضمون تشبث بوده اند. در مرحله دیگر، تقسیم بندی معلمین تشبث به ساحات شهری و دهاتی مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفته و پس از ارزیابی دریافتیم که معلمین اناث در ساحات شهری (۶۴٪) در مقایسه با دهات (۳۳٪) تعداد بیشتر را تشکیل می دهند. اما، در قسمت معلمین ذکور مضمون تشبث عکس این ارقام بدست آمد؛ تعداد آنها در دهات (۶۷٪) نظر به ساحات شهری (۳۶٪) بیشتر بوده است. قابل ذکر است که توظیف معلمین تشبث به ساحات شهری و دهات نظر به لیسه های ذکور و اناث در ساحات شهری و دهات تعیین گردیده است. معلومات جمع آوری شده نشان می دهد که از مجموع لیسه های ساحات شهری (۳۶ لیسه) ۱۲ لیسه ذکور و ۲۴ لیسه متعلق به طبقه اناث بوده است. به همین دلیل، به این نتیجه رسیدیم که تعداد لیسه های ذکور به اندازه نیم (۵۰٪) تعداد لیسه های اناث بوده است. از طرف دیگر، از مجموع ۷ لیسه واقع در دهات، ۳ لیسه اناث و ۴ لیسه ذکور بوده است. بر این اساس میدانیم که در دهات لیسه های ذکور ۶۷٪ و لیسه های اناث ۳۳٪ می باشند. با توجه به نتایج تحلیل فوق، تقسیم معلمین ذکور و اناث مضمون تشبث به ساحات شهری و دهات درست می باشد؛ معلمین اناث در ساحات شهری و معلمین ذکور در ساحات دهات اکثریت را دارند. از معلومات جمع آوری شده در ساحات تحت پوشش نتیجه گیری می شود که معلمین اناث مضمون تشبث در دو ساحه یعنی شهر کابل (۷۳٪) و شهر پروان (۶۰٪) در اکثریت قرار دارند. بر عکس، در ولایت ننگرهار، ولسوالی چهارآسیاب و ولسوالی پخمان تعداد معلمین ذکور و اناث مساوی (۵۰٪ ذکور و ۵۰٪ اناث) بوده اند. نهایتاً، در ساحات متباقی از جمله شهر بامیان (۸۰٪)، ولسوالی شکرده

(۱۰۰٪)، ولسوالی گلدره (۱۰۰٪) و ولسوالی استالیف (۱۰۰٪) تعداد معلمین ذکور از معلمین اناث بیشتر بوده. گراف های ۸۸ و ۸۹ جزئیات معلمین تشبث با تفکیک جنسیت را نشان می دهند.

گراف ۸۸: تفکیک جنسیتی معلمین برنامه تشبث



گراف ۸۹: تفکیک جنسیتی معلمین برنامه تشبث در ساحات شهری و دهات



سابقه معلمین با مضمون تشبث

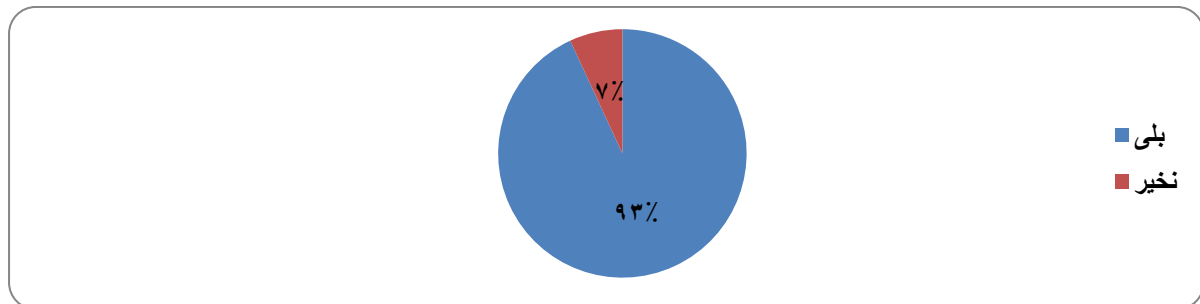
بعد از صحبت درمورد مشخصات عمومی معلمین مضمون تشبث، نکته قابل عطف، جمع آوری معلومات درمورد تجربه معلمین به ارتباط مضمون تشبث بوده است. باین خاطر، چگونگی ارتباط بین معلم و مضمون تشبث در مطالعه تحت پوشش قرار گرفت که در جزئیات بیشتر آن در پاراگراف های ذیل بحث خواهد شد.

آشنایی معلمین با مضمون برنامه تشبث

قبل از تدریس مضمون تشبث در صنف مهم پنداشته میشود که معلومات را درمورد آشنایی معلم با مضمون تشبث و اهمیت آن بدست بیاوریم. این آشنایی می تواند از طریق سابقه تحصیلی، یا از طریق تجربه تدریس یا حداقل ظرفیت سازی معلمین با مضمون توسط دست اندکاران بدست آید. چون تشبث از جمله مضامین است که جدیداً معرفی شده و به تجارت و مفاهیم اقتصادی ارتباط دارد، معلمین ممکن آشنایی اکادمیک با این مضمون نداشته باشند. اما، تجارب تدریس طولانی و ظرفیت سازی معلمین با مضمون تشبث به توانایی معلمین در تدریس مضمون افزوده است. به این خاطر، برنامه ارزیابی برای معلوم نمودن ظرفیت های معلمین مضمون تشبث برای تدریس مضمون، دو عامل اخیر (تجربه عملی و ظرفیت سازی) را مدنظر قرار داده است. از این دو عامل، ظرفیت سازی معلمین با مضمون تشبث تحت مطالعه قرار گرفت. به همین منظور، از همه معلمین سوال شد که آیا به آنها کدام ترین مضمون تشبث توسط دست اندکاران داده شده است یا خیر. خوشبختانه، بیشتر از نه دهم (۹۳٪) معلمین مضمون تشبث در رابطه به مضمون تشبث تریننگ داده شده بود. علرغم تغییر و تبدیل مداوم کارمندان در افغانستان، این یک دستاورد عظیم برای برنامه به حساب می آید. علاوه، تطبیق برنامه توسط معلمین که بیشتر از ۹۰٪ آنها با مضمون تشبث آشنا ساخته شده اند، همیشه

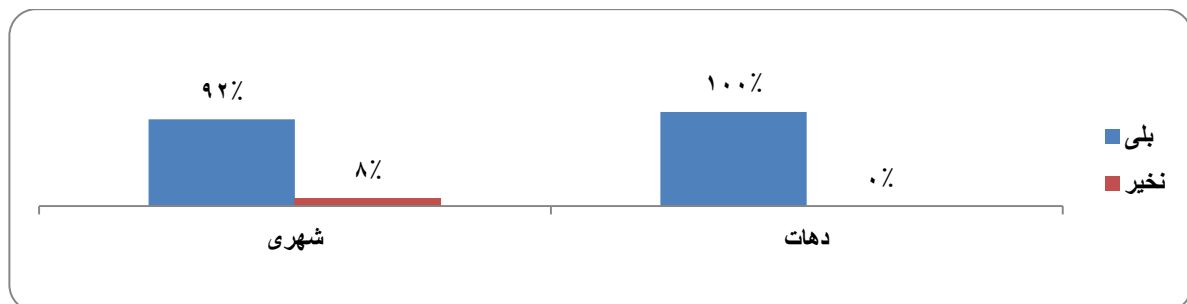
تأثیر مثبت خواهد داشت. به این دلیل، توصیه شده است که برنامه تثبیت ۷٪ باقیمانده معلمان را نیز در جریان سال های آینده تحت پوشش تریننگ قرار دهد تا شاگردان استفاده اعظمی را از برنامه حاصل نمایند. گراف ۹۰ نسبت معلمان ظرفیت سازی شده با مضمون تثبیت را نشان می دهد.

گراف ۹۰: معلمان تثبیت که با مضمون تثبیت آشنا ساخته شده اند

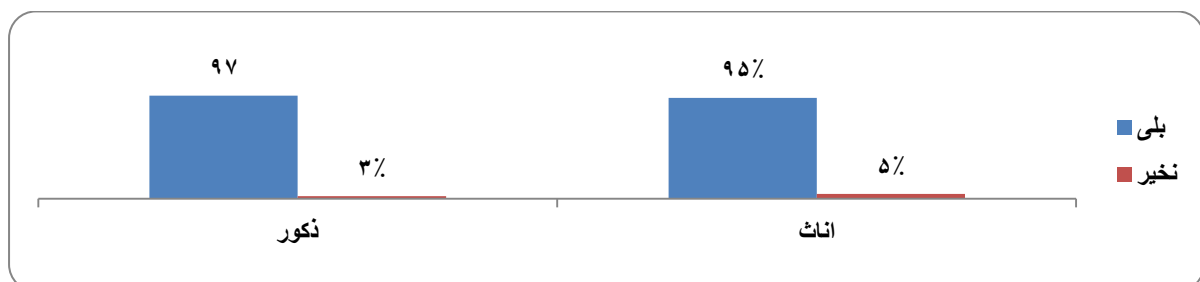


به دلیل اینکه فقط ۷٪ معلمان مضمون تثبیت هنوز ظرفیت سازی نشده بودند، این مسئله ضروری بود تا درباره موقعیت معلمان ظرفیت سازی نشده با مضمون تثبیت بدانیم. سپس، تحلیل بیشتر معلومات جمع آوری شده از نظر موقعیت جواب دهنده گان صورت گرفت و ما به این نتیجه رسیدیم که صرف ۸٪ معلمان ساحات شهری مضمون تثبیت با محتویات برنامه تثبیت ظرفیت سازی نشده اند، در حالیکه متباقی ۹۲٪ معلمان در ساحات شهری و ۱۰۰٪ در دهات با مضمون تثبیت آشنا ساخته شده اند. گراف های ۹۱، ۹۲ و ۹۳ جزئیات برنامه آشناسازی معلمان با مضمون تثبیت را تشریح می نمایند. بنابراین، برنامه تثبیت ۷٪ باقیمانده معلمان را به علت سکونت شان در شهر به آسانی تحت پوشش قرار داده می تواند. سپس بادر نظر داشت جندرمعلومات معلمان ظرفیت سازی شده تحلیل گردید و دریافتیم که تعداد بیشتر معلمان ذکور (۹۷٪) مضمون تثبیت در مقایسه با معلمان اناث (۹۵٪) ظرفیت سازی شده بودند. در سطح بعدی، معلومات ظرفیت سازی معلمان بادر نظر داشت جندر و موقعیت تحلیل گردید. چون قبلاً ذکر شد که همه معلمان مضمون تثبیت در مناطق دهات ظرفیت سازی شده اند، در تفکیک جندری تنها معلمان شهری ارزیابی شده و دریافتیم که معلمان اناث ظرفیت سازی نشده با مضمون تثبیت (۹٪) را نسبت به معلمان ذکور (۵٪) تشکیل می دهند.

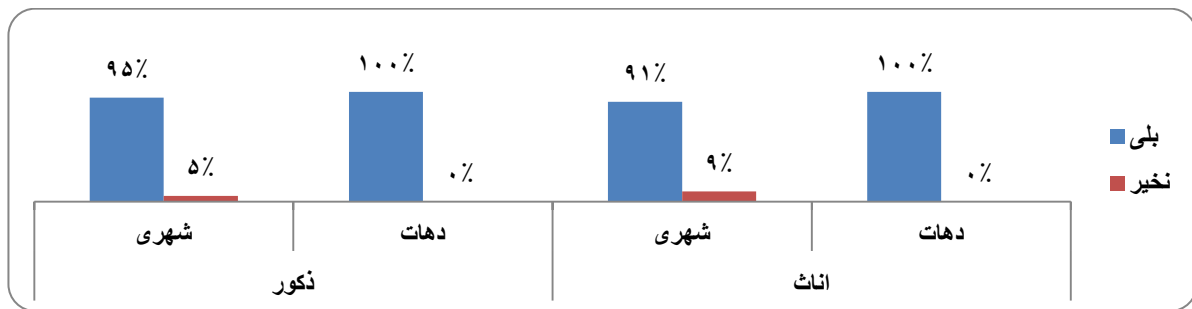
گراف ۹۱: تفکیک معلمان آشنا ساخته شده با مضمون تثبیت طبق موقعیت



گراف ۹۲: تفکیک معلمان آشنا ساخته شده با مضمون تثبیت طبق جنسیت



گراف ۹۳: تفکیک معلمان آشنا ساخته شده با مضمون تشبث طبق جنسیت و موقعیت



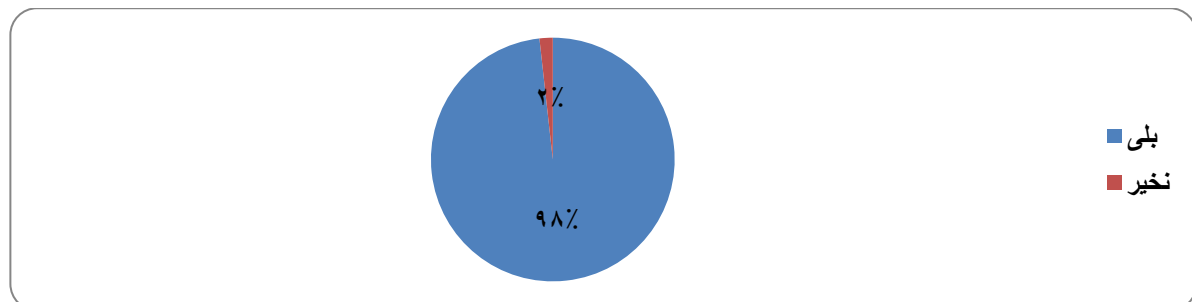
شاگردان و برنامه تشبث

در پاراگراف های بعدی گزارش، معلومات راجع به شاگردان و تشبث ارایه خواهد گردید. این معلومات شامل علاقه مندی شاگردان به مضمون؛ مقایسه سطح علاقه مندی میان شاگردان و لیسه ها؛ و آگاهی شاگردان راجع به تشبث، می باشد. هر یکی از این موضوعات تحت عناوین فرعی به صورت جداگانه مورد ملاحظه قرار داده خواهد شد.

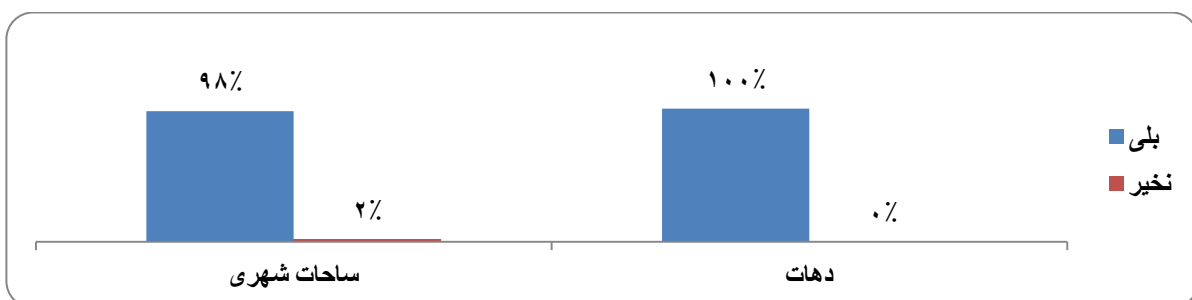
علاقه مندی شاگردان به مضمون تشبث

از آنجایی که تشبث از جمله مضامین نصاب تعلیمی معارف نمیباشد، داشتن معلومات در مورد علاقه مندی شاگردان از اهمیت زیاد برخوردار بود. بنابراین، از تمام معلمان سوال گردید که آیا شاگردان شان به این مضمون علاقه داشته اند یا خیر. تقریباً تمام معلمان (۹۸٪) جواب دادند که شاگردان شان به این مضمون علاقه داشته اند. هرچند، بعد از تحلیل ارقام، معلوم گردید که ۲٪ معلمان شهری جواب دادند که شاگردان علاقه مندی شان را به مضمون نشان نمی دهند در حالیکه تمام معلمان (۱۰۰٪) ساحات دهات جواب دادند که شاگردان مشتاق این مضمون بوده اند. معلومات بیشتر راجع به علاقه مندی شاگردان از دیدگاه معلمان شان، در گراف های ۹۴ و ۹۵ ارایه گردیده است.

گراف ۹۴: نظرات معلمان تشبث در مورد علاقه شاگردان به تشبث

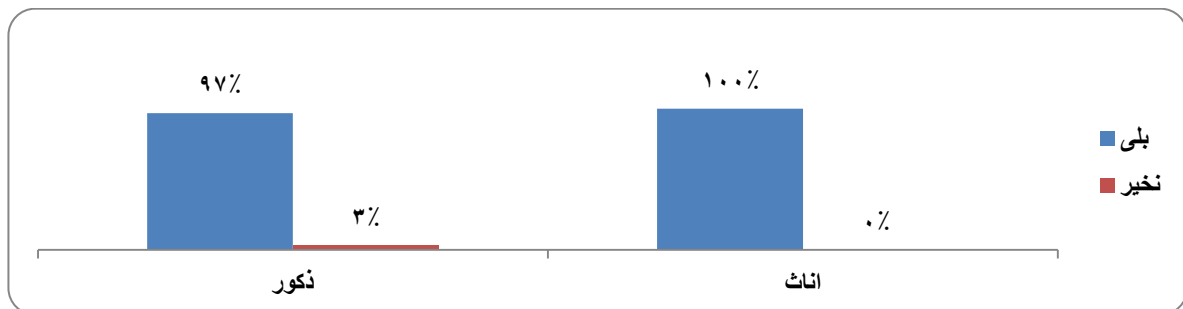


گراف ۹۵: نظرات معلمان تشبث در مورد علاقه شاگردان به تشبث در ساحات شهری و دهات



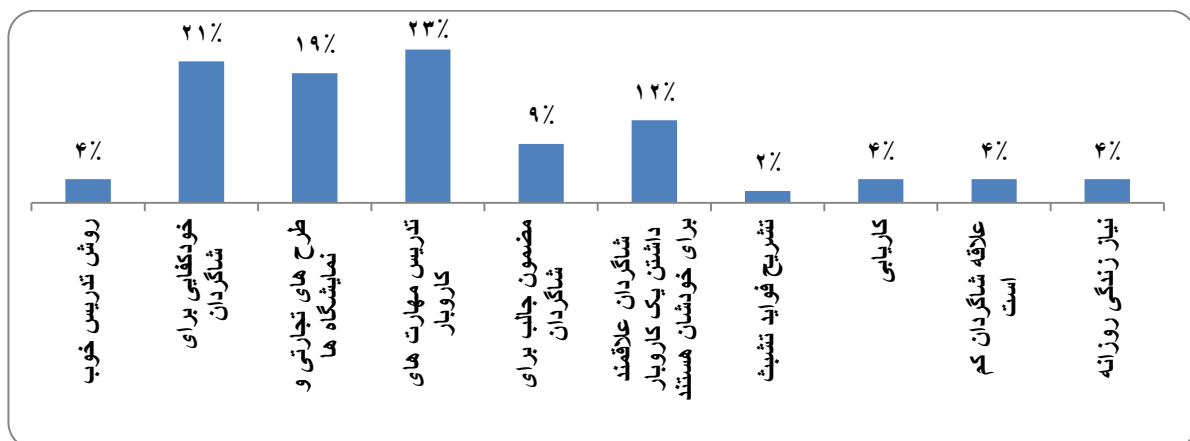
زمانی که ارقام در مورد نوع جنس معلمین تثبیت بیشتر مورد تحلیل و تجزیه قرار گرفت، معلوم گردید که شاگردان معلمین اناث (۱۰۰٪) علاقه مندی شان را به این مضمون نشان داده اند در عین زمان شاگردان معلمین ذکور ۹۷٪ به این مضمون علاقه نشان داده اند. هرچند، زمانی که جنس و موقعیت معلمین مد نظر گرفته شد، معلوم گردید که تنها ۵٪ معلمین ذکور در ساحات شهری جواب دادند که شاگردان شان به مضمون علاقه نشان نداده اند، در حالیکه معلمین ذکور (۱۰۰٪) در ساحات شهری و معلمین اناث هم در ساحات شهری (۱۰۰٪) و هم در ساحات دهات (۱۰۰٪) اظهار نموده اند که شاگردان شان مشتاق به آموزش این مضمون می باشند. گراف ۹۶ تصویر کامل دیدگاه معلمین راجع به علاقه مندی شاگردان به مضمون را با در نظر داشت جنس و همچنین جنس و موقعیت، نشان می دهد.

گراف ۹۶: نظرات معلمین تثبیت در مورد علاقه شاگردان به تثبیت طبق جنسیت



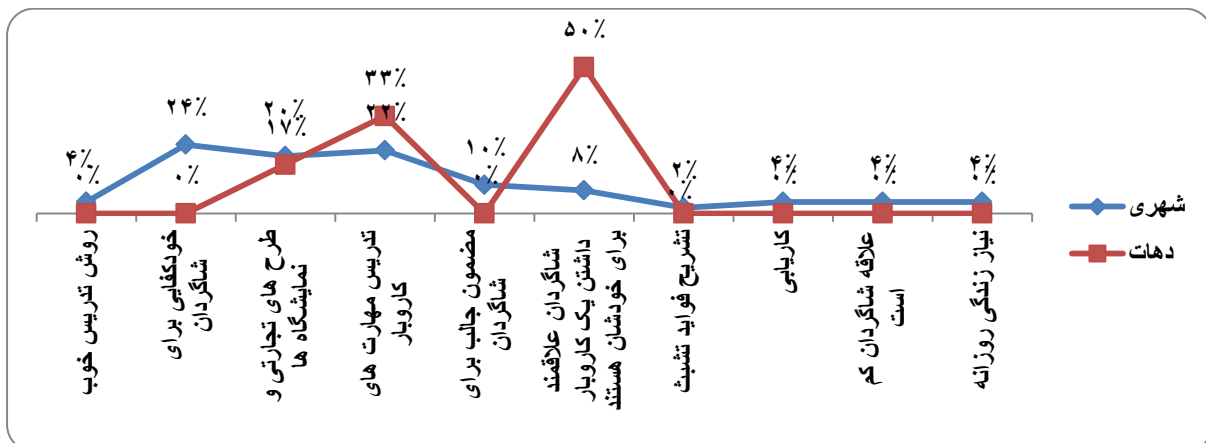
پس از دانستن اینکه تعداد زیاد شاگردان معلمین مشتاق این مضمون بودند، ضرورت بود تا معلوم شود که دلایل علاقه مندی شاگردان چیست. معلوم گردید که شاگردان ۲۳٪ معلمین به خاطری به این مضمون علاقه داشتند که تثبیت مهارت های کار و بار را به آنها یاد داده است. در عین زمان، ۲۱٪ معلمین جواب دادند که تثبیت خودکفایی شاگردان را افزایش می دهد و بنابراین شاگردان به این مضمون علاقه مند هستند. از طرف دیگر، برای شاگردان ۱۹٪ معلمین "طرح های تجارتي و نمایشات" تنها دلیل علاقه مندی آنها به این مضمون بوده است. ۳۷٪ متباقی معلمین جواب های دیگری داشتند که در گراف ۹۷ نشان داده شده است.

گراف ۹۷: دلایل علاقه مندی شاگردان به تثبیت (نظرات معلمین)



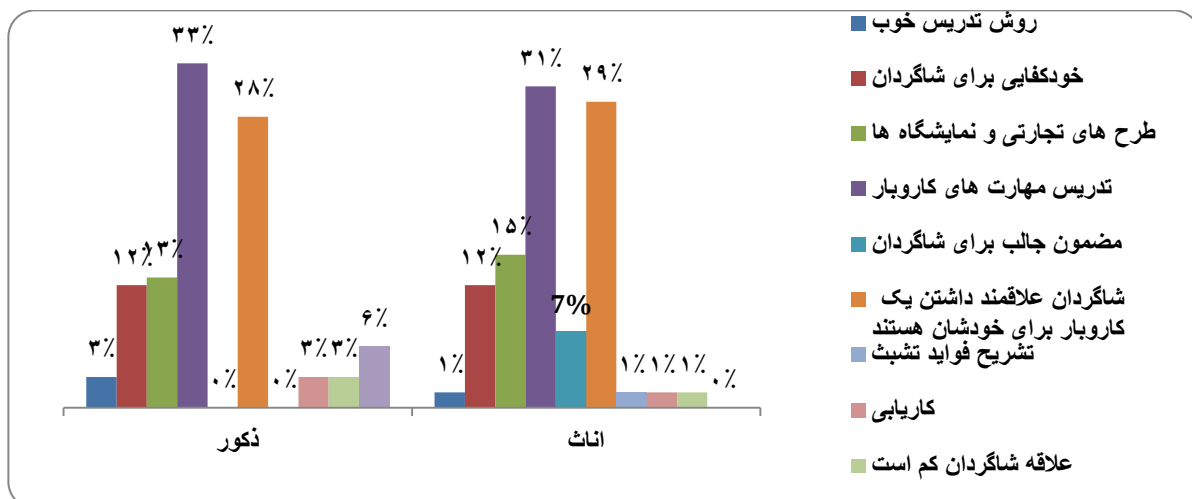
سپس دلایل، در قسمت معلمین شهری و دهات مورد تحلیل قرار گرفت. معلوم گردید که شاگردان معلمین تثبیت در ساحات شهری به این دلیل به مضمون تثبیت علاقه مند بودند که: این مضمون خودکفایی را افزایش می دهد (۲۴٪)؛ این مضمون مهارت های کار و بار را می آموزاند (۲۲٪)؛ و به خاطر طرح های تجارتي و نمایشات تولیدات (۲۲٪). در مقابل، نصف معلمین در ساحات دهات (۵۰٪) جواب دادند که شاگردان مشتاق هستند که از خود کار و بار داشته باشند و این مسئله توجه آنها را به طرف این مضمون جلب نموده است. ۳۰٪ معلمین در ساحات دهات فکر می کنند که تثبیت مهارت های کار و بار را به شاگردان می آموزاند، در حالیکه ۱۷٪ متباقی آنها راجع به علاقه مندی شاگردان معلومات دادند که آنها از طریق طرح های تجارتي و نمایشات به مضمون تثبیت علاقه مند شده اند. گراف ۹۸ تصویر کامل مقایسوی دلایل علاقه مندی شاگردان به مضمون تثبیت در ساحات شهری و دهات را نشان می دهد.

گراف ۹۸: دلایل علاقمندی شاگردان در ساحات شهری و دهات (نظرات معلمین)



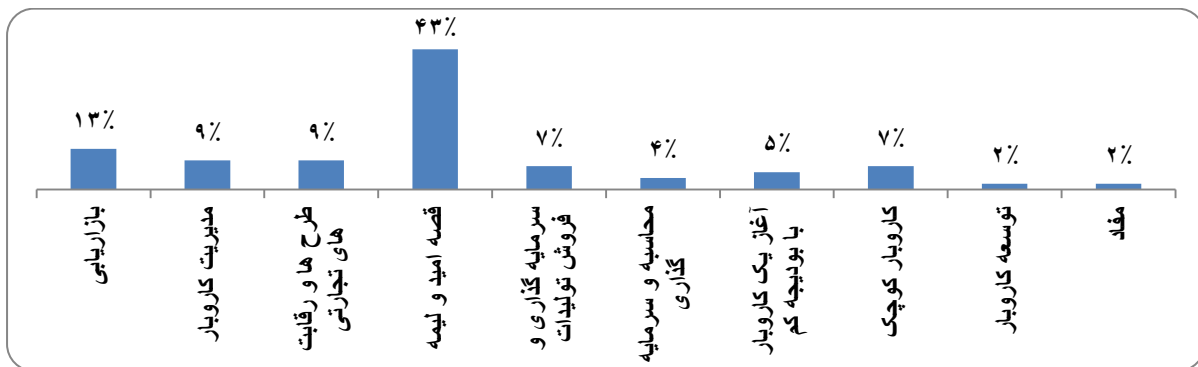
این مسئله مهم است در رابطه با دلایل که معلمین ذکور و اناث ارایه کردند معلومات داشته باشیم. نکته مهم اینکه سه گروپ بزرگ معلمین ذکور و اناث راجع به دلایل علاقه مندی شاگردان شان به مضمون دارای فکر و نظر مشابه بودند. ۳۳٪ معلمین ذکور و ۳۱٪ معلمین اناث فکر می کردند که مضمون تثبیت مهارت های کار و بار را به شاگردان می آموزاند و این امر سبب بیشترین علاقه مندی شاگردان به این مضمون می گردد. در عین زمان، ۲۸٪ معلمین ذکور و ۲۹٪ معلمین اناث صحبت نمودند که شاگردان می خواهند از خود کار و بار شخصی داشته باشند، بنابراین آنها به این مضمون اهمیت کافی قابل هستند. در نهایت، برای ۱۳٪ شاگردان ذکور و ۱۵٪ شاگردان اناث، طرح های تجاری و نمایشات دلیل عمده علاقه مندی آنها به این مضمون بود. گراف ۹۹ دلایل مختلف ارایه شده از جانب معلمین ذکور و اناث راجع به سطح علاقه شاگردان آنها به تثبیت را نشان می دهد.

گراف ۹۹: دلایل علاقمندی شاگردان به تثبیت (نظرات معلمین طبق جنسیت)



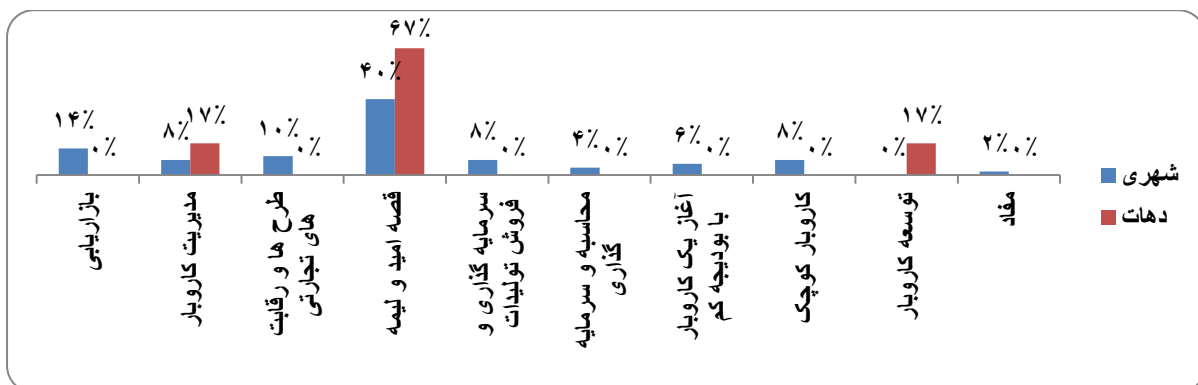
طبق اظهارات معلمین، شاگردان دلایل مختلفی برای علاقه مندی شان به مضمون داشته اند، این مسئله نیز بسیار مهم بود تا بدانیم که کدام عناوین یا موضوعات جذاب برای شاگردان می باشد. معلوم گردید که ۴۳٪ معلمین تذکر دادند که شاگردان به داستان "امید و لیمه" علاقه جدی داشته اند، در حالیکه برای ۱۳٪ معلمین "بازاریابی" دارای جاذبه بیشتر نسبت به سایر موضوعات بوده است. ۹٪ معلمین تذکر دادند که شاگردان شان به موضوعات مدیریت کار و بار علاقه مند بوده اند و ۹٪ دیگر آنها اظهار داشتند که شاگردان شان در رقابت طرح های تجاری سهم بزرگ گرفته اند. گراف ۱۰۰ موضوعات مهم برای شاگردان را از نکته نظر معلمین نشان می دهد.

گراف ۱۰۰: موضوعات جالب تشبث برای شاگردان (نظرات معلمین)

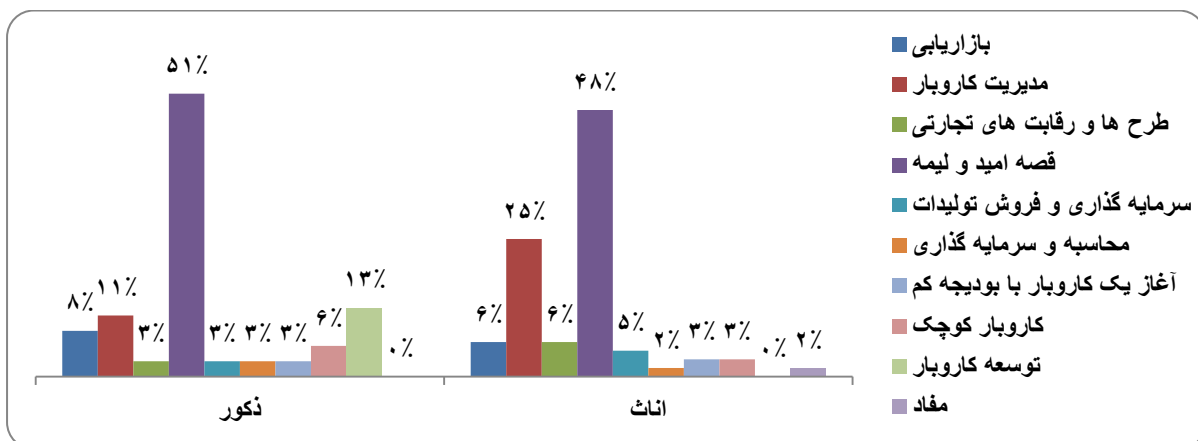


بعد از صحبت کردن در مورد موضوعات دلچسب، تیم ارزیابی، موضوعات دلچسب برای شاگردان از نکته نظر معلمین در ساحات شهری و دهات را مورد غور قرار داد. معلوم گردید که دلچسب ترین موضوع هم برای شاگردان ساحات شهری (۴۰٪) و هم برای شاگردان ساحات دهات (۶۷٪)، داستان امید و لیمه بود. بر علاوه، زمانی که ارقام مربوط به جندر معلمین مورد تحلیل قرار گرفت، معلوم شد که نزدیک به نیمی از معلمین مذکور (۵۱٪) و اناث (۴۸٪) "داستان امید و لیمه" را به عنوان جالب ترین موضوعات برای شاگردان مربوطه شان یاد نمود. گراف های ۱۰۱ و ۱۰۲ تصویر کامل موضوعات جالب برای شاگردان از دیدگاه معلمین را ارائه می نماید.

گراف ۱۰۱: موضوعات جالب مضمون تشبث برای شاگردان (نظرات معلمین در ساحات شهری و دهات)



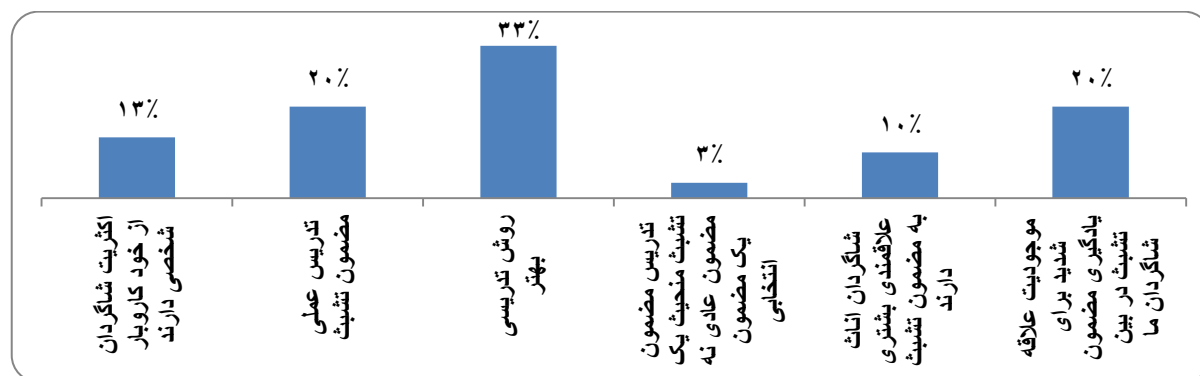
گراف ۱۰۲: موضوعات جالب مضمون تشبث برای شاگردان (نظرات معلمین طبق جنسیت)



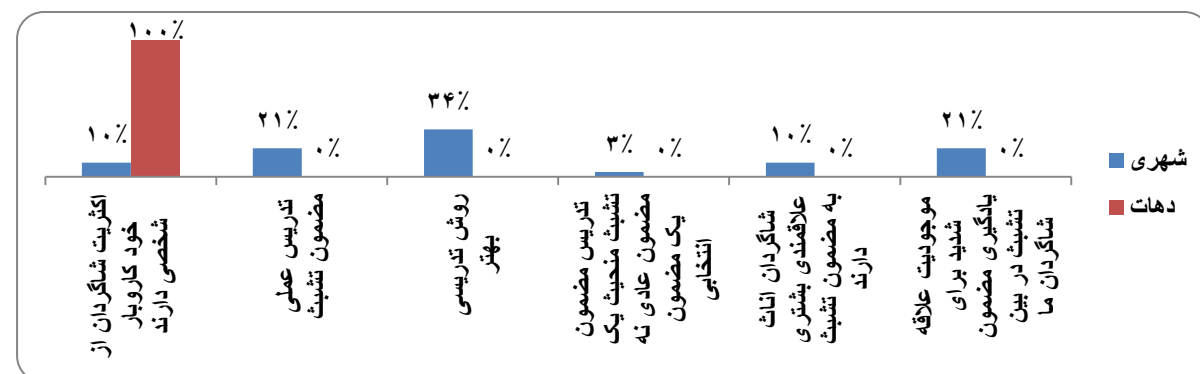
در جریان ارزیابی نه تنها به دلایل علاقه مندی شاگردان پرداخته شد، بلکه جواب معلمین (۲٪) که گفتند شاگردان به مضمون تشبث علاقه نداشته اند نیز دنبال گردید. این معلمین تذکر دادند که تشبث یک مضمون لازمی برای شاگردان نمی باشد.

اکنون که بیشتر از نصف معلمین پذیرفتند که آنها در میزان علاقه مندی شاگردان به مضمون تشبث تغییر را مشاهده کرده بودند، لازم دانسته شد که علل همچو علاقه مندی متفاوت شاگردان به مضمون تشبث را پیدا نماییم. ۳۴٪ معلمین توضیح دادند که روش ها و میتود های بهتر تدریسی، منجر به میزان علاقه مندی متفاوت شاگردان به این مضمون گردیده است. اگرچه، ۲۱٪ معلمین اضافه نمودند که آنها از روش های تدریس عملی در این مضمون استفاده کرده اند و این روش منجر به میزان متفاوت علاقه مندی شاگردان به این مضمون گردیده است. در عین زمان، اکثریت دیگری از معلمین (۲۱٪) از میزان بلند تر علاقه مندی شاگردان مربوطه شان به این مضمون، صحبت کردند. بعداً ارقام موجود راجع به موقعیت شاگردان مورد تحلیل قرار گرفت و معلوم گردید که عین داستان در قسمت معلمین شهری ۳۴٪، ۲۱٪ و ۲۱٪ آنها به ترتیب از "روش های بهتر تدریس"، "تدریس عملی مضمون"، و "علاقه مندی بیشتر شاگردان شان" صحبت نمودند. هرچند، تنها یک معلم از دهات در میزان علاقه مندی شاگردان تفاوت را مشاهده کرده بود و وی در مورد علت آن اظهار داشت که "اکثر شاگردان از خود کار و بار شخصی دارند و این امر منتج به میزان متفاوت علاقه مندی آنها گردیده است". پس از تحلیل ارقام و معلومات در مورد جنسیت اشتراک کنندگان، معلوم گردید که اکثریت معلمین مذکور (۴۳٪) و اناث (۲۷٪) "روش های بهتر تدریس" را به حیث دلیل اصلی میزان متفاوت علاقه مندی شاگردان به مضمون تشبث می دانند. هرچند، ۲۹٪ معلمین مذکور تذکر دادند که شاگردان آنها به صورت طبیعی علاقه مندی بیشتر به این مضمون دارند، در حالیکه اکثریت معلمین اناث (۲۷٪) از تدریس عملی این مضمون به حیث عامل تأثیر گذار بالای میزان متفاوت علاقه مندی شاگردان، صحبت نمودند. گراف های ۱۰۳، ۱۰۴ و ۱۰۵ تصویر کامل میزان متفاوت علاقه مندی شاگردان به مضمون تشبث را مطابق نظرات و برداشت های معلمین تشبث، نشان می دهد.

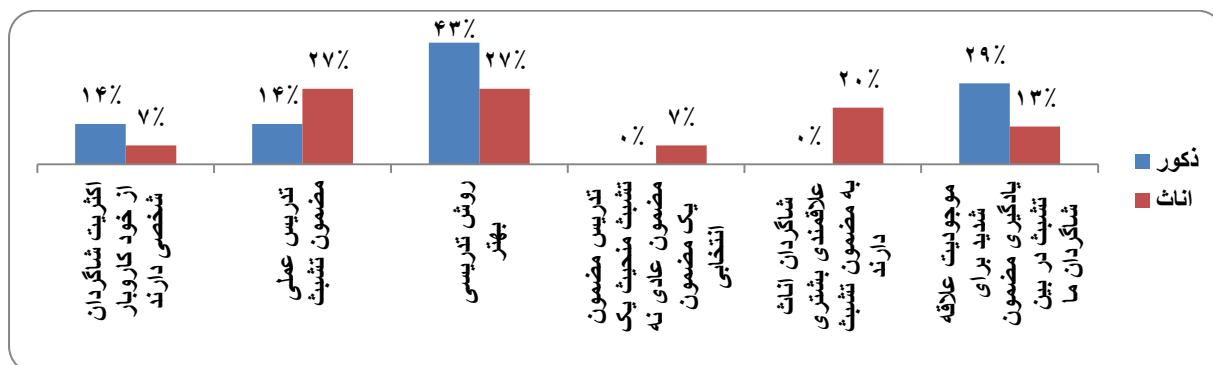
گراف ۱۰۳: دلایل تفاوت در سطح علاقه مندی شاگردان به مضمون تشبث (نظرات معلمین)



گراف ۱۰۴: دلایل تفاوت در سطح علاقه مندی شاگردان به مضمون تشبث (نظرات معلمین در ساحات شهر و دهات)



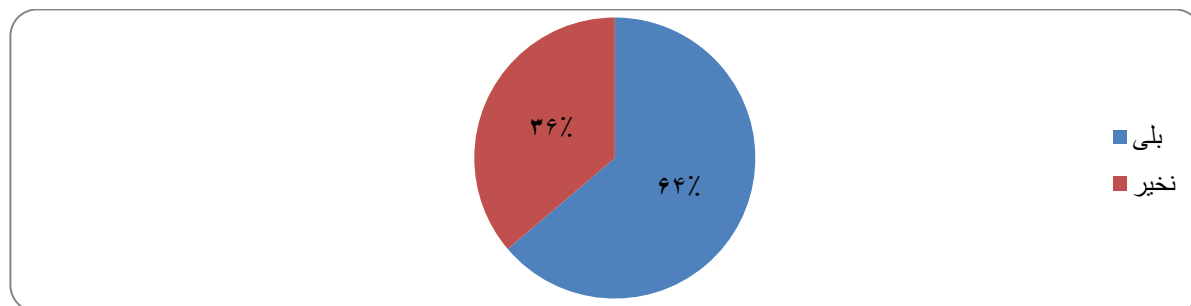
گراف ۱۰۵: دلایل تفاوت در سطح علاقمندی شاگردان به مضمون تشبث (نظرات معلمین طبق جنسیت)



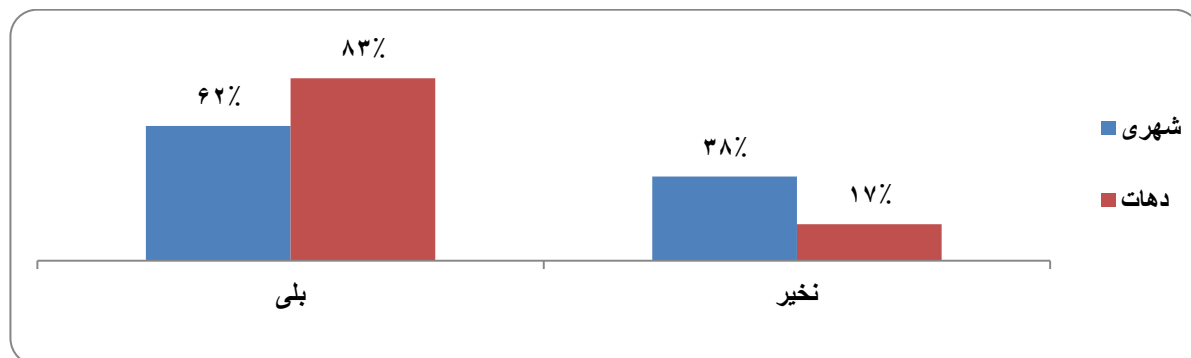
در هنگام صحبت کردن راجع به علاقه مندی شاگردان، شاید بعضی از شاگردان دارای صنوف پایین بودند که این مضمون را نخوانده و مطالعه نمی نمایند، اما هنوز هم به این مضمون علاقه مندی دارند. از این جهت، از تمام معلمین سوال گردید که آیا شاگردان صنوف پایین تمایل دارند که راجع به این مضمون با معلمین صحبت کنند. نکته قابل توجه این است که شاگردان صنوف پایین به ۶۴٪ معلمین تشبث در تماس شدند که در مورد مضمون تشبث معلومات حاصل کنند. این یک رقم بسیار بالا است و دلالت بر موفقیت برنامه در پخش معلومات مهم راجع به اهمیت مضمون دارد.

هنگام مقایسه نمودن معلومات و ارقام در قسمت معلمین شهر و دهات، معلوم گردید که از معلمین شهری (۶۲٪) نسبت به معلمین دهات (۸۳٪) در مورد این مضمون کمتر سوال شده بود. از نگاه نوع جنس معلمین، معلمین اناث (۸۶٪) بیشتر از هم قطاران ذکور شان (۵۹٪) راجع به این مضمون مورد سوال قرار گرفته بودند. گراف های ۱۰۶، ۱۰۷ و ۱۰۸ معلومات بیشتر را در مورد جواب های معلمین به سوالات مربوط به مضمون تشبث راجع به شاگردان صنوف پایین، نشان می دهد.

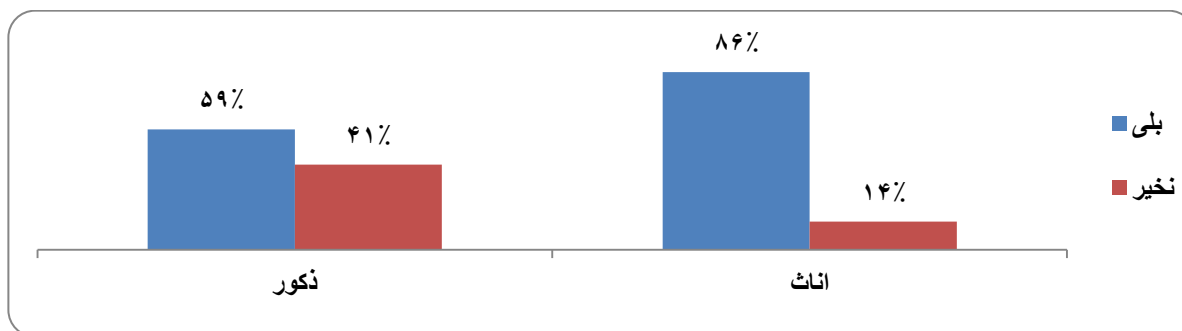
گراف ۱۰۶: شاگردان صنوف پایین که در مورد تشبث صحبت می کنند (نظرات معلمین)



گراف ۱۰۷: شاگردان صنوف پایین که در مورد تشبث صحبت می کنند (نظرات معلمین در ساحات شهری و دهات)

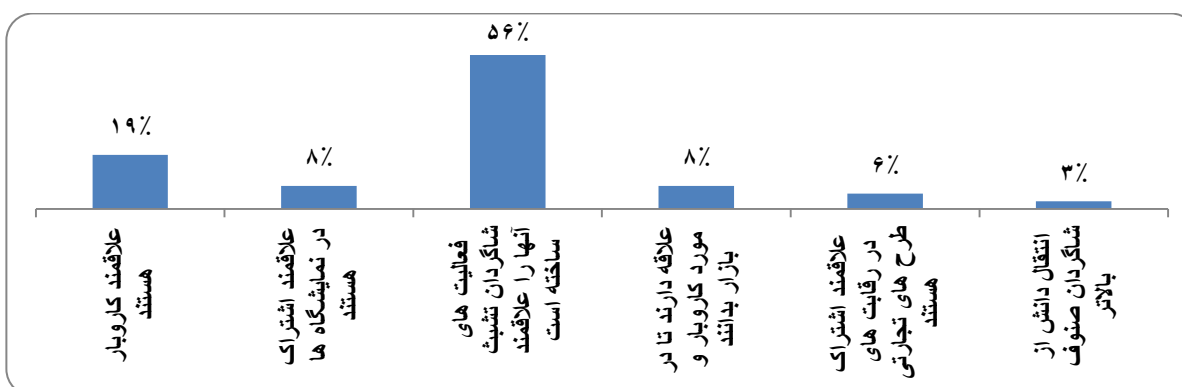


گراف ۱۰۸: شاگردان صنوف پایین که در مورد تشبث صحبت می کنند (نظرات معلمین طبق جنسیت)



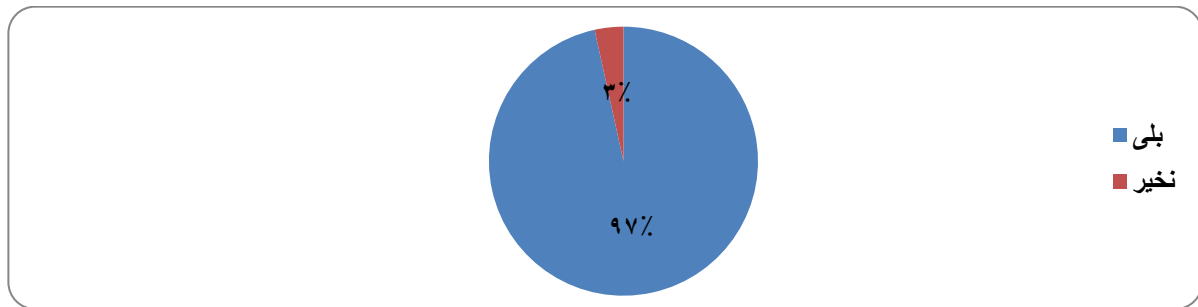
به دلیل اینکه شاگردان زیادی به معلمین تشبث مراجعه کرده بودند، بنأ این مسئله مهم محسوب می گردید تا علل علاقه مندی شاگردان صنوف پایین به این مضمون را بدانیم. ۵۶٪ معلمین تشبث تذکر دادند که فعالیت های تشبث در داخل ایسه ها توجه شاگردان صنوف پایین را جلب نموده است تا در مورد این مضمون بدانند و بیاموزند. در عین زمان، ۱۹٪ معلمین معلومات دادند که اکثریت شاگردان به داشتن کار و بار علاقه مند هستند و این مسئله موضوع اصلی بحث دوجانبه میان معلمین و شاگردان صنوف پایین را تشکیل می دهد. گراف ۱۰۹ در مورد سایر علل ممکنه علاقه مندی شاگردان صنوف پایین، معلومات ارایه می نماید.

گراف ۱۰۹: نکات مورد بحث میان معلمین و شاگردان صنوف پایین در مورد تشبث

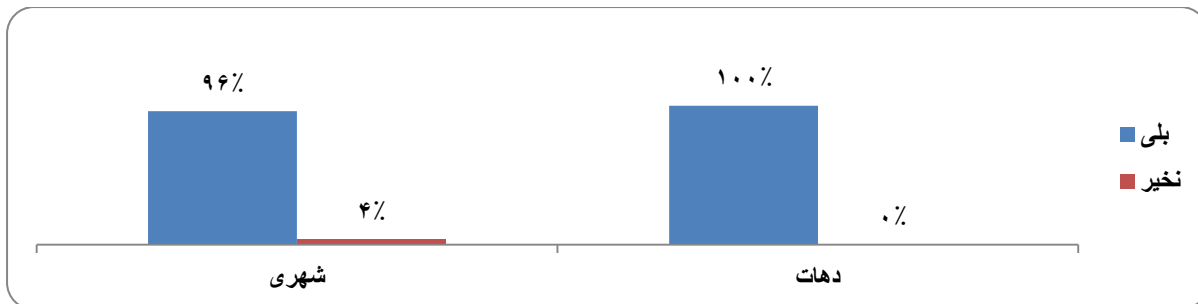


سپس، از معلمین سوال گردید که آیا شاگردان آنها راجع به اهمیت این مضمون آگاهی دارند یا خیر و طوری که توقع می رفت ۹۷٪ آنها به این سوال جواب مثبت دادند. این معلمین تذکر دادند که آنها راجع به اهمیت این مضمون همیشه با شاگردان شان بحث نموده اند. زمانی که ما اعداد و ارقام را تحت مطالعه دقیق قرار دادیم، معلوم گردید که ۹۶٪ شاگردان مربوط به معلمین شهری و ۱۰۰٪ شاگردان مربوط به معلمین دهات، اهمیت این مضمون را می دانستند. اگرچه، با تفکیک جندر معلمین، معلوم گردید که ۳٪ شاگردان مربوط به معلمین ذکور و ۲٪ شاگردان مربوط به معلمین اناث از اهمیت این مضمون آگاهی نداشتند. گراف های ۱۱۰، ۱۱۱ و ۱۱۲ تصویر کامل از جواب های معلمین به این سوال را ارایه می نماید که، "آیا شاگردان اهمیت این مضمون را می دانند یا خیر؟".

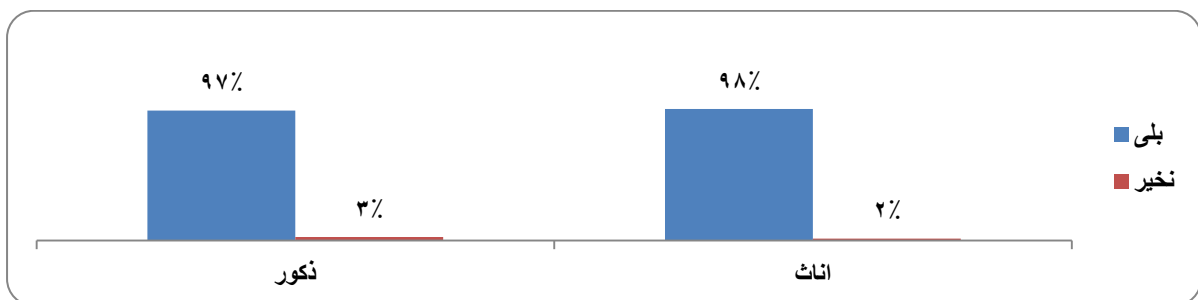
گراف ۱۱۰: شاگردان اهمیت مضمون را درک می کنند (نظرات معلمان)



گراف ۱۱۱: شاگردان اهمیت مضمون را درک می کنند (نظرات معلمان در ساحات شهری و دهات)

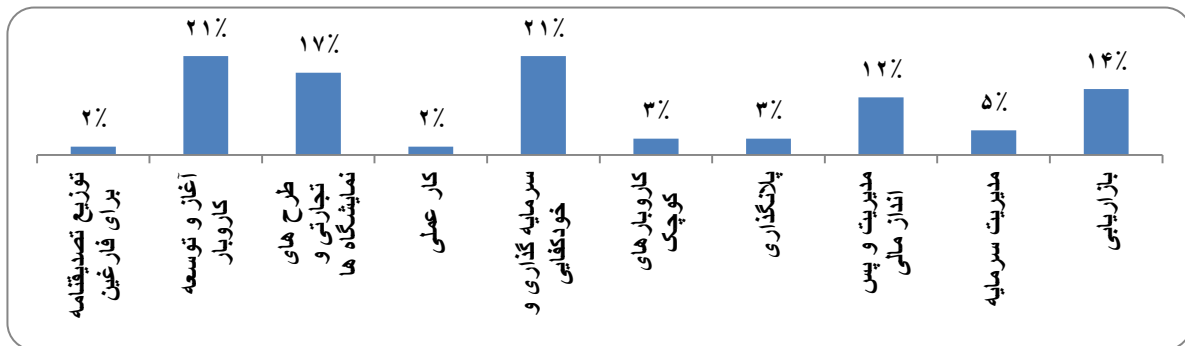


گراف ۱۱۲: شاگردان اهمیت مضمون را درک می کنند (نظرات معلمان طبق جنسیت)



در این مرحله، از معلمان سوال گردید که شاگردان کدام موضوعات را اهم در قبال مضمون تشبث مطرح می سازند. ۲۱٪ معلمان جواب دادند که شاگردان به این دلیل مضمون تشبث را دوست دارند که به باور آنها تشبث در قسمت سرمایه گذاری ها و خودکفایی روز افزون دارای اهمیت می باشد. در عین زمان، ۲۱٪ دیگر معلمان اشاره نمودند که برای شاگردان آنها تشبث به این دلیل اهمیت دارد که به باور آنها تشبث در راه اندازی و توسعه کار و بار دارای اهمیت می باشد، در حالیکه شاگردان ۱۴٪ معلمان فکر می کنند که اهمیت مضمون تشبث در طرح ها و رقابت طرهای تجارتي نهفته است. گراف ۱۱۳ جزئیات اهمیت تشبث را ارایه می نماید.

گراف ۱۱۳: نکات که شاگردان در قبال اهمیت تشبث بیان کردند (نظرات معلمان)

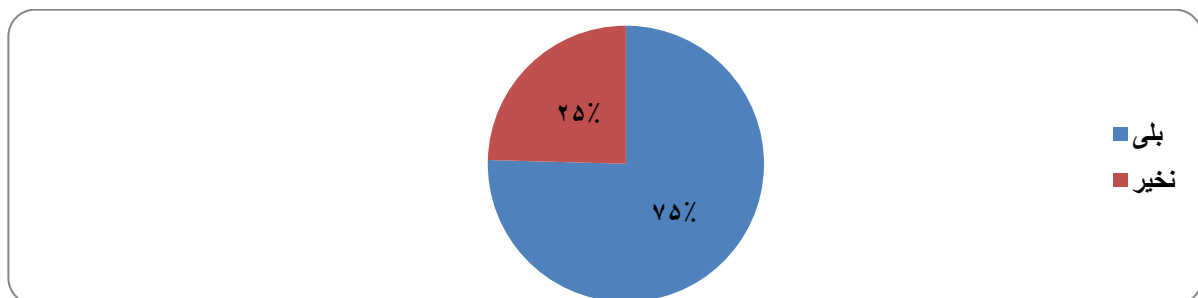


نمایشات تولیدات شاگردان

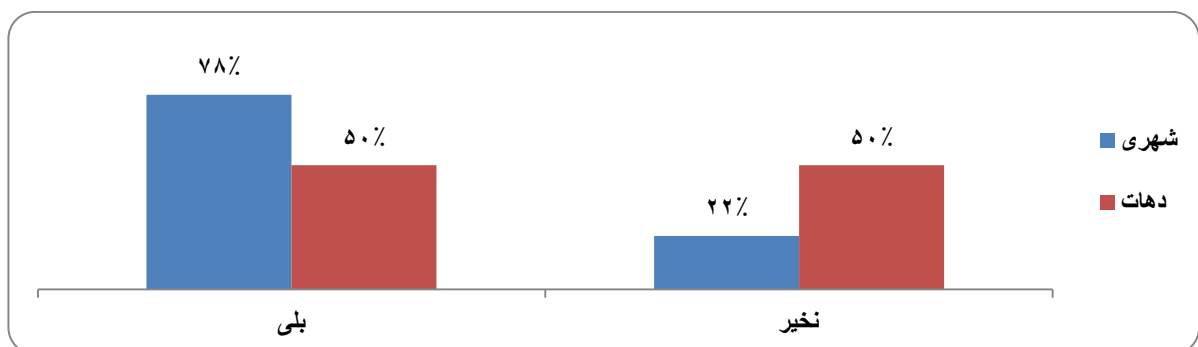
زمانی که معلومات کافی در مورد سطح علاقه مندی شاگردان جمع آوری گردید، این ارزیابی به دانستن نظرات معلمان راجع به نمایشات تولیدات شاگردان پرداخت. بنابراین، از تمام معلمان سوال گردید که آیا تولیدات شاگردان در لیسه های مربوطه آنها به نمایش گذاشته شده اند یا خیر. سه چهارم (۷۵٪) معلمان جواب دادند که آنها نمایشات تولیدات شاگردان را در لیسه ها به راه انداخته اند. هرچند، زمانی که از معلمان ساحات شهری و دهات به صورت جداگانه سوال شد، دریافت گردید که معلمان شهری (۷۸٪) بیشتر از معلمان دهات (۵۰٪) در نمایشات تولیدات شاگردان در داخل لیسه های شان سهم داشتند. جالب اینکه، از نگاه جندرمعلمین، تقریباً تمام معلمان اناث (۹۸٪) در نمایشات تولیدات شاگردان در لیسه های شان سهم داشتند، در حالیکه همکاری معلمان ذکور (۳۶٪) در این فعالیت بسیار پایین بوده است.

گراف های ۱۱۴، ۱۱۵ و ۱۱۶ معلومات کامل را در مورد نقش معلمان در نمایشات تولیدات شاگردان، ارایه می نماید.

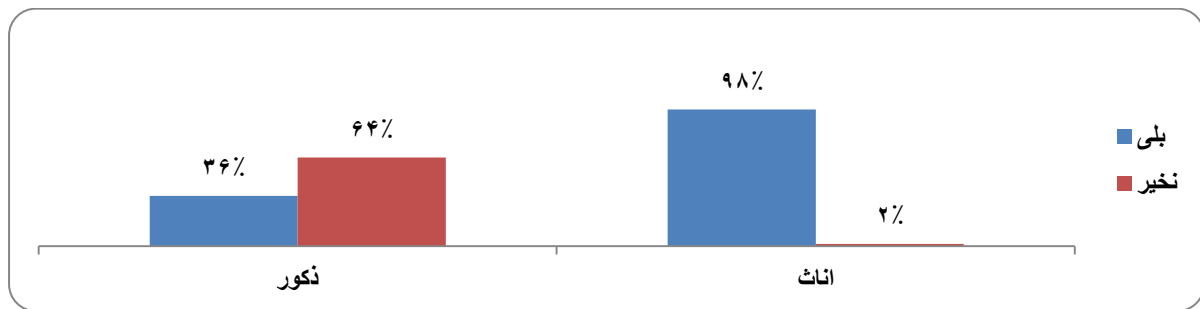
گراف ۱۱۴: نمایشات تولیدات شاگردان (نظرات معلمان)



گراف ۱۱۵: نمایشات تولیدات شاگردان (نظرات معلمان در ساحات شهری و دهات)

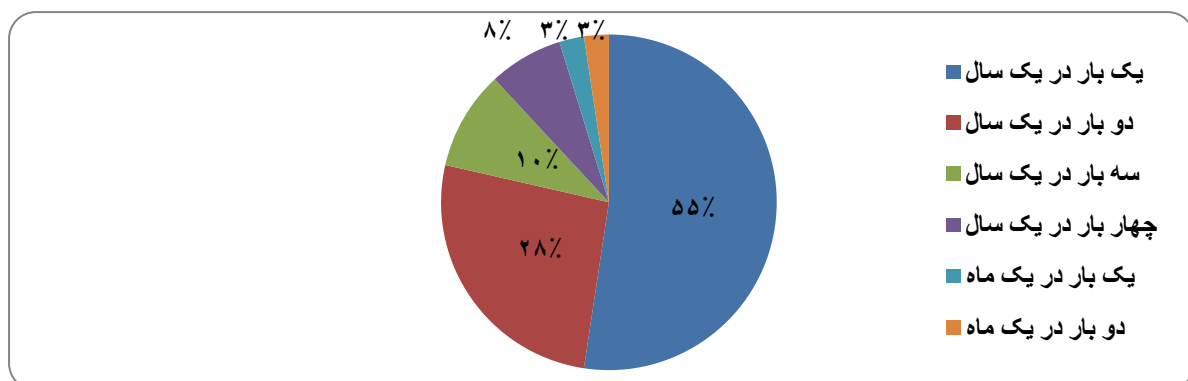


گراف ۱۱۶: نمایشات تولیدات شاگردان (نظرات معلمین طبق جنسیت)

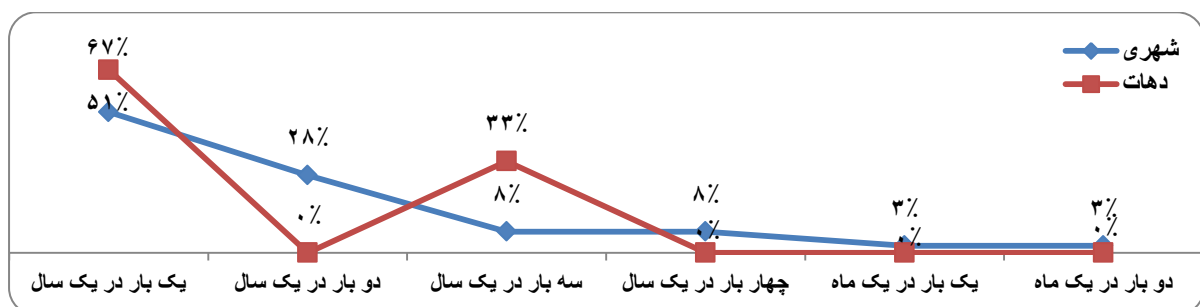


در این مرحله درک کردیم که نمایشات در تعداد زیادی از لیسه ها برگزار گردید، مهم به نظر رسید تا در مورد تعداد نمایشات، معلومات را جمع آوری نمایم. ۵۵٪ معلمین جواب دادند که در لیسه های آنها صرف یکبار در سال نمایش برگزار می گردد، در حالیکه ۲۸٪ از برگزاری نمایشات دوبار در یکسال صحبت نمودند. البته یک دهم (۱۰٪) معلمین از راه اندازی نمایشات سه بار در یکسال تذکر دادند. با مراجعه به جزئیات بیشتر در مورد تعداد نمایشات، معلوم گردید که در میان جواب های معلمین دهات (۶۷٪) نسبت به معلمین شهری (۵۱٪)، تعداد نمایشات سال یکبار بیشتر به مشاهده رسید. اگرچه، تنها ۸٪ معلمین شهری از تعداد نمایشات در سال دوبار تذکر دادند، اما ۳۳٪ معلمین شهری از تعداد نمایشات سال سه بار یاد آوری نمودند. گراف های ۱۱۷ و ۱۱۸ تصویر کامل از تعداد نمایشات را ارایه می نماید.

گراف ۱۱۷: تعداد برگزاری نمایشات (نظرات معلمین)



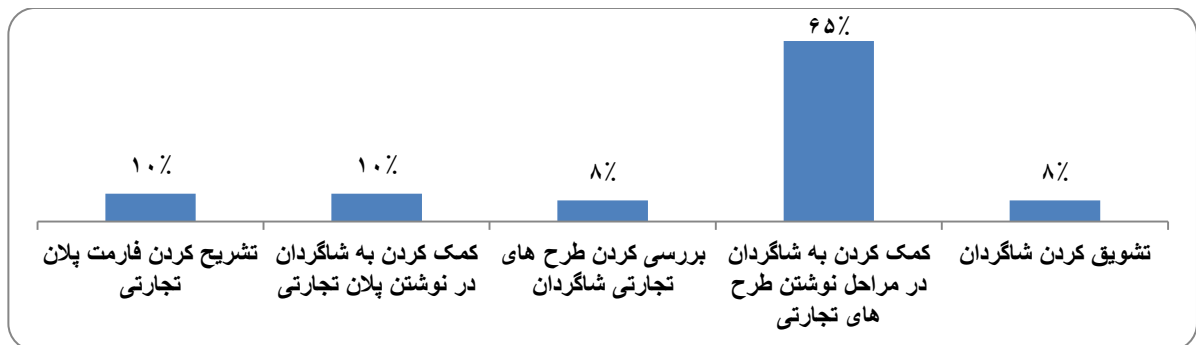
گراف ۱۱۸: تعداد برگزاری نمایشات (نظرات معلمین در ساحات شهری و دهات)



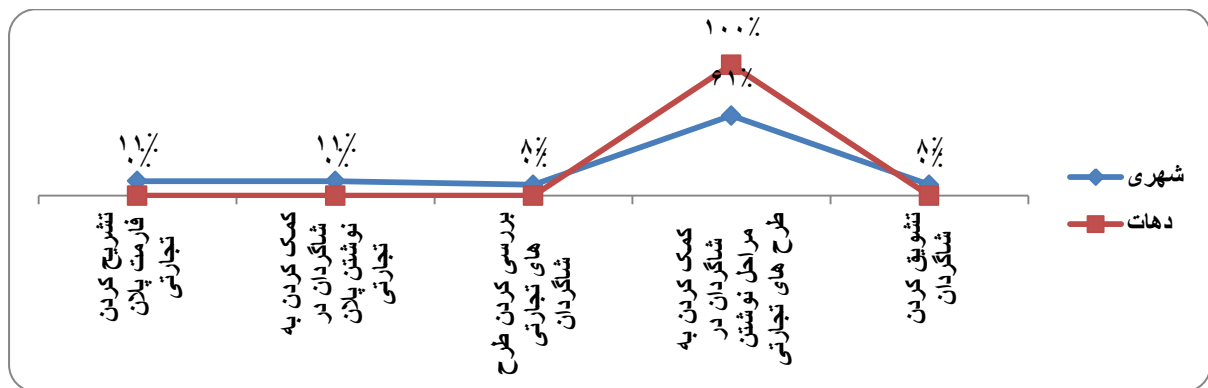
بعد از جمع آوری معلومات در مورد نقش معلمین در نمایشات، از معلمین راجع به نقش شان در طرح های تجارتی سوال گردید. معلوم گردید که ۶۵٪ معلمین تذکر دادند که آنها در تمام پروسه با شاگردان همکاری می نمایند. هرچند، ۱۰٪ آنها اظهار داشتند که با شاگردان در دادن معلومات به آنها راجع به فارمت پلان تجارتی همکاری نموده اند و ۱۰٪ دیگر علاوه نمودند که آنها در نوشتن طرح های تجارتی با شاگردان همکاری نموده اند. نقش عمده معلمین در ساحات شهری (۶۱٪) و دهات (۱۰۰٪) همکاری با شاگردان در جریان پروسه بوده است. همینطور، اکثریت معلمین

ذکور (۷۱٪) و اناث (۸۵٪) با شاگردان مربوطه شان در کل پروسه طرح های تجارتی همکاری نمودند. گراف های ۱۱۹، ۱۲۰ و ۱۲۱ معلومات بیشتر را در مورد نقش معلمین در طرح های تجارتی ارایه می نماید.

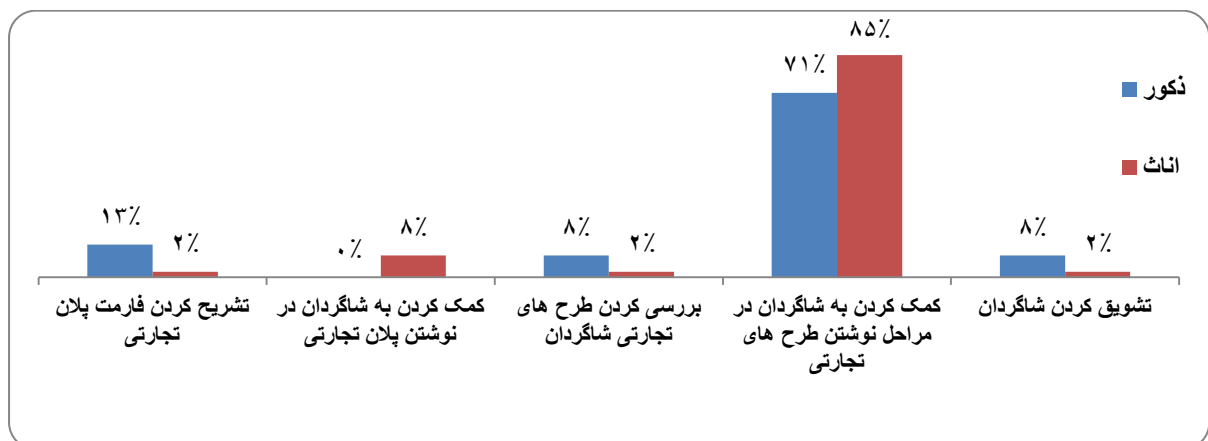
گراف ۱۱۹: نقش معلمین در تهیه و ترتیب طرح های تجارتی



گراف ۱۲۰: نقش معلمین در تهیه و ترتیب طرح های تجارتی در ساحات شهری و دهات



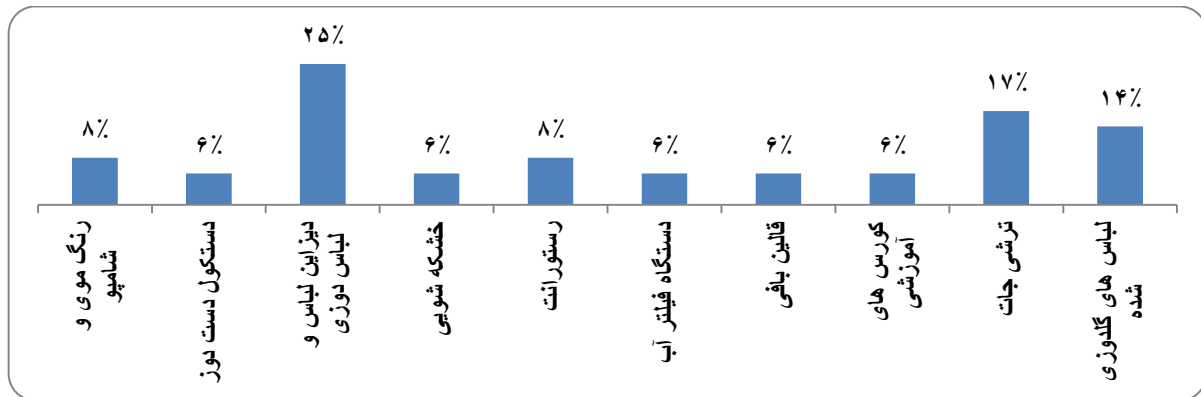
گراف ۱۲۱: نقش معلمین در تهیه و ترتیب طرح های تجارتی طبق جنسیت آنها



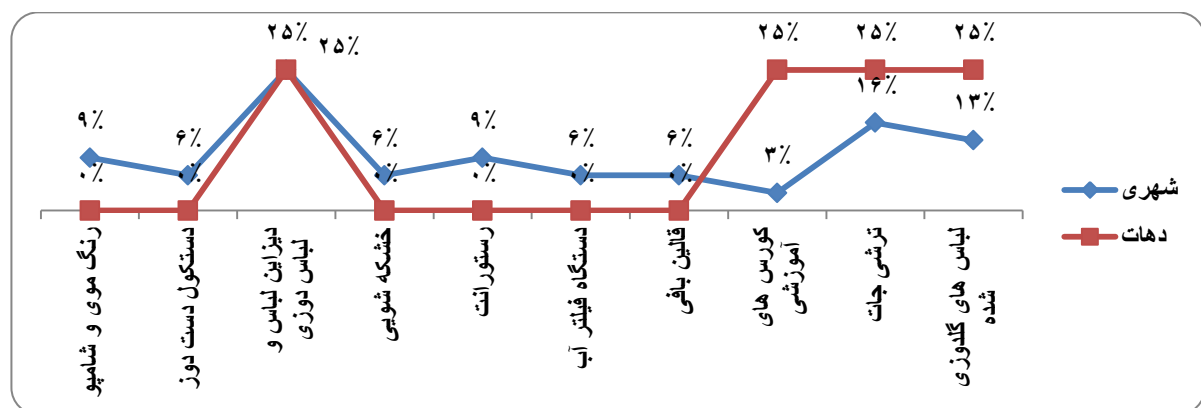
به دلیل اینکه معلمین در جریان نوشتن طرح های تجارتی دخیل بوده اند، از معلمین سوال گردید که کدام مفکوره های ابتکاری تجارتی از طرف شاگردان تحریر گردیده اند. بنا بر این، یک چهارم (۲۵٪) معلمین جواب دادند که از میان مفکوره های متفاوت کار و بار، دیزاین لباس در خودکفایی شاگردان نقش بزرگ را بازی نموده است. در عین زمان، برای ۱۷٪ معلمین، ترشی باب منبع خودکفایی شاگردان مربوطه شان بوده و ۱۴٪ دیگر فکر می کردند که لباس های گلدوزی به خود کفایی آنها کمک نموده است. نکته قابل توجه این است که سه جواب بهترین از طرف معلمین در هر دو ساحات شهری و دهات مشابه بودند طوری که دیزاین لباس (۲۵٪ در ساحات شهری و ۲۵٪ در ساحات دهات)، ترشی

باب (۱۶٪ در ساحات شهری و ۲۵٪ در ساحات دهات)، و لباس های دست دوزی (۱۳٪ در ساحات شهری و ۲۵٪ در ساحات دهات) با خودکفایی شاگردان ارتباط داشته است. گراف های ۱۲۲ و ۱۲۳ معلومات بیشتر در مورد مفکوره های ابتکاری تجارتي که منجر به خودکفایی شاگردان شده است، ارایه می نماید.

گراف ۱۲۲: طرح های ابتکاری که باعث خودکفایی شاگردان گردیده (نظرات معلمین)



گراف ۱۲۳: طرح های ابتکاری که باعث خودکفایی شاگردان گردیده (نظرات معلمین در ساحات شهری و دهات)

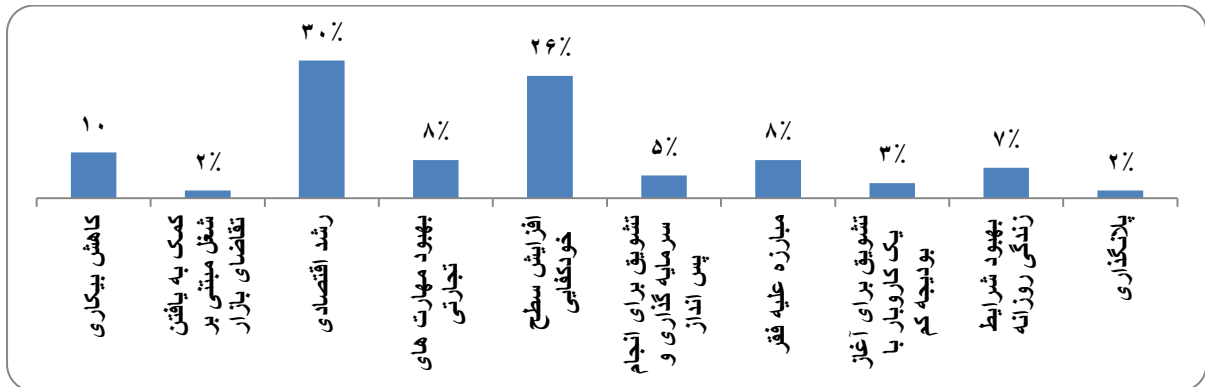


جنبه های اجتماعی-اقتصادی تشبث

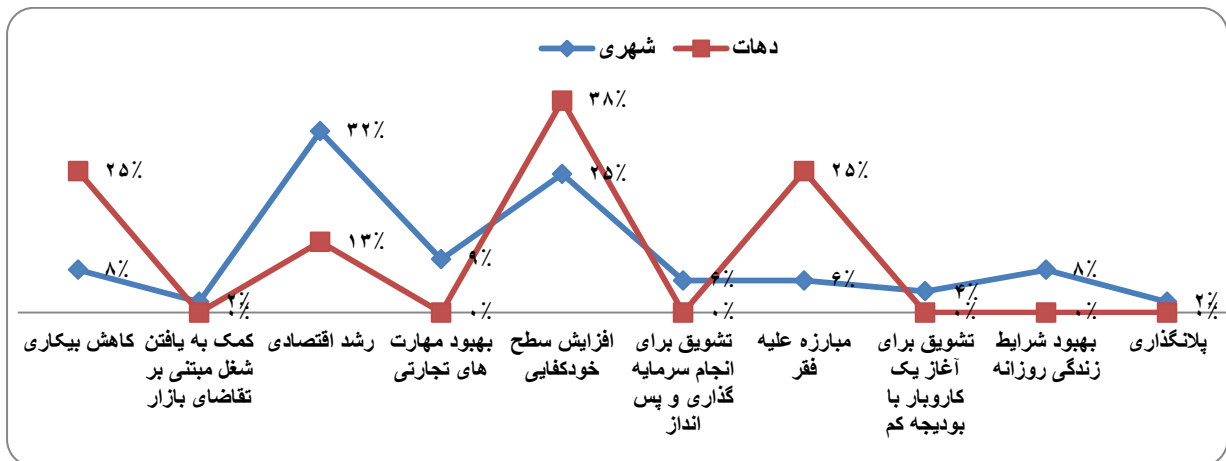
از معلمین راجع به تأثیرات اجتماعی-اقتصادی مضمون تشبث نیز سوال گردید. از آنجاییکه معلمین مضمون تشبث را به طور روزانه تدریس می نمودند، آنها از تأثیرات اجتماعی-اقتصادی مضمون تشبث بالای زندگی شاگردان کاملاً آگاه بودند. بنا براین، تمام معلمین جواب مثبت دادند که تشبث بالای زندگی اجتماعی-اقتصادی شاگردان تأثیر دارد. زمان که از معلمین سوال گردید که مضمون تشبث چه تأثیراتی بالای زندگی اجتماعی-اقتصادی شاگردان دارد، ۳۰٪ معلمین تذکر دادند که تشبث به رشد اقتصادی شاگردان کمک می کند. در حالیکه، ۲۶٪ معلمین از افزایش خود کفایی شاگردان صحبت می کردند و ۱۰٪ تذکر دادند که تشبث میزان بیکاری میان شاگردان را کاهش می دهد. همچنان، معلومات و ارقام مربوط به موقعیت معلمین مورد تحلیل قرار گرفت، معلوم گردید که ۳۲٪ معلمین در ساحات شهری به رشد اقتصادی شاگردان از طریق این مضمون باور داشتند و در مقابل، ۲۵٪ معلمین (در ساحات شهری) فکر می کردند که تشبث به افزایش خودکفایی شاگردان کمک می کند. این مسئله برای معلمین ساحات دهات متفاوت بوده زیرا ۳۸٪ آنها تذکر دادند که تشبث خودکفایی شاگردان را افزایش می دهد حالانکه ۲۵٪ اظهار داشتند که این مضمون با فقر مبارزه می کند. معلومات جمع آوری شده همچنان از نقطه نظر جندر معلمین مورد تحلیل قرار گرفت و معلوم گردید که معلمین ذکور تشبث بیشتر به افزایش خودکفایی توسط این مضمون باور داشتند (۴۳٪) و ۱۹٪ آنها باور داشتند که تشبث سطح بیکاری را در میان شاگردان کاهش می دهد. اگر چه، برای ۴۰٪ از معلمین اناث، وضع اقتصادی شاگردان مهم ترین تأثیر اجتماعی-اقتصادی مضمون تشبث بوده و ۱۷٪ از معلمین اناث اظهار داشتند که تشبث بیکاری را در میان

شاگردان کاهش می دهد. به هر حال، تصویر کامل تأثیرات اجتماعی-اقتصادی مضمون تشبث در گراف های ۱۲۴، ۱۲۵ و ۱۲۶ نشان داده شده است.

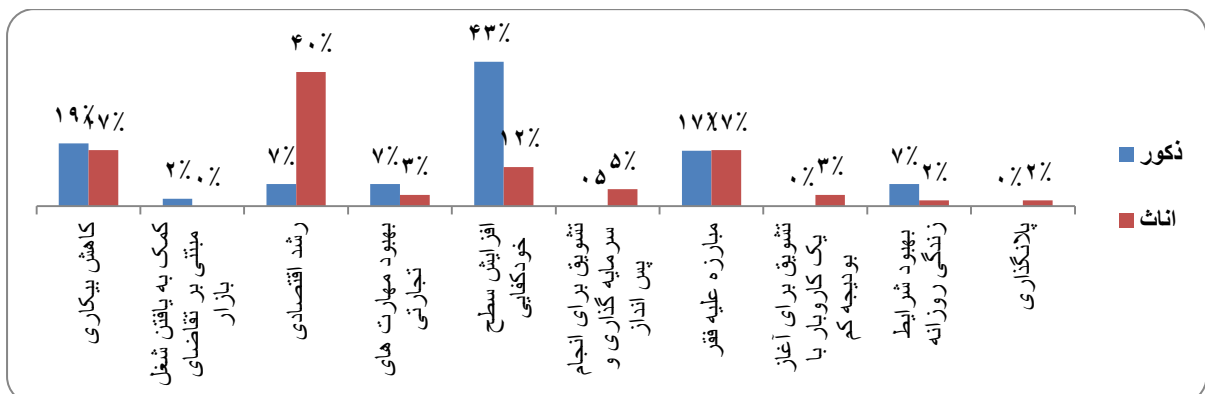
گراف ۱۲۴: تأثیرات اجتماعی - اقتصادی تشبث (نظرات معلمان)



گراف ۱۲۵: تأثیرات اجتماعی - اقتصادی تشبث (نظرات معلمان در ساحات شهری و دهات)



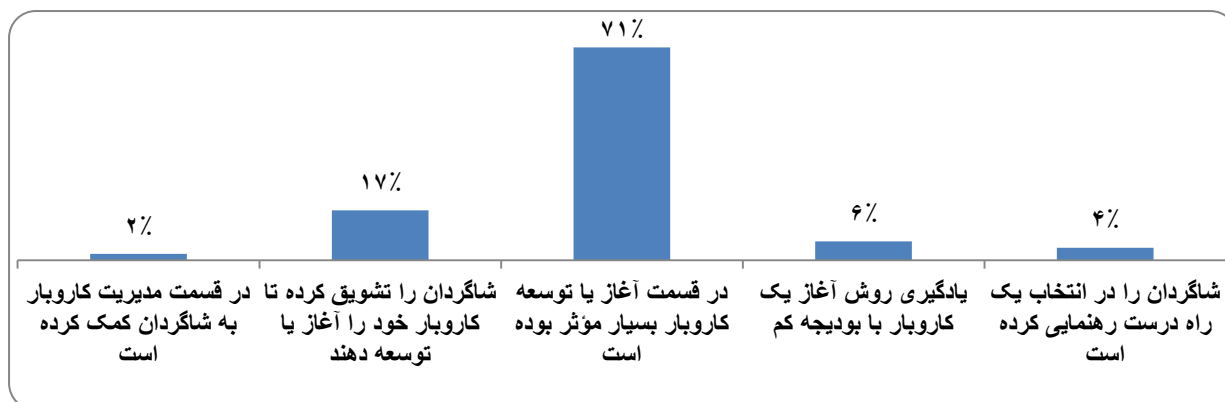
گراف ۱۲۶: تأثیرات اجتماعی - اقتصادی تشبث (نظرات معلمان طبق جنسیت)



برعلاوه، از معلمان راجع به نقش مضمون تشبث در راه اندازی یا انکشاف یک کار و بار سوال گردید. ۷۱٪ معلمان جواب دادند که مضمون تشبث در جریان مراحل آغاز یا توسعه کار و بار بسیار موثر بوده است. در عین زمان، ۱۷٪ معلمان صحبت کردند که تشبث یک منبع تشویق کننده برای شاگردان بوده تا یک کار و بار را آغاز نمایند و یا انکشاف دهند. همینطور، ۶٪ معلمان اظهار داشتند که تشبث به شاگردان آموزش داده است که چگونه با یک بودجه کوچک تر

کار و بار را آغاز نمود. گراف ۱۲۷ راجع به نقش تشبث در آغاز کردن یا انکشاف دادن یک کار و بار، بیشتر معلومات می دهد.

گراف ۱۲۷: نقش تشبث در آغاز کردن یا توسعه دادن یک کاروبار (نظرات معلمین)



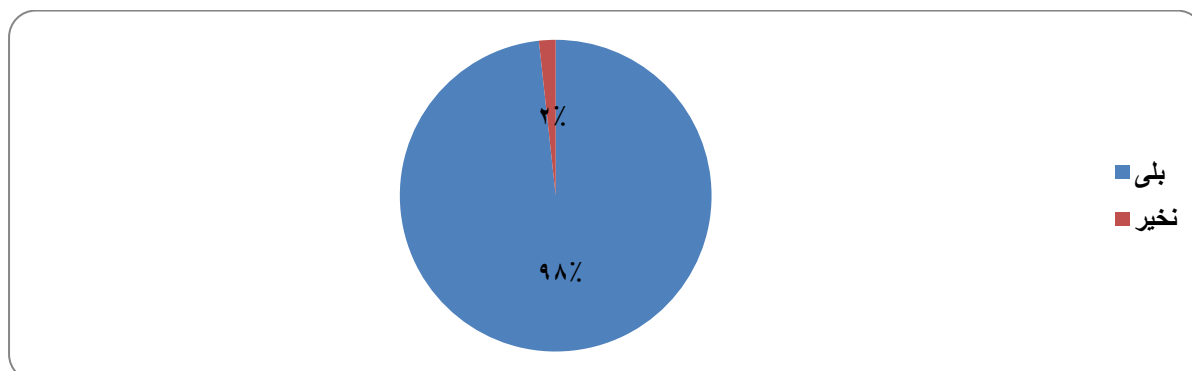
آینده برنامه تشبث

در این بخش گزارش، تلاش صورت گرفت تا راجع به انکشاف بیشتر این مضمون با در نظر داشت اهمیت آن در زندگی شاگردان هم از نظر اجتماعی و هم از نظر اقتصادی، شواهد و مدارک قابل توجه ارایه گردد.

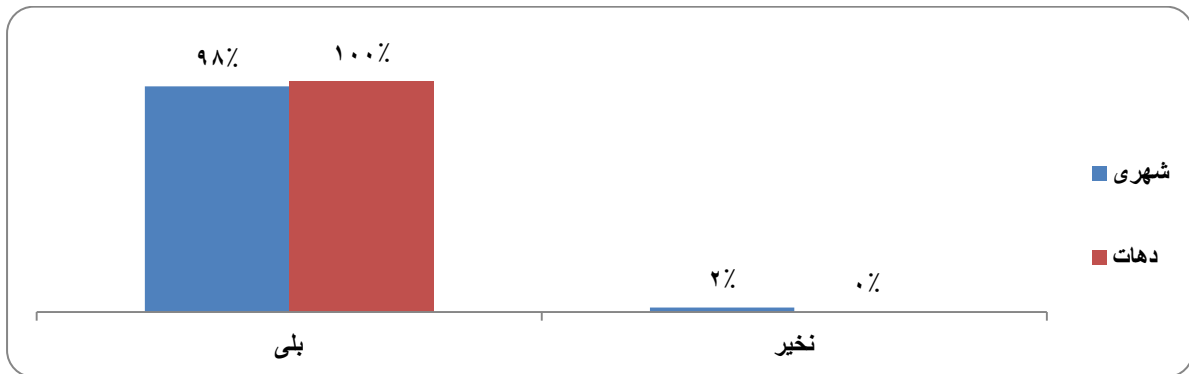
تشبث در نصاب تعلیمی معارف

مضمون تشبث نزدیک به یک دهه است که تدریس می شود و اثرگذاری این مضمون نشان میدهد که از اهمیت والا برخوردار بوده، بناً مهم است تا در رابطه به شامل ساختن مضمون تشبث در نصاب تعلیمی از معلمین تشبث معلومات بگیریم. قسمی که توقع می رفت ۹۸٪ معلمین با شمولیت این مضمون در نصاب تعلیمی موافقه نشان دادند. باید تذکر داد که ۲٪ معلمین شهری از مجموع معلمین ساحات دهات مخالف شمولیت این مضمون در نصاب تعلیمی بودند و تعجب آور اینکه این (۲٪) مخالفین شامل معلمین اناث بودند که در مقایسه با آن ۱۰۰٪ معلمین ذکور به شمولیت تمایل داشتند. گراف های ۱۲۸، ۱۲۹ و ۱۳۰ افاده های معلمین راجع به شمولیت مضمون تشبث در نصاب تعلیمی را توضیح می دهند.

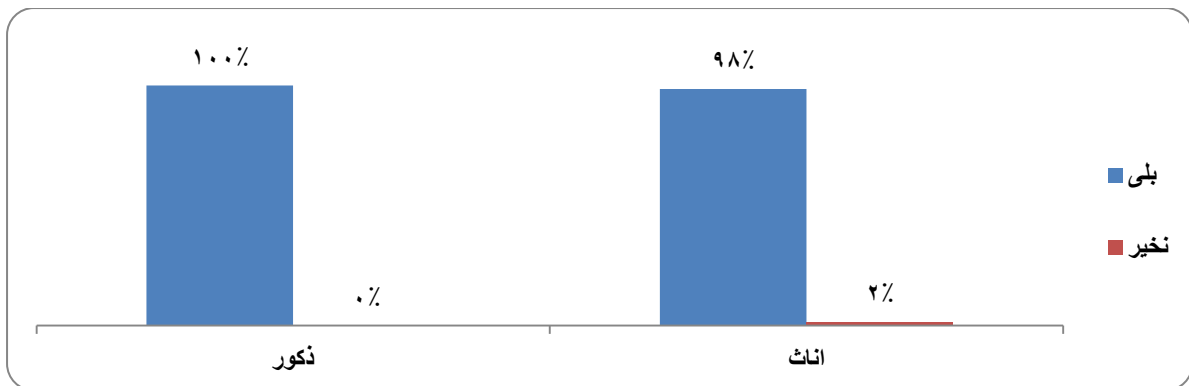
گراف ۱۲۸: مضمون تشبث باید در نصاب تعلیمی معارف شامل شود (نظرات معلمین)



گراف ۱۲۹: مضمون تشبث باید در نصاب تعلیمی معارف شامل شود (نظرات معلمان در ساحات شهری و دهات)

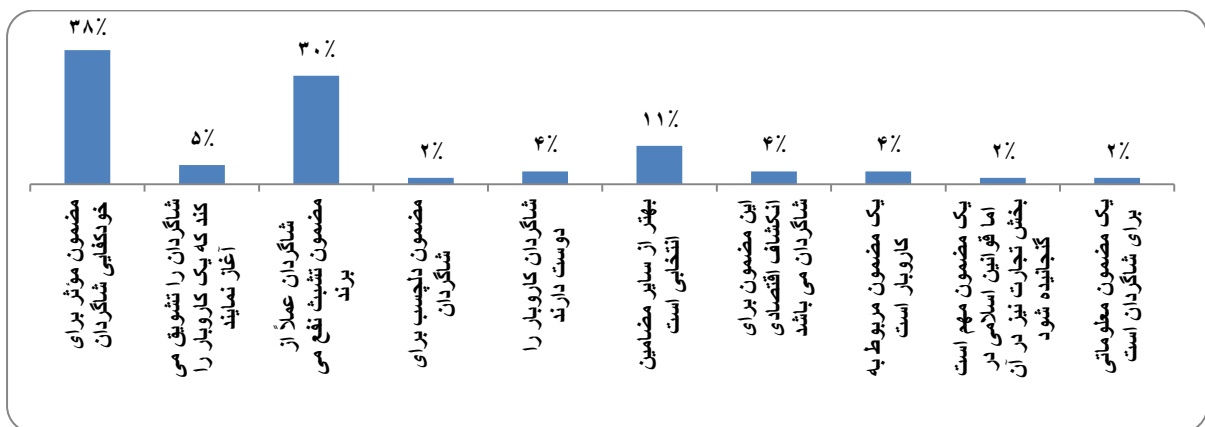


گراف ۱۳۰: مضمون تشبث باید در نصاب تعلیمی معارف شامل شود (نظرات معلمان طبق جنسیت)



به دلیل اینکه تعداد زیادی از معلمان با شمولیت مضمون تشبث در نصاب تعلیمی معارف موافق بودند، بنأ منطقی است که دلایل شمولیت آن را بدانیم. ۳۸٪ معلمان جواب دادند که تشبث در افزایش خودکفایی شاگردان موثر بوده است، در حالیکه ۳۰٪ معلمان به این مسئله اشاره کردند که تشبث عملاً به شاگردان نفع رسانده است و گروپ دیگر که ۱۱٪ معلمان را تشکیل می داد استدلال نمودند که تشبث موثرتر از سایر مضمون انتخابی بوده است. گراف ۱۳۱ سایر دلایل شمولیت مضمون تشبث در نصاب تعلیمی معارف را تشریح می نماید.

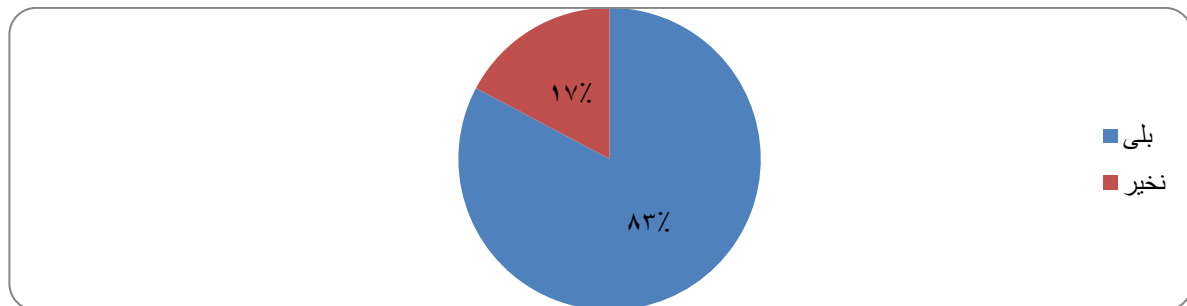
گراف ۱۳۱: دلایل شمولیت مضمون تشبث در نصاب تعلیمی معارف (نظرات معلمان)



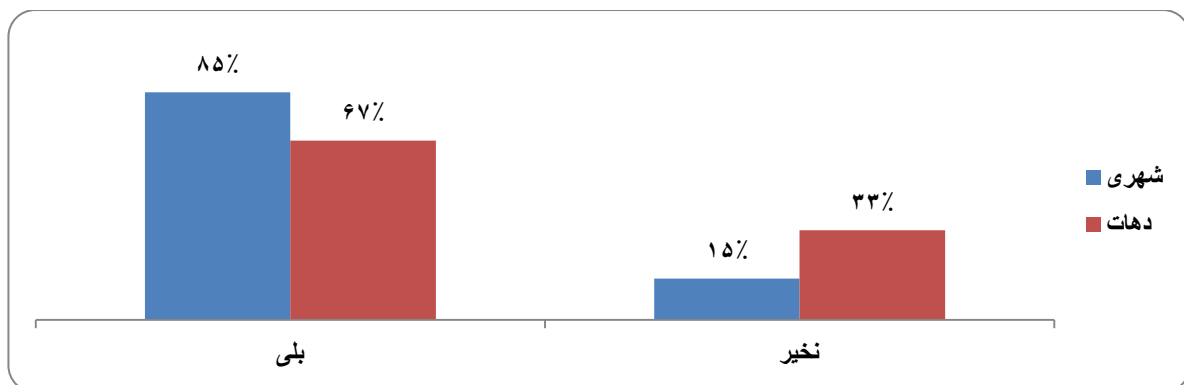
تشبث و فواید آن

همچنان، از معلمان سوال گردید که آیا آنها از مزایای تدریس نمودن مضمون تشبث طی چندین سال مستفید شده اند یاخیر. ۸۳٪ معلمان جواب دادند که آنها مستفید شده اند. از میان معلمان، معلمان شهری (۸۵٪) بیشتر از معلمان دهات (۶۷٪) از تدریس این مضمون مستفید شده بودند. هرچند، بیشتر معلمان اناث (۸۸٪) نسبت به هم قطاران ذکور شان (۷۵٪) مزایای تدریس نمودن این مضمون را مشاهده نموده اند. وقتی که از معلمان سوال گردید که چه منفعت یا مزایا را تجربه نموده اند، ۵۸٪ آنها جواب دادند که تشبث ظرفیت آنها را در کار و بار بالا برده است. این امر یک دستاورد بسیار عالی برنامه تشبث را نشان می دهد زیرا این برنامه توانست معلومات و دانش مهم را راجع به کار و بار مرتبط به شاگردان پخش نماید. گراف های ۱۳۲، ۱۳۳ و ۱۳۴ در مورد منفعت معلمان از تدریس مضمون تشبث، معلومات بیشتر را ارایه می نماید.

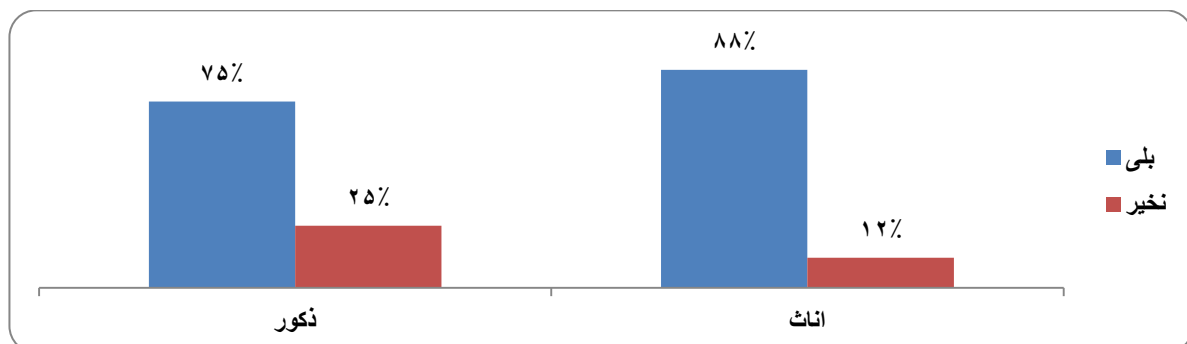
گراف ۱۳۲: فواید تدریس مضمون تشبث



گراف ۱۳۳: فواید تدریس مضمون تشبث در ساحات شهری و دهات



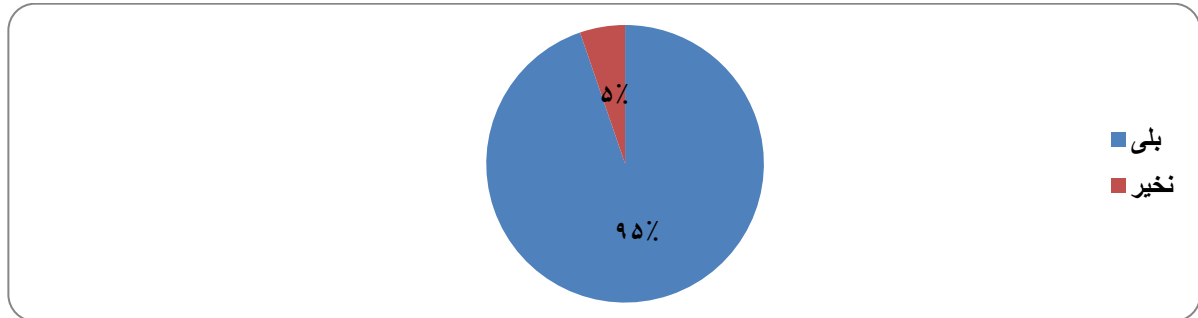
گراف ۱۳۴: فواید تدریس مضمون تشبث طبق جنسیت



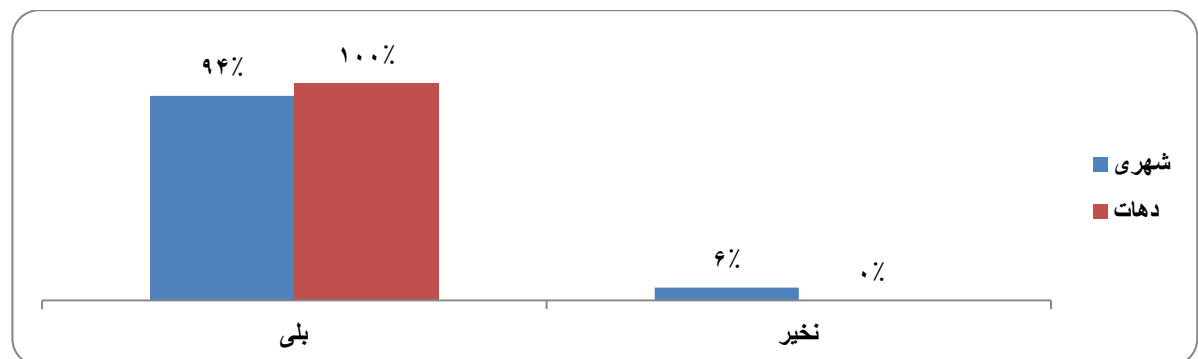
معلمین به حیث حامیان برنامه تشبث

نهایتاً، از معلمین سوال گردید که آیا آنها تا به حال کدام معلومات را در مورد تشبث با سایر اشخاص شریک ساخته اند. قسمی که توقع می رفت، ۹۵٪ معلمین تشبث معلومات را درباره این مضمون با دیگران شریک ساخته بودند. معلمین دهات (۱۰۰٪) نسبت به معلمین ساحات شهری (۹۴٪) معلومات بیشتری را در مورد این مضمون با سایر افراد سهیم ساخته بودند. هرچند، از نگاه جنسیت، معلمین ذکور (۱۰۰٪) نسبت به همکاران اناث شان (۹۵٪) در نشر معلومات در مورد این مضمون پیش قدم بودند. گراف های ۱۳۵ و ۱۳۶ معلومات کامل را در قسمت معلمین که در مورد تشبث و اهمیت آن به دیگران معلومات داده اند، ارایه می نمایند.

گراف ۱۳۵: معلومات شریک ساخته شده در مورد تشبث

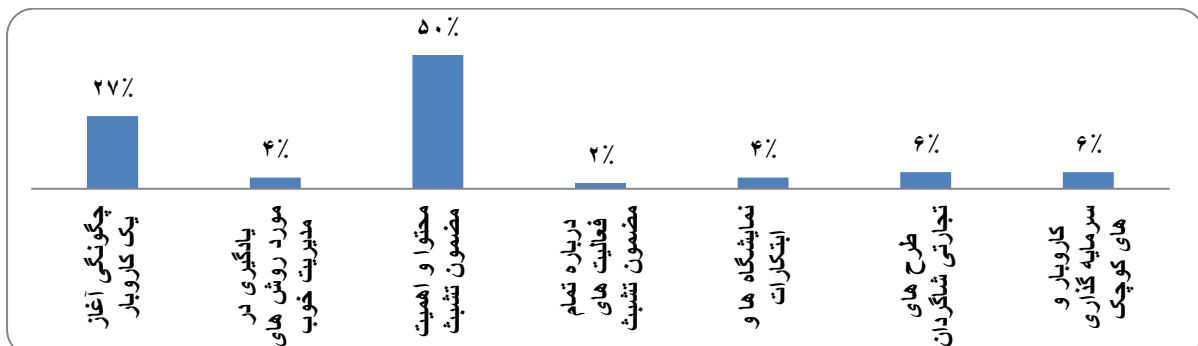


گراف ۱۳۶: معلومات شریک ساخته شده در مورد تشبث در ساحات شهری و دهات



بالاخره، از معلمین سوال گردید که آنها چه نوع معلومات را در مورد این مضمون با سایر افراد شریک ساخته اند. ۵۰٪ معلمین به این مسئله اشاره کردند که آنها محتوا و اهمیت این مضمون را با سایر اشخاص شریک ساختند، در حالیکه ۲۷٪ معلمین تذکر دادند که آنها در مورد چگونگی آغاز یک کاروبار به دیگران معلومات داده اند. گراف ۱۳۷ معلومات متنوع را که معلمین با سایر افراد شریک ساخته اند، تشریح می نماید.

گراف ۱۳۷: نوعیت معلومات شریک ساخته شده در مورد تشبث



یافته های ارزیابی ادارات لیسه ها

به دلیل اینکه مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت تدریس مضمون تثبیت را در ۴۳ لیسه در سطح چهار ولایت کشور تطبیق می نماید، لازم دانسته شد تا نکته نظرات ادارات ۴۳ لیسه مشمول در این برنامه را نیز داشته باشیم. بنابراین، ادارات ۴۳ لیسه نیز در میان نمونه گیری مورد نظر در این ارزیابی قرار گرفت. بر علاوه، ادارات لیسه ها اولین دریافت کنندگان حمایت های مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت می باشند. آنها همیشه با معلمین تثبیت در تماس می باشند. در نتیجه، مشاهدات آنها از تطبیق این مضمون و مراحل تطبیق آن در لیسه ها یقیناً باعث تقویت این برنامه به صورت مثبت خواهد شد. در جریان ارزیابی با یک تن از مسئولین ادارات لیسه ها (مدیر، معاون و یا سر معلم) مصاحبه گردید. هدف از انتخاب نمودن ادارات تمام ۴۳ لیسه این بود تا معلومات وسیع را درباره مضمون تثبیت از ساحات شهری و دهات جمع آوری نماییم. بعد از انجام مصاحبه با ادارات لیسه ها، اعضای تیم ارزیابی قادر به تحلیل این موارد بودند:

- (الف) سطح آشنایی ادارات لیسه ها با مضمون،
- (ب) معلومات درباره حمایت های صورت گرفته از طرف مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت،
- (ج) علاقمندی معلمین تثبیت به این مضمون، و
- (د) درک ادارات لیسه ها از توسعه برنامه.

برای جمع آوری معلومات مربوط به موضوعات متذکره، یک سوالنامه منظم تهیه و ترتیب گردید. معلومات جمع آوری شده از زوایای مختلف مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفتند. در مرحله اول، معلومات مورد نظر به صورت جمعی و بدون در نظر داشت جنسیت و موقعیت لیسه ها مورد تحلیل قرار گرفتند. در مرحله دوم، معلومات مورد نظر با در نظر داشت جنسیت و موقعیت جواب دهندگان مورد تحلیل قرار گرفتند. در مرحله بعدی، معلومات مورد نظر از نقطه نظر جواب دهندگان ذکور و اناث در ساحات شهری و دهات، مورد تحلیل قرار گرفتند. و بالاخره، معلومات متذکره بر اساس ولایت و ولسوالی ها مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفتند.

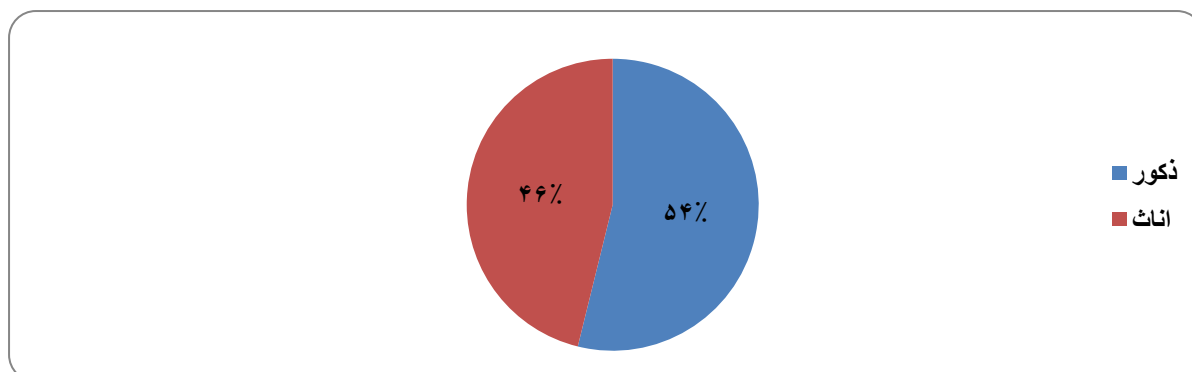
مشخصات عمومی جواب دهندگان

جنسیت:

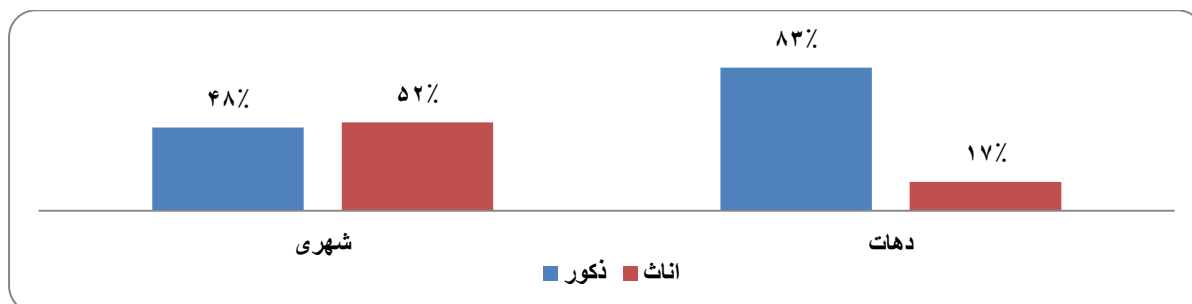
در این ارزیابی، از میان مشخصات عمومی جواب دهندگان، در مرحله اول، جنسیت جواب دهندگان مد نظر گرفته شد. از بین ۴۳ لیسه شامل در برنامه، ۳۷٪ (۱۶) آنها لیسه های ذکور بودند در حالیکه ۶۳٪ (۲۷) آنها لیسه های اناث بودند. بر علاوه، باید خاطر نشان ساخت که از جمله ۴۳ لیسه مذکور، ۳۶ لیسه (۸۴٪) در ساحات شهری بوده و متباقی ۷ لیسه (۱۶٪) در ساحات دهات موقعیت داشتند. بنابراین، این نتیجه را گرفتیم که از مجموع ادارات که به سوالات اعضای تیم ارزیابی جواب دادند، ۸۴٪ از ساحات شهری و ۱۶٪ از دهات بودند. با در نظر داشت اکثریت لیسه های اناث، توقع می رفت که تعداد زیادی از لیسه های اناث در این ارزیابی به سوالات در نظر گرفته شده جواب دهند، اما با در نظر داشت جنسیت جواب دهندگان ادارات لیسه ها، عکس این مسئله اتفاق افتاد. ۵۴٪ از مجموع جواب دهندگان ادارات لیسه ها از طبقه ذکور و ۴۶٪ باقی مانده از طبقه اناث بودند. باید به این مسئله اشاره کرد که از میان ۵۴٪ جواب دهندگان ذکور، ۴۱٪ شان در ساحات شهری و ۱۳٪ شان در ساحات دهات موقعیت داشتند. از طرف دیگر، ۴۳٪ مجموع جواب دهندگان اناث از ساحات شهری حالانکه ۳٪ متباقی از لیسه های واقع در دهات بودند. بر علاوه، تقسیم بندی جنسیت جواب دهندگان در ساحات شهری و دهات یک روند مشابه را طی نکرد طوری که اکثریت جواب دهندگان ساحات شهری (۵۲٪) از طبقه اناث بودند، اما ۸۳٪ جواب دهندگان اداره لیسه ها در دهات از طبقه ذکور بودند که چهار چند جواب دهندگان اناث می باشند. باید گفت که تعداد شاگردان تعلیم یافته اناث در ساحات شهری بیشتر از شاگردان تعلیم یافته اناث در ساحات دهات می باشند. بعد از تحلیل جامع معلومات جمع آوری شده، مشخص گردید که مدیران اناث در شهر کابل (۶۵٪) و ولسوالی استالف (۱۰۰٪) در مقایسه با مدیران ذکور در ساحات مربوطه شان، بیشتر بوده است. از طرف دیگر، در ننگرهار (۷۵٪)، بامیان (۸۰٪)، ولسوالی پغمان (۱۰۰٪)، ولسوالی چهارآسیاب (۱۰۰٪) و ولسوالی شکرده (۱۰۰٪) و ولسوالی گلدره (۱۰۰٪)، مدیران طبقه ذکور بیشتر از

مدیران طبقه اناث مسئولیت لیسه های مربوطه شان را بر دوش داشتند. گراف های ۱۳۸ و ۱۳۹ معلومات جامع تر را درباره تفکیک جنسیت جواب دهندگان ادارات لیسه ها، ارائه می نماید.

گراف ۱۳۸: تفکیک جنسیت جواب دهندگان اداره لیسه ها

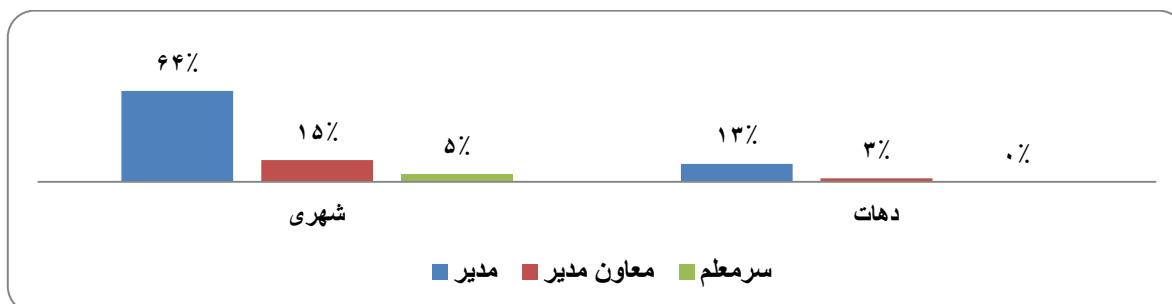


گراف ۱۳۹: تفکیک جنسیت جواب دهندگان اداره لیسه ها در ساحات شهری و دهات

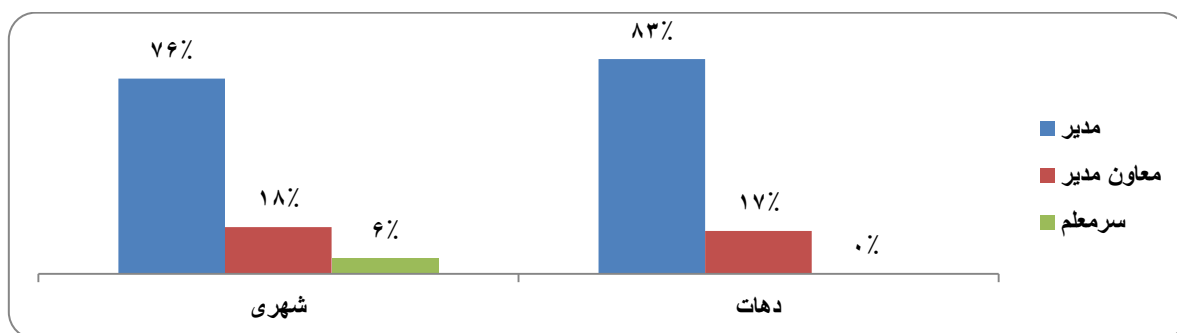


از مجموع ۷۷٪ مدیران لیسه، ۶۴٪ آنها در ساحات شهری و صرف ۱۳٪ آنها در ساحات دهات موقعیت داشتند. همچنان، بخش بزرگتر (۱۵٪) معاون مدیر در ساحات شهری و بخش کوچکتر (۳٪) شان در ساحات دهات واقع بودند. در نهایت، باید به این مسئله اشاره کرد که با سرمعلمین (۵٪) صرف در ساحات شهری مصاحبه صورت گرفت. بنابراین، می توان گفت که ۸۴٪ جواب دهندگان از ساحات شهری و ۱۶٪ متباقی شان از دهات بودند. اگرچه، زمانی که شغل جواب دهندگان از نقطه نظر موقعیت شان مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفت، مشخص گردید که ۷۶٪ جواب دهندگان ادارات لیسه ها در ساحات شهری مدیر لیسه مربوطه شان بودند حالانکه فیصدی مدیران در میان جواب دهندگان دهات بلند تر بوده و به ۸۳٪ می رسید. برعکس، تعداد معاون مدیر و سرمعلمین که با آنها مصاحبه شده بود، در ساحات شهری (۱۸٪ معاون مدیران و ۶٪ سرمعلمین) در مقایسه با ساحات دهات (۱۷٪ معاون مدیران و ۰٪ سرمعلمین) نسبتاً بیشتر بودند. گراف ۱۴۰ تقسیم بندی وظیفه جواب دهندگان ادارات لیسه ها را در ساحات شهری و دهات، نشان می دهد.

گراف ۱۴۰: تقسیم بندی وظیفه جواب دهندگان اداری در ساحات شهری و دهات



گراف ۱۴۱: تقسیم بندی وظیفه جواب دهندگان اداری در ساحات شهری و دهات

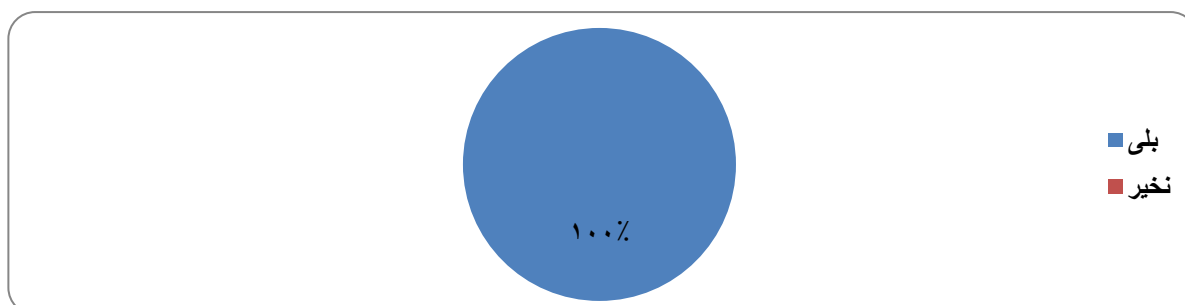


تشبث و ادارات لیسه ها

آشنایی با تشبث

مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث از سال ۲۰۱۴ تا اکنون کار تدریس مضمون تشبث را در ۴۳ لیسه واقع در ۴ ولایت کشور عملی می نماید. این مؤسسه سلسلماً حمایت هایش را به اشکال مختلف فراهم نموده است و این حمایت ها در هماهنگی با ادارات ۴۳ لیسه مربوطه صورت گرفته است. بنابراین، در این ارزیابی مهم پنداشته شد تا معلومات را از ادارات لیسه ها درباره مضمون تشبث اخذ نماییم. در اولین مرحله، از مدیران ادارات ۴۳ لیسه شامل در برنامه سوال گردید که آیا آنها با مضمون تشبث آشنایی داشتند یا نه. نکته مهم این است که ادارات تمام این ۴۳ لیسه با این مضمون آشنا بودند. این نکته به حیث یک موفقیت بزرگ برای پروژه از نظر نشر معلومات و آگاهی دهی در مورد مضمون و حمایت های فراهم شده توسط مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث تلقی می گردد. بنابراین، می توان گفت که ادارات لیسه ها اعم از ذکور (۱۰۰٪) و اناث (۱۰۰٪) و هم از ساحات شهری (۱۰۰٪) و دهات (۱۰۰٪) در مورد مضمون تشبث معلومات داشتند. گراف ۱۴۲ معلومات را در مورد سطح آشنایی ادارات لیسه ها با مضمون تشبث ارائه می نماید.

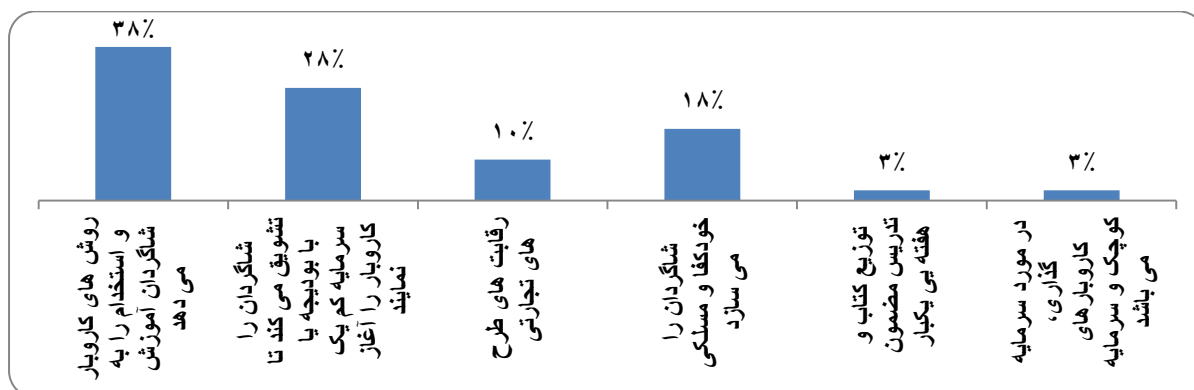
گراف ۱۴۲: سطح آشنایی ادارات لیسه ها با برنامه تشبث



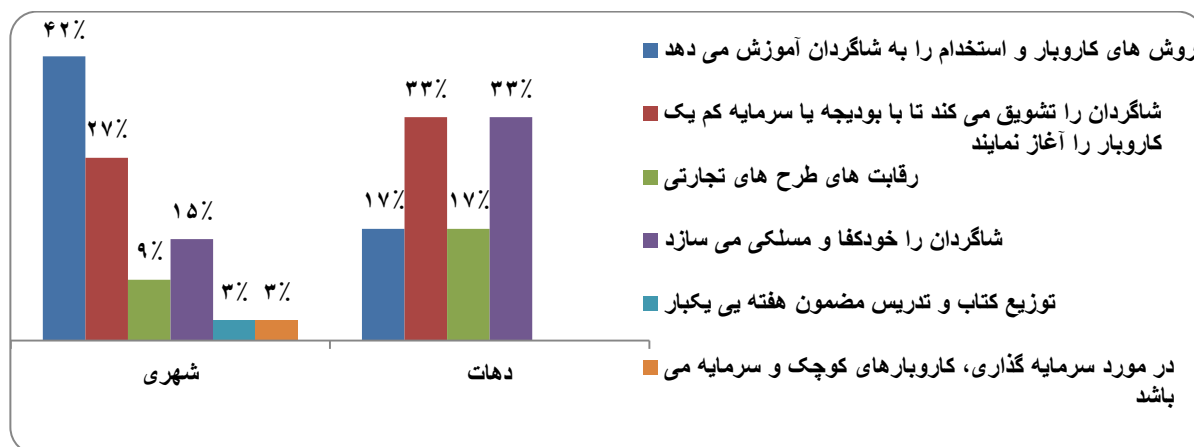
بعد از مشخص شدن این مسئله که تمام ادارات ۴۳ لیسه در مورد این مضمون معلومات داشتند، از تمام آنها سوال گردید که آنها چه نوع معلومات را در مورد این مضمون با سایر افراد شریک ساخته می توانند. اکثریت ادارات لیسه ها (۳۸٪) جواب دادند که تشبث، مضمون است که روش های آغاز یا توسعه کاروبار و اشتغال زایی را به شاگردان یاد می دهد. بخش عمده دوم ادارات لیسه ها (۲۸٪) تاکید نمودند که این مضمون شاگردان را تشویق می کند تا یک کاروبار جدید را حتی با بودیجه بسیار کم آغاز نمایند. همچنان، تقریباً دو ده حصه (۱۸٪) آنها یادآور شدند که تشبث به شاگردان کمک می کند تا در کاروبار شان خود کفا و مسلکی شوند. باید تذکر داد که ۸۴٪ ادارات لیسه ها معلومات بسیار مهم در ارتباط با مضمون را ارایه نمودند زیرا تمام نظرات ارائه شده به شکلی از اشکال، با اهمیت مضمون تشبث در کاروبار و استخدام شاگردان ارتباط می گرفت. از طرف دیگر، ۱۶٪ متباقی ادارات لیسه ها از "ارتباط مضمون تشبث با رقابت های طرح های تجارتي (۱۰٪)"، "تدریس مضمون تشبث در لیسه ها هفته بی یکبار (۳٪)"، و "بحث نمودن تشبث در مورد سرمایه گذاری ها، کاروبارهای کوچک و سرمایه (۳٪) صحبت می نمودند. این نظرات بیشتر جنبه عمومی داشته و دیدگاه مشخص در مورد مضمون را ارایه نمی کند. اگرچه، هنگام تحلیل معلومات و ارقام ادارات لیسه ها در ساحات شهری و دهات، معلوم گردید که نظرات ادارات لیسه ها در ساحات شهری و دهات مخالف

همدیگر می باشند. در ساحات شهری، اکثریت ادارات لیسه ها (۴۲٪) فکر می کردند که برنامه تشبث به شاگردان کمک می کند تا روش آغاز و توسعه کاروبار و اشتغال زایی را یاد بگیرند، این در حالی است که ۲۷٪ آنها باور داشتند که این مضمون شاگردان را تشویق می کند تا با سرمایه کم، یک کاروبار جدید را آغاز نمایند و صرف ۱۵٪ ادارات لیسه ها به این نظر بودند که "تشبث به شاگردان کمک می کند تا در کاروبار شان خود کفا و مسلکی شوند". از طرف دیگر، اکثر دیدگاه هایی که از طرف ادارات لیسه های ساحات دهات مطرح گردیدند عبارتند از اینکه این مضمون به شاگردان انگیزه می دهد تا یک کاروبار را با سرمایه کم آغاز نمایند (۳۳٪)؛ شاگردان را تشویق می کند تا در کاروبار شان خودکفا و مسلکی شوند (۳۳٪)؛ روش های آغاز و توسعه کاروبار و اشتغال زایی را به شاگردان می آموزاند (۱۷٪)؛ و به رقابت طرح های تجارتي می پردازد (۱۷٪). این ارقام و معلومات نشان می دهند که مفکوره های مشابه از طرف ادارات لیسه ها پیرامون این مضمون با اعضای تیم ارزیابی شریک ساخته شده است، اما باید گفت که فیصدي ادارات لیسه ها در ساحات شهری و دهات فرق می کند. گراف های ۱۴۳ و ۱۴۴ در قسمت معلومات که در مورد مضمون تشبث از طرف ادارات لیسه ها با اعضای تیم ارزیابی شریک ساخته شده است، معلومات کامل را ارائه می نماید.

گراف ۱۴۳: معلومات شریک ساخته شده در مورد مضمون تشبث



گراف ۱۴۴: معلومات شریک ساخته شده در مورد مضمون تشبث از طرف ادارات لیسه ها در ساحات شهری و دهات

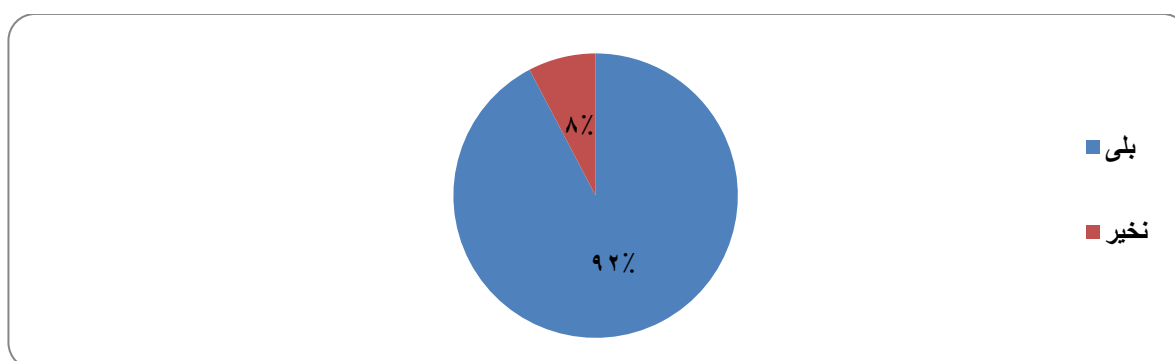


مشاهدات از شیوه تدریس تشبث

طوری که قبلاً به آن اشاره گردید، اداره تمام لیسه ها در مورد تشبث معلومات داشتند و نظرات شان را پیرامون این مضمون با اعضای تیم ارزیابی شریک ساختند. از آنجایی که ادارات لیسه ها مسئولیت دارند تا از تمام جوانب این مضمون به شمول شیوه تدریس آن در لیسه های مربوطه شان نظارت نمایند، بنأ از آنها سوال گردید که آیا آنها در صنوف تدریس تشبث اشتراک داشته اند یا خیر یا آیا آنها شیوه های تدریس مضمون تشبث در صنوف را مشاهده کرده اند یا خیر. خوشبختانه، تشبث در حضورداشت تقریباً نه بر ده حصه (۹۲٪) ادارات لیسه ها تدریس گردیده بود. این

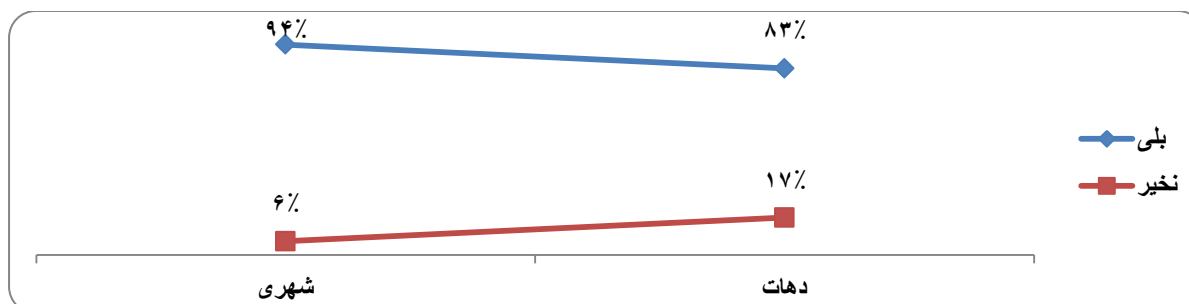
مسئله برای بهبود برنامه یک امر بسیار مهم پنداشته می شود زیرا در صورتیکه کدام نواقص در روش و شیوه تدریس موجود بوده باشد، ادارات لیسه ها خودشان می توانستند با استفاده از تجارب چندین ساله شان در عرصه تدریس، آنرا حل و فصل نمایند. در صورت که استادان تشبث مشکلات بسیار جدی را در جریان تدریس این مضمون مشاهده می کردند، آنها می توانستند با دستاوردکاران مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث جهت بهبود شیوه های تدریس به تماس شده و به این ترتیب، هدف نهایی از تدریس نمودن مضمون تشبث حاصل گردد. از طرف دیگر، صرف ۸٪ ادارات لیسه ها در هیچ صنفی که مضمون تشبث در آن تدریس می گردید، اشتراک نداشته اند. اگرچه، اعضای تیم ارزیابی هیچ نوع دلیلی را برای عدم اشتراک در صنوف تدریس تشبث نیافتند، اما شاهد این مسئله بودند که در بعضی از لیسه ها، معلمان کاملاً مجرب مضمون تشبث را تدریس می کنند. بنابراین، ضرورت کنترل صنف های تشبث از طرف ادارات لیسه ها، به صفر تقرب نمود. از مجموع صنف های تدریس تشبث (۹۲٪) که مورد مشاهده و کنترل قرار گرفتند، ۷۹٪ آن در ساحات شهری و ۱۳٪ متباقی آن در ساحات دهات بودند. در عین زمان، ۵٪ ادارات لیسه ها در ساحات شهری و ۳٪ در ساحات دهات مشاهده و کنترل تدریس مضمون تشبث را ضروری تلقی نه نمودند. گراف ۱۴۵ فیصدی ادارات لیسه ها، که تدریس تشبث را مشاهده نموده اند، را نشان می دهد.

گراف ۱۴۵: فیصدی ادارات لیسه ها که تدریس مضمون تشبث را مشاهده نموده اند

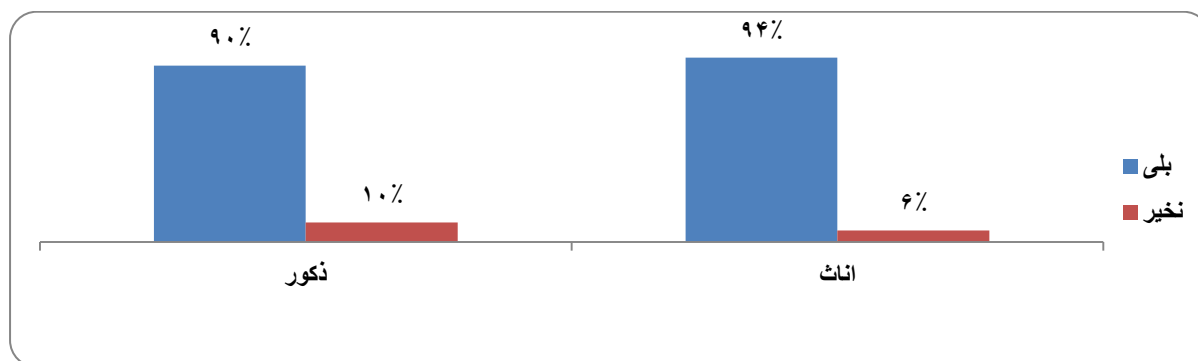


بعد از ارزیابی موقعیت جواب دهندگان، مشخص گردید که ۹۴٪ ادارات لیسه ها در ساحات شهری تدریس مضمون تشبث را مشاهده نموده اند و نظرات اصلاحی شان در قسمت بهبود شیوه های تدریس مضمون تشبث را ارایه نموده اند. از طرف دیگر، فیصدی ادارات لیسه ها در دهات که تدریس مضمون تشبث در صنف ها را مشاهده نموده اند به ۸۳٪ کاهش یافته است. بنابراین، می توان گفت که تعداد کمتری از ادارات لیسه ها در ساحات شهری (۶٪) در مقایسه با دهات (۱۷٪)، تدریس مضمون تشبث در صنوف درسی را نظارت نکرده اند. در مرحله دوم، معلومات و ارقام با در نظر داشت جنسیت جواب دهندگان در ادارات لیسه ها مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفتند، و مشخص گردید که ادارات لیسه های عالی اناث بیشتر (۹۴٪) از ادارات لیسه های ذکور (۹۰٪) از تدریس مضمون تشبث بازدید و مشاهده به عمل آورده اند. اگرچه، زمانی که جنسیت و موقعیت جواب دهندگان را یکجا مورد تحلیل و ارزیابی قرار دادیم، مشخص گردید که ۱۰۰٪ مدیران ذکور در ساحات شهری و ۱۰۰٪ مدیران اناث در دهات از تدریس مضمون تشبث مشاهده به عمل آورده اند. گراف های ۱۴۶، ۱۴۷ و ۱۴۸ مرور کامل بر فیصدی ادارات لیسه های که تدریس مضمون تشبث را مشاهده نموده اند، ارایه می نماید.

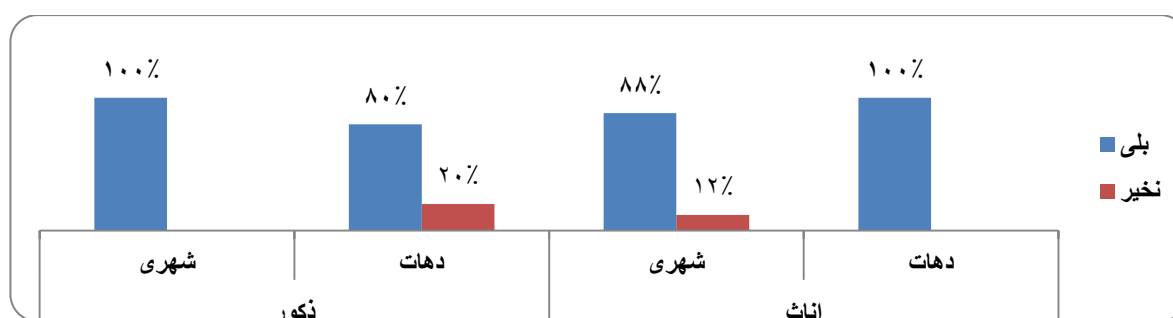
گراف ۱۴۶: ادارات لیسه ها در ساحات شهری و دهات که تدریس مضمون تشبث را مشاهده نموده اند



گراف ۱۴۷: ادارات لیسه های که تدریس مضمون تشبث را مشاهده نموده اند (طبق جنسیت)



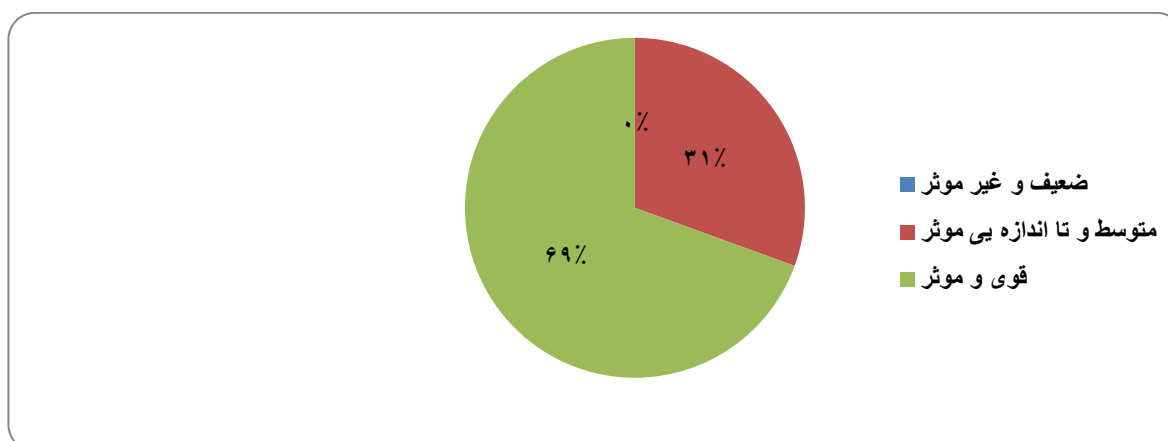
گراف ۱۴۸: ادارات لیسه های که تدریس مضمون تشبث را مشاهده نموده اند (طبق جنسیت و موقعیت)



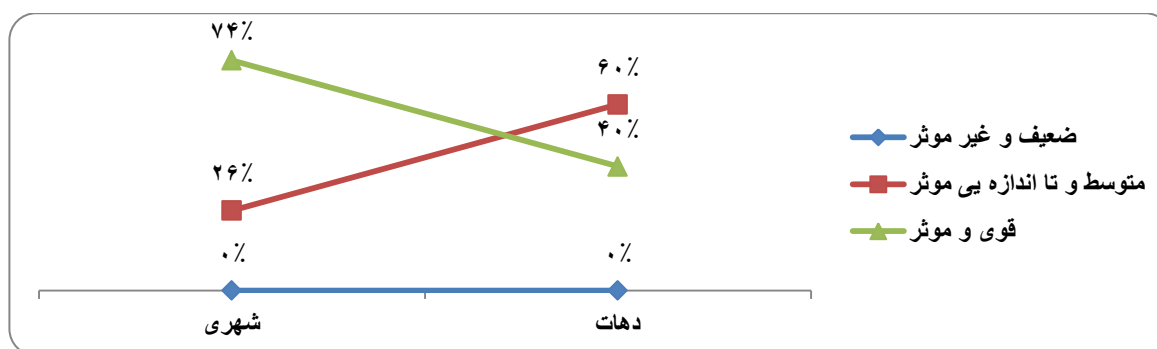
وقتیکه بیش از نه بر ده حصه (۹۲٪) ادارات لیسه ها تدریس مضمون تشبث را در لیسه های مربوطه شان مشاهده کرده بودند، از ادارات مذکور در مورد کیفیت تدریس سوال گردید. دیدگاه های ادارات متذکره در قسمت این سوال برای مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث جهت بهبود هر چه بیشتر کیفیت شیوه های تدریس در سال های پیشرو بسیار مهم تلقی می گردد. پیرامون کیفیت شیوه های تدریس مضمون تشبث سه گزینه یا انتخاب در اختیار ادارات لیسه ها قرار داده شد که عبارتند از:

ضعیف و غیر موثر؛ متوسط و تا حدی موثر؛ و قوی و موثر. به هر حال، هیچ یک از ادارات لیسه ها گزینه اول را به حیث جواب انتخاب نکرده بودند، زیرا اداره تمام لیسه ها راجع به موثریت این مضمون چیزهای را در ذهن شان داشتند. تقریباً، هفت بر ده حصه (۶۹٪) ادارات لیسه ها (۶۴٪ در ساحات شهری و ۵٪ در دهات) باور داشتند که معلمین تشبث در تدریس این مضمون از مهارت های قوی برخوردار هستند و بر علاوه، آنها فکر می کردند که تدریس این مضمون برای شاگردان موثر واقع شده است. از طرف دیگر، ۳۱٪ متباقی (۲۲٪ در ساحات شهری و ۹٪ در دهات) ادارات لیسه ها به مسائل همچو مهارت تدریس متوسط و موثریت اندک این مضمون اشاره کردند. در ارزیابی ادارات لیسه ها، معلومات و ارقام جمع آوری شده از نقطه نظر موقعیت جواب دهندگان مورد تحلیل و ارزیابی بیشتر قرار گرفت، و بعد از ارزیابی مشخص گردید که ادارات لیسه های ساحات شهری به این مسئله اشاره کردند که کیفیت تدریس این مضمون (۷۴٪) در مقایسه با دهات (۴۰٪) قوی و موثر می باشد. این در حالی است که برای گزینه دوم سوال، برعکس این قضیه صدق می نمود، طوری که تقریباً ۶۰٪ ادارات لیسه ها در دهات بر مهارت متوسط تدریس کنندگان و موثریت محدود مضمون تاکید داشتند، حالانکه این فیصدی در قسمت ادارات لیسه ها در ساحات شهری به ۲۶٪ کاهش یافته بود. گراف های ۱۴۹ و ۱۵۰ مرور کامل بر دیدگاه های جواب دهندگان راجع به کیفیت شیوه های تدریس مضمون تشبث، نشان می دهد.

گراف ۱۴۹: کیفیت تدریس مضمون تشبث در لایسه ها

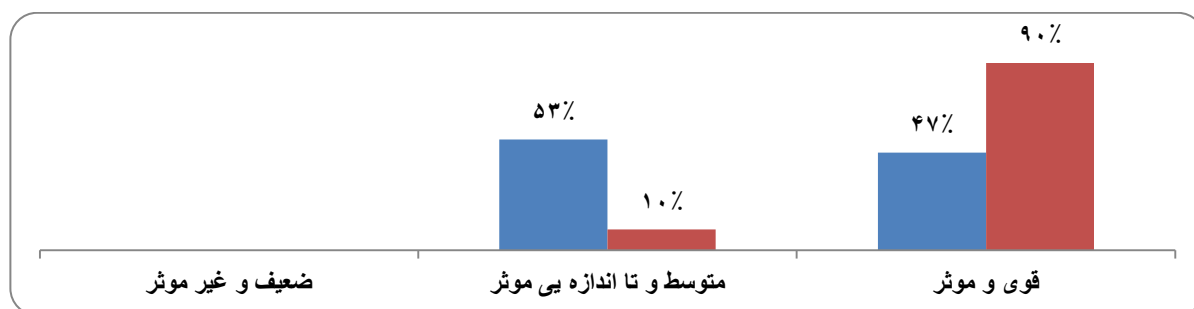


گراف ۱۵۰: کیفیت تدریس مضمون تشبث در ساحات شهری و دهات

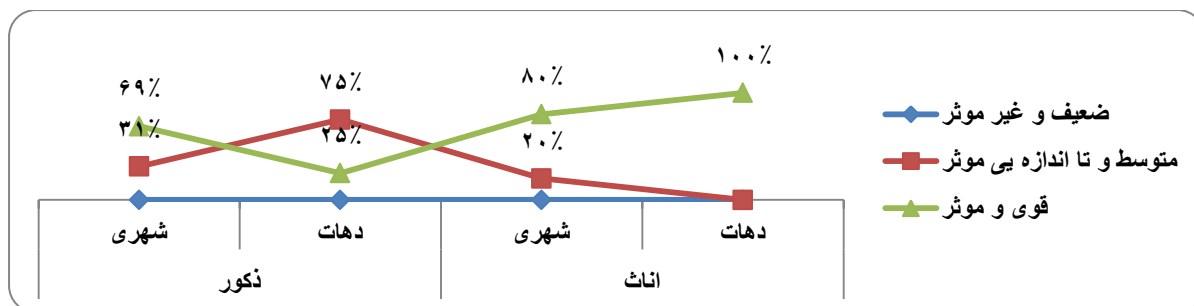


در مرحله بعدی، معلومات و ارقام جمع آوری شده با در نظر داشت جنسیت جواب دهندگان مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفت، و مشخص گردید که از نظر ۵۳٪ مدیران لایسه های ذکور، کیفیت شیوه های تدریس مضمون تشبث، متوسط و تا اندازه یی موثر می باشد و از نظر ۴۷٪ آنها کیفیت تدریس این مضمون، قوی و موثر بوده است. البته، این مسئله برای مدیران اناث متفاوت بود زیرا نه بر ده حصه (۹۰٪) مدیران اناث فکر می کردند که مضمون تشبث برای شاگردان آنها به صورت قوی و موثر تدریس می گردد، در حالیکه فیصدی کمی (۱۰٪) از جواب دهندگان گفتند که کیفیت تدریس مضمون تشبث، متوسط و تا حدی موثر بوده است. از طرف دیگر، کیفیت تدریس تشبث در میان جواب دهندگان با در نظر داشت جنسیت و موقعیت آنها مورد مطالعه قرار گرفت. در نتیجه مطالعه، جواب دهندگان ذکور در ساحات شهری (۶۹٪) جواب دادند که کیفیت تدریس تشبث، قوی و موثر می باشد، در حالیکه تعداد زیادی از جواب دهندگان ذکور در دهات (۷۵٪) جواب دادند که کیفیت تدریس این مضمون، متوسط و تا حدی موثر می باشد. هرچند، اکثریت جواب دهندگان طبقه اناث در ساحات شهری (۸۰٪) و دهات (۱۰۰٪)، کیفیت تدریس برای شاگردان را قوی و موثر تعریف نمودند. بعد از تحلیل جنسیت، معلومات و ارقام جمع آوری شده با در نظر داشت ساحات تحت پوشش نیز مورد تحلیل و ارزیابی بیشتر قرار گرفتند، و مشخص گردید که مدیران لایسه در دهات از کیفیت تدریس مضمون کاملاً راضی می باشند و طوری که جواب دادند کیفیت تدریس قوی و موثر بوده است. به هر حال، یافته ها از ساحات شهری نشان می دهد که دیدگاه های مدیران لایسه ها پیرامون کیفیت تدریس متفاوت می باشد، طوری که ۷۲٪ مدیران لایسه ها در شهر کابل، ۷۵٪ در جلال آباد، ۶۰٪ در شهر بامیان و ۱۰۰٪ در شهر پروان معلومات شان را در این زمینه با اعضای تیم ارزیابی شریک ساختند و نظرشان این بود که کیفیت تدریس مضمون تشبث، قوی و موثر می باشد. در نهایت، معلومات و ارقام جمع آوری شده مربوط به جواب دهندگان در ساحات تحت پوشش با تفکیک جنسیت آنها مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفتند. گراف های ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳ و ۱۵۴ تصویر کامل از کیفیت تدریس مضمون تشبث را نشان می دهد.

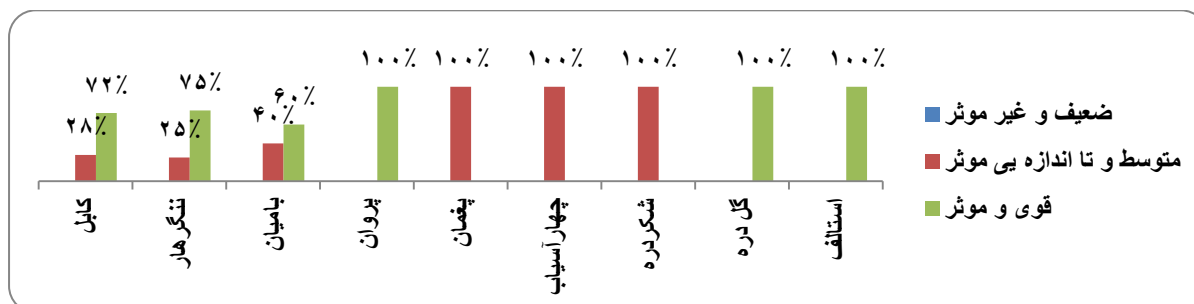
گراف ۱۵۱: کیفیت تدریس مضمون تشبث طبق جنسیت



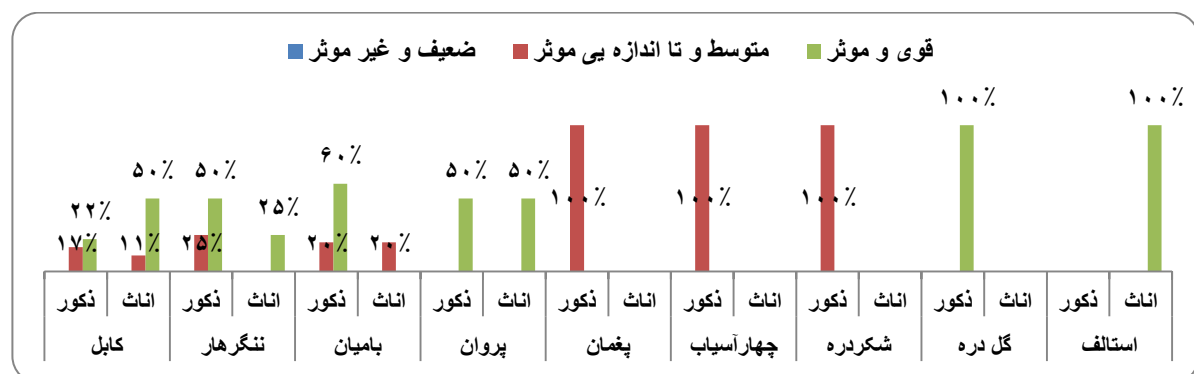
گراف ۱۵۲: کیفیت تدریس مضمون تشبث طبق جنسیت و موقعیت



گراف ۱۵۳: کیفیت تدریس مضمون تشبث در ساحات تحت پوشش



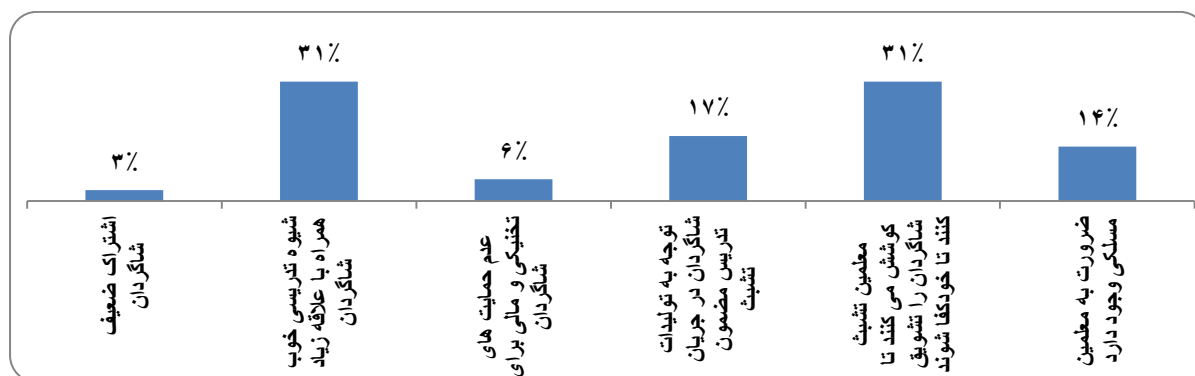
گراف ۱۵۴: کیفیت تدریس مضمون تشبث در ساحات تحت پوشش طبق جنسیت



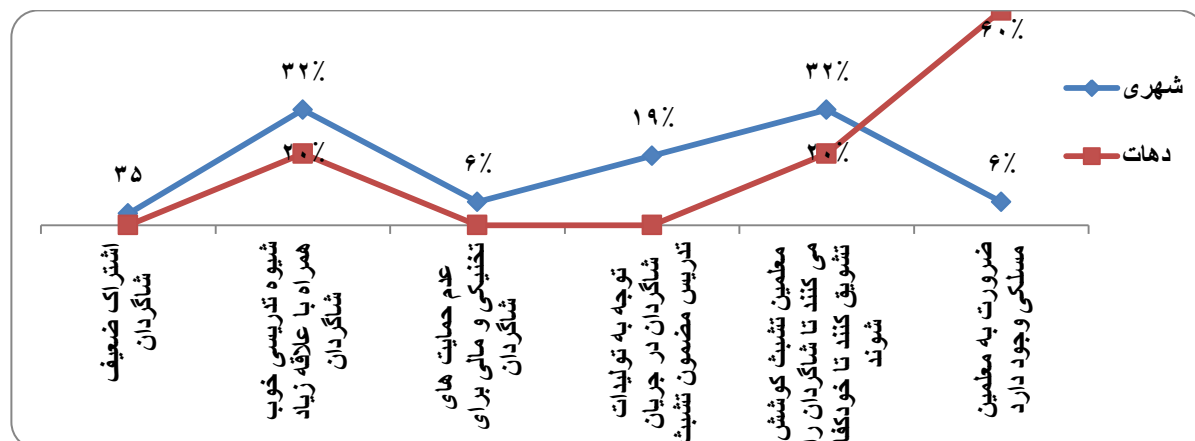
تقریباً هفت بر ده حصه ۶۹٪ مدیران لیسه ها باور داشتند که مضمون تشبث قوی و موثر بوده و کیفیت تدریس قناعت بخش می باشد، در حالیکه ۳۱٪ متباقی مدیران لیسه ها این مضمون را تا حدی موثر تعریف نمودند. بنابراین، از مدیران لیسه ها سوال گردید که دلایل آنها برای داشتن همچو باور و مفکوره پیرامون این مضمون چیست. بدین ترتیب،

مدیران لیسه ها مجموعه یی از نظرات مختلف را پیرامون اهمیت و شیوه های تدریس این مضمون ارایه نمودند. ۳۱٪ مدیران لیسه ها به این مسئله اشاره کردند که معلمان از شیوه بسیار خوب تدریس استفاده نموده اند و شاگردان علاقه مندی زیادی به مضمون تشبث دارند. از طرف دیگر، ۳۱٪ دیگر مدیران لیسه ها باور داشتند که معلمان شاگردان را متقاعد می سازند تا با ایجاد کاروبار برای خودشان، خودکفا شوند. بنابراین، می توان استنباط کرد که تعداد زیادی از مدیران لیسه ها بر موثریت مضمون و روش های قابل قبول تدریس از طرف معلمان، باور دارند. نکته قابل توجه این است که ۱۷٪ مدیران لیسه ها تذکر دادند که معلمان در جریان صنوف از تولیدات شاگردان صحبت می کنند که این امر به دیگران انگیزه می بخشد تا دست به آغاز یک کاروبار و ابتکار بزنند. از طرف دیگر، ۲۳٪ مدیران لیسه ها دیدگاه های شان را پیرامون موثریت مضمون و شیوه های تدریس ابراز نمودند (۱۴٪ به کمبود معلمان مسلکی اشاره کردند؛ ۶٪ از نبود حمایت تکنیکی و مالی از شاگردان صحبت کردند؛ و ۳٪ باور داشتند که شاگردان در همچو صنوف، کمتر اشتراک می کنند). ۱۴٪ مدیران لیسه ها از کمبود معلمان مسلکی که بتوانند این مضمون را تدریس کنند یاد نمودند. این مسئله بدیهی بود که دیدگاه های مدیران لیسه ها از ساحات شهری با مدیران لیسه ها از دهات متفاوت است. یافته ها نشان داد که جواب های مدیران لیسه های شهری (۸۵٪) بر موثریت شیوه های تدریس مضمون تأکید می نماید، در حالیکه اکثریت مدیران لیسه های دهات (۶۰٪) از موثریت محدود شیوه های تدریس صحبت نمودند. اگر صریح صحبت کنیم، ۳۲٪ مدیران لیسه های شهری بر این مسئله باور داشتند که شیوه های تدریس معلمان خوب است و شاگردان به شیوه های تدریس آنها، بسیار زیاد علاقه دارند. در عین زمان، ۳۲٪ دیگر مدیران لیسه ها به این مسئله اشاره کردند که معلمان تشبث همیشه کوشش می کنند تا با بیان موثریت مضمون تشبث در خودکفایی شاگردان از لحاظ اقتصادی، شاگردان خویش را تحت تاثیر قرار دهند. به هر حال، ارقام مربوط به جوابات فوق الذکر از طرف مدیران لیسه های دهات به ترتیب ۲۰٪ و ۲۰٪ را نشان می دهد، اما ۶۰٪ متباقی تذکر دادند که در دهات، کمبود معلمان مسلکی وجود دارد. گراف های ۱۵۵ و ۱۵۶ نظرات مدیران لیسه ها را در مورد موثریت شیوه های تدریس مضمون تشبث، توضیح می دهد.

گراف ۱۵۵: نظرات ادارات لیسه ها در مورد موثریت تدریس مضمون تشبث

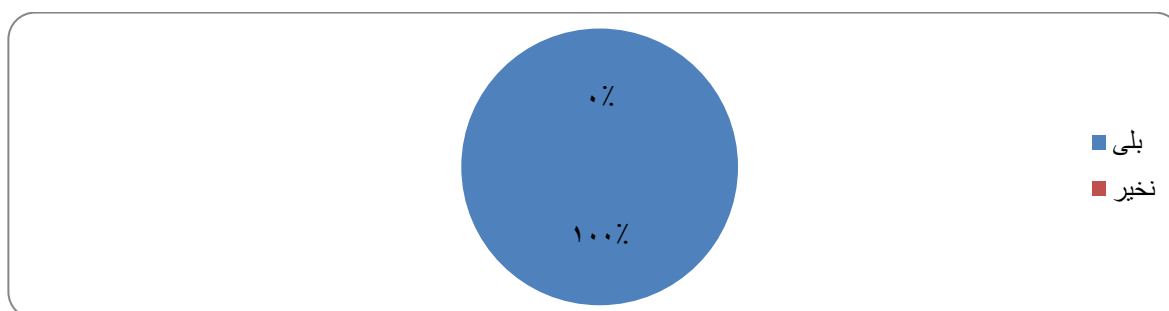


گراف ۱۵۶: نظرات ادارات لیسه ها در مورد موثریت تدریس مضمون تشبث در ساحات شهری و دهات

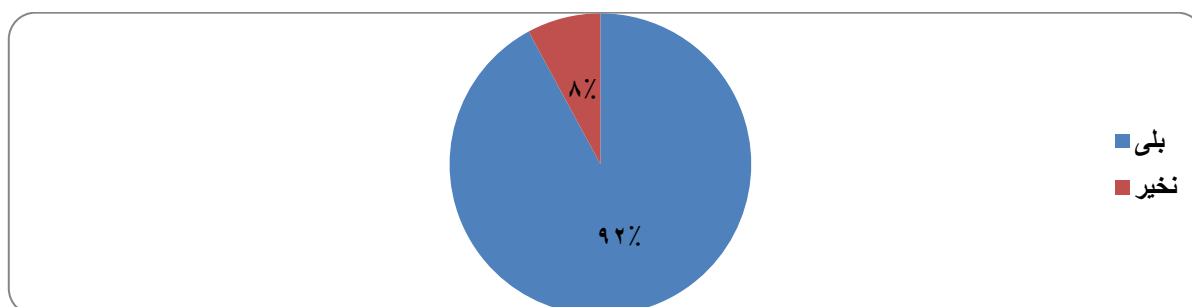


مدیران لیسه ها و مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث

قبلاً در مورد این مسئله بحث گردید که تمام مدیران لیسه ها با مضمون تشبث آشنا هستند. به دلیل اینکه تدریس مضمون تشبث با حمایت مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث صورت می گیرد، ضروری بود تا بدانیم آیا مدیران لیسه ها، با این مؤسسه آشنایی دارند یا خیر. بنابراین، از تمام مدیران لیسه ها سوال گردید که آیا آنها می دانند که مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث، تدریس مضمون تشبث را در ۴۳ لیسه در ۴ ولایت کشور عملی می نماید. خوشبختانه، تمام مدیران لیسه ها، هم از ساحات شهری و هم از دهات، به این مسئله آگاه بودند که مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث، تدریس این مضمون را در لیسه های مربوطه شان عملی نموده است. گراف ۱۵۷ سطح آگاهی مدیران لیسه ها از حمایت های مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث را نشان می دهد.

گراف ۱۵۷: آشنایی مدیران لیسه ها با مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث

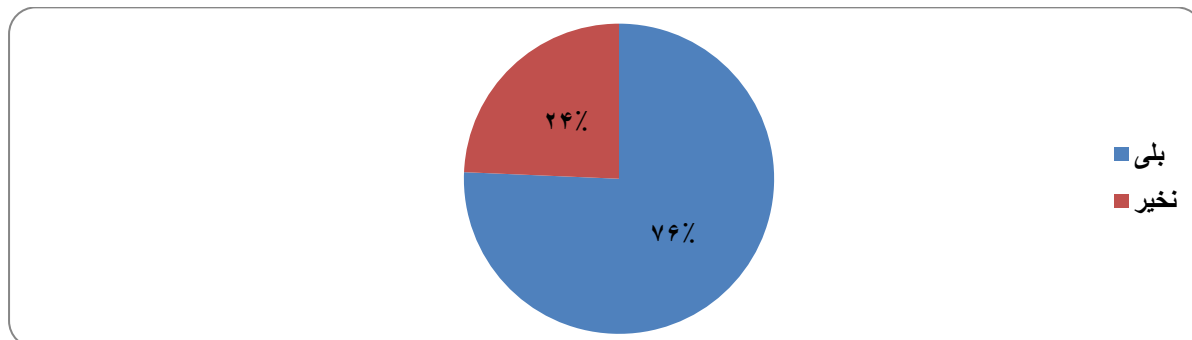
حداقل یک معلم، مضمون تشبث را به شاگردان لیسه های عالی در ۴۳ لیسه تحت پوشش تدریس نموده است. بر علاوه، باید گفت که معلمین برای تدریس بهتر به آموزش های بیشتر نیاز دارند. بنابراین، در این مطالعه اعضای تیم ارزیابی روی جمع آوری معلومات تمرکز نمودند که نشان دهد که آیا معلمین در این زمینه آموزش های لازم را دیده اند یا خیر. بناً از تمام مدیران لیسه ها سوال گردید که آیا کدام معلومات در اختیار دارند که نشان دهد که معلمین، آموزش های لازم برای تدریس بهتر مضمون تشبث را دیده اند یا خیر. خوشبختانه، تمام مدیران لیسه ها از این مسئله آگاه بودند که معلمین تشبث، آموزش های لازم را دیده اند. ۹۲٪ مدیران لیسه ها به این مسئله اشاره کردند که معلمین تشبث در داخل لیسه های مربوطه شان آموزش دیده اند، این در حالی است که ۸٪ متباقی گفتند که هم اکنون معلمین تشبث آموزش های لازم را در قسمت مضمون تشبث از طرف نهادهای ذیدخل فرا می گیرند. یافته های به دست آمده از مدیران لیسه ها با یافته های به دست آمده از معلمین تشبث یکسان است زیرا هنوز صرف ۸٪ معلمین تشبث در قسمت این مضمون، آموزش های لازم را باید فراگیرند. گراف ۱۵۸، نظرات مدیران لیسه ها را پیرامون آموزش معلمین نشان می دهد.

گراف ۱۵۸: فیصدی معلمین آموزش دیده در مورد مضمون تشبث (نظرات مدیران لیسه ها)

پیرامون اهمیت مضمون تشبث قبلاً بحث گردید. بر علاوه، معلمین تشبث با اعطای بعضی جوایز مورد تقدیر و قدردانی نیز قرار گرفتند. بنابراین، با در نظر داشت موضوع اهمیت مضمون تشبث و تقدیر از معلمین تشبث، باید بعضی معلمین دیگر علاقمند به تدریس مضمون تشبث نیز در لیسه ها وجود داشته باشند. به همین دلیل، از تمام مدیران لیسه ها سوال گردید که آیا سایر معلمین نیز به تدریس مضمون تشبث علاقه مندی دارند یا خیر. قسمی که توقع می رفت، سایر معلمین در بیشتر از سه بر چهار حصه (۷۶٪) لیسه ها اشتیاق شان را برای پیوستن به جمع معلمین مضمون تشبث زیر چتر مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث، نشان دادند. از طرف دیگر، مدیران لیسه ها در ۲۴٪ لیسه ها به هیچ معلم غیر از معلمین تشبث برای تدریس این مضمون اشاره نکرده بودند. این یک دستاورد بزرگ برای دستاوردکاران برنامه تشبث

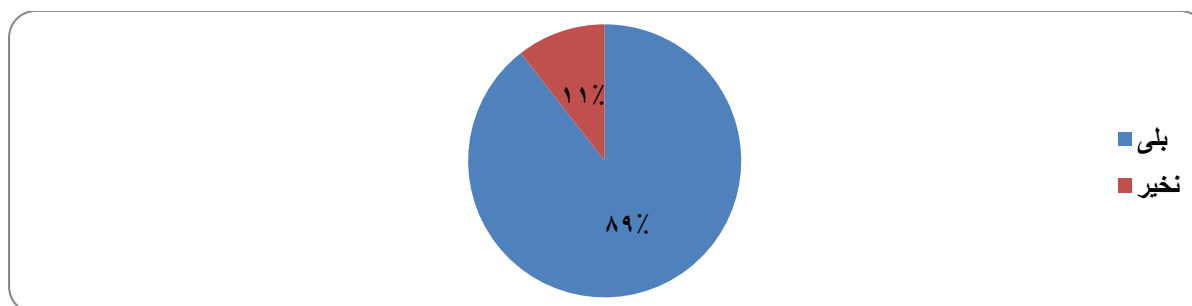
محسوب می گردد زیرا مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث توانسته است تا دانش تشبث و اهمیت این مضمون را به تعداد زیادی از روشنفکران، نشر و منتقل سازد. بر علاوه، به دست‌اندرکاران برنامه تشبث پیشنهاد می گردد که این معلمان را شناسایی نموده و در صورتیکه منابع مالی به آنها اجازه دهد، آموزش های لازم در مورد مضمون تشبث را به آنها ارائه نمایند تا بدین ترتیب از کمبود معلمان تشبث در آینده جلوگیری صورت گیرد. گراف ۱۵۹ فیصدی لیسه های را نشان می دهد که در آنها سایر معلمان علاقمند به تدریس مضمون تشبث وجود دارد.

گراف ۱۵۹: سایر معلمان علاقمند به تدریس مضمون تشبث (نظرات مدیران لیسه ها)

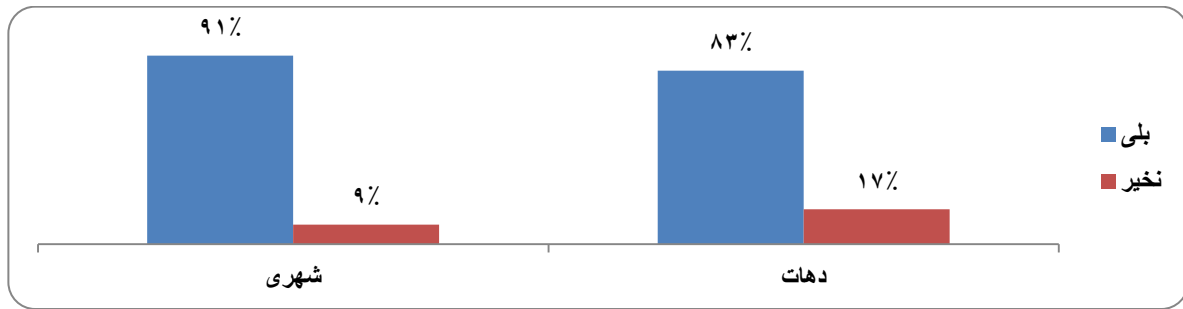


در جریان انجام مصاحبه با مدیران لیسه ها، مشخص گردید که این مدیران برای سال های متمادی مسئولیت اداره لیسه های شان را بر عهده داشته اند. بنابراین، از مدیران لیسه ها سوال گردید که آیا کدام تغییری را در تدریس مضمون تشبث مشاهده کرده اند یا خیر. برای مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث کاملاً مایه خرسندی بود که تقریباً نه بر ده حصه (۸۹٪) مدیران لیسه ها تغییری را در شیوه تدریس مضمون تشبث مشاهده کرده بودند، اما ۱۱٪ آنها به این مسئله اشاره کردند که معلمان مهارت های واحد و یکسان تدریسی را، بدون انجام خلاقیت و ابتکار در شیوه های تدریس، دنبال می کنند. پس از تحلیل معلومات و ارقام جمع آوری شده در ساحات شهری و دهات، مشخص گردید که تعداد مدیران لیسه ها در ساحات شهری (۹۱٪) که شاهد تغییر در مهارت های تدریس معلمان تشبث بوده اند، بیشتر از تعداد مدیران لیسه ها در دهات (۸۳٪) می باشند. بر علاوه، معلومات و ارقام جمع آوری شده از نقطه نظر جنسیت مدیران لیسه ها نیز مورد تحلیل و ارزیابی بیشتر قرار گرفتند، و مشخص گردید که مدیران لیسه ها از طبقه اناث (۹۴٪) نسبت به مدیران لیسه ها از طبقه ذکور (۸۷٪) شاهد تغییرات بیشتر در تدریس مضمون تشبث بوده اند. وقتیکه معلومات و ارقام جمع آوری شده هم از نظر جنسیت و هم از نظر موقعیت مدیران لیسه ها مورد تحلیل و ارزیابی بیشتر قرار گرفتند، مشخص گردید که مدیران طبقه ذکور در ساحات شهری (۹۳٪) بیشتر از مدیران طبقه ذکور در دهات (۸۰٪) در شناسایی و تثبیت تغییرات در شیوه های تدریس مضمون، فعال بوده اند. اگرچه، در قسمت مدیران لیسه ها از طبقه اناث برعکس این قضیه درست است، طوری که تغییر در تدریس برای مدیران طبقه اناث در دهات (۱۰۰٪) بیشتر از مدیران طبقه اناث در ساحات شهری (۸۸٪) محسوس بوده است. در این مرحله، معلومات و ارقام جمع آوری شده با در نظر داشت موقعیت های تحت پوشش مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفتند، و مشخص گردید که به استثنای مدیران لیسه ها در شهر کابل (۸۵٪) و ولسوالی چهار آسیاب (۵۰٪)، تمام مدیران لیسه ها در سایر ساحات تحت پوشش از تغییرات در مهارت های تدریس در مضمون تشبث اطلاع داده اند. گراف های ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳ و ۱۶۴ و جدول ۱ در قسمت تعداد مدیران لیسه های که تغییرات را در مهارت های تدریس معلمان مشاهده کرده اند، معلومات کامل ارایه می نماید.

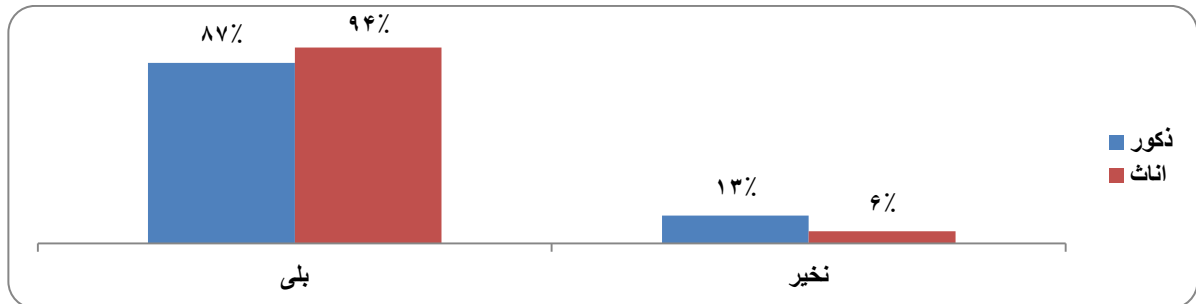
گراف ۱۶۰: مدیران لیسه ها که در تدریس تشبث تغییر را مشاهده کرده اند



گراف ۱۶۱: مدیران لیسه ها در ساحات شهری و دهات که در تدریس مضمون تشبث تغییر را مشاهده کرده اند



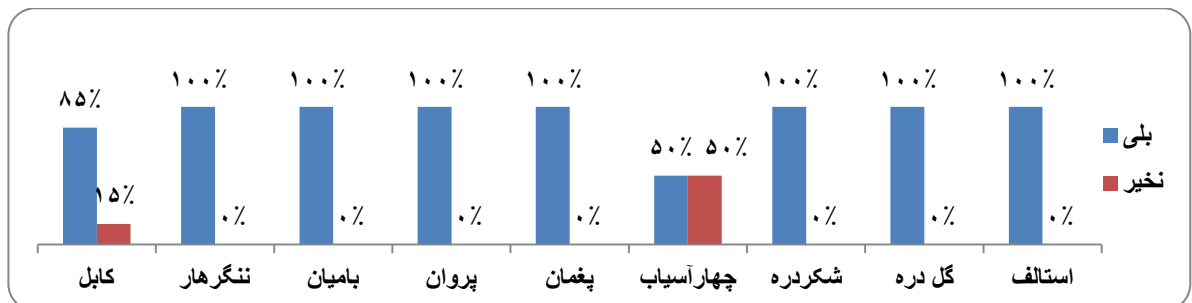
گراف ۱۶۲: مدیران لیسه ها که در تدریس مضمون تشبث تغییر را مشاهده کرده اند طبق جنسیت



گراف ۱۶۳: مدیران لیسه ها که در تدریس تشبث تغییر را مشاهده کرده اند طبق جنسیت و موقعیت



گراف ۱۶۴: مدیران لیسه ها در ساحات تحت پوشش که در تدریس مضمون تشبث تغییر را مشاهده کرده اند



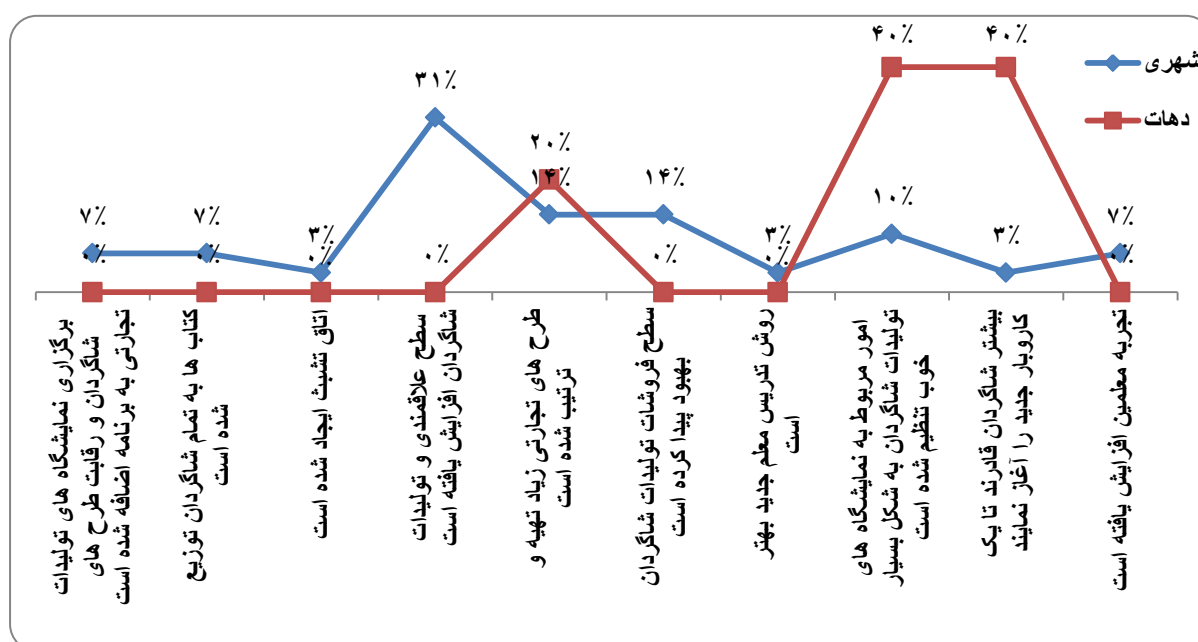
جدول ۱: مدیران لیسه ها که تغییرات را در تدریس تشبث در ساحات تحت پوشش مشاهده کرده اند (طبق جنسیت)

موقعیت		بلی	نخیر
کابل	ذکور	۳۰٪	۵٪
	اناث	۵۵٪	۱۰٪
ننگرهار		۶۷٪	۰٪

۰٪	۳۳٪	اناث	
۰٪	۸۰٪	ذکور	بامیان
۰٪	۲۰٪	اناث	
۰٪	۵۰٪	ذکور	پروان
۰٪	۵۰٪	اناث	
۰٪	۱۰۰٪	ذکور	پغمان
۰٪	۰٪	اناث	
۵۰٪	۵۰٪	ذکور	چهار آسیاب
۰٪	۰	اناث	
۰٪	۱۰۰٪	ذکور	شکر دره
۰٪	۰٪	اناث	
۰٪	۱۰۰٪	ذکور	گلدره
۰٪	۰٪	اناث	
۰٪	۰٪	ذکور	استالف
۰٪	۱۰۰٪	اناث	

معلومات و ارقام جمع آوری شده در مورد تغییرات به وجود آمده در مهارت های تدریس، با در نظر داشت موقعیت مدیران مورد تحلیل و ارزیابی بیشتر قرار گرفتند تا انواع تغییرات به وجود آمده در ساحات شهری و دهات مورد بررسی قرار گیرند. مشخص گردید که مدیران لیسه ها در ساحات شهری (۳۱٪) در مورد تغییر مهارت های تدریس همان نظر مشابه را داشتند که تمام مدیران لیسه در فوق داشتند. اگرچه، اکثریت مدیران لیسه های دهات (۴۰٪) به این مسئله اشاره کردند که بیشتر شاگردان شان قادرند تا یک کاروبار جدید را آغاز نمایند. این تغییر برای برنامه تشبث بسیار با اهمیت است زیرا تغییری که به وجود آمده است با اهداف برنامه که همانا ایجاد یک مرکز برای شاگردان جهت تبدیل شدن به منتشبت می باشد، کاملاً سازگار و منطبق می باشد. به هر حال، عین تغییر صرف از طرف ۱۰٪ مدیران لیسه ها در ساحات شهری مشاهده گردیده است. در عین زمان، اکثریت (۴۰٪) سایر مدیران لیسه ها در دهات از نظم و هماهنگی موجود در نمایشات تولیدات شاگردان در مقایسه با سال های قبل، صحبت نمودند. این تغییر در دهات کشور می تواند یک دستاورد بسیار بزرگ برای برنامه تشبث تلقی شود زیرا تنظیم نمودن و سازماندهی کردن همچو برنامه ها در دهات کشور، با توجه به محدودیت ها و چالش هایی فراراه آنها، هرگز یک کار آسان نیست. گراف ۱۶۵ تصویر کامل از تغییرات به وجود آمده در مهارت های تدریس مضمون تشبث را نشان می دهد که مدیران لیسه ها در ساحات شهری و دهات مشاهده نموده اند.

گراف ۱۶۵: تغییرات در مهارت های تدریس در ساحات شهری و دهات (نظرات مدیران لیسه ها)



بعد از مرحله فوق، معلومات و ارقام جمع آوری شده به تفکیک نوع جنسیت مدیران لیسه ها مورد تحلیل و ارزیابی بیشتر قرار گرفتند، و مشخص گردید که بلندترین فیصدی مدیران لیسه ها از طبقه ذکور (۲۵٪) یادآوری نموده اند که آنها شاهد تعداد زیادی از شاگردان شان بوده اند که یک کاروبار جدید را آغاز نموده اند. به هر حال، اکثریت مدیران لیسه ها از طبقه اناث (۶۱٪) به نظم و هماهنگی بیشتر نمایشات تولیدات شاگردان تحت رهبری مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث در مقایسه با سال های قبل، اشاره نمودند. گراف ۱۶۶ تغییرات مختلف در مهارت های تدریس مضمون تشبث را نشان می دهد که مدیران لیسه ها به تفکیک جنسیت مشاهده نموده اند.

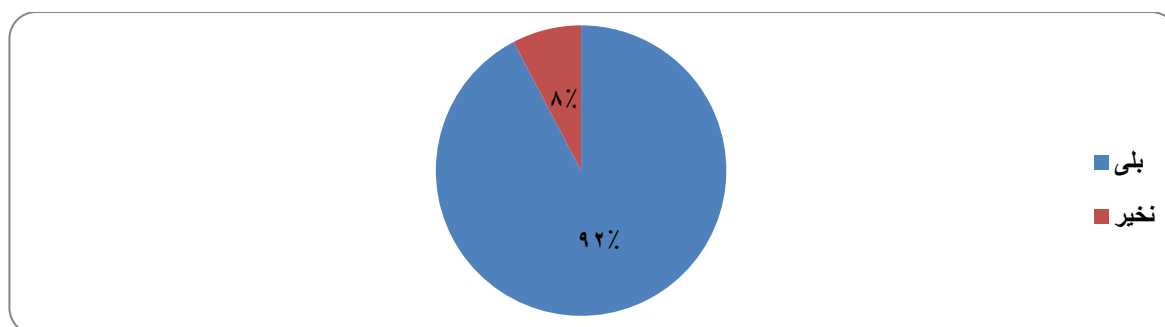
گراف ۱۶۶: تغییرات در مهارت های تدریس مضمون تشبث طبق جنسیت



آینده مضمون تشبث و ادارات لیسه ها

مدیران لیسه ها نظرات شان را در مورد اهمیت مضمون تشبث در بخش های قبلی ابزار کرده اند. با توجه به اهمیت مضمون تشبث در تغییر دادن سرنوشت شاگردان در آینده، از مدیران لیسه ها سوال شد که آیا مضمون تشبث باید بخشی از نصاب تعلیمی معارف باشد یا خیر. خوشبختانه، بیش از نه بر ده حصه (۹۲٪) مدیران لیسه ها موافقت شان را در قسمت شمولیت مضمون تشبث در نصاب تعلیمی معارف نشان دادند و به این ترتیب، صرف ۸٪ از آنها مخالفت شان را با این پیشنهاد ابراز کردند. گراف ۱۶۷ فیصدی آن عده مدیران لیسه ها را نشان می دهد که شمولیت مضمون تشبث در نصاب تعلیمی را پیشنهاد نموده اند.

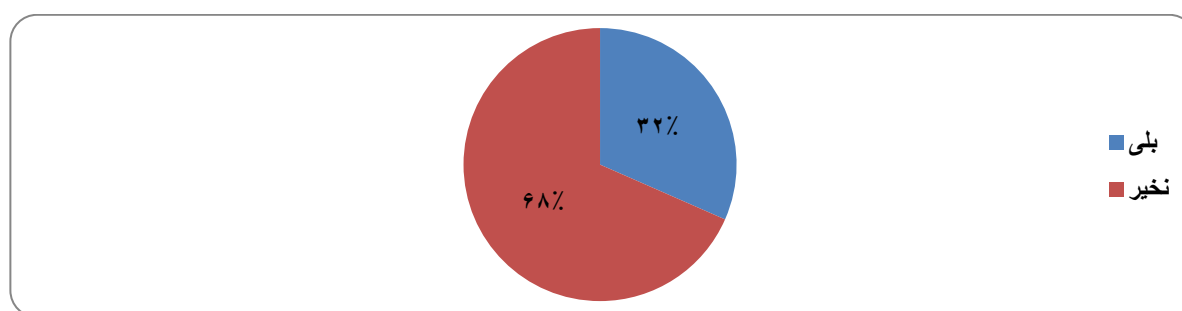
گراف ۱۶۷: پیشنهاد شامل ساختن مضمون تشبث در نصاب تعلیمی معارف (نظرات مدیران لیسه)



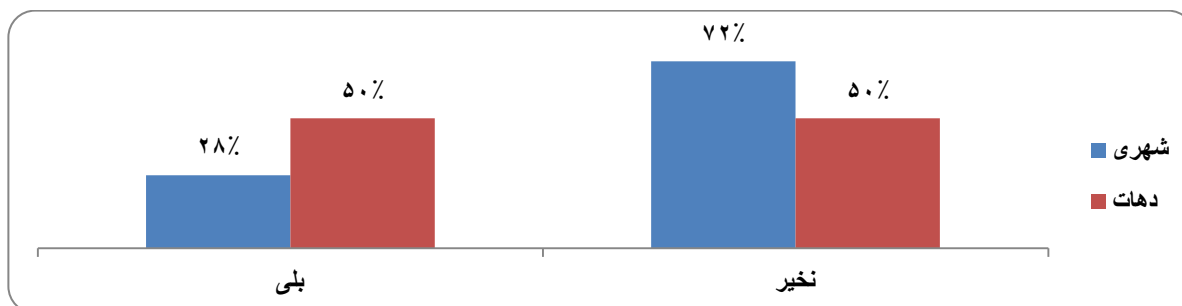
تمام مدیران لیسه ها نظرات عملی خویش را در مورد اهمیت مضمون تشبث، ارایه نمودند و بیش از نه بر ده حصه (۹۲٪) آنها تأکید نمودند که مضمون تشبث باید بخشی از نصاب تعلیمی معارف باشد. بنابراین، این امکان وجود دارد که سایر ادارات لیسه ها نیز راجع به این مضمون با مدیران لیسه های که در آنها مضمون تشبث تدریس می گردد، صحبت کرده باشند. بنابراین، از تمام مدیران لیسه ها سوال شد که آیا سایر مدیران لیسه ها پیرامون این مضمون با آنها به تماس شده اند یا خیر. خوشبختانه، ادارات سایر لیسه ها با ۳۲٪ مدیران لیسه ها در این زمینه تماس داشته اند. با علی

الرغم اینکه ارقام بسیار پایین است، اما هنوز هم حمایت مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث از این مضمون، توجه تعداد زیادی از لایسه ها را به این مضمون جلب نموده است. برای موفقیت بیشتر و بهتر پروژه در توسعه بخشیدن برنامه تشبث در سایر لایسه ها، مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث باید موارد موفقیت های پروژه را با سایر لایسه ها در ساحات مربوطه شریک سازد تا با استفاده از نفوذ خویش زمینه شمولیت مضمون در نصاب تعلیمی معارف را فراهم نماید. بعد از تحلیل معلومات و ارقام بر اساس موقعیت مدیران لایسه ها، اعضای تیم ارزیابی مشاهده کردند که بحث و گفتگو راجع به مضمون تشبث با مدیران لایسه ها در دهات (۵۰٪) بیشتر از مدیران لایسه ها در ساحات شهری (۲۸٪) صورت گرفته است. قابل یادآوری است که تعداد زیادی از لایسه ها دهات، علاقه مندی خویش را در قسمت شمولیت مضمون تشبث در تقسیم اوقات روزمره شان ابراز کرده اند. این مسئله اهمیت مضمون تشبث را نزد مردم دهات نشان می دهد و دستاوردکاران مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث باید این مسئله را کاملاً مد نظر داشته باشند که آیا پلان استفاده از منتفدین محلی برای تصویب شمولیت مضمون تشبث در نصاب تعلیمی معارف را در آینده روی دست داشته باشند یا خیر. گراف های ۱۶۸ و ۱۶۹ فیصدی آن عده از مدیران لایسه ها را نشان می دهد که از طرف سایر ادارات لایسه ها جهت اخذ معلومات راجع به مضمون تشبث با آنها تماس گرفته شده است.

گراف ۱۶۸: سایر ادارات علاقه مند به شامل ساختن مضمون تشبث در تقسیم اوقات روزمره (نظرات مدیران لایسه ها)



گراف ۱۶۹: سایر ادارات علاقه مند به شامل ساختن مضمون تشبث در تقسیم اوقات روزمره در ساحات شهری و دهات (نظرات مدیران لایسه ها)



یافته های ارزیابی والدین

در میان گروپ های تحت پوشش جهت ارزیابی، والدین شاگردان که مضمون تشبث را مطالعه نموده بودند نیز قرار داشتند. بر علاوه، اعضای تیم ارزیابی قصد داشتند تا والدین آن عده شاگردان که قادر بودند یک کاروبار را آغاز نمایند یا آنرا توسعه دهند و یا زمینه کار را برای سایر اشخاص فراهم نمایند، را شناسایی نمایند. جای کاملاً خوشیختی بود که حداقل در هر لایسه ۵ شاگرد وجود داشت که با معیارات پیشنهاد شده برابر بودند. با در نظر داشت محاسبه اندازه نمونه گیری با فاصله اعتماد ۵٪، سطح اعتماد ۹۵٪، ۴۰۰ شاگرد تحت پوشش ۸۰٪ والدین به منظور ارزیابی و مصاحبه مد نظر گرفته شد.

برای اینکه راجع به نظرات والدین در رابطه به این مضمون و تأثیرات این مضمون معلومات واضح داشته باشیم، تیم ارزیابی تعداد والدین مصاحبه شونده را به موقعیت های مورد نظر مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث طبقه بندی نمودند. این کار، راجع به نظرات والدین از ساحات شهری و دهات در مورد مضمون تشبث معلومات و ارقام مختلف به دست آمد. در جریان مصاحبه با شاگردان، از والدین شان نیز در عین زمان سوال گردید. با توجه به مسایل کلتوری، والدین

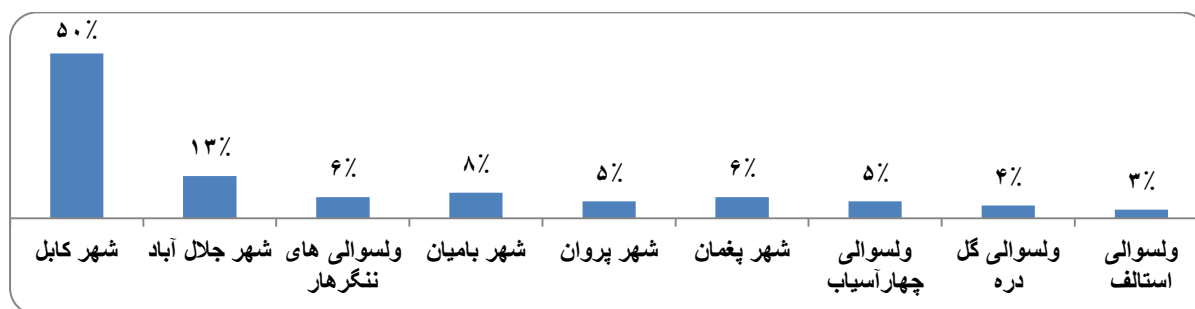
ذکور از طرف سروی کنندگان ذکور و والدین اناث از طرف سروی کنندگان اناث مورد مصاحبه قرار گرفتند. از والدین راجع به نظرات شان در مورد مضمون تشبث، مضمون تشبث و اطفال شان و تأثیرات مضمون بالای اطفال شان، سوال شد.

مشخصات عمومی والدین جواب دهنده

موقعیت:

جواب دهندگان از موقعیت های تحت پوشش مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث انتخاب گردیدند. از آنجاکه اکثریت شاگردان که مضمون تشبث را می خوانند در شهر کابل موقعیت دارند، توقع می رفت که مصاحبه تعداد زیادی از والدین را در شهر کابل داشته باشیم. طوری که از گراف ۱۷۰ معلوم می گردد، تقریباً نیمی از والدین جواب دهنده از شهر کابل بودند. از طرف دیگر، صرف ۳٪ والدین که با آنها مصاحبه صورت گرفت از ولسوالی استالف بودند، که این فیصدی با کمترین تعداد شاگردان که مضمون تشبث را در موقعیت های تحت پوشش مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث مطالعه می نمایند، یکسان می باشد. به لحاظ جمع آوری معلومات در مورد سطح موثریت برنامه تشبث در ساحات تحت پوشش مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث، تفکیک والدین جواب دهنده ضروری دانسته می شد. گراف ۱۷۰ مرور کامل بر والدین جواب دهنده را ارایه می نماید.

گراف ۱۷۰: تفکیک موقعیت والدین جواب دهنده

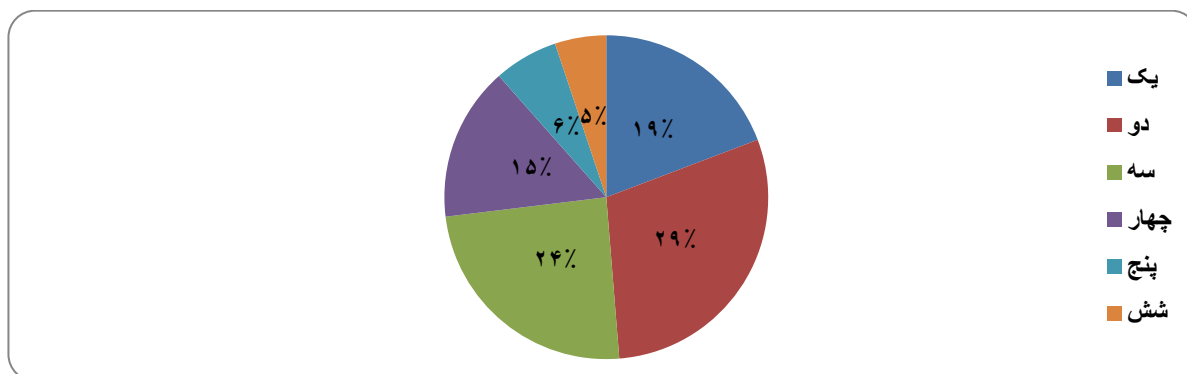


اطفال والدین

از هر یک والدین جواب دهنده راجع به تعداد اطفال شان که در مکتب درس می خوانند نیز سوال شد. این سوال به اعضای تیم ارزیابی اجازه داد تا سطح آگاهی والدین پیرامون اطفال شان و مطالعه اطفال شان در مکتب، را ارزیابی نمایند. خوشبختانه، تمام جواب دهندگان هم از ساحات شهری و هم از دهات حداقل یک طفل در مکتب داشتند. تعداد اطفال شامل در مکتب برای هر یکی از والدین جواب دهنده فرق داشت و از یک الی شش طفل می رسید. اوسط تعداد اطفال شامل در مکتب برای والدین مذکور تقریباً ۳ طفل بود. باید یادآوری نمود که اوسط تعداد اطفال در ساحات شهری و دهات متفاوت بود طوری که در ساحات شهری به طور اوسط ۳ طفل شامل مکتب بودند، اما اوسط تعداد شاگردان شامل در مکتب در ساحات دهات یک طفل بود.

با توجه به جواب های که اعضای تیم ارزیابی از والدین دریافت کردند، داشتن دو طفل شامل در مکتب بیشترین مورد (۲۹٪) را تشکیل می داد، در حالیکه داشتن سه طفل، یک طفل، چهار طفل، پنج طفل و شش طفل در ردیف های دوم الی ششم قرار داشتند که بالترتیب بیشترین موارد اطفال شامل در مکتب (۲۴٪، ۱۹٪، ۱۵٪، ۶٪ و ۵٪) را نشان می داد. نکته قابل توجه این است که برای ساحات شهری (۲۷٪) و دهات (۳۷٪) روند مشابه به مشاهده رسید طوری که داشتن دو طفل شامل در مکتب نسبت به دیگر گزینه ها بیشترین مورد را برای والدین جواب دهنده تشکیل می داد، در حالیکه گزینه های سه طفل (۲۴٪ در ساحات شهری و ۲۶٪ در ساحات دهات)، یک طفل (۱۹٪ در ساحات شهری و ۲۱٪ در ساحات دهات) و چهار طفل (۱۵٪ در ساحات شهری و ۱۶٪ در ساحات دهات) شامل در مکتب، در رده های دوم الی چهارم قرار داشتند. طوری که توقع می رفت، تعداد زیاد اطفال شامل مکتب در ساحات شهری به مشاهده رسید، طوری که گزینه های پنج و شش طفل شامل در مکتب به ترتیب ۸٪ و ۷٪ از جواب های والدین جواب دهنده در ساحات شهری را شامل می گردید. این در حالی است که هیچ یک از والدین جواب دهنده در ساحات دهات پنج یا شش طفل شامل در مکتب نداشتند. گراف ۱۷۲ مرور کامل بر تعداد اطفال را ارایه می نماید که در مکتب درس می خوانند.

گراف ۱۷۲: تعداد اطفال والدین جواب دهنده که شامل در مکتب هستند



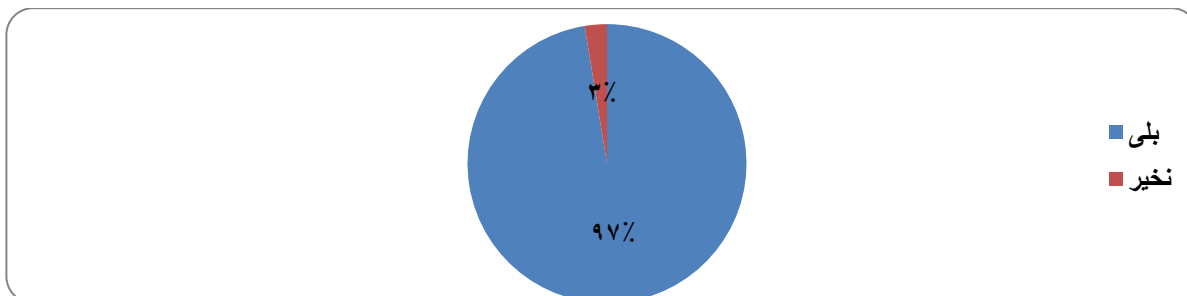
نظر والدین در مورد مضمون تشبث

بعد از اخذ معلومات عمومی درباره والدین جواب دهنده، معلومات مشخص راجع به دانش و نظر آنها نسبت به مضمون تشبث جمع آوری گردید. به این منظور، سوالنامه مرتب توسط اعضای تیم ارزیابی مورد استفاده قرار گرفت که معلومات جمع آوری شده بطور عموم شامل: معلومات درباره مضمون تشبث، علاقه مندی شاگردان به مضمون تشبث، تبادل نظر درباره مضمون تشبث بین شاگردان و والدین، استفاده از مفاهیم مضمون تشبث در تجارت والدین و نهایتاً انجام مصاحبه با والدین با طرح چند سوال راجع به تأثیرات اجتماعی- اقتصادی مضمون تشبث بالای زندگی شاگردان خاتمه می یابد. هریک از این موضوعات به صورت جداگانه مورد بحث قرار خواهد گرفت.

آشنایی والدین با مضمون تشبث

قبل از ارزیابی مستقیم سطح آشنایی والدین با مضمون تشبث، از تمام والدین درباره اینکه اطفال آنها در صنف چندم مکتب درس میخوانند، سوال شد. بدست آوردن این معلومات بسیار ضروری بود، زیرا نیاز بود تا از والدین شاگردان صنف ۱۰ الی ۱۲ درباره مضمون تشبث سوال شود. ما فرض می کنیم که اگر والدین راجع به صنف اطفال شان معلومات داشته باشند، آنها قادر خواهند بود تا با اطفال شان درباره مضمون تشبث نیز تبادل نظر نمایند. از آنجاکه اکثریت جواب دهنده گان باسواد بودند، این سوال برای آنها بسیار ساده تلقی می گردید، زیرا آنها تاکید داشتند که داشتن معلومات درباره اطفال یکی از مهمترین نیازها در تربیت آنها است. نکته قابل توجه برای اعضای تیم ارزیابی این بود که حتی والدین بی سواد یا دارای سواد پایین نیز درباره صنف اطفال شان معلومات داشتند. نظر به گراف ۱۷۳، ۹۷٪ از والدین جواب دهنده درباره صنف اطفال شان معلومات داشتند. از ۳٪ متباقی، مورد قابل تأسف این بود که والدین یکی از شاگردان که خود فارغ صنف ۱۴ بود، نمی دانستند که فرزندش صنف چندم مکتب است. جای تعجب نیست که این ۳٪ از والدین را پدران تشکیل می داد و این بیانگر این است که در جامعه ما، مادران نسبت به پدران بیشتر به اطفال شان توجه دارند.

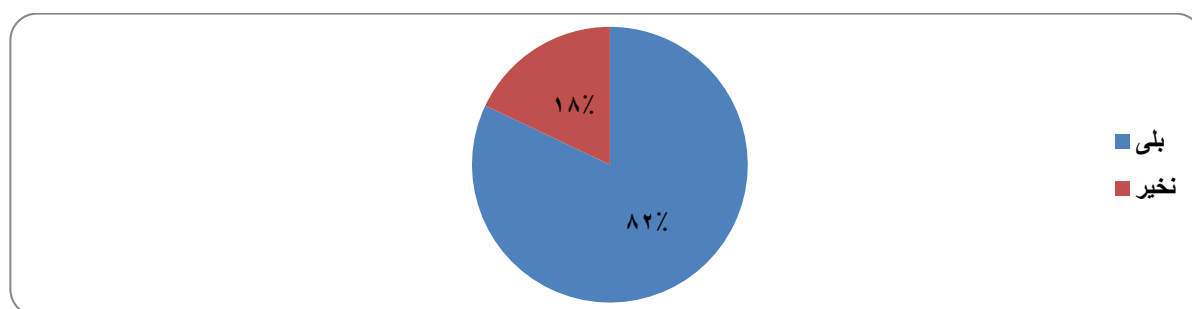
گراف ۱۷۳: والدین جواب دهنده از صنف های اطفال شان آگاهی دارند



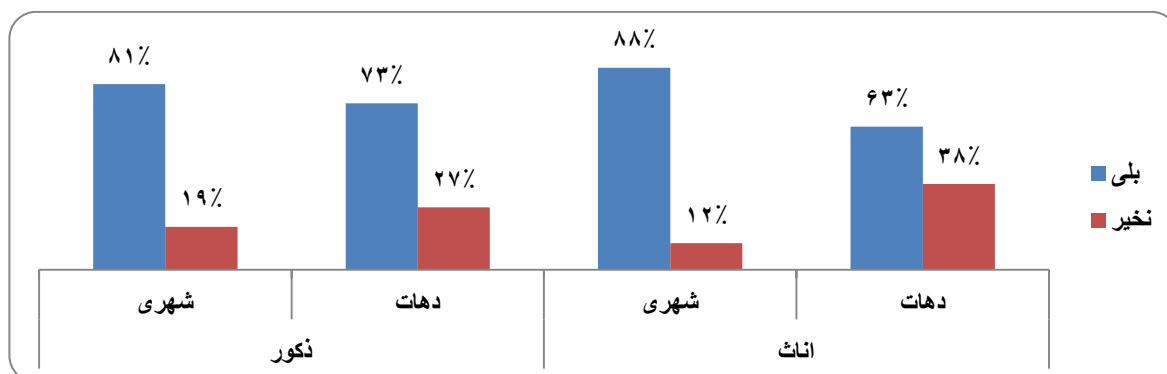
از تمام جواب دهندگان سوال شد که آیا درباره مضمون تشبث معلومات دارند یا خیر. بیش از سه بر چهار حصه (۸۲٪) والدین جواب دهنده درباره مضمون تشبث معلومات داشتند. از مجموع این ۸۲٪، تعداد بیشتر والدین ساحات شهری (۸۶٪) نسبت به والدین ساحات دهات (۶۸٪) درباره مضمون تشبث معلومات داشتند. برعکس، تعداد والدین جواب دهنده (۱۸٪ از مجموع جواب دهندگان) که درباره مضمون تشبث معلومات نداشتند، در ساحات دهات بیشتر (۳۲٪) نسبت به ساحات شهری (۱۴٪) بودند. با در نظر داشت تفکیک جنسیت جواب دهندگان در رابطه به این سوال،

از مجموع ۸۲٪ والدین جواب دهنده که به این سوال، جواب مثبت دادند، یافته ها نشان می دهد که سهم مادران (۸۴٪) بوده که نسبت به پدران (۷۸٪) بیشتر می باشد. برعکس، از مجموع ۱۸٪ والدین جواب دهنده که به این سوال، جواب منفی دادند، سهم پدران ۲۲٪ بوده که نسبت به سهم ۱۶٪ مادران بیشتر می باشد. با ارزیابی دقیقتر ۸۲٪ از والدین جواب دهنده که به سوال مذکور جواب مثبت ارائه نموده اند، اعضای تیم ارزیابی مشاهده کردند که در ساحات شهری، تعداد مادران جواب دهنده مثبت (۸۸٪) نسبت به پدران جواب دهنده مثبت (۸۱٪) بیشتر اند. در حالیکه در ساحات دهات، پدران جواب دهنده مثبت (۷۳٪) نسبت به مادران جواب دهنده مثبت (۶۳٪) بیشتر اند. درباره والدین جواب دهنده منفی (۱۸٪) به سوال فوق، عکس این مسئله صدق می کند. در ساحات شهری سهم پدران با ۱۹٪ بیشتر نسبت به مادران می باشد. در ساحات دهات، سهم مادران (۳۸٪) نسبت به پدران بیشتر می باشد. گراف های ۱۷۳، ۱۷۴ و ۱۷۵ تصویر کاملتر را درباره میزان معلومات والدین جواب دهنده نسبت به مضمون تشبث نشان میدهد.

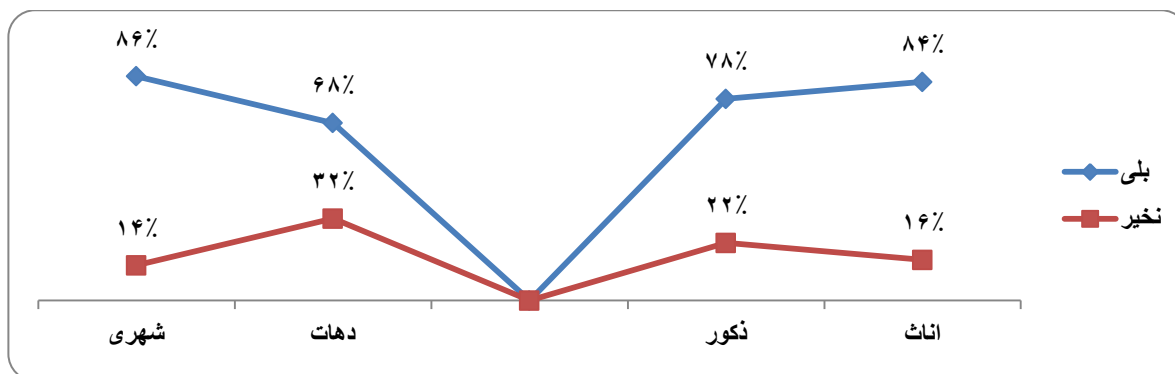
گراف ۱۷۳: والدین جواب دهنده که در مورد تشبث معلومات دارند



گراف ۱۷۴: والدین جواب دهنده که در مورد تشبث معلومات دارند طبق جنسیت



گراف ۱۷۵: فیصدی والدین جواب دهنده ساحات شهری و دهات و فیصدی والدین نکور و اناث

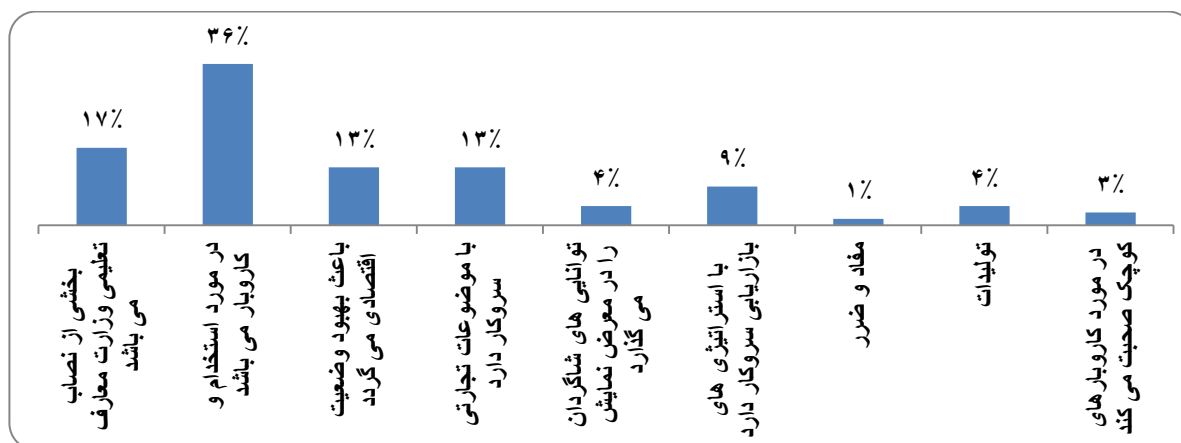


سپس اعضای تیم ارزیابی مسیر سوال را به سمت جمع آوری معلومات مشخص از جواب دهندگان درمورد برنامه تشبث تغییر دادند. از مجموع ۸۲٪ والدین که درباره مضمون تشبث معلومات داشتند، بیش از یک بر سه حصه (۳۶٪) آنها گفتند که مضمون تشبث با کاروبار و اشتغال زایی سروکار دارد. اما ۱۷٪ جواب دهندگان گفتند که مضمون تشبث

بخشی از نصاب تعلیمی وزارت معارف می باشد. علی الرغم اینکه جواب این مجموعه از والدین مخالف واقعیت بود، اما این معلومات از طرف جمع از والدین بیان شده بود که آنها حداقل فارغ صنف دوازدهم مکتب بودند. این مسئله برای اعضای تیم ارزیابی تا اندازه بی نگران کننده بود که چرا والدین باسواد اینطور جواب می دهند. به همین خاطر اعضای تیم ارزیابی تحقیقات بیشتری را انجام دادند تا اینکه دریافتند که این مجموعه والدین خواهان شمولیت مضمون تشبث در نصاب تعلیمی می باشند. اینکه این مجموعه از والدین با سواد گفتند که مضمون تشبث بخشی از نصاب تعلیمی وزارت معارف است، می تواند یک نوع حمایت از شمولیت این مضمون در نصاب تعلیمی باشد. با این حال، ۱۳٪ جواب دهندگان گفتند که این مضمون برای بهتر شدن وضعیت اقتصادی مردم مهم است، در حالیکه ۱۳٪ دیگر جواب دهندگان گفتند که مضمون تشبث فقط درباره کاروبار بحث می کند. باید یاد آور شد که نظرات نزدیک به چهار بر پنج حصه (۷۹٪) جواب دهندگان مرتبط با اهمیت اقتصادی مضمون تشبث می باشد. این موضوع بیانگر موثریت مضمون تشبث در ایجاد فرصت های رشد اقتصادی برای شاگردان و موثریت برنامه تشبث در معلومات دهی به والدین آنها درباره پیشرفت اقتصادی می باشد.

تعداد زیادی از جواب دهندگان (پدران ۳۰٪ و مادران ۳۸٪) جواب "تشبث با کاروبار و اشتغال زایی سروکار دارد" را نسبت به سایر جوابات بیان کرده اند. با این حال، دومین گزینه بهتر از جانب ۲۶٪ پدران این بود که مضمون تشبث بخشی از نصاب تعلیمی وزارت معارف است. در حالیکه به باور ۱۵٪ مادران جواب دهنده، جواب "تشبث از کاروبار بحث می کند" بعد از جواب "تشبث با کاروبار و اشتغال زایی سروکار دارد" دومین گزینه بهتر بود. سومین گزینه بهتر به باور ۱۷٪ پدران جواب دهنده، جواب "تشبث باعث بهتر شدن وضعیت اقتصادی می گردد" بود، اما ۱۳٪ مادران جواب دهنده، بالای "مضمون تشبث بخشی از نصاب تعلیمی وزارت معارف است" به عنوان سومین گزینه بهتر توافق داشتند. نکته جالب این است که، ۳۸٪ والدین در ساحات شهری و ۳۵٪ در ساحات دهات گفتند که تشبث مضمون است که با کاروبار و تجارت سروکار دارد. در عین زمان، جواب تشبث بخشی از نصاب تعلیمی وزارت معارف، توجه ۱۸٪ والدین در ساحات شهری و ۱۵٪ در ساحات دهات را به خود جلب نموده است. با این حال، سومین گزینه بهتر به باور والدین جواب دهنده در ساحات شهری و دهات متفاوت بوده است. ۱۴٪ والدین در ساحات شهری جواب "تشبث باعث رشد وضعیت اقتصادی می گردد" را انتخاب کرده اند. در ساحات دهات ۱۵٪ والدین جواب "تشبث با کاروبار سروکار دارد" را انتخاب کرده اند. معلومات والدین جواب دهنده راجع به تشبث در گراف ۱۷۶ و جدول ۲ به شکل کاملتر مورد رسیدگی قرار گرفته است.

گراف ۱۷۶: معلومات والدین جواب دهنده در مورد مضمون تشبث



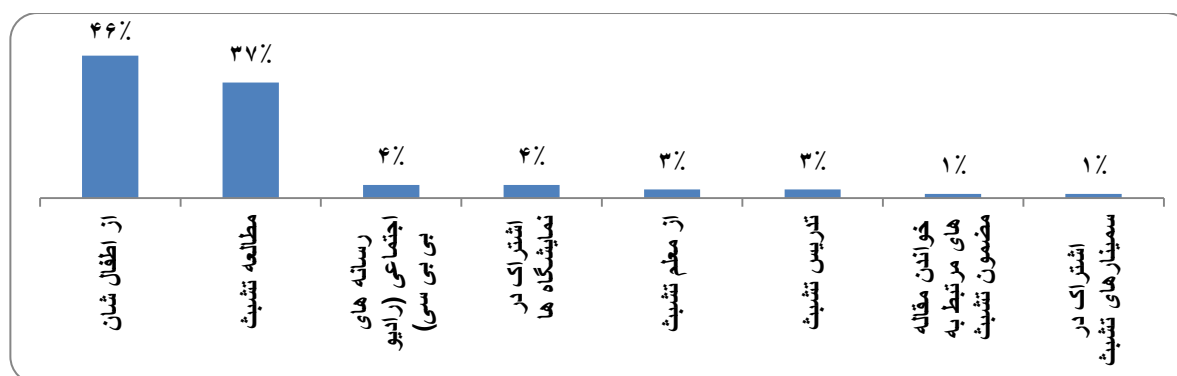
جدول ۲: معلومات شریک ساخته شده در مورد تشبث توسط والدین جواب دهنده طبق جنسیت و موقعیت

نوع معلومات		ذکور		اناث	
		شهری	دهات	شهری	دهات
بخشی از نصاب تعلیمی وزارت معارف می باشد		۲۷٪	۲۵٪	۱۴٪	۰٪
در مورد اشتغال و کاروبار می باشد		۴۰٪	۱۳٪	۳۳٪	۸۰٪
باعث بهبود وضعیت اقتصادی می گردد		۲۰٪	۱۳٪	۱۲٪	۰٪
با موضوعات تجارتی سروکار دارد		۷٪	۱۳٪	۱۴٪	۲۰٪

توانایی های شاگردان را در معرض نمایش می گذارد	۷٪	۰٪	۵٪	۰٪
با استراتژی های بازاریابی سروکار دارد	۰٪	۱۳٪	۱۲٪	۰٪
مفاد و ضرر	۰٪	۱۳٪	۰٪	۰٪
تولیدات	۰٪	۱۳٪	۵٪	۰٪
در مورد کاروبارهای کوچک صحبت می کند	۰٪	۰٪	۵٪	۰٪

در حالی که ۸۲٪ والدین جواب دهنده معلومات خویش در مورد برنامه تشبث را بیان نمودند، ضرورت بود تا به منابع معلومات که والدین شاگردان آنها را در مورد تشبث به دست آورده اند، مورد بررسی قرار گیرند. تقریباً نیمی از والدین جواب دهنده (۴۶٪)، معلومات خویش را درباره تشبث از اطفال شان بدست آورده بودند. این مسئله به عنوان یک عامل مهم در قسمت نشر معلومات درباره مضمون تشبث محسوب می گردد، زیرا دیده می شود که بین اطفال و والدین شان راجع به مضمون تشبث بحث و تبادل نظر صورت گرفته است. بخش عمده دیگر از والدین (۳۷٪)، نظرات خویش را راجع به مضمون تشبث بعد از مطالعه آن بیان نموده اند. این مسئله نیز برای برنامه تشبث یک موفقیت مهم تلقی می شود، زیرا نشان می دهد که تعداد زیادی از والدین، علاقمند مطالعه مضمون تشبث هستند. بر علاوه دو منبع مذکور، متباقی ۱۳٪ والدین جواب دهنده، معلومات درمورد تشبث را از طریق منابع دیگر بدست آورده بودند که شامل معلم تشبث، خواندن مقاله های مرتبط با تشبث، رسانه ها، تدریس تشبث و اشتراک در سیمینارها راجع به تشبث می باشد. قابل یادآوری است که متباقی ۴٪ والدین جواب دهنده، معلومات درمورد مضمون تشبث را از طریق اشتراک در نمایشات و رقابت های طرح های تجارتي بدست آورده بودند. به همین دلیل، مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث می تواند از نمایشات به حیث زمینه ترویج مضمون تشبث در بین مردم استفاده نماید. گراف ۱۷۷، یک تصویر کامل از منابع معلومات راجع به برنامه تشبث را نشان می دهد.

گراف ۱۷۷: منابع حصول معلومات در مورد تشبث



منابع معلومات یکی از نکته های مورد علاقه برای اعضای تیم ارزیابی بود. بنابراین، معلومات جمع آوری شده مورد تحلیل و ارزیابی بیشتر قرار گرفتند تا منابع مختلف معلومات پدران و مادران جواب دهنده در ساحات شهری و دهات مشخص ساخته شوند. نتایج بدست آمده نشان می دهد که ۵۴٪ پدران جواب دهنده، معلومات خویش درباره مضمون تشبث را بعد از مطالعه آن بدست آورده اند. در حالیکه ۳۳٪ پدران این معلومات را از طریق اطفال شان کسب نموده اند. اما، در مورد مادران جواب دهنده، نتیجه برعکس بدست آمده است. ۵۲٪ مادران جواب دهنده معلومات خویش در مورد مضمون تشبث را از اطفال شان بدست آورده، در حالیکه ۲۸٪ دیگر آنها معلومات خویش را بعد از مطالعه آن بدست آورده اند. باید یادآور شد که رسانه ها نیز در نشر معلومات راجع به برنامه تشبث موثر بوده اند، طوریکه ۴٪ پدران و مادران جواب دهنده توانسته اند که سطح معلومات خویش راجع به مضمون تشبث را از طریق رسانه ها افزایش دهند. از طرف دیگر، ۷٪ مادران جواب دهنده در نمایشات و رقابت های طرح های تجارتي اشتراک نموده و تا اندازه یی درباره مضمون تشبث معلومات کسب نموده اند. نکته قابل توجه این است که هم در ساحات شهری و هم در دهات بزرگترین کتله والدین جواب دهنده معلومات خویش درباره مضمون تشبث را از اطفال خود بدست آورده اند (در ساحات شهری ۴۳٪ و در ساحات دهات ۵۶٪). مطالعه مضمون تشبث، منبع معلومات ۳۹٪ والدین شهری و ۳۱٪ والدین دهات بوده است. باید یادآور شد که مقالات مرتبط با تشبث (۶٪ در دهات) و رسانه ها (۶٪ در دهات) منابع مفید برای ترویج معلومات مربوط به برنامه تشبث در ساحات دهات بوده است، این در حالی است که در ساحات شهری،

مقالات مرتبط با تشبث ۰٪ و رسانه ها ۴٪ منبع معلومات درمورد تشبث بوده اند. برعکس، فعالیت های مرتبط با برنامه تشبث برای افزایش معلومات والدین در ساحات شهری نسبت به دهات مفیدتر بوده است. صحبت با معلمین تشبث (۴٪ در ساحات شهری)، اشتراک در سیمینار های تشبث (۲٪ در ساحات شهری)، تدریس تشبث (۴٪ در ساحات شهری) و اشتراک در نمایشات (۷٪ در ساحات شهری) منبع معلومات بوده اند. اما، هیچ یک از والدین جواب دهنده در دهات، معلومات خویش درباره مضمون تشبث را از طریق فعالیت های مرتبط با برنامه تشبث کسب نکرده اند. جدول ۳، منابع کسب معلومات درباره مضمون تشبث توسط والدین را با در نظر داشت جنسیت و موقعیت آنها به طور واضح تشریح می نماید.

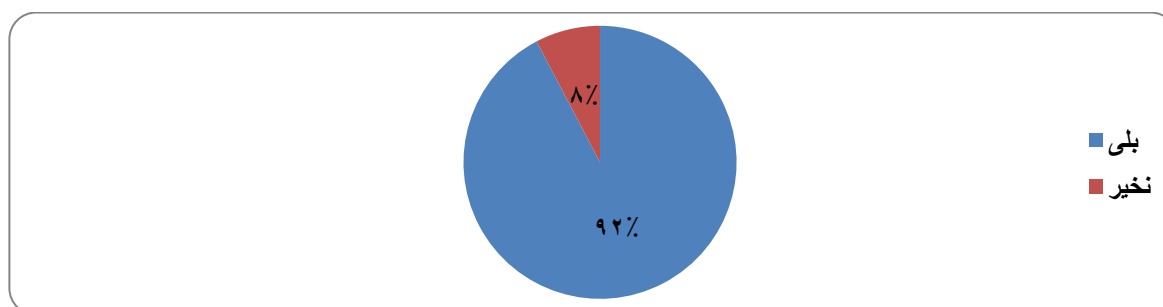
جدول ۳: منابع جمع آوری معلومات در مورد تشبث طبق جنسیت و موقعیت

منابع	ذکور	اناث	شهری	دهات
از اطفال شان	۳۳٪	۵۲٪	۴۳٪	۵۶٪
مطالعه تشبث	۵۴٪	۲۸٪	۳۹٪	۳۱٪
سایر موارد	۰٪	۰٪	۰٪	۰٪
از معلم تشبث	۰٪	۴٪	۴٪	۰٪
خواندن مقالات مرتبط به مضمون تشبث	۴٪	۰٪	۰٪	۶٪
رسانه های اجتماعی (رادیو بی بی سی)	۴٪	۴٪	۴٪	۶٪
اشتراک در سیمینار های تشبث	۴٪	۰٪	۲٪	۰٪
تدریس مضمون تشبث	۰٪	۴٪	۴٪	۰٪
اشتراک در نمایشات	۰٪	۷٪	۶٪	۰٪

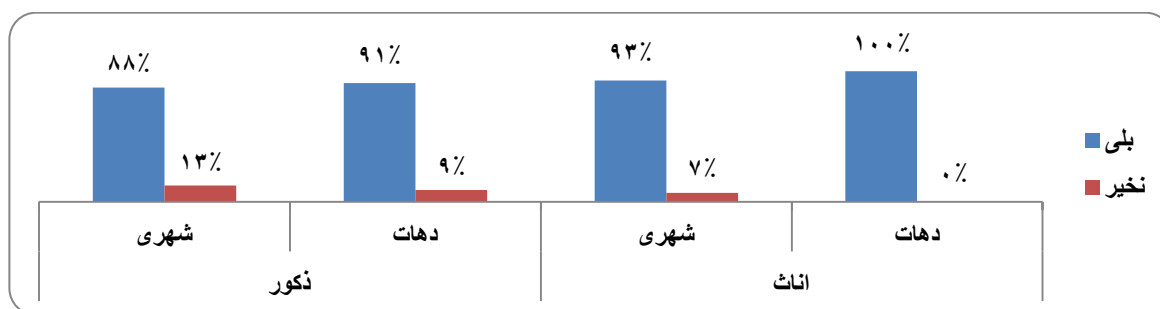
علاقتمندی اطفال به مضمون تشبث

اعضای تیم ارزیابی قادر بودند تا سطح علاقتمندی شاگردان به مضمون تشبث را در داخل لیسه ها با استفاده از ارزیابی نمرات قبل و بعد از تدریس، ارزیابی حاضری شاگردان و اشتراک آنها در رقابت های طرح های تجارتي مورد ارزیابی قرار دهند. در عین زمان، علاقتمندی شاگردان لیسه های دیگر به مضمون تشبث نیز باید مورد ارزیابی قرار می گرفت. برای دستیابی به این هدف، سوالات مشخص طرح شده بودند. از آنجاکه شاگردان در اکثر موارد، اوقات خود را در خانه های شان سپری می کنند، برای جمع آوری معلومات درباره علاقتمندی شاگردان به مضمون تشبث از والدین آنها کمک گرفته شد. از والدین سوال شد که آیا اطفال آنها در داخل خانه مضمون تشبث را می خوانند یا خیر، ۹۲٪ والدین جواب مثبت دادند، درحالیکه ۸٪ متباقی جواب منفی دادند. از ۳۵٪ پدران که به این سوال جواب داده اند، ۸۹٪ آنها گفته اند که اطفال شان در داخل خانه مضمون تشبث را مطالعه می کنند، اما ۱۱٪ گفته اند که اطفال شان در داخل خانه مضمون تشبث را مطالعه نمی کنند. همینطور از ۶۵٪ مادران جواب دهنده، ۹۴٪ آنها گفته اند که اطفال شان در داخل خانه مضمون تشبث را مطالعه می کنند، در حالیکه ۶٪ متباقی گفته اند که اطفال آنها در داخل خانه علاقتمندی به مطالعه مضمون تشبث ندارند. علاوه بر این، قبلا نیز تذکر یافته بود که ۷۶٪ والدین مصاحبه شده کسانی اند که اطفال شان در مکاتب شهری درس می خوانند و ۲۶٪ دیگر کسانی اند که اطفال شان در مکاتب دهات درس می خوانند. شاگردان لیسه های دهات در مقایسه با لیسه های شهری بیشتر علاقتمند مضمون تشبث بوده اند. طوریکه در لیسه های دهات ۹۵٪ شاگردان و در لیسه های شهری ۹۲٪ شاگردان، مضمون تشبث را در داخل خانه مطالعه کرده اند. گراف ۱۷۸ و ۱۷۹ فیصدی شاگردان که مضمون تشبث را در خانه مطالعه کرده اند نشان می دهد.

گراف ۱۷۸: مطالعه مضمون تشبث در خانه توسط اطفال والدین جواب دهنده



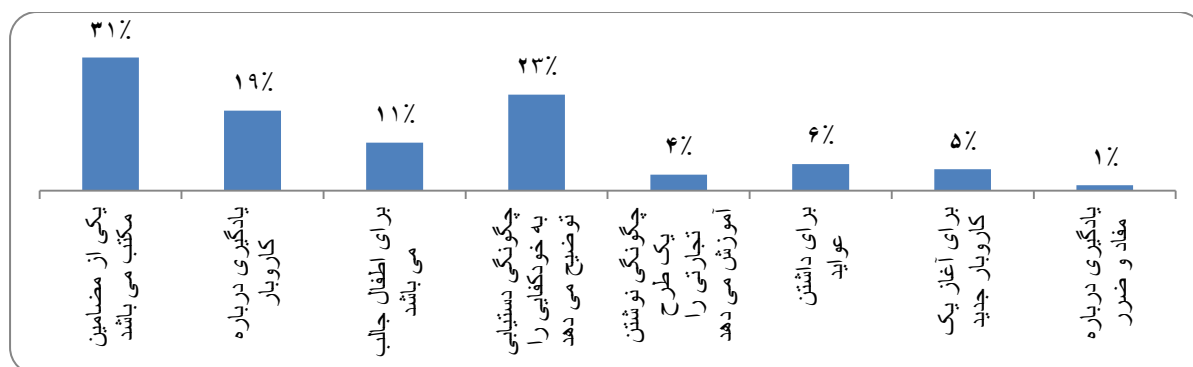
گراف ۱۷۹: مطالعه مضمون تشبث در خانه توسط اطفال والدین جواب دهنده طبق جنسیت و موقعیت



از آنجاکه بخش اعظمی از شاگردان، مضمون تشبث را علاوه بر مکتب، در خانه نیز مطالعه کرده اند، ضرورت بود تا مشخص گردد که چرا شاگردان علاقمند هستند که مضمون تشبث را بیشتر مطالعه کنند. نزدیک به یک بر سه حصه (۳۱٪) والدین جواب دهنده به این باور بودند که چون تشبث یکی از مضامین مکاتب است، باید اطفال آنها بر علاوه مکتب در داخل خانه نیز آنرا بخوانند.

نکته جالب این است که، والدین باسواد که حداقل فارغ مکتب بوده اند، گفتند که تشبث یکی از مضامین دوره لیسه می باشد. بر علاوه، نزدیک به یک بر چهار حصه (۲۳٪) والدین جواب دهنده باور داشتند که مضمون تشبث باعث می شود تا خودکفایی در اطفال بیشتر شود، بنأ اطفال علاقمند هستند که مضمون تشبث را بر علاوه مکتب، در خانه نیز مطالعه کنند. ۱۹٪ والدین جواب دهنده "آموختن درمورد تجارت" را دلیل اصلی علاقمندی اطفال شان به مضمون تشبث دانسته اند. در حالیکه ۱۱٪ والدین جواب دهنده گفته اند که مضمون تشبث توجه اطفال آنها را به خود جلب کرده و آنها تمایل به صرف وقت بیشتر برای مطالعه آن پیدا کرده اند. در عین زمان، متباقی ۱۶٪ والدین دلایل مختلف ذیل را برای علاقمندی اطفال خود به مضمون تشبث ذکر کرده اند: چگونه یک طرح تجارتي را بنویسیم (۴٪)، چگونه عواید داشته باشیم (۶٪)، چگونه یک تجارت جدید را آغاز کنیم (۵٪) و آموختن درمورد مفاد و ضرر (۱٪). گراف ۱۸۰ دلایل مختلف ذکر شده توسط والدین درمورد علاقمندی اطفال به مضمون تشبث را نشان می دهد.

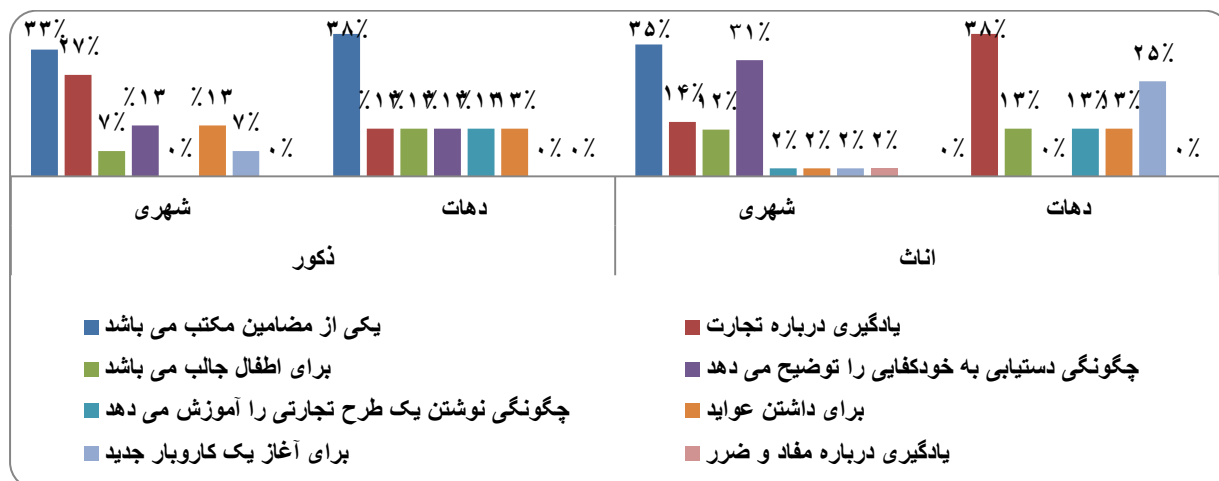
گراف ۱۸۰: دلایل علاقمندی اطفال به مضمون تشبث



بعد از تحلیل بیشتر معلومات با در نظر داشت جنسیت و موقعیت جواب دهندگان، مشخص گردید که درمورد سه نظر بسیار مهم میان پدران و مادران اختلاف وجود دارد. ۳۵٪ پدران باور داشتند که مضمون تشبث یکی از مضامین مکتب بوده و اطفال آنها باید آنرا در خانه نیز مطالعه کنند. از طرف دیگر، ۲۲٪ والدین گفتند که اطفال آنها می خواهند درمورد کاروبار معلومات بدست آورند. ۱۳٪ آنها استدلال کرده اند که اطفال آنها به این خاطر مضمون تشبث را مطالعه می کنند که این مضمون خودکفایی را در آنها تقویه می نماید. نظرات ۳۰٪ مادران مشابه ۳۵٪ پدران بوده اند (زیرا مضمون تشبث یکی از مضامین مکتب هست، اطفال آنها باید آنرا در خانه نیز مطالعه کنند). اما، ۲۶٪ مادران به گزینه "مضمون تشبث باعث افزایش خودکفایی اطفال آنها می شود" بیشتر اهمیت داده اند؛ و گفتند که این دلیل اطفال آنها علاقمند به مطالعه مضمون در خانه هستند. گزینه "تشبث یکی از مضامین مکتب است"، "تشبث باعث خودکفایی می شود" و "از تشبث برای آموختن تجارت استفاده می شود" به ترتیب دلایل اصلی ۳۴٪، ۲۷٪ و ۱۷٪ والدین ساحات شهری برای توضیح علاقمندی اطفال آنها به مضمون بوده است. از طرف دیگر، ۲۵٪، ۱۹٪ و ۱۳٪ والدین در دهات

به ترتیب به گزینه های "تشبث درمورد تجارت آموزش می دهد"، تشبث یکی از مضامین مکتب است" و "مضمون تشبث توجه اطفال را به خود جلب کرده است" باور داشته اند. بنابراین، دلایل فوق درمورد مطالعه مضمون تشبث در خانه تقریباً برای پدران و مادران هم در ساحات شهری و هم در دهات عمومی بوده است. گراف ۱۸۱ تصویر کامل دلایل علاقمندی اطفال به مضمون تشبث را از نظر والدین ساحات شهری و دهات بیان می کند.

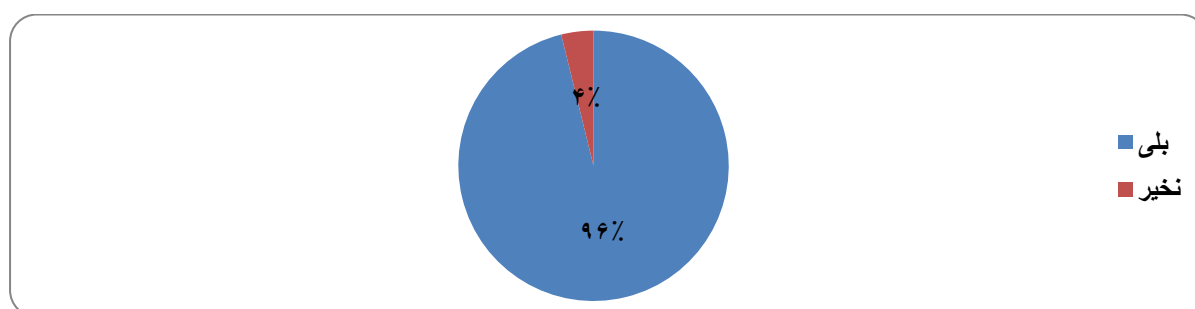
گراف ۱۸۱: دلایل علاقمندی اطفال به مضمون (نظرات والدین)



تأثیرات اجتماعی-اقتصادی مضمون تشبث (نظرات والدین)

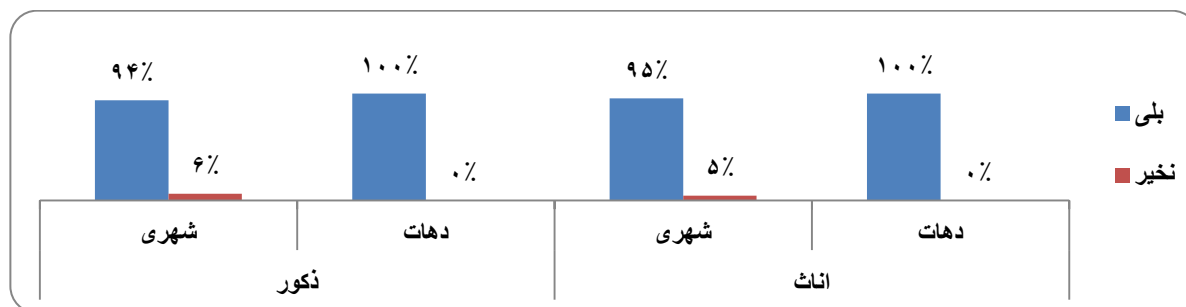
طوریکه در فوق ذکر شد، یکی از اهداف تدریس مضمون تشبث تفهیم اصول تجارت به شاگردان و نهایتاً توانمند سازی آنها در رسیدن به خودکفایی می باشد. بر علاوه، واضح است که اگر شاگردان کاروبار را آغاز کنند و به خودکفایی برسند، مطمئناً زندگی آنها از نظر اجتماعی و اقتصادی تحت تأثیر قرار گرفته و تغییراتی در شخصیت آنها به وجود می آید. بنابراین، از تمام والدین جواب دهنده سوال شد که آیا مضمون تشبث در زندگی اجتماعی شاگردان موثر است یا خیر. آنچنانچه که توقع می رفت، ۹۶٪ والدین به این سوال جواب مثبت دادند. ۴٪ والدین که به این سوال جواب منفی دادند آنهایی بودند که درمورد مضمون تشبث معلومات نداشتند. گراف ۱۸۲ فیصدی آن عده والدین را نشان می دهد که درمورد تأثیر مثبت مضمون تشبث بر زندگی اجتماعی شاگردان، نظر موافق داشتند.

گراف ۱۸۲: تأثیرات تشبث در زندگی اجتماعی-اقتصادی اطفال (نظرات والدین)



باید این مسئله را مد نظر داشت که ۹۶٪ پدران و مادران جواب دهنده گفتند که مضمون تشبث زندگی اجتماعی-اقتصادی اطفال آنها را متأثر ساخته است. اما، با در نظر داشت موقعیت جواب دهنده گان، مشخص گردید که تمام والدین جواب دهنده در دهات و ۹۵٪ والدین در ساحات شهری توافق داشتند که مضمون تشبث تأثیرات اجتماعی-اقتصادی مثبت را بر زندگی اطفال شان داشته است. از طرف دیگر، در ساحات شهری بیشتر مادران (۹۵٪) نسبت به پدران (۹۴٪) تأثیرات اجتماعی-اقتصادی مضمون تشبث بر زندگی اطفال خود را مثبت دانسته اند. در دهات، تمام والدین (۱۰۰٪ پدران و ۱۰۰٪ مادران) درمورد تأثیرات اجتماعی-اقتصادی مضمون تشبث سخن گفته اند. گراف ۱۸۳ توافق والدین درمورد تأثیرات اجتماعی-اقتصادی مضمون تشبث در ساحات شهری و دهات را نشان می دهد.

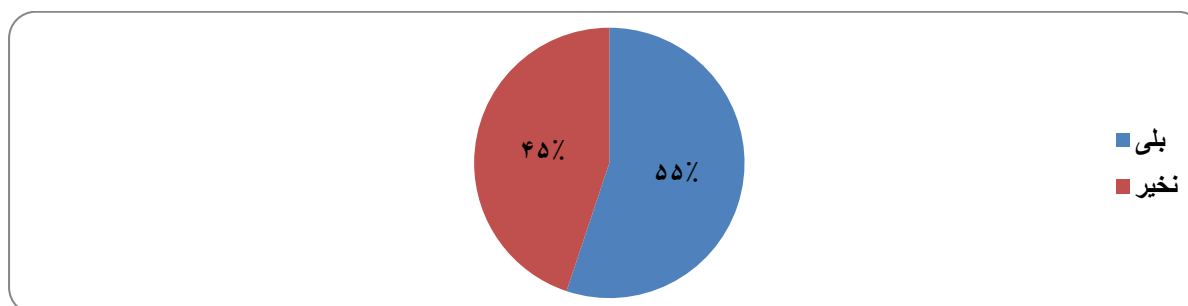
گراف ۱۸۳: توافق والدین در مورد تأثیرات اجتماعی-اقتصادی تشبث در ساحات شهری و دهات



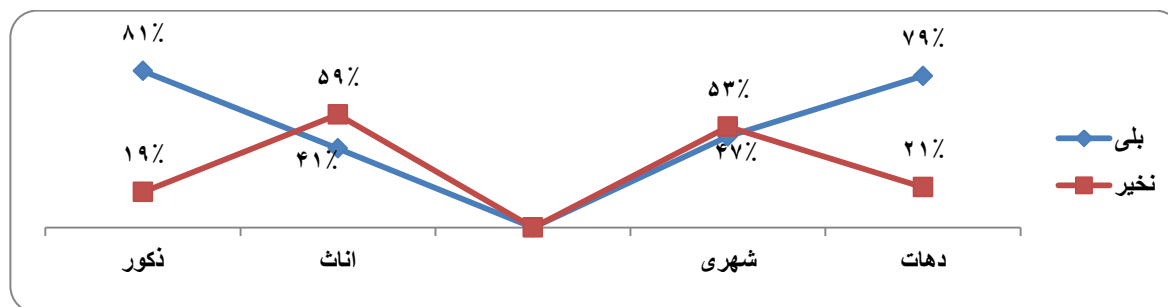
برنامه تشبث و تجارت یا شغل

در ارزیابی به این نتیجه رسیدیم که برای آغاز تجارت، انکشاف تجارت و یا جستجوی شغل مصون، برنامه تشبث مفید است. به این دلیل، موسسه تعلیمی و تربیتی تشبث خواست تا در این مورد جستجو و ارزیابی نماید، که آیا والدین یا اولاد شان دانش و مهارت های تشبث را در کاروبار و شغل، استفاده کردند یا خواهند کرد. به این خاطر از تمام والدین جواب دهنده، پرسیده شد که آیا تا بحال کدام تجارت را شروع کرده اند یا خیر. در نتیجه، ۵۵٪ از والدین تجارت را پیشبرده بودند، در حالیکه باقی ۴۵٪ شان هیچ با تجارت و کسب و کار درگیر نبودند. چنانچه انتظار می رفت، در حدود دوبرابر از پدران جواب دهنده (۸۱٪) در مقایسه به مادران جواب دهنده (۴۱٪) عملاً تجارت را پیش برده بودند. نکته جالب اینکه، تجارت منحیث یک شغل برای والدین که در دهات زندگی می کردند (۷۹٪) در مقایسه به والدین که شهرنشین بودند (۴۷٪)، بیشتر معمول بود. بنا برین، میتوان گفت که تعداد بیشتر والدین در مناطق دهات (پدران ۹۱٪ و مادران ۶۳٪) در مقایسه با مناطق شهری (پدران ۷۵٪ و مادران ۳۷٪) در تجارت دست داشته اند. گراف های ۱۸۳، ۱۸۴ و ۱۸۵ چگونگی سروکار داشتن والدین را با تجارت نشان می دهد.

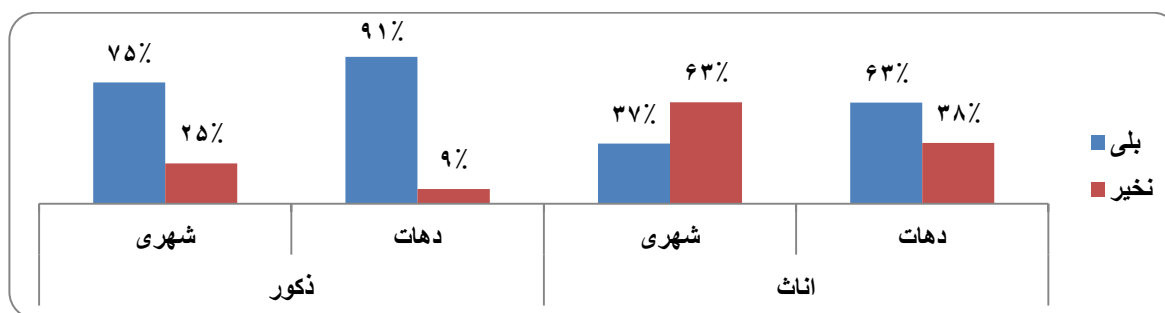
گراف ۱۸۴: آیا والدین یک کاروبار را به پیش برده اند؟



گراف ۱۸۵: فیصدی والدین ذکور و اناث دخیل در کاروبار و فیصدی والدین دخیل در کاروبار در ساحات شهری و دهات

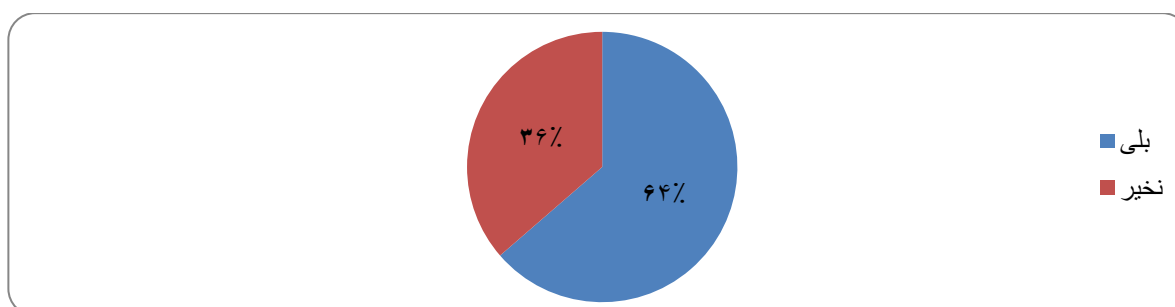


گراف ۱۸۶: سهمگیری والدین در کاروبار

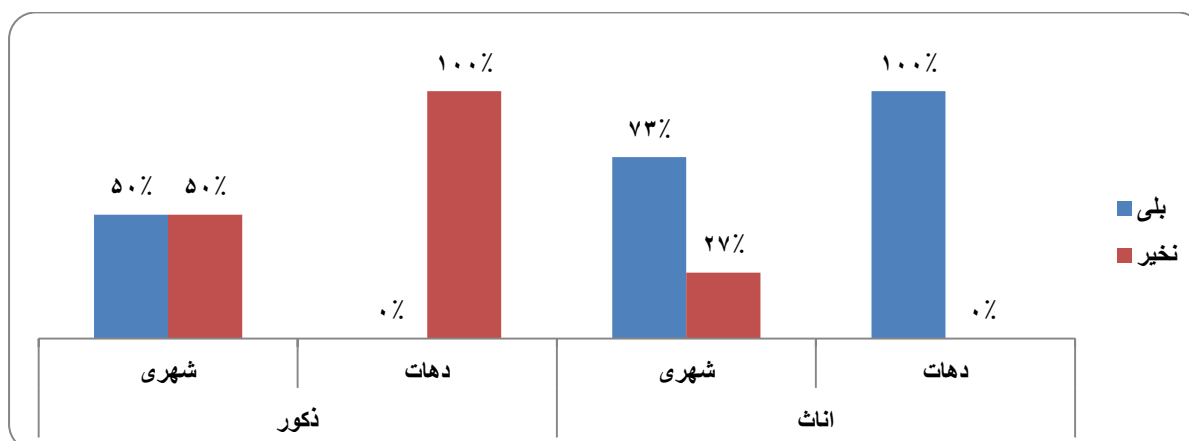


همچنان اعضای تیم ارزیابی می‌خواستند تا بدانند که آیا دانش و مهارت های تشبث در تجارت این افراد مورد استفاده قرار گرفته است یا خیر. به این دلیل، از والدین که عملاً وارد تجارت بودند، در این مورد سوال شد. ۶۴٪ والدین جواب مثبت دادند، در حالیکه متباقی ۳۶٪ آنها جواب منفی داشتند. فیصدی بیشتر مادران جواب دهنده (۷۵٪) در مقایسه به پدران (۳۳٪) مضمون تشبث را در تجارت خود استفاده کرده بودند؛ و فیصدی بیشتر والدین شهرنشین (۶۸٪) در مقایسه با والدین که در دهات زندگی میکردند (۳۳٪) مضمون تشبث را در تجارت خود استفاده کرده بودند. برعلاوه، با در نظر داشت جنسیت و موقعیت افراد، مشخص شد که تعداد بیشتر مادران (مادران شهرنشین ۷۳٪ و دهات ۱۰۰٪) در مقایسه به پدران (پدران شهرنشین ۵٪ و دهات ۰٪) از دانش و مهارت های تشبث در تجارت شان منفعت برده بودند. گراف های ۱۸۶ و ۱۸۷ موارد استفاده مضمون تشبث در تجارت این افراد را نشان می‌دهد.

گراف ۱۸۷: استفاده از دانش و مهارت تشبث در کاروبار



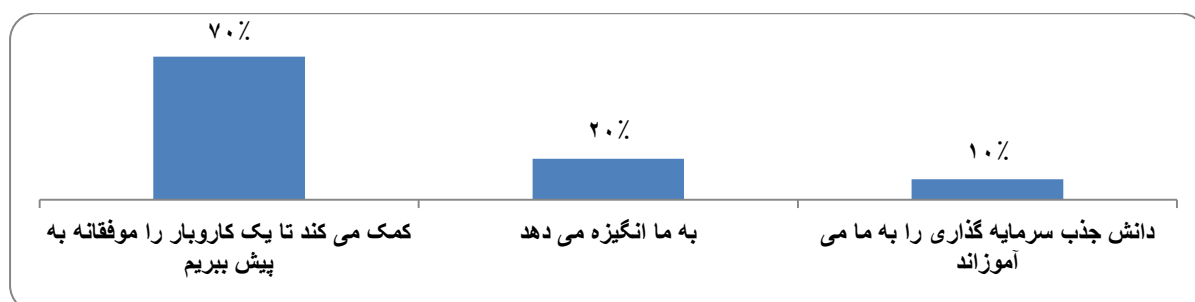
گراف ۱۸۸: استفاده از دانش و مهارت تشبث در کاروبار



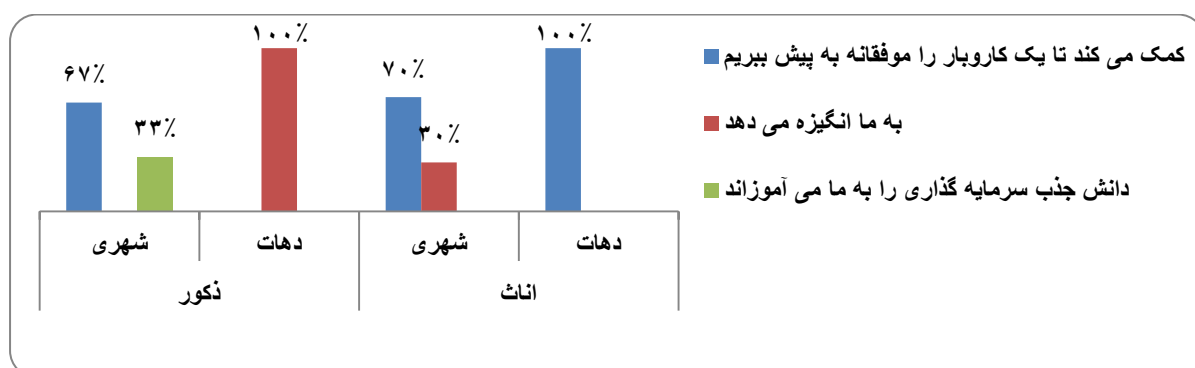
والدین که از فهم مضمون تشبث در تجارت خود استفاده کرده بودند، در مورد نقش دانش تشبث در پیشرفت تجارت آنها سوال شد. اکثریت جواب دهندگان (۷۰٪) به این نظر بودند که استفاده از علم تشبث بر موفقیت کسب و کار شان افزوده است. ۲۰٪ والدین گفته اند که مضمون تشبث، از طریق رهنمایی تجارت آنها بسوی موفقیت، نقش انگیزه دهنده را بازی کرده است. در عین حال، ۱۰٪ متباقی والدین تأکید کرده اند که با تکیه بر مضمون تشبث قادر شده اند سرمایه

گذاری‌ها را در تجارت شان جذب کنند. بطور خلاص، مطابق به آنچه والدین باور داشتند، اگر دانش تشبث بصورت درست در تجارت مورد استفاده قرار بگیرد، تجارت بسوی موفقیت، مفاد بیشتر و انکشاف و توسعه حرکت خواهد کرد. ۵۷٪ از پدران جواب دهنده با استفاده از معلومات تشبث به تجارت موفق دست پیدا کرده بودند. ۲۹٪ پدران در مورد جذب سرمایه صحبت کرده اند. و برای ۱۴٪ پدران مضمون تشبث باعث تولید انگیزه در تجارت شان شده بود. برعکس، نزدیک به سه چهارم (۷۷٪) از مادران جواب دهنده، گفته اند که با استفاده از دانش تشبث به تجارت پیشه‌های موفق تبدیل شده اند؛ اما متباقی ۲۳٪ مادران از استفاده دانش تشبث در تجارت شان انگیزه گرفته بودند. از سوی دیگر، سه جواب‌های برتر در میان والدین شهری و دهات مشابه بود؛ ۶۹٪ والدین شهری و ۷۵٪ والدین دهات، بر این باور بودند که موفقیت تجارت آنها با دانش تشبث گره خورده است. مضمون تشبث برای ۱۹٪ از والدین شهرنشین و ۲۵٪ از والدین دهات باعث خلق انگیزه در تجارت شان شده بود. اما، تنها ۱۳٪ از والدین شهرنشین قادر به جذب سرمایه در تجارت خود شده بودند، در حالیکه در دهات این آمار به ۰٪ می‌رسید. گراف‌های ۱۸۹ و ۱۹۰ نقش مضمون تشبث را در تجارت نشان می‌دهد.

گراف ۱۸۹: نقش تشبث در پیشبرد کاروبار

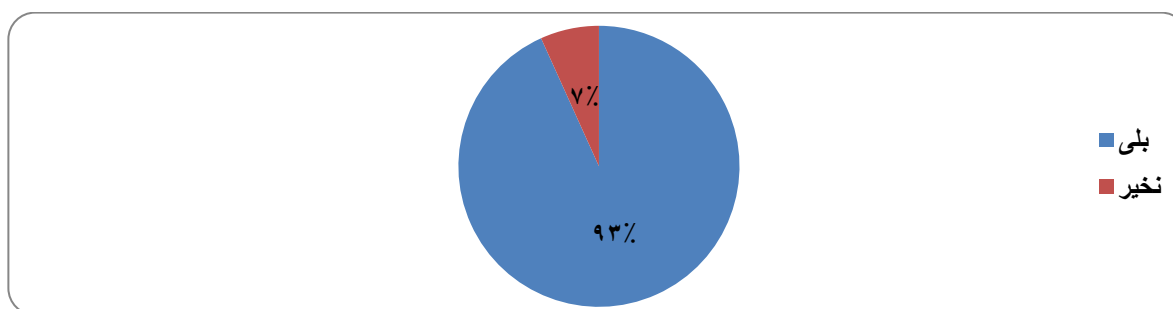


گراف ۱۹۰: اهمیت استفاده از دانش تشبث در کاروبار

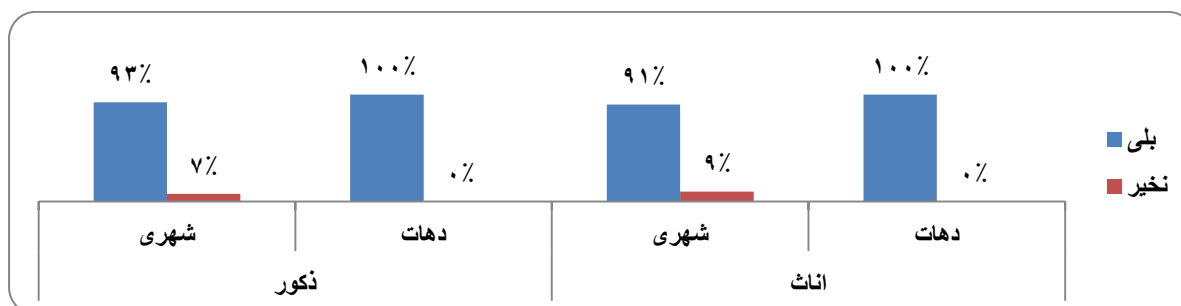


بعد از دریافت جوابات والدین در قسمت اهمیت مضمون تشبث، اعضای تیم ارزیابی خواستند تا سطح اجماع نظر والدین را در مورد این سوال ارزیابی نمایند که آیا اطفال آنها به استفاده از دانش حاصله در صنف مضمون تشبث قادر به آغاز یا توسعه یک کاروبار هستند یا خیر. به همین دلیل، از تمام والدین جواب دهنده سوال شد که آیا دانش حاصله در صنف مضمون تشبث به اطفال شان کمک خواهد کرد تا یک کاروبار را آغاز یا آنرا توسعه دهند یا خیر. با در نظر داشت اهمیت مضمون تشبث، بیشتر از نه بر ده حصه (۹۳٪) جواب دهندگان قویاً اظهار داشتند که اطفال شان به آسانی می توانند یک کاروبار را آغاز یا آنرا توسعه دهند. ۷٪ والدین که در مورد این مضمون معلومات نداشتند، معتقد بودند که این مضمون به اطفال شان کمک نخواهد کرد تا یک کاروبار را آغاز یا آنرا توسعه دهند. همچنان مشخص شد که تعداد زیادی از پدران جواب دهنده (۹۶٪) در مقایسه با مادران (۹۲٪) به آغاز یا توسعه کاروبار به کمک مضمون تشبث باورمند اند. برعکس، تمام والدین در دهات (۱۰۰٪) در مقایسه به والدین در ساحات شهری (۹۱٪) باور داشتند که اطفال شان می‌توانند به آسانی یک کاروبار را به کمک برنامه تشبث آغاز یا آنرا توسعه دهند. علاوه بر این، مشخص شد که والدین دهات (۱۰۰٪ پدران و ۱۰۰٪ مادران) در مقایسه با والدین شهر ساحات شهری (۹۳٪ پدران و ۹۱٪ مادران) باور داشتند که اطفال آنها به کمک مضمون تشبث یک کاروبار را آغاز یا آنرا توسعه خواهند داد. گراف‌های ۱۹۱ و ۱۹۲ توضیحات بیشتری را در مورد سطح درک والدین در قسمت آغاز یا توسعه یک کاروبار ارائه می‌نماید.

گراف ۱۹۱: اطفال که توانسته اند یک کاروبار را آغاز یا توسعه دهند (نظرات والدین)

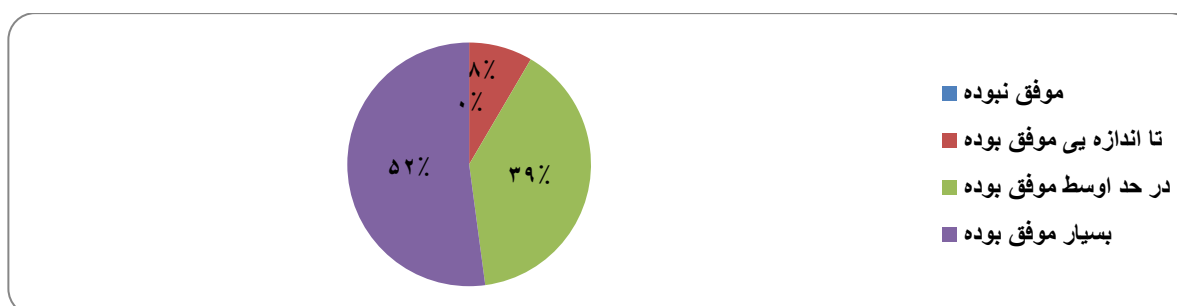


گراف ۱۹۲: برداشت های والدین در مورد توانایی اطفال شان در قسمت آغاز یا توسعه یک کاروبار



زمانیکه یک کاروبار آغاز و یا توسعه می یابد، سطح موفقیت و مؤثریت آن نیز باید مورد ارزیابی قرار گیرد. به همین دلیل، از والدین جواب دهنده، البته آنهاییکه باور داشتند اطفال شان با استفاده از دانش تثبیت می توانند کاروبار شان را آغاز یا توسعه بدهند، درمورد موفقیت کاروبار اطفال آنها سوال شد. آنچنانچه توقع می رفت، بیش از نیم از والدین جواب دهنده (۵۲٪) باور داشتند که اگر کاروبار بر بنیاد دانش مضمون تثبیت تهداب گذاری گردد، موفقیت های بیشتری را کسب خواهد کرد. از طرف دیگر، ۳۹٪ والدین جواب دهنده گفتند که یک کاروبار به صورت نسبی موفق خواهد بود و ۸٪ متباقی والدین فکر می کردند که اگر کاروبار با استفاده از دانش تثبیت آغاز یا توسعه یابد با در نظر داشت تجربه کم اطفال شان، تا اندازه یی موفق خواهد شد. خوشبختانه، هیچ یک از والدین جواب دهنده از ناکامی کاروبار که با استفاده از دانش برنامه تثبیت آغاز شده باشد، سخن نگفتند. گراف ۱۹۳ فیصدی سطح موفقیت کاروبارهای را نشان می دهد که با استفاده از دانش تثبیت آغاز یا توسعه یافته اند.

گراف ۱۹۳: سطح موفقیت کاروبار آغاز شده یا توسعه یافته به اساس دانش تثبیت (نظرات والدین)



سپس معلوم شد که فیصدی بیشتر مادران (۵۵٪) نسبت به پدران (۴۶٪) درمورد میزان بالای موفقیت تجارت اطمینان دارند. اما، تعداد بیشتر پدران (۵۰٪) نسبت به مادران (۳۴٪) بر این باور بودند که تجارت به صورت نسبی موفق میشود. علاوه بر این، ۱۱٪ از مادران استدلال میکردند که تجارت میتواند اندکی موفق شود، در حالیکه فیصدی کم از پدران (۴٪) با این نظر موافق بودند. ۴۷٪ والدین دهات باور داشتند که کار بار می تواند خیلی موفق شوند، ۴۲٪ آنها فکر میکردند که کاروبار بصورت نسبی موفق خواهند شد و ۱۱٪ آنها فکر میکنند که کاروبار اندکی موفق خواهند شد. در عین حال ۵۴٪ از والدین شهرنشین باور داشتند که کار بار می تواند خیلی موفق شود، در صورتیکه ۳۸٪ از والدین شهرنشین به موفقیت نسبی فکر میکردند و ۸٪ آنها باور داشتند که تجارت ها می توانند اندکی موفق شود. بعد از تحلیل

عمیق، تعداد بیشتر پدران شهرنشین (۴۶٪) نسبت به پدران دهات (۴۵٪) توقع موفقیت کاروبار را داشتند. اما تعداد بیشتر از پدران دهاتی (۵۵٪) نسبت به پدران شهرنشین (۴۶٪) باور داشتند که کاروبار به صورت نسبی موفق خواهند شد. اما تنها ۸٪ از پدران شهرنشین فکر میکردند که کاروبار می‌تواند اندکی موفق شود. مادران جواب دهنده (شهرنشین ۵۶٪، دهات ۵۰٪) معتقد بودند که کاروبار به کمک نظرات برنامه تثبیت می‌تواند بسیار موفق شود. ۳۶٪ مادران شهرنشین و ۲۵٪ مادران دهات باور دارند که کاروبار اندکی موفق خواهد شد. اما، تعداد بیشتر مادران مناطق دهات (۲۵٪) نسبت به مادران شهری (۸٪) فکر میکردند که کاروبار اندکی موفق خواهد شد. جدول ۴، ۵ و ۶ میزان موفقیت آغاز تجارت یا انکشاف تجارت به اساس دانش مضمون تثبیت را توضیح می‌دهد.

جدول ۴: سطح موفقیت کاروبار آغاز شده یا توسعه یافته با استفاده از دانش تثبیت (نظرات والدین)

سطح موفقیت	ذکور	اناث
موفق نبوده	۰٪	۰٪
تا اندازه یی موفق بوده	۴٪	۱۱٪
در حد اوسط موفق بوده	۵۰٪	۳۴٪
بسیار موفق بوده	۴۶٪	۵۵٪

جدول ۵: سطح موفقیت کاروبار آغاز شده یا توسعه یافته با استفاده از دانش تثبیت (نظرات والدین)

سطح موفقیت	شهری	دهات
موفق نبوده	۰٪	۰٪
تا اندازه یی موفق بوده	۸٪	۱۱٪
در حد اوسط موفق بوده	۳۸٪	۴۲٪
بسیار موفق بوده	۵۴٪	۴۷٪

جدول ۶: سطح موفقیت کاروبار آغاز شده یا توسعه یافته با استفاده از مفاهیم تثبیت (نظرات والدین)

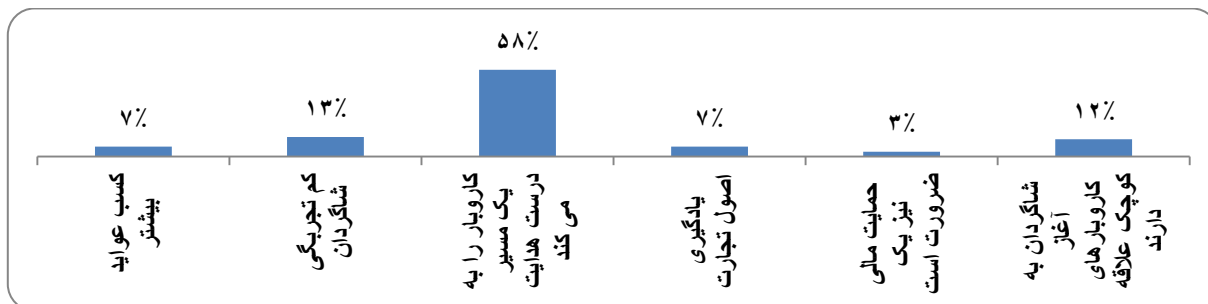
سطح موفقیت	ذکور		اناث	
	شهری	دهات	شهری	دهات
موفق نبوده	۰٪	۰٪	۰٪	۰٪
تا اندازه یی موفق بوده	۸٪	۰٪	۸٪	۲۵٪
در حد اوسط موفق بوده	۴۶٪	۴۵٪	۳۶٪	۲۵٪
بسیار موفق بوده	۴۶٪	۵۵٪	۵۶٪	۵۰٪

بعداً از والدین سوال شد که برنامه تثبیت چگونه باعث موفقیت در کاروبار آنها شده است. جوابات آنها برای هر چهار گزینه که در بالا ذکر گردیده، چنین است، نزدیک به شش دهم (۵۸٪) والدین جواب دهنده معتقد بودند که برنامه تثبیت کاروبار را به یک مسیر درست رهنمایی میکند. بنابراین چانس موفقیت کاروبار افزایش می‌یابد. اما، دومین جواب برتر از والدین بود که باور داشتند کاروبار بصورت نسبی و یا هم اندکی موفق میشوند. چونکه ۱۳٪ از والدین جواب دهنده بر کم تجربگی اطفال شان در عرصه کاروبار تأکید داشتند. در نتیجه مضمون تثبیت دلیل موفقیت کمتر کاروبار نیست، بلکه کم‌تجربگی اطفال در مدیریت کاروبار باعث موفقیت کمتر در عرصه کاروبار میشود. در عین حال، ۱۲٪ از والدین جواب دهنده در مورد علاقه مندی اطفال شان به کاروبار کوچک صحبت کرده اند. بنابراین، این مسئله نشان میدهد که اگر کاروبار کوچک به کمک برنامه تثبیت راه اندازی و یا هم انکشاف داده شود، بسیار موفق خواهد بود. زمانیکه معلومات جمع آوری شده بیشتر مورد تحلیل قرار گرفت، معلوم شد که تعداد بیشتر مادران (۶۲٪) در مقایسه به پدران (۵۷٪) معتقد بودند که برنامه تثبیت در رهنمایی کاروبار بسوی یک مسیر درست و صحیح، مؤثر است. اما، ۱۳٪ از پدران باور داشتند که استفاده از مضمون تثبیت در کاروبار باعث افزایش میزان درآمد گردیده، در حالیکه تعداد کم از مادران (۴٪) با این نظر موافق بودند. برعلاوه، ۱۳٪ پدران جواب دهنده، دانش آموخته شده اطفال شان را درباره اصول تجارت از مضمون تثبیت عامل موفقیت در تجارت ذکر کرده اند، اما تنها ۴٪ مادران با این باور پدران موافق بوده اند. از جانب دیگر، "کم تجربگی اطفال" نظر دومین تعداد برتر (۱۶٪) از مادران جواب دهنده بوده، در حالیکه تنها ۷٪ از پدران جواب دهنده با آنها هم نظر بودند.

از طرف دیگر، ۱۳٪ از مادران به این باور بودند که اطفال شان به کمک برنامه تثبیت قادر خواهند بود تا یک کاروبار کوچک موفق را راه اندازی و یا هم انکشاف دهند؛ اما تعداد کم از پدران (۷٪) با این نظر موافق بودند.

زمانیکه جواب دهنده ها از لحاظ موقعیت مورد تحلیل قرار گرفتند، معلوم شد که ۵۷٪ والدین شهرنشین و ۶۲٪ دهات معتقد بودند که کاروبار به اساس دانش مضمون تشبث بسوی یک مسیر درست رهنمایی خواهد شد. اما، ۱۷٪ از والدین شهرنشین بجای اینکه درمورد مؤثریت برنامه تشبث در موفقیت کاروبار صحبت کنند، در مورد تجارب کم اطفال شان در کاروبار صحبت میکردند. ۱۳٪ از والدین شهرنشین در مورد اهمیت برنامه تشبث در امر موفقیت کاروبار کوچک فکر میکردند. برعکس، ۱۵٪ از والدین دهات موفقیت کاروبار اطفال خود را با بلند رفتن دانش اطفال شان در اصول تجارت ربط داده اند. این موضوع بدون کمک برنامه تشبث هیچ وقت ممکن نبود. به همین طور، تنها ۸٪ از والدین دهات اهمیت برنامه تشبث را با کاروبار کوچک ربط میدادند. گراف ۱۹۴ و جدول ۷ معلومات کامل را درمورد دلایل موفقیت آغاز کاروبار و یا انکشاف آن به کمک مضمون تشبث ارائه میکند.

گراف ۱۹۴: دلایل موفقیت کاروبار آغاز شده یا توسعه یافته با استفاده از دانش تشبث

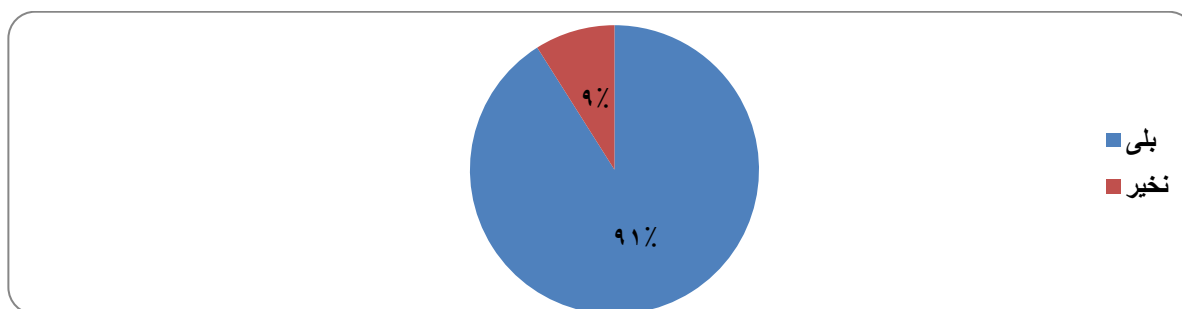


جدول ۷: دلایل موفقیت کاروبار آغاز شده یا توسعه یافته با کمک دانش تشبث (نظرات والدین)

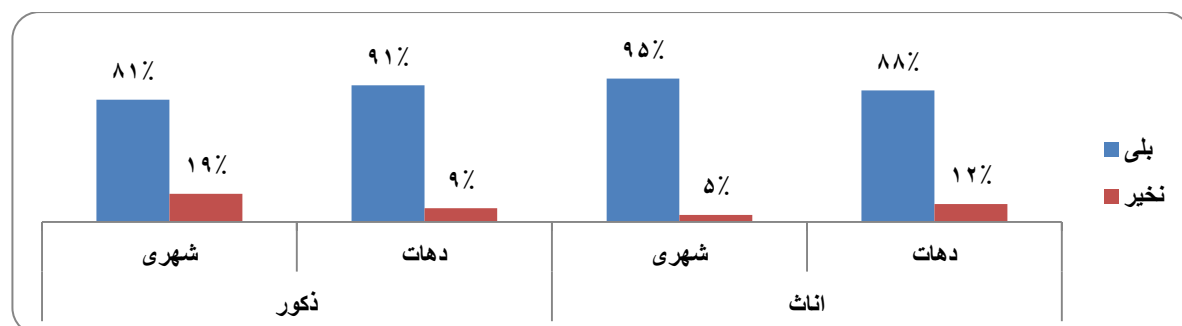
دلایل	جنسیت		موقعیت		ذکور		اناث	
	اناث	ذکور	شهری	دهات	شهری	دهات	شهری	دهات
کسب عواید بیشتر	۱۳٪	۴٪	۶٪	۸٪	۱۴٪	۱۳٪	۵٪	۰٪
کم تجربه گی شاگردان	۷٪	۱۶٪	۱۷٪	۰٪	۱۴٪	۰٪	۱۸٪	۰٪
کاروبار از طریق دانش تشبث به یک مسیر درست هدایت می نماید	۵۳٪	۶۰٪	۵۷٪	۶۲٪	۵۷٪	۵۰٪	۵۸٪	۸۰٪
یادگیری اصول تجارت	۱۳٪	۴٪	۴٪	۱۵٪	۰٪	۲۵٪	۵٪	۰٪
حمایت مالی نیز یک ضرورت است	۷٪	۲٪	۲٪	۸٪	۰٪	۱۳٪	۳٪	۰٪
شاگردان به آغاز یک کاروبار کوچک علاقه دارند	۷٪	۱۳٪	۱۳٪	۸٪	۱۴٪	۰٪	۱۳٪	۲۰٪

بر علاوه از موضوع کاروبار، موسسه تعلیمی و تربیتی تشبث می خواست مؤثریت برنامه تشبث را در مصونیت شغلی برای شاگردان ارزیابی کند. به این خاطر، از تمام والدین جواب دهنده سوال شد که آیا برنامه تشبث در شغل یابی برای اطفال شان مفید است یا خیر. از مجموع والدین جواب دهنده، ۹۱٪ آنها بر مؤثریت برنامه تشبث در یافتن شغل برای اطفال خود موافق بودند، تنها ۹٪ از والدین جواب دهنده نظر مخالف داشتند. وقتیکه معلومات بیشتر تحلیل گردید، معلوم شد که فیصدی بیشتر مادران جواب دهنده (۹۴٪) در مقایسه به پدران جواب دهنده (۸۵٪) بر مؤثریت برنامه تشبث در یافتن شغل برای اطفال شان باورمند بودند. از سوی دیگر، تعداد بیشتر والدین شهرنشین (۹۲٪) نسبت به والدین دهات (۸۹٪) این حقیقت را که مضمون تشبث برای کار یابی اطفال شان مفید است، قبول دارند. زمانیکه جنسیت و موقعیت جواب دهنده ها مورد مطالعه قرار گرفتند، معلوم شد که پدران دهات (۹۱٪) در مقایسه به پدران شهرنشین (۸۱٪) بیشتر در مورد مؤثریت برنامه تشبث برای کار یابی صحبت میکردند. برعکس این قضیه برای مادران جواب دهنده درست بود؛ مادران شهرنشین (۹۵٪) در مقایسه با مادران دهات (۸۸٪) بیشتر معتقد بودند که اطفال شان به کمک برنامه تشبث قادر خواهند بود تا شغل پیدا کنند. گراف های ۱۹۵ و ۱۹۶ تصویر کلی از موافقت والدین در مورد مؤثریت برنامه تشبث برای کار یابی اطفال شان را نشان میدهد.

گراف ۱۹۵: تأمین مصئونیت کاری برای اطفال والدین جواب دهنده به کمک دانش تشبث

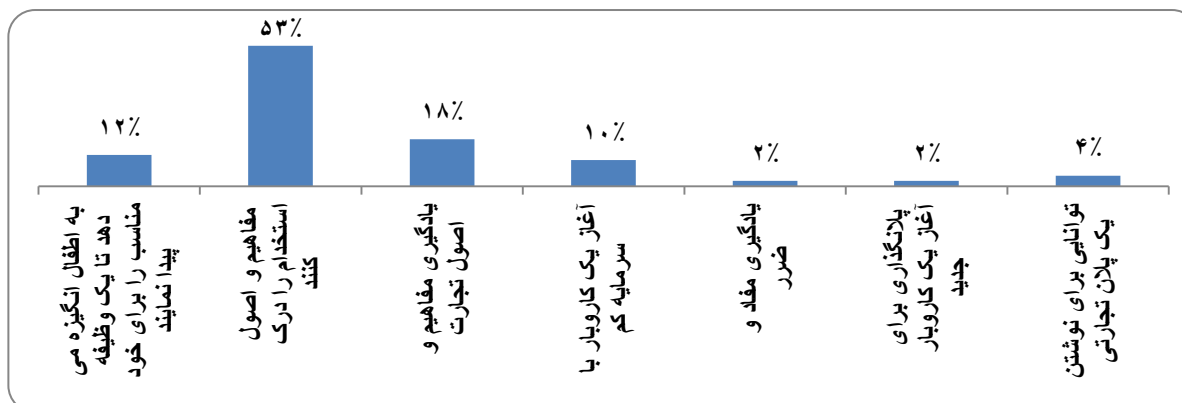


گراف ۱۹۶: تأمین مصئونیت کاری به کمک دانش تشبث (نظرات والدین)



سپس، از والدین در مورد دلایل مصئونیت شغلی اطفال شان که به کمک برنامه تشبث بدست آورده بودند، سوال گردید. بیشتر از نصف والدین جواب دهنده (۵۳٪) به این نظر بودند که برنامه تشبث افکار اطفال شان را نسبت به اصول کاریابی باز میکند. به این دلیل، اطفال شان قادر خواهند بود تا با بالابردن سطح دانش شان در مورد کاریابی، پیشنهادات کار دریافت کنند. دومین تعداد برتر والدین جواب دهنده (۱۸٪) به این نظر بودند که برنامه تشبث در اطفال شان افکار تجارتی یا کاروبار را خلق میکند و آنها میتوانند با ارزیابی توانایی های خود از میان تجارت ها و شغل های مختلف یک کاروبار و شغل مناسب را انتخاب کنند. علاوه براین، ۱۲٪ از والدین جواب دهنده اضافه کردند که برنامه تشبث اطفال شان را برای کاریابی انگیزه میدهد، و بعد از دریافت انگیزه آنها کاملاً قادر خواهند بود تا مصئونیت شغلی خویش را تأمین کنند. در عین حال، ۱۰٪ از والدین جواب دهنده در مورد شروع کاروبار با سرمایه های کوچک صحبت میکردند. آنها توضیح دادند که برنامه تشبث به اطفال آنها انگیزه داده تا یک کاروبار را با سرمایه کوچک شروع کنند و بیشتر انکشاف بدهند. متباقی ۸٪ از والدین جواب دهنده در مورد اهمیت برنامه تشبث در تأمین مصئونیت شغلی نظرات مختلف داشتند. گراف ۱۹۷ دلایل مختلف اهمیت برنامه تشبث در تأمین مصئونیت شغلی را شرح میدهد.

گراف ۱۹۷: دلایل اهمیت تشبث در تأمین مصئونیت کاری



فصل 3: نتیجه گیری و سفارشات

نتیجه گیری

1: مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت توانسته است که برای شاگردان با یک دور نما توانمندسازی اقتصادی، زمینه عالی را فراهم کند، طوریکه تعداد زیادی شاگردان از دانش حاصله مضمون تثبیت در انکشاف کاروبار و یا تأمین مصونیت شغلی شان استفاده کرده‌اند.

2: مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت برای برداشتن موانعی که در مقابل دختران در دخیل بودن تصامیم و ارزش های خانوادگی قرار داشتند، موفق بوده است؛ بخاطریکه مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت شاگردان را قادر ساخته است تا از لحاظ اقتصادی توانمند شوند.

3: مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت بدون در نظر داشت جنسیت شاگردان، فرصت های مساویانه آموزشی را برای شاگردان دهات و شهری فراهم ساخته است. اهمیت برنامه تثبیت در مناطق دهات در مقایسه به مناطق شهر خیلی محسوس بوده و برای اینکه شاگردان دهات متکی به خود شوند، مضمون تثبیت یکی از دستاوردهای اساسی آنان به شمار میرود.

4: برنامه تثبیت تعداد زیادی از شاگردان را در کاروبار شان کمک کرده است. در نتیجه شاگردان توانسته اند که تجارت شان را به یک تجارت منفعت بار تبدیل کنند. این کار به نوبه خود روی خانواده و جامعه نیز تأثیر گذاشته، بخاطریکه مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت برای جوانان فرصت های کاری را ایجاد کرده تا آنها از درگیری های نا مطلوب اجتماعی بازداشته شوند.

5: موضوعات مضمون تثبیت با دقت زیاد انتخاب گردیده، بخاطریکه شاگردان در مورد اهمیت مضمون در ترقی و پیشرفت کاروبار و شغل خود صحبت کرده اند. علاوه بر آن، این موضوعات با زندگی روزمره شاگردان ارتباط داده شده بود و جنبه اجتماعی شاگردان را تقویت کرده است.

6: شاگردان از طریق تهیه طرح های تجارتي و شرکت در نمایشات، عملاً به سوی تجارت تشویق شده اند. اکثر شاگردان جرأت کرده بودند تا تولیدات خویش را در بیرون از خانه برای مشتریان در معرض فروش قرار دهند. تعداد زیاد شاگردان اهمیت پروسه تجارت را برای نبوغ توانایی های تجارتي شان خاطر نشان ساختند.

7: تمام گروپ های مصاحبه شونده از شمولیت مضمون تثبیت در نصاب تعلیمی کشور حمایت کرده اند.

8: مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت تدریس مضمون تثبیت را توسط اساتید مجرب که سال ها تجربه در تدریس مضمون تثبیت داشته اند به پیش برده است.

9: شاگردان صنوف پایین در مورد مضمون تثبیت از معلمین سوال کرده اند. این بسیار مهم است برای ادامه برنامه تثبیت که شاگردان صنوف پایین با میزان علاقه مندی زیاد مضمون تثبیت را خواهند خواند.

10: تقریباً تمام شاگردان از اهمیت مضمون تثبیت آگاه بوده اند. این موضوع برای برنامه تثبیت یک مسئله حیاتی است، بخاطریکه این شاگردان در آینده از دانش مضمون تثبیت یقیناً در راه رسیدن به هدف مؤسسه تعلیمی و تربیتی تثبیت استفاده خواهند کرد.

11: معلمین مضمون تثبیت با شریک ساختن معلومات زیاد درمورد مضمون تثبیت با دیگران از برنامه تثبیت حمایت کرده اند. علاوه بر آن، آنها موافقت خود را در مورد شمولیت مضمون تثبیت در نصاب تعلیمی معارف ابراز داشتند.

12: باید یادآور شد که ادارات همه لیسه ها در مورد مضمون تشبث و اهمیت آن آگاه بوده اند. این مسئله به مهارت های موفق مدیریت برنامه تشبث مرتبط است، بخاطریکه تطبیق برنامه نیز به آسانی صورت خواهد گرفت.

13: تقریباً همه ادارات لیسه ها تدریس مضمون تشبث را نظارت کرده اند. این موضوع اهمیت برنامه را بالا برده است، بخاطریکه تدریس مضمون تشبث در صورت عدم حضور کارمندان مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث، بصورت روزمره توسط ادارات لیسه ها نظارت گردیده است.

14: اکثریت ادارات لیسه ها روش تدریس مضمون تشبث را بسیار موثر برای شاگردان که اگر در آینده پلان آغاز تجارت را دارند، تلقی نمودند.

15: اکثریت ادارات لیسه ها معلومات در مورد مضمون تشبث را با دیگران شریک ساخته اند.

16: تقریباً همه والدین در مورد مضمون تشبث آگاه بوده اند. این مسئله برای برنامه تشبث بسیار اهمیت دارد، بخاطریکه برنامه تشبث حمایت والدین را بدست آورده تا مطالعه مضمون تشبث را در بین خانواده های شان تبلیغ کنند. علاوه برآن، به شاگردان برای مطالعه مضمون تشبث در خانه، فرصت های کافی ایجاد خواهد شد.

17: جمع کثیری از والدین، مضمون تشبث را در ردیف سه مضامین که اطفال شان مطالعه میکنند، نام برده اند. این موضوع برای برنامه تشبث بسیار مهم و اساسی است، بخاطریکه برنامه تشبث قادر بوده تا معلومات زیادی را در مورد مضمون تشبث پخش و نشر کند.

18: تعداد زیادی از والدین دانش مضمون تشبث را در کاروبار شان استفاده کرده اند. این موضوع اهمیت عملی مضمون تشبث را نشان میدهد، بخاطریکه یک بخش قابل ملاحظه از نفوس کشور بصورت غیر مستقیم از مضمون تشبث نفع برده اند.

19: اکثریت از والدین معتقد بودند که اگر کاروبار بر اساس اصول برنامه تشبث شروع شده باشد، خیلی موفق خواهد بود.

20: برنامه تشبث برای کاروبار که به سرمایه کم نیاز دارد بسیار مفید بوده و تعداد زیادی از شاگردان را کمک خواهد کرد تا کاروبار را شروع کنند.

سفارشات

1. برای حصول یک تصویر بهتر از پیشرفت برنامه، خیلی مهم است که آنده از فارغین لیسه ها که اکنون کاروبار را پیش میبرند یا وظیفه دارند در ارزیابی شامل ساخته شود. این کار به مؤسسه تعلیمی و تربیتی تشبث اجازه خواهد داد یک معلومات کامل تر نسبت به تأثیرات ملموس برنامه به سطح جامعه بدست آورد.

2. در آینده در هنگام نمونه گیری شاگردان برای ارزیابی، اگر تنها شاگردان صنف 12 انتخاب گردند بخاطر که آنها می توانند معلومات کامل تر درمورد برنامه و مؤثریت آن ارائه کنند، بهتر خواهد بود. شاگردان صنف 10 بعضی معلومات ابتدایی را از تجربه و دانش خود نسبت به دانش آموخته از مطالعه مضمون تشبث ارائه خواهند کرد.

3. برای بدست آوردن مدرک مبتنی بر حقایق درمورد مؤثریت برنامه، شاگردان و معلمین لیسه های که در آن تشبث تدریس نمیگردد نیز در ارزیابی شامل ساخته شوند. این کار زمینه مقایسه تأثیرات عملکرد کارآفرینان برنامه تشبث را با کارآفرینان دیگر فراهم خواهد کرد.

4. ارزیابی باید در زمان مناسب برنامه ریزی شود تا از فشار محدودیت وقت بر شاگردان، معلمان، مدیران لیسه ها، بررسی کنندگان و خود مؤسسه کاسته شود. به این دلیل، ارزیابی های بعدی، بعد از امتحانات چهارنیم ماهه در ولایات برنامه ریزی شود. این کار برای پلان گذاری دقیق ارزیابی وقت کافی ایجاد خواهد کرد.

5. اگر ممکن باشد، ارزیابی تأثیرات برنامه به نهاد سوم محول شود.

6. در ارزیابی های بعدی، شاگردان که قبل از مطالعه مضمون تثبیت کاروبار داشته اند باید منحنی گروپ متفاوت نسبت به کسان که در جریان مطالعه مضمون تثبیت کاروبار را آغاز کرده اند در نظر گرفته شوند. در این ارزیابی تفکیک همچو شاگردان قابل دید نبود.

7. برای حصول معلومات کامل درمورد ارزیابی، استفاده از روش های مختلف جمع آوری معلومات مفیدتر است. مثلاً، کاروبار شاگردان باید ارزیابی شود؛ تدریس مضمون و پروسه تدریس باید ارزیابی شود؛ یک ورکشاپ مشورتی میان مدیران لیسه ها ترتیب شود؛ ورکشاپ مشورتی برای معلمان برگزار شود؛ ورکشاپ مشورتی برای طرف های ذیدخل که در بخش تعلیمی و حرفوی کار میکنند باید طرح شود؛ با معلومات دهندگان اصلی از سکتورهای دولتی و غیردولتی باید مصاحبه صورت گیرد.